NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa 2002

Vydala:

© Národná banka Slovenska, 2003

Kontakt:

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Odbor verejných informácií
tel.: 02 / 5787 2141, 5865 2149
fax: 02 / 5787 1128

Internet: http://www.nbs.sk

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa 2002

Obsah

Úvodné slovo 4

A. Vonkajšie ekonomické prostredie 9

1. Svetová ekonomika 11
2. Ekonomický vývoj v kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ 20

B. Správa o menovom vývoji v SR v roku 2002 25

1. Vývoj ekonomiky 27
   - 1.1. Vývoj cien 27
   - 1.2. Hrubý domáci produkt 33
   - 1.3. Trh práce 42
   - 1.4. Finančné hospodárenie 45
2. Platobná bilancia 46
   - 2.1. Bežný účet 46
   - 2.2. Kapitálový a finančný účet 50
   - 2.3. Devízové rezervy 53
   - 2.4. Zahraničná zadlženosť SR 54
   - 2.5. Devízovopovoľovacia činnosť NBS 55
3. Verejný sektor 57
4. Menová politika a menový vývoj 59
   - 4.1. Menové agregáty 60
   - 4.2. Štruktúra peňažnej zásoby 61
   - 4.3. Úverové aktivity 63
   - 4.4. Úrokové miery 64
   - 4.5. Nástroje menovej politiky 66
   - 4.6. Menový kalendár 68
5. Finančné trhy 70
   - 5.1. Peňažný trh 70
   - 5.2. Kapitálový trh 75
   - 5.3. Devízový trh 77

C. Bankový dohľad 79

1. Bankový sektor 81
2. Hospodárske výsledky bankového sektora 82
3. Výkon bankového dohľadu a hodnotenie obozretného podnikania bánk 85
4. Medzinárodná spolupráca a spolupráca s domácimi inštitúciami 85

D. Emisná činnosť NBS a peňažný obeh 87

1. Emisia slovenských peňazí 89
   - 1.1. Stav peňazí v obehu 89

1.2. Štruktúra obeživa 90
1.3. Priemerné hodnoty obehu 91
1.4. Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny 92
2. Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky 95
2.1. Falzifikáty slovenských korún 96
2.2. Falzifikáty valút 96

E. Platobný styk 99
1. Platobný styk Slovenskej republiky 101
2. Platobný styk medzi bankami 101
3. Platobné nástroje 103
4. Spolupráca s medzinárodnými inštitúciami 104
5. Systém platobného styku Národnej banky Slovenska 105

F. Zahraničné aktivity 107
1. NBS a integračný proces 109
2. Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami 112

G. Audítorská správa 119
Audítorská správa a účtovná závierka v skrátenom formáte 121
Správa nezávislého audítora a medzinárodná účtovná závierka 143

H. Prílohy 173

ÚVODNÉ SLOVO

Makroekonomický a menový vývoj v SR bol v roku 2002 charakterizovaný poklesom miery inflácie, postupným zrýchľovaním ekonomického rastu a pokračujúcim deficitným vývojom zahraničného obchodu a bežného účtu platobnej bilancie.

Miera celkovej inflácie sa v roku 2002 znížila na 3,4 % v porovnaní so 6,5 % v roku 2001, čo bolo spôsobené predovšetkým nižším rozsahom úprav regulovaných cien, ako i spomalením rastu v ostatných základných segmentoch spotrebiteľských cien. Jadrová inflácia sa v roku 2002 znížila o 1,3 bodu na 1,9 %. Určujúci vplyv na jej vývoj mali v dôsledku zvýšenia cien ropy na svetových trhoch rastúce ceny pohonných látok, čo bolo kompenzované poklesom cien potravín. Ceny v obchodovateľnom sektore, v ktorých sa vzhľadom na vysoký podiel dovážaných tovarov na domáci trh prejavilo zhodnocovanie výmenného kurzu slovenskej koruny, pôsobili na cenový vývoj stabilizujúco. Rastúci domáci dopyt v prostredí silnej konkurencie v maloobchode nevytváral nežiaduce impulzy na rast spotrebiteľských cien.

Ekonomický rast bol v priebehu roka 2002 charakterizovaný zrýchľovaním jeho medziročnej dynamiky. Pozitívom vo vývoji HDP bol kladný príspevok čistého exportu k jeho rastu v dôsledku prevýšenia dynamiky rastu vývozu nad dovozom. Mierne zvýšenie exportnej výkonnosti (meranej podielom vývozu na HDP) sa prejavilo i v znížení deficitu zahraničného obchodu. Na raste domáceho dopytu sa v rozhodujúcej miere podieľala konečná spotreba a rast zásob pri poklese investičného dopytu. Jedným z faktorov, ktorý prispel k zrýchleniu rastu konečnej spotreby domácností, bola vysoká dynamika reálnych miezd, predstihujúca rast produktivity práce. Táto nepriaznivá disproporcia bola dôsledkom vysokého mzdového rastu predovšetkým vo verejnom sektore. Relatívne dynamický vývoj zaznamenala aj konečná spotreba verejnej správy, ktorej rast sa však po prijatí úsporných opatrení v druhom polroku spomalil. Podiel fiškálneho deficitu na HDP sa mierne znížil zo 7,3 % v roku 2001 na 7,2 % v roku 2002 (v metodike ESA 95).

Aj v roku 2002 pokračoval deficitný vývoj bežného účtu platobnej bilancie, keď okrem obchodnej bilancie všetky jeho základné zložky zaznamenali v porovnaní s rokom 2001 zhoršenie. Aj napriek tomu sa podiel deficitu bežného účtu na HDP v dôsledku rastu ekonomiky znížil z 8,5 % na 8,1 %. Vo vývoze došlo k miernemu zlepšeniu komoditnej štruktúry, keď najvyššiu dynamiku rastu dosiahol vývoz hotových výrobkov. Napriek tomu pretrvával trend orientácie vývozu na tovary s nízkou mierou pridanej hodnoty určené na medzispotrebu. Pokles investičného dopytu sa prejavil vo výraznom spomalení tempa rastu dovozu strojov a dopravných zariadení (bez osobných áut), súčasne sa, aj pri dynamickom raste reálnych miezd, znížila dynamika rastu dovozu hotových výrobkov.

Realizácia menovej politiky bola v roku 2002 ovplyvnená jednak vývojom základných ekonomických fundamentov, t. j. pokračujúcim dezinflačným procesom, zrýchľujúcim sa ekonomickým rastom, pretrvávajúcim vysokým deficitom bežného účtu platobnej bilancie a verejných financií a na druhej

strane formovaním očakávaní (najmä v kurzovej oblasti) v súvislosti s pokračujúcim integračným procesom Slovenska. Menová politika sa aj naďalej realizovala v prostredí rastúceho prebytku voľnej likvidity obchodných bánk, ktorá bola sterilizovaná štandardnou formou. Významným prolikvidne pôsobiacim faktorom bol v roku 2002 predovšetkým vysoký objem privatizačných príjmov, ako aj ich použitie (najmä ich časť použitá na splátku domáceho štátneho dlhu), v dôsledku čoho výrazne vzrástla potreba sterilizácie prebytočných zdrojov.

Prehlbovanie vonkajšej ekonomickej nerovnováhy v dôsledku rastúceho deficitu obchodnej bilancie spolu s neprijatím dostatočných opatrení na elimináciu rizík v oblasti verejného sektora a spolu s potenciálnym dopytovým stimulom použitia privatizačných príjmov boli, aj napriek znižujúcej sa miere inflácie, dôvodmi na sprísnenie menovej politiky v prvej polovici roka. Banková rada NBS rozhodla koncom apríla o zvýšení kľúčových sadzieb o 0,5 percentuálneho bodu. Rast miery neistoty v očakávaniach ekonomických subjektov sa prejavil v znehodnocovaní výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru. Vzhľadom na to, že NBS považovala bezprostrednú mieru znehodnotenia kurzu za neprimeranú, reagovala v priebehu júna za účelom stabilizácie situácie na devízovom trhu vo forme priamych intervencií.

Vzhľadom na nevýznamný vplyv dopytových faktorov na vývoj inflácie, zmierňovanie deficitného salda zahraničného obchodu, ako i predpoklad prijatia nevyhnutných opatrení na zníženie rizík v oblasti verejných financií v roku 2003, rozhodla Banková rada NBS koncom októbra o znížení limitnej sadzby pre dvojtýždňové REPO tendre o 0,25 percentuálneho bodu pri nezmenení úrokových sadzieb pre jednodňové operácie. Pozitívne očakávania ekonomických subjektov motivované výsledkami parlamentných volieb, progresom v prístupových rokovaniach SR s Európskou úniou, zlepšením ratingu Slovenska medzinárodnými agentúrami a pozvaním SR na prístupové rokovania o vstupe do NATO, viedli k výraznému prílevu krátkodobého kapitálu zo zahraničia (využívajúcemu taktiež pozitívny úrokový diferenciál) s následným tlakom na výmenný kurz slovenskej koruny. Vzhľadom na to, že zhodnocovanie slovenskej koruny nebolo podložené primeraným zlepšením ekonomických fundamentov, čo by mohlo mať negatívny vplyv na ekonomiku a jej exportnú výkonnosť, NBS intervenovala na devízovom trhu. Na podporu operácií na devízovom trhu rozhodla Banková rada NBS s účinnosťou od 18. novembra 2002 o znížení kľúčových úrokových sadzieb o 1,5 percentuálneho bodu, t. j. limitnej sadzby pre dvojtýždňové REPO tendre na 6,5 %, jednodňovej sterilizačnej sadzby na 5 % a jednodňovej refinančnej sadzby na 8 %. Zníženie kľúčových sadzieb sa následne prejavilo aj v klientskych úrokových sadzbách z vkladov a úverov.

Potreba sterilizácie prebytočnej likvidity v bankovom sektore pochádzajúcej predovšetkým z privatizačných príjmov, deponovanie časti privatizačných príjmov určených na dôchodkovú reformu na termínovanom účte v NBS a z toho vznikajúce úrokové náklady, realizácia intervencií na devízovom trhu proti zhodnocovaniu kurzu s následným prílevom korunovej likvidity do bankového sektora, ako i vývoj krížového kurzu USD/EUR sa odrazili v dosiahnutí záporného hospodárskeho výsledku NBS v roku 2002 vo výške takmer 25 mld. Sk.

V roku 2002 pokračoval proces harmonizácie nástrojov menovej politiky s inštrumentáriom ECB, keď od 1. januára bola znížená sadzba povinných minimálnych rezerv z 5 % na 4 %. Súčasne boli zrušené zmenkové obchody a lombardný úver a zmenil sa spôsob stanovovania diskontnej sadzby, ktorá bola rovná limitnej sadzbe NBS pre dvojtýždňové REPO tendre. Banková rada NBS rozhodla dňa 12. decembra s účinnosťou od 1. januára 2003 o zavedení základnej úrokovej sadzby, ktorá nahradila diskontnú sadzbu. Základná úroková sadzba je rovná limitnej sadzbe NBS pre dvojtýždňové REPO tendre, a preto, ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky Slovenska" alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej", rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska. Od 1. januára 2003 došlo k ďalšiemu zníženiu sadzby PMR na 3 %.

Celkovo bol makroekonomický vývoj v roku 2002 akceptovateľný, charakterizovaný nízkou dynamikou inflácie a stabilizovaným vývojom deficitného salda obchodnej bilancie. Aj napriek relatívne vysokému deficitu verejných financií bol tak vytvorený priestor pre pokles kľúčových úrokových sadzieb, čo však bolo primárne vyvolané tlakom na zhodnocovanie výmenného kurzu. Vzhľadom na to, že výmenný kurz predstavuje dôležitý transmisný kanál, jeho nadmerné a neprimerané zhodnotenie by mohlo mať nepriaznivý vplyv na konkurencieschopnosť slovenského hospodárstva a jeho rastový potenciál.

Národná banka Slovenska očakáva, že v roku 2003 bude výkon menovej politiky realizovaný v prostredí relatívne dynamického ekonomického rastu, ktorý však bude pri spomalení domáceho dopytu do značnej miery citlivý na vývoj zahraničného dopytu a udržanie konkurencieschopnosti slovenských vývozov. NBS tak bude pri realizácii menovej politiky aj naďalej prihliadať k vývoju širšieho spektra ekonomických premenných – cenovému vývoju, zahraničnému obchodu, vývoju verejných financií, ekonomickému rastu a jeho štruktúre a v neposlednom rade k vývoju výmenného kurzu.

Zo strednodobého hľadiska bude menová politika NBS zameraná na plnenie svojho hlavného cieľa, udržiavania cenovej stability, tak aby boli vytvorené podmienky pre vstup Slovenska do eurozóny.

Máj 2003

Marián Jusko
guvernér

Poznámka: Výročná správa NBS za rok 2002 je, vzhľadom na to, že jedna obchodná banka využila možnosť predĺženia lehoty na podanie daňového priznania o 3 mesiace v zmysle Zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, spracovaná na základe predbežných údajov bankovej štatistiky.

Banková rada NBS v roku 2002

(prvý rad zľava)
Elena Kohútiková, viceguvernérka NBS
Marián Jusko, guvernér NBS
Ivan Šramko, viceguvernér NBS

(druhý rad zľava)
Karol Mrva, vrchný riaditeľ obchodno-devízového úseku NBS
Ján Mathes, vrchný riaditeľ peňažného úseku NBS
Jozef Košnár, profesor Ekonomickej univerzity

A. VONKAJŠIE EKONOMICKÉ PROSTREDIE

1. SVETOVÁ EKONOMIKA

Globálne trendy vývoja outputu a cien

Po výraznom spomalení ekonomickej aktivity v roku 2001 sa výkonnosť globálnej ekonomiky v roku 2002 zvýšila. Svetový output za rok 2002 vzrástol o 3 % a mierne prevýšil očakávania hlavných medzinárodných inštitúcií, v druhej polovici roka sa však dynamika oživenia spomalila. Do očakávaní trhov sa premietla zvýšená volatilita finančných trhov sprevádzajúca ďalší pokles cien akcií, ako aj rastúce geopolitické tlaky.

Na dosiahnutom raste svetového outputu sa podieľalo oživenie ekonomiky USA, výrazné oživenie v novoindustrializovaných ázijských krajinách a pokračujúce relatívne vysoké tempo rastu ekonomík transformujúcich sa a rozvojových krajín. V eurozóne sa rast spomalil, stagnačný trend si zachovala ekonomika Japonska. Reálny output za región krajín Latinskej Ameriky sa v roku 2002 absolútne znížil (-0,1 %) predovšetkým v dôsledku hlbokej krízy v Argentíne (s prepadom HDP o 11 %) pri iba miernom raste zvyšných dvoch najväčších ekonomík Brazílie a Mexika. Nerovnomerné oživovanie regiónov globálnej ekonomiky, ako aj ekonomické i geopolitické neistoty sa odzrkadlili iba v miernom zrýchlení dynamiky svetového obchodu. Objem svetového obchodu v roku 2002 vzrástol o 2,9 % a zostal pod úrovňou rastu globálneho outputu.

Oslabenie ekonomickej aktivity v eurozóne bolo spôsobené predovšetkým útlmom domáceho dopytu, ktorý čiastočne kompenzovali rozšírené možnosti exportu vďaka oživeniu ekonomiky USA. Iba mierny pokles tempa rastu v transformujúcich sa krajinách strednej a východnej Európy, ktorých ekonomiky sú už značne previazané s ekonomikou eurozóny, resp. Európskej únie (EÚ), bol naopak výsledkom vysokej úrovne domáceho dopytu, ktorý kompenzoval straty na exporte s krajinami EÚ. Relatívne vysoké tempo rastu celej skupiny transformujúcich sa krajín sa však udržalo aj vďaka pokračujúcemu rýchlemu rastu ruskej ekonomiky. Motorom rastu vo východoázijskom regióne bol vysoký dopyt v Číne, ktorej ekonomika zaznamenala ďalšie zrýchlenie rastu a pri stagnácii japonskej ekonomiky vytvárala rozsiahle exportné možnosti ostatným novoindustrializovaným ekonomikám regiónu.

Svetový output v roku 2002 **(medziročný rast v %)**

	2001	2002	2003 (prognóza)
Svetový output	2,3	3,0	*3,2*
Vyspelé ekonomiky	0,9	1,8	*1,9*
USA	0,3	2,4	*2,2*
Japonsko	0,4	0,3	*0,8*
Eurozóna	1,4	0,8	*1,1*
Spojené kráľovstvo	2,0	1,6	*2,0*
Novoindustrializované ázijské krajiny	0,8	4,6	*4,1*
Transformujúce sa krajiny	5,1	4,1	*4,0*
Stredná a východná Európa	3,0	2,9	*3,4*
Rusko	5,0	4,3	*4,0*
Rozvojové krajiny	3,9	4,6	*5,0*
Čína	7,3	8,0	*7,5*
Brazília	1,4	1,5	*2,8*

Zdroj: World Economic Outlook, apríl 2003

Iba pomalé oživovanie globálnej ekonomiky vytváralo priaznivý rámec pre vývoj cien. Po všeobecnom poklese cien na komoditných trhoch v roku 2001 vzrástol súhrnný index cien primárnych komodít v roku 2002 približne o 3 %. Cena ropy sa v ročnom priemere zvýšila iba mierne na 25 USD za barel. Vzhľadom na nízku východiskovú úroveň a jej výrazný rast najmä v druhej polovici roka však bola v decembri 2002 o 50 % (cca 28,50 USD za barel) vyššia než v decembri 2001. Rast ceny ropy v roku 2002 nesúvisel s nedostatočnou ponukou – produkcia OPEC-u (bez Iraku) po celý rok prevyšovala cieľovú hodnotu, ale skôr s očakávaniami trhov potenciálneho prerušenia dodávok ropy v dôsledku prípadného vojenského zásahu USA na Strednom východe. Ponukovým šokom, ktorý výrazne zapôsobil na rast cien ropy, bol až decembrový generálny štrajk vo Venezuele. Ceny neenergetických komodít v priebehu roka tiež rýchlo rástli, najmä ceny potravín, nápojov a poľnohospodárskych surovín, ich úroveň však zostala pod historickými štandardmi. Rast cien týchto položiek bol spôsobený predovšetkým nepriaznivými klimatickými podmienkami v hlavných pestovateľských krajinách.

Vývoj spotrebiteľských cien v celosvetovom meradle mal v roku 2002 nižšiu dynamiku než v roku 2001. Index spotrebiteľských cien v skupine vyspelých ekonomík medziročne vzrástol o 1,5 % (v roku 2001 o 2,2 %), spomalenie rastu cien zaznamenala aj skupina rozvojových krajín (na 5,4 % oproti 5,8 % v roku 2001) a transformujúcich sa krajín (11,1 % oproti 16,3 % v roku 2001). V dvanástich kandidátskych krajinách na členstvo v EÚ dosiahla inflácia v roku 2002 v priemere 5,7 % (v roku 2001 9,8 %).

Ceny akcií zaznamenali v roku 2002 ďalší pokles. Široké indexy akciových trhov USA, eurozóny a Japonska v priebehu roka vykazovali v zásade podobné správanie. K prudkému poklesu cien akcií sprevádzanému mimoriadne vysokou volatilitou došlo najmä v období od mája do júla, keď sa vyjasňovali okolnosti odhalení okolo účtovných pravidiel korporácií. Na pokles cien akcií vplývali aj nižšie než očakávané zisky korporácií a zhoršenie globálneho ekonomického výhľadu. V druhej polovici roka sa tlaky na pokles cien akcií zmiernili, v eurozóne však pretrvávala vysoká volatilita akciového trhu. Celkove za rok 2002 sa ceny akcií v eurozóne, merané širokým indexom Dow Jones EURO STOXX, prepadli o 35 %, pričom najväčší pokles zaznamenali ceny akcií spoločností technologického, telekomunikačného a finančného sektora, ktorých podiel na celkovom poklese širokého indexu prevýšil polovicu. V USA vykázal index Standard and Poor's pokles o 23 %, oveľa výraznejšie však klesli ceny akcií spoločností technologického sektora kótované v indexe Nasdaq Composite, ktorý poklesol o 32 %. V Japonsku stratil index Nikkei 25 19 %, najmä v dôsledku domácich faktorov.

Vývoj na dlhopisových trhoch v USA a eurozóne ovplyvnili v roku 2002 najmä turbulencie na akciových trhoch, ktoré viedli k presunom v portfóliách cenných papierov typu „preletu do bezpečia" (od akcií k vládnym obligáciám). Výsledkom bol pokles výnosov z 10-ročných vládnych obligácií v eurozóne o 90 a v USA o 130 bázických bodov na koncoročných 4,3 % a 3,8 %, pričom do záporného diferenciálu sa americké obligácie dostali hneď na začiatku roka. Vývoj výnosov z dlhodobých vládnych obligácií v Japonsku nepodliehal natoľko globálnym vplyvom ako zhoršujúcim sa vyhliadkam oživenia domácej ekonomiky a situácii v bankovom sektore. Po relatívne stabilnom vývoji na úrovni okolo 1,4 % v prvej polovici roka sa výnosy z japonských 10-ročných obligácií znížili na 0,9 % ku koncu roka 2002.

Ústrednou črtou vývoja na devízových trhoch v roku 2002 bolo výrazné oslabenie výmenného kurzu amerického dolára. Silné oslabenie dolára voči euru v prvej polovici roka súviselo so zhoršenými vyhliadkami oživenia americkej ekonomiky a nepriaznivými dosahmi škandálov okolo účtovných pravidiel amerických korporácií na trhy. Ďalšie oslabenie dolára voči euru nastalo koncom roka v dôsledku zväčšenia záporných úrokových diferenciálov voči eurozóne, rastúcich obáv trhov z prehlbovania bežného účtu a vzniku

fiškálneho deficitu v USA, ako aj geopolitických tlakov. Ku koncu roka 2002 dosiahol kurz eura voči doláru 1,05 USD/EUR, čo bolo o 16 % viac než na začiatku roka a o 17 % viac než v priemere za rok 2001. Kurz japonského jenu voči euru bol v priebehu roka 2002 relatívne stabilný, až koncom roka deprecioval, odzrkadľujúc neisté vyhliadky rastu na hlavných trhoch japonských exportérov a neistotu trhov ohľadne riešenia problémov finančného sektora v Japonsku. Ku koncu roka bol kurz eura a jenu na úrovni 124,39 JPY/EUR, čo predstavovalo apreciáciu eura medziročne o 4,1 % a o 14,5 % voči priemeru za rok 2001.

Ekonomický vývoj v hlavných menových oblastiach: USA, Japonsko, eurozóna

Rast HDP v **USA** v roku 2002 dosiahol 2,4 %, zatiaľ čo v roku 2001 v dôsledku absolútneho poklesu výkonnosti v prvých troch štvrťrokoch to bolo iba 0,3 %. Charakteristickým sprievodným znakom oživenia bol rýchly rast produktivity v nefarmárskom podnikateľskom sektore. Hlavný podiel na raste HDP mala vysoká úroveň výdavkov domácností smerovaných tak do spotreby, ako aj do investičných aktivít. Podporným faktorom rastu týchto výdavkov bolo v roku 2002 realizované zníženie daní, vedúce k rastu disponibilných dôchodkov. Rast spotreby sa najviac prejavil v segmente tovarov dlhodobej spotreby (automobily). Priaznivé podmienky na trhu s bytmi, kde sa hypotekárne sadzby pohybovali na historických minimách, stimulovali investičné aktivity domácností. Napriek vysokej úrovni spotreby sa v roku 2002 v porovnaní s rokom 2001 zvýšila miera úspor z disponibilného dôchodku (3,9 % oproti 2,3 %), čo zrejme súviselo so zvýšenou neistotou spôsobenou turbulenciami na finančných trhoch a zhoršujúcimi sa vyhliadkami na trhu práce. Vysokú úroveň si udržala aj spotreba verejného sektora, investície podnikového sektora však zaznamenali aj v tomto roku pokles, odzrkadľujúc relatívne nízku ziskovosť podnikov. Výrazný rast produktivity a nízka úroveň využitia výrobných kapacít vytvárali v ekonomike USA priaznivé podmienky pre vývoj cien. Inflácia (meraná indexom spotrebiteľských cien) dosiahla v roku 2002 1,6 % (v roku 2001 2,8 %) a ceny výrobcov aj napriek rastu cien ropy zaznamenali pokles o 1,3 % (oproti nárastu o 2 % v roku 2001). Miera nezamestnanosti sa medziročne zvýšila o 1 percentuálny bod a dosiahla 5,8 %. Rýchlejší rast dovozu než vývozu tovarov a služieb spôsobil ďalšie prehĺbenie deficitu bežného účtu, ktorý v roku 2002 dosiahol 4,8 % HDP (v roku 2001 3,9 %).

Súhrnným výsledkom vývoja ekonomiky USA v roku 2002 bolo zachovanie jestvujúcej vnútornej a prehĺbenie vonkajšej nerovnováhy charakterizovanej vysokou úrovňou domáceho dopytu uspokojovaného za cenu rastúcej akumulácie dlhu domácností i na úrovni celej krajiny. Hlavnou zložkou vnútorného dlhu je zadlženosť domácností dosahujúca približne 70 % HDP. Od roku 2001 výrazne rastie aj zahraničná zadlženosť v dôsledku presunu záujmu investorov od nákupu akcií súkromných spoločností k vládnym obligáciám, čo implikuje možné problémy s udržateľnosťou deficitu bežného účtu v budúcnosti.

Ekonomika **Japonska** indikovala v prvom polroku 2002 mierne oživenie vďaka nárastu exportu najmä do nových ázijských ekonomík, ktorý podporil rast priemyselnej produkcie. So zvyšovaním geopolitických tlakov sa rast zahraničného dopytu spomalil, čo pri slabej dynamike súkromných investícií v podmienkach nevyužitých kapacít viedlo iba k miernemu celoročnému rastu HDP o 0,3 % (0,4 % v roku 2001) a nárastu miery nezamestnanosti na 5,4 % (v roku 2001 5,0 %). Vývoj cien v Japonsku mal aj v roku 2002 deflačný trend, index spotrebiteľských cien sa v priemere znížil o 0,9 % (v roku 2001 bol pokles o 0,7 %). Podmienky v externom sektore umožnili zvýšiť prebytok bežného účtu na 2,8 % HDP (v roku 2001 2,1 % HDP).

Ekonomický vývoj v **eurozóne** sa po počiatočných náznakoch oživenia vyznačoval počas celého roka 2002 nízkou dynamikou, ktorej výsledkom bolo ďalšie medziročné spomalenie rastu

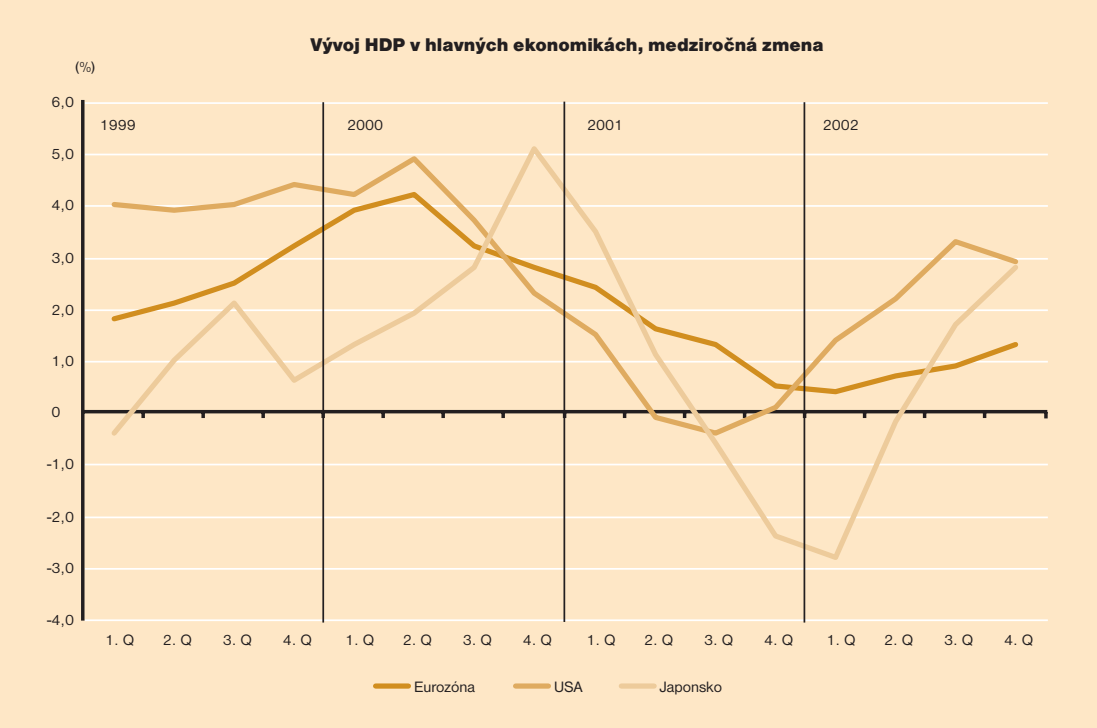

HDP na 0,8 % (v roku 2001 1,4 %). Neisté globálne ekonomické prostredie podmienilo výrazné obmedzenie kapitálových výdavkov, ktoré pri poklese hrubej tvorby kapitálu o 2,5 % spôsobilo zníženie príspevku domáceho dopytu k rastu HDP eurozóny v roku 2002 na 0,2 %. Príspevok čistého exportu dosiahol 0,6 %, keď vývoz vzrástol o 1,2 % a dovoz poklesol o 0,3 %.

Na pokles investícií podnikov eurozóny v roku 2002 pôsobili jednak neisté vyhliadky oživenia, jednak znižujúca sa ziskovosť európskych firiem v podmienkach hospodárskeho útlmu a zhodnocujúceho sa eura, čo viedlo k orientácii cenovej politiky firiem na udržanie si podielov na exportných trhoch, jednak pravdepodobne aj prudký pokles cien akcií implikujúci vyššie náklady na navyšovanie kapitálu, ako aj nižší dopyt domácností po investíciách do bývania. Spomalenie rastu súkromnej spotreby z 1,8 % v roku 2001 na 0,6 % v roku 2002 bolo dôsledkom nižšieho rastu reálneho disponibilného dôchodku domácností vzhľadom na pomalší rast zamestnanosti.

Hybnou silou ekonomickej aktivity v eurozóne bol aj v roku 2002 sektor služieb pri vykázanom náraste trhových služieb o 1,3 %. Na iba miernom náraste pridanej hodnoty v priemysle (bez stavebníctva) o 0,2 % sa odzrkadlilo doznievanie kontrakcie z roka 2001. V prvej polovici roka 2002 došlo v priemysle k oživeniu sledujúcemu rast zahraničného dopytu. So zhoršením ekonomických vyhliadok sa však dynamika priemyselnej aktivity znižovala a v poslednom štvrťroku na štvrťročnej báze zaznamenala opäť pokles. Output stavebníctva, meraný reálnou pridanou hodnotou, sa v roku 2002 absolútne znížil o 1,5 %.

Klesajúca výkonnosť ekonomiky Nemecka z roku 2001 vyústila v roku 2002 do stagnácie, keď ročný rast HDP dosiahol 0,2 % vďaka istému oživeniu v poslednom štvrťroku. Mierny rast exportu iba čiastočne kompenzoval slabý domáci dopyt odrzkadľujúci pokles fixných investícií, ako aj nízky rast súkromnej spotreby. Hlavnou príčinou poklesu investičnej aktivity bol pretrvávajúci kolaps stavebníctva vo východnom Nemecku. V roku 2002 sa však prejavili aj všeobecnejšie problémy nemeckej ekonomiky súvisiace s klesajúcou ziskovosťou podnikového sektora a jeho zhoršujúcou sa schopnosťou splácať vysoké objemy úverov z obdobia ekonomickej expanzie. Do pozornosti sa dostala aj

klesajúca efektívnosť samotného nemeckého bankového sektora stojaceho pred nevyhnutnosťou zásadnejšej reštrukturalizácie, ktorá je však brzdená rigidným pracovným zákonodarstvom.

K spomaleniu rastu došlo vo všetkých krajinách eurozóny okrem Fínska (kde príznaky recesie kulminovali na prelome rokov 2001 a 2002). Najrýchlejšie tempo rastu zaznamenala ekonomika Grécka (4,0 %), zatiaľ čo rast HDP v dlhodobo najdynamickejšej ekonomike Írska (9,8 % v priemere za obdobie 1995 – 2000) sa spomalil na 3,3 %. Tempá rastu ekonomík eurozóny sa tak v roku 2002 opäť zblížili, keď rozdiel medzi najrýchlejšie (Grécko) a najpomalšie (Luxembursko s 0,1 % HDP) rastúcou ekonomikou sa zmenšil na 3,9 percentuálneho bodu (v roku 2001 5,1 bodu). Z veľkých ekonomík vyšší než priemerný rast HDP za eurozónu bol vo Francúzsku (1,1 %) a Španielsku (2,0 %), v Taliansku sa rast spomalil na 0,4 % HDP. Rast vo väčšine malých ekonomík dosiahol zhruba priemer eurozóny (0,7 – 0,8 % HDP).

Oslabená hospodárska aktivita sa prejavila v zhoršujúcich sa podmienkach trhu práce, kde s klesajúcou ponukou pracovných príležitostí mierne vzrástla nezamestnanosť. Štandardizovaná miera nezamestnanosti v eurozóne v priemere za rok 2002 dosiahla 8,3 %, t. j. 11,4 milióna osôb. Vývoj na trhu práce eurozóny v roku 2002 mal všeobecný charakter bez osobitných diferenciačných dosahov na jednotlivé skupiny pracujúcich a nevyznačoval sa podstatnejšími odchýlkami ani na národných trhoch práce.

Priemerná miera inflácie, meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP), za rok 2002 bola v eurozóne 2,2 % (2,4 % v roku 2001). Inflácia mala počas roka nerovnomerný priebeh v dôsledku nepriamych efektov predchádzajúcich šokov z oblasti cien ropy a potravín, ako aj depreciácie kurzu eura. S vylúčením volatilnejších zložiek nespracovaných potravín a energií vzrástol HICP medziročne z 2,0 % na 2,5 %. Tento vývoj bol spôsobený rýchlym rastom cien služieb. Ceny niektorých druhov služieb výrazne vzrástli začiatkom roka v súvislosti so zavedením eurobankoviek a mincí. Zrýchlený rast cien služieb v ročnom priemere o 3,1 % (2,7 % v roku 2001) však bol podmienený najmä vývojom jednotkových nákladov práce.

Vývoj cien v eurozóne, medziročná zmena

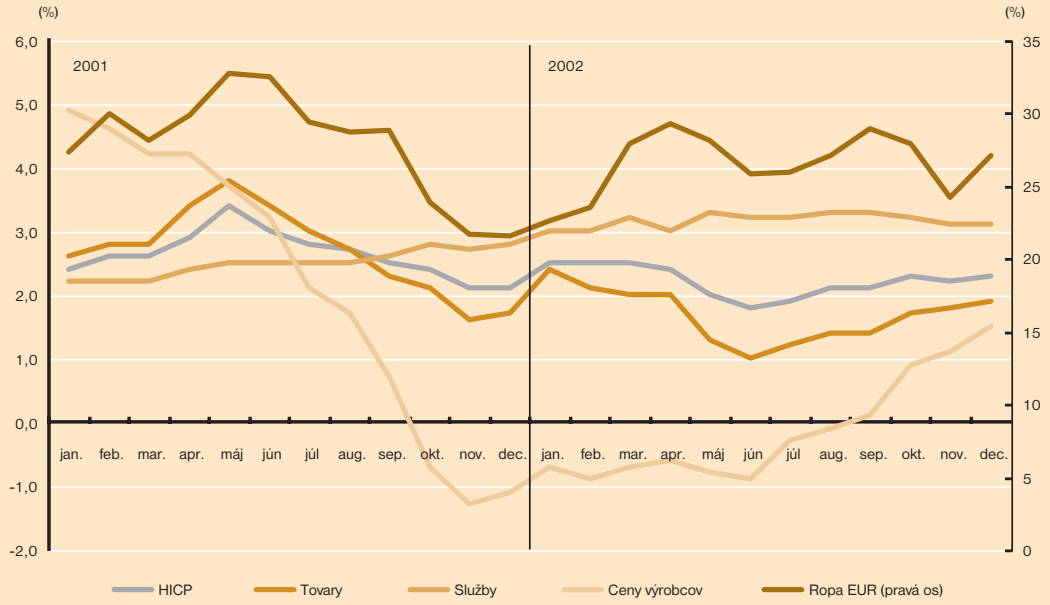

Zavedenie eurobankoviek a mincí vyvolalo prudký nárast vnímanej inflácie u obyvateľstva vzhľadom na to, že zvýšenie cien sa koncentrovalo v úzkom koši najpoužívanejších služieb (reštaurácie, kaderníctva, čistiarne) a tovarových položiek bežnej spotreby (potraviny) s relatívne vysokými cenovými efektmi zaokrúhľovania v novej mene a s bežnou úhradou v hotovosti. Fenomén extrémne vysokej vnímanej inflácie mal iba prechodný charakter a inflačné očakávania verejnosti sa v priebehu roka znižovali. Inflačný efekt zo zavedenia eura predstavoval podľa prepočtov v rôznych krajinách v skutočnosti 0,2 – 0,6 %, pričom jeho výšku významne ovplyvnili národné štruktúry maloobchodných sietí.

Rast cien v jednotlivých krajinách eurozóny v roku 2002 odzrkadľoval rozdielne dosahy energetických a potravinových cenových šokov na národné ekonomiky, rozdiely vo vývoji pracovných nákladov, zmeny regulovaných cien a nepriamych daní, ako aj dosahy zavedenia eurobankoviek a mincí. Rast cien (meraný HICP) dosiahol v Nemecku 1,3 % (najmenej v eurozóne). Nižší než v priemere za eurozónu (2,2 %) bol rast cien vo Francúzsku (1,9 %), Belgicku, Rakúsku a Fínsku. Najvyššiu infláciu pri jej medziročnom zrýchlení zaznamenali Írsko (4,7 %), Grécko (3,9 %) a Španielsko (3,6 %). Nadpriemernú infláciu zaznamenalo aj Taliansko (2,6 %) a pri jej medziročnom spomalení aj Holandsko (3,9 %) a Portugalsko (3,7 %). Inflačný diferenciál medzi členskými štátmi eurozóny v roku 2002 predstavoval 3,3 percentuálneho bodu (Írsko vs. Nemecko), čo je rovnaká úroveň ako v roku 2001.

Ceny priemyselných výrobcov (bez stavebníctva) poklesli v eurozóne v priemere za rok 2002 o 0,1 % (v roku 2001 vzrástli o 2,2 %). Výraznejšie, o 2,4 %, poklesla ich energetická zložka (oproti nárastu o 2,8 % v roku 2001), a to najmä v dôsledku apreciácie eura v priebehu roka (pri v podstate medziročne nezmenených dolárových cenách ropy, v eurách sa cena ropy znížila približne o 5 %). Na vývoj cien výrobcov vplývali aj utlmené podmienky dopytu, ktoré neumožňovali firmám zvyšovať ceny.

Bežný účet eurozóny za rok 2002 zaznamenal prebytok 62,1 mld. EUR (v roku 2001 schodok 13,8 mld. EUR) vďaka podstatnému nárastu prebytku obchodnej bilancie (102,7 mld. EUR oproti 49,7 mld. EUR v roku 2001) spôsobenému miernym nárastom vývozu, najmä však poklesom dovozu kapitálových statkov v podmienkach utlmeného domáceho dopytu, ako aj vďaka znižujúcim sa efektom apreciácie eura na hodnotu dovozov. Pri nepresvedčivom oživovaní zahraničného dopytu sa rast vývozu podarilo dosiahnuť pravdepodobne aj tým, že európski exportéri znížili svoje ziskové marže, aby vyrovnali nepriaznivé dosahy apreciácie eura na svoju konkurenčnú schopnosť.

Súhrnný účet priamych a portfóliových investícií eurozóny zaznamenal v roku 2002 čistý prílev 29,4 mld. EUR oproti čistému odlevu 63,4 mld. EUR v roku 2001. Táto zmena súvisela najmä s redukciou čistého odlevu priamych investícií v dôsledku prudkého poklesu medzinárodných fúzií a akvizícií, ale aj s vysokým čistým prílevom portfóliových investícií do eurozóny. Portfóliové toky boli primárne ovplyvnené skupinou dlhových nástrojov. Investície rezidentov do zahraničných dlhových nástrojov sa znížili, zatiaľ čo nákupy domácich bondov nerezidentmi výrazne vzrástli. V roku 2002 výrazne vzrástli aj cezhraničné investície (tak prílev, ako aj odlev) do nástrojov peňažného trhu, čo pravdepodobne súviselo s globálnymi neistotami v podnikovom sektore.

Makroekonomické podmienky v 3 krajinách EÚ, ktoré nie sú členmi eurozóny (Dánsko, Švédsko, Spojené kráľovstvo), nie sú síce priamo determinované jednotnou menovou politikou ECB, podľa Zmluvy o EÚ však konečným cieľom menovej politiky všetkých týchto krajín je udržiavanie cenovej stability. Ich ekonomický vývoj a plnenie záväzkov fiškálnej stability v rámci Paktu stability a rastu podlieha pravidelnému hodnoteniu európskych inštitúcií.

Rast HDP v Dánsku dosiahol v roku 2002 1,6 % (1,4 % v roku 2001) vďaka domácemu dopytu, najmä súkromnej spotrebe podporenej

daňovou reformou. Miera nezamestnanosti zostala na úrovni 4,5 %, inflácia (HICP) dosiahla 2,4 %. Rastúca ponuka práce oslabovala mzdové tlaky, čo spolu s rastom produktivity podporilo udržanie konkurenčnej schopnosti dánskej ekonomiky. Verejné financie Dánska sú konsolidované, rozpočtový prebytok dosiahol 1,9 % HDP napriek realizovanej penzijnej reforme. Vládny dlh má klesajúci trend a v roku 2002 dosiahol 45,2 % HDP. Dánsko bolo v roku 2002 jedinou krajinou zúčastňujúcou sa na ERM II, sledujúc úzke pásmo ±2,25 % centrálnej parity DKK voči EUR. V roku 2002 sa DKK nachádzala mierne v apreciačnom pásme.

Rast HDP vo Švédsku sa v roku 2002 zrýchlil a dosiahol 1,9 % (v roku 2001 1,1 %), zásluhou čistého exportu a oživenia domácej súkromnej spotreby podporenej znížením daní, nižšími úrokovými sadzbami a nízkou nezamestnanosťou (4,9 %). Inflácia (HICP) za rok 2002 dosiahla 2 %. Vo fiškálnom sektore došlo k obratu, keď z prebytku 4,5 % HDP v roku 2001 sa rozpočet verejných financií v roku 2002 dostal do deficitu 1,2 % HDP v dôsledku zníženia daní a nárastu niektorých výdavkov. Podiel verejného dlhu na HDP sa znížil na 52,4 % HDP. Švédska centrálna banka uplatňuje flexibilný výmenný kurz a menovú politiku explicitného inflačného cieľa rastu indexu spotrebiteľských cien o 2 % s toleranciou ±1 percentuálny bod. Na vývoj kurzu švédskej koruny vplýval vývoj na finančných trhoch a špekulácie okolo prijatia eura vo Švédsku. V priebehu roka sa mena posilnila voči euru približne o 1,5 %.

Rast HDP v Spojenom kráľovstve sa v roku 2002 spomalil a dosiahol 1,6 % (v roku 2001 2,0 %), so zrýchlením v druhej polovici roka v dôsledku rastu súkromnej spotreby a verejných výdavkov. Podnikateľské investície zaznamenali pokles, podmienený najmä poklesom cien akcií a neistými vyhliadkami vývozu. Inflácia (HICP) dosiahla 1,3 % pri výraznom zrýchlení rastu cien služieb a cenovom útlme v obchodovateľnom sektore v dôsledku nízkeho dopytu a vysokej konkurencie na globálnych trhoch. Miera nezamestnanosti dosiahla 5,2 %. Verejné financie po prebytkovej pozícii v predchádzajúcich rokoch zaznamenali v roku 2002 deficit 1,4 % HDP spôsobený zvýšením vládnych výdavkov a výpadkom príjmov z priamych, najmä podnikových daní. Dlhový pomer sa mierne znížil na 38,6 % HDP. Menová politika Bank of England sa realizuje v podmienkach flexibilného výmenného kurzu, explicitný inflačný cieľ je definovaný vládou ako ročné zvýšenie indexu maloobchodných cien s vylúčením úrokových platieb z hypoték (RPIX) o 2,5 % (inflácia RPIX v roku 2002 predstavovala 2,2 %). Výmenný kurz britskej libry voči euru sa v priebehu roka mierne znehodnotil.

Menové podmienky a fiškálna politika

Pri nepresvedčivom nástupe oživenia ekonomiky USA sa úrokové sadzby v krajine v roku 2002 udržiavali na historicky nízkych úrovniach. Po celkovej redukcii cieľovej hodnoty pre sadzbu z federálnych fondov o 425 bázických bodov z roku 2001 pristúpil Federálny výbor pre operácie na voľnom trhu (FOMC) **FRS** v novembri 2002 k ďalšiemu zníženiu sadzby o 50 bázických bodov na výsledných 1,25 %. Fiškálna politika v USA bola značne expanzívna, keď saldo federálneho rozpočtu za fiškálny rok 2002 zaznamenalo deficit 1,5 % HDP (oproti prebytku 1,3 % HDP z roku 2001). Fiškálny deficit bol predovšetkým výsledkom diskrétnych opatrení (efekt zníženia daní z polovice roku 2001 a stimulačných opatrení z marca 2002), čiastočne aj dôsledkom automatickej reakcie rozpočtu na ekonomický cyklus. Hrubý dlh vlády sa v roku 2002 zvýšil a dosiahol 59,2 % HDP (v roku 2001 57,7 % HDP).

Pri pokračujúcich deflačných tlakoch v japonskej ekonomike zvýšila japonská centrálna banka v roku 2002 svoj cieľový interval pre zostatky na bežných účtoch vedených v **Bank of Japan**, ktoré od roku 2001 v rámci politiky kvantitatívnej peňažnej expanzie uplatňuje ako svoj hlavný operačný cieľ. Centrálna banka podstatne zvýšila aj sumu priamych nákupov dlhodobých vládnych obligácií. Táto operačná stratégia sa

bude uplatňovať tak dlho, kým sa ročná miera zmeny indexu spotrebiteľských cien nestabilizuje na úrovni 0 % alebo vyššej. V októbri 2002 vyhlásila vláda program na riešenie zlých úverov, ktorého ambíciou je do konca fiškálneho roka 2004 znížiť podiel nedobytných pohľadávok hlavných japonských bánk na polovicu a zároveň vytvoriť podmienky na revitalizáciu životaschopných dlžníkov. V rámci fiškálnej politiky došlo aj v roku 2002 k dodatočnému navýšeniu rozpočtových výdavkov na posilnenie sociálnej záchrannej siete pre nezamestnaných a na podporu malých a stredných podnikov. Deficit verejných financií za rok 2002 dosiahol 7,7 % HDP (v roku 2001 7,2 % HDP). Dlhový pomer sa zvýšil takmer o 10 percentuálnych bodov a dosiahol 154,4 % HDP.

Podmienky pre menovú politiku v eurozóne neboli v roku 2002 jednoznačné. Napriek spomaleniu hospodárskeho rastu poklesla inflácia HICP medziročne iba mierne a úrovňou 2,2 % sa udržala nad definičnou hodnotou menovej stability 2 %. Riadiaca rada **ECB** preto v priebehu roka udržiavala základnú sadzbu z hlavných refinančných operácií na nemennej úrovni 3,25 % a až v decembri, vzhľadom na kontinuálnu apreciáciu eura a pretrvávajúci útlm ekonomickej aktivity posilnený rastúcimi neistotami geopolitického vývoja, rozhodla o znížení kľúčových sadzieb o 50 bázických bodov na 2,75 %.

Rozhodovanie Riadiacej rady ECB sa opieralo o analýzy vývoja širokého peňažného agregátu M3 (prvý pilier menovopolitickej stratégie ECB), ktorého rast sa v roku 2002 zrýchlil v priemere na 7,4 % (v roku 2001 5,5 %). Veľmi nízke krátkodobé úrokové sadzby, a teda nízke alternatívne náklady držby najlikvidnejších zložiek M3, sa odzrkadlili v zrýchľujúcej sa dynamike rastu najmä úzkeho agregátu M1 (až na 8,8 % v 4. štvrťroku). Trojmesačný pohyblivý priemer ročného rastu M3 sa v priebehu roka znižoval, zostával však značne nad referenčnou hodnotou 4,5 %. Analýzy v rámci druhého piliera sledujúceho cenový vývoj a širšie podmienky ekonomickej aktivity ukazovali, že reálny rast HDP eurozóny v roku 2002 zostával pod trendovou úrovňou potenciálneho outputu. Výhľad globálneho oživenia sa zhoršoval v dôsledku vývoja na finančných trhoch, neistoty boli aj okolo cenového vývoja. Okrem štandardného rizika ohľadne cien ropy, bol rast spotrebiteľských cien v eurozóne, najmä začiatkom roka, relatívne vysoký

Kľúčové sadzby hlavných centrálnych bánk v roku 2002

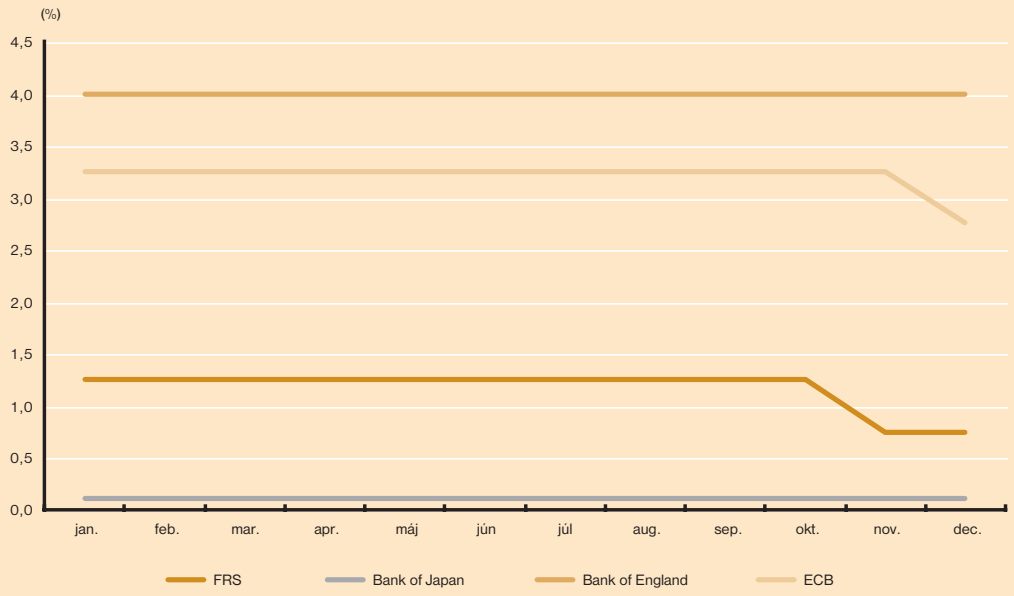

(čiastočne v dôsledku zavedenia eurobankoviek a mincí a nárazového zvýšenia cien niektorých položiek spotrebného koša). Riziká pre cenovú stabilitu však predstavovali najmä mzdový vývoj a rýchly rast cien v sektore služieb, ktoré však postupne oslabovala kontinuálna apreciácia eura.

Fiškálna pozícia eurozóny sa v roku 2002 v priemere zhoršila a zaznamenala deficit 2,2 % HDP (v roku 2001 1,6 %). Rozpočtový vývoj bol ovplyvnený predovšetkým pôsobením automatických stabilizátorov v podmienkach nízkej úrovne ekonomickej aktivity, vo viacerých krajinách však aj štatistickými revíziami rozpočtových údajov z roku 2001, prevýšením rozpočtových výdavkov a nižšími rozpočtovými príjmami v dôsledku uskutočnených daňových reforiem. K výslednému všeobecnému uvoľneniu podmienok fiškálnej politiky nedošlo iba v Holandsku, Portugalsku a Španielsku, kde naopak medziročne prevládla fiškálna reštrikcia.

Problémy vo fiškálnom vývoji zaznamenali najmä krajiny, ktoré vykazovali značnú fiškálnu nerovnováhu už v roku 2001 (Portugalsko, Nemecko). Referenčnú hranicu 3 % HDP prekročili deficity za rok 2002 v Nemecku (3,6 %) a Francúzsku (3,2 %). V novembri 2002 rozhodla Rada ECOFIN o existencii nadmerného deficitu v Portugalsku za rok 2001, v januári 2003 o nadmernom deficite v Nemecku za rok 2002 a v rovnakom čase udelila varovné upozornenie Francúzsku.

Všeobecne sa nepodarilo dodržať ani strednodobé zámery fiškálnej konsolidácie vo vyrovnanej alebo prebytkovej rozpočtovej pozícii cielené v programoch stability členských štátov v rámci Paktu stability a rastu (SGP). Na posilnenie konsolidačného úsilia prijala euroskupina v októbri 2002 fiškálnu stratégiu pre krajiny s pretrvávajúcou fiškálnou nerovnováhou. Od roku 2003 by mali tieto krajiny kontinuálne zlepšovať svoje základné rozpočtové saldo (t. j. štrukturálne saldo očistené od vplyvov ekonomického cyklu) minimálne o 0,5 % HDP ročne.

Dôraz, ktorý sa v roku 2002 položil v EÚ – a eurozóne zvlášť – na nevyhnutnosť urýchlenia konsolidácie verejných financií členských štátov a uskutočnenie relevantných systémových reforiem, vyplynul zo zistení o nedostatočnom využití možností fiškálnej konsolidácie v období ekonomickej expanzie 1999 – 2000, resp. precenenia

Rozpočtové saldo v krajinách eurozóny, v % z HDP (+ prebytok, - deficit)

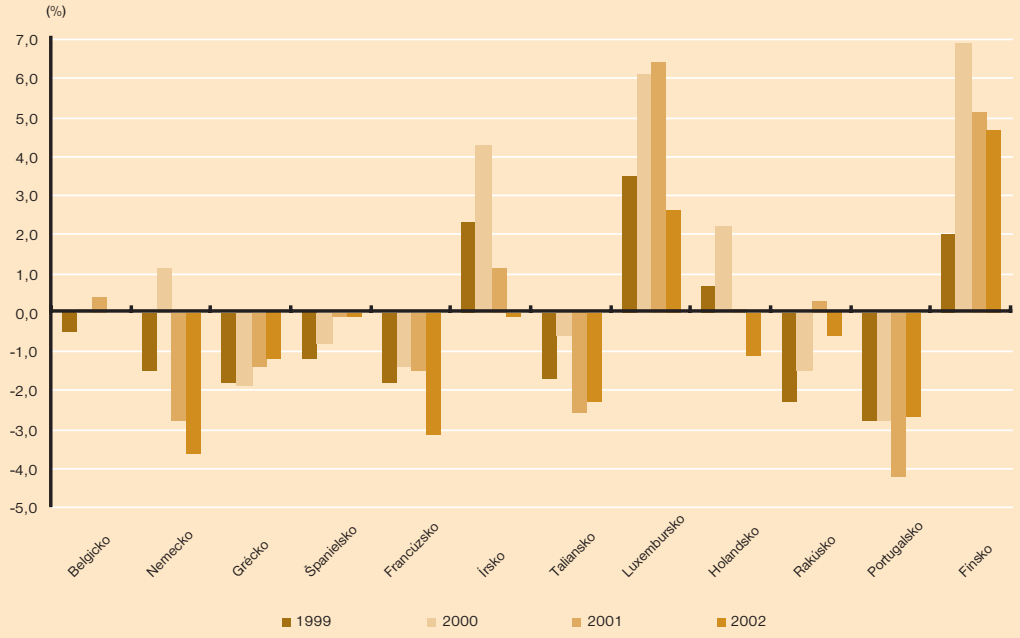

stability ekonomickej výkonnosti a následného znižovania daní bez príslušného systémového prístupu k reformám výdavkovej strany rozpočtov. Fungovanie automatických stabilizátorov v období spomalenia rastu 2001 – 2002 potom spôsobilo neúmerné zhoršenie fiškálnej nerovnováhy. V krajinách, kde predchádzajúci priaznivý rozpočtový vývoj bol výsledkom reálnej fiškálnej konsolidácie, sa na druhej strane aj v rokoch oslabeného rastu podarilo udržať rozpočtové saldá v podstatne priaznivejších pozíciách.

Dodržiavanie fiškálnych pravidiel SGP, ktorých jadrom je dosiahnutie strednodobo udržateľného vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtového salda členských štátov, predstavuje systémovú oporu pre cieľ cenovej stability v eurozóne, ktorý sleduje jednotná menová politika ECB. Zároveň je predpokladom pre efektívne fungovanie národných fiškálnych politík ako jediného hospodárskopolitického nástroja na elimináciu prípadných nepriaznivých dosahov jednotnej menovej politiky ECB a iných asymetrických šokov na podmienky ekonomického vývoja v jednotlivých členských štátoch.

Pomer verejného dlhu k HDP sa v priemere za eurozónu v roku 2002 znížil iba marginálne (o 0,1 %) a dosiahol 69,1 %. Hrubý dlh v troch najzadlženejších krajinách (Belgicko, Grécko a Taliansko) zostal aj v roku 2002 nad úrovňou 100 % HDP, vo všetkých týchto krajinách však došlo k jeho poklesu o 2 – 3 percentuálne body (v Taliansku v dôsledku jednorazovej finančnej operácie).

2. EKONOMICKÝ VÝVOJ V KANDIDÁTSKYCH KRAJINÁCH NA ČLENSTVO V EÚ

Pre kandidátske krajiny na členstvo v EÚ bol rok 2002 významným medzníkom. V decembri na summite EÚ v Kodani ukončilo 10 kandidátskych krajín (z celkového počtu 12, t. j. okrem Bulharska a Rumunska) prístupové rokovania a dostalo pozvánku na vstup do EÚ v máji roku 2004, aby sa už v júni 2004 mohli zúčastniť na voľbách do Európskeho parlamentu. Zodpovedajúco kritériám, ktoré pre členstvo v EÚ stanovil kodanský summit EÚ z roku 1993, hodnotiace správy európskych inštitúcií konštatovali, že tieto

Hlavné makroekonomické ukazovatele v kandidátskych krajinách (medziročná zmena v %)

	HDP			Inflácia 1/			Miera nezamestnanosti 2/			Bežný účet		
	2001	2002	2003*/	2001	2002	2003	2001	2002	2003*/	2001	2002	2003*/
Česká republika	3,1	2,0	2,8	4,7	1,4	1,5	8,1	7,3	7,0	-5,7 3/	-5,3 3/	-4,3
Maďarsko	3,7	3,3	3,7	9,2	5,3	5,0	5,7	5,8	6,2	-3,4	-4,1	-4,4
Poľsko	1,0	1,3	2,5	5,5	1,9	1,1	18,2	20,0	20,6	-4,1	-3,6	-4,2
Slovensko	3,3	4,4	3,7	7,3	3,3	8,8	19,2	18,5	18,2	-8,6	-8,2	-6,9
Slovinsko	3,0	3,0	3,4	8,5	7,5	6,0	6,4	6,4	6,3	0,1	1,8	1,4
Estónsko	5,0	5,6	4,9	5,8	3,6	3,5	12,6	10,3	10,0	-6,1	-12,3	-10,3
Litva	5,9	5,9	4,5	1,3	0,3	1,0	17,3	16,9	16,2	-4,8	-4,4	-3,0
Lotyšsko	7,9	6,1	5,5	2,5	1,9	2,5	13,1	12,3	11,1	-9,6	-7,8	-8,5
Malta	-0,8	3,0	3,1	2,9	2,2	2,7	6,5	6,9	6,6	-5,0	-4,7	-4,9
Cyprus	4,1	2,0	2,0	2,0	2,8	4,3	3,9	3,3	3,4	-4,3	-5,3	-4,3
Bulharsko	4,0	4,3	4,5	7,4	5,8	4,5	19,7	17,8	16,5	-6,1	-4,5	-5,0
Rumunsko	5,7	4,9	4,9	34,5	22,5	16,0	6,6	8,4	8,7	-5,5	-3,4	-3,7

Zdroj: Economic Forecasts for the Candidate Countries Spring 2003. European Economy, EC, DG EFA 2003
1/ CPI, ročný priemer
2/ ILO definícia
3/ po revízii ČNB z marca 2003
**/ prognóza*

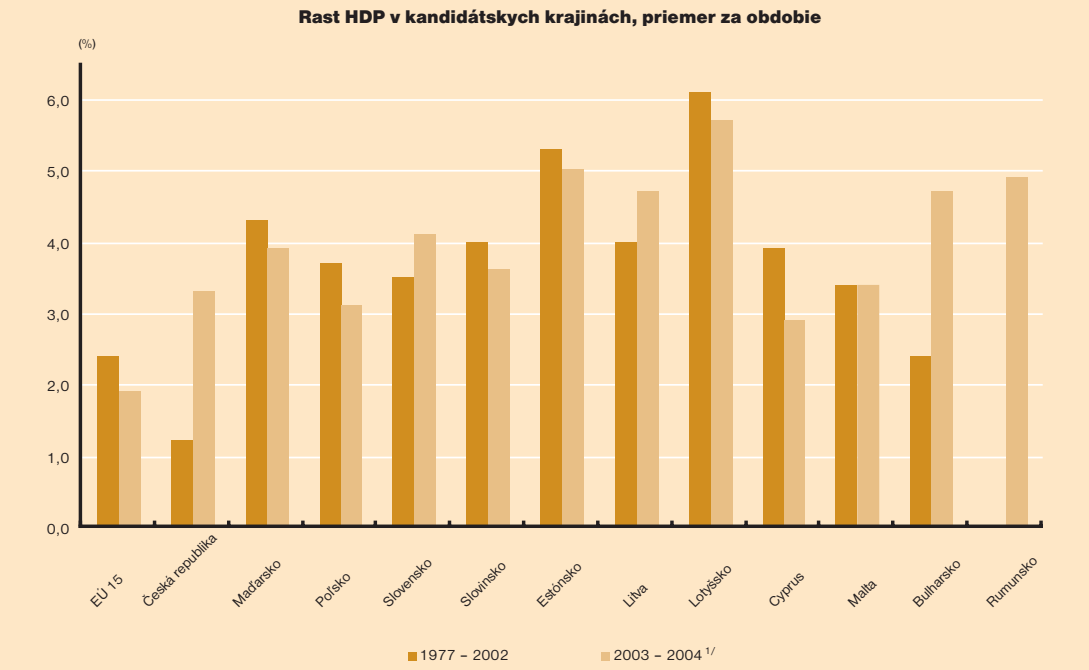

1/ prognóza EK na roky 2003 – 2004 podľa Economic Forecasts for the Candidate Countries Spring 2003. European Economy, EC, DG EFA 2003

krajiny sa stali dobre fungujúcimi trhovými ekonomikami a budú schopné čeliť konkurenčným tlakom na trhoch EÚ.

Kandidátske krajiny strednej a východnej Európy boli všeobecne najviac úspešné v dosahovaní pomerne rýchleho tempa ekonomického rastu. Okrem Českej republiky rast HDP dlhodobo prevyšoval rast v EÚ, dochádzalo teda k ekonomickému dobiehaniu, ktoré navyše podporovala aj reálna apreciácia výmenných kurzov. Rýchle tempo rastu sa však v týchto krajinách, s výnimkou Slovinska, dosahovalo za cenu pomerne výraznej vonkajšej nerovnováhy. V Poľsku a na Slovensku mal ekonomický rast len obmedzený dosah na znižovanie miery nezamestnanosti. Dezinflácia postupovala najrýchlejšie v Českej republike a na Slovensku.

Ekonomický vývoj skupiny krajín V4 (Česká republika, Maďarsko, Poľsko, Slovensko) bol v roku 2002 dotknutý oslabenou ekonomickou aktivitou v EÚ a osobitne Nemecka, ktoré je ich hlavným obchodným partnerom. V týchto podmienkach relatívne slušné tempo rastu HDP si tieto krajiny udržali vďaka vysokej úrovni domáceho dopytu, čiastočne stimulovaného uvoľnenejšími fiškálnymi politikami, ale aj rastúcou dôverou v udržateľnosť dosiahnutej makroekonomickej stability.

Cenový vývoj v Českej republike bol v roku 2002 ovplyvnený najmä výrazným zhodnotením českej koruny, ktoré sa v dôsledku tlmiaceho efektu cien obchodovateľných tovarov a cien dovážaných energetických surovín prejavilo v znížení inflácie. Na pokles dynamiky spotrebiteľských cien pôsobil aj nižší rast regulovaných cien. Odloženie viacerých cenových deregulácií prispelo k nízkej inflácii aj na Slovensku. Na cenový vývoj v Maďarsku pôsobila relatívne rýchlo sa šíriaca mzdová inflácia, ktorá následne značne oslabila konkurenčnú schopnosť ekonomiky. Nízka inflácia v Poľsku zodpovedala slabým dopytovým tlakom v spodnej fáze cyklu ekonomiky a mzdovej reštrikcii vo verejnom sektore.

Spomalenie rastu HDP v Českej republike na 2 % v roku 2002 bolo dôsledkom augustových

povodní, apreciácie výmenného kurzu českej koruny, útlmu ekonomickej aktivity hlavných obchodných partnerov a značnej volatility cien ropy. Rast ekonomiky stimulovala súkromná i verejná spotreba a v menšej miere export. Značný nárast disponibilných dôchodkov domácností bol výsledkom veľmi nízkej inflácie a rastu reálnych miezd. Výrazne vzrástla verejná spotreba, ťahaná jednorazovými vojenskými objednávkami, výdavkami spojenými s povodňami a vysokým tlakom na sociálne platby. Uvoľnená fiškálna politika sa odzrkadlila vo zvýšení deficitu verejných financií. Výraznejší pokles dovozných než vývozných cien spôsobil, že napriek vyššiemu prírastku objemu dovozu než vývozu sa deficit obchodnej bilancie medziročne znížil. Vysoký prílev priamych zahraničných investícií plne pokrýval deficit bežného účtu.

V Maďarsku došlo v roku 2002 k značnému narušeniu základných makroekonomických rovnováh, keď spotreba, výrazne podporená zvýšením miezd vo verejnom sektore a zvýšením minimálnej mzdy, expandovala viac ako dvojnásobne vyšším tempom (8 %) než rast HDP (3,3 %). Veľmi prudký nárast (o 20 %) zaznamenal output stavebníctva, v ktorom sa odzrkadľoval jednak boom súkromnej bytovej výstavby, ale aj vysoké verejné investície do cestnej infraštruktúry. V dôsledku zastavenia viacerých prevádzok multinacionálnych investorov začala rásť nezamestnanosť v súkromnom sektore, ktorú však v roku 2002 vyrovnával rast zamestnanosti podporený mzdovou politikou vo verejnom sektore, ako aj aktívnou politikou na trhu práce. Fiškálna politika bola v roku 2002 mimoriadne expanzívna, vysoký deficit verejných financií bol jednak výsledkom jednorazových

Menová politika a režimy výmenného kurzu v kandidátskych krajinách

Stratégia výmenného kurzu 1/		Charakteristiky
Currency board		
Bulharsko	Currency board voči euru	Zavedený v roku 1997
Estónsko	Currency board voči euru	Zavedený v roku 1992
Litva	Currency board voči euru	Zavedený v roku 1994; vo februári 2002 zmena väzby z USD na EUR
Konvenčné fixné zavesenie		
Lotyšsko	Väzba na SDR	Fluktuačné pásmo ±1 %
Malta	Väzba na kôš mien	Menový kôš (EUR, USD, GBP), fluktuačné pásmo ±0,25 %
Jednostranné zavesenie na euro s fluktuačným pásmom ±15 %		
Cyprus	Peg na euro s fluktuačným pásmom ±15 %	
Maďarsko	Peg na euro s fluktuačným pásmom ±15 %	Kurzový režim v kombinácii s inflačným cielením: 2,5 – 4,5 % ku koncu roka 2003
Riadený floating 2/		
Rumunsko	Riadený floating	Menový kôš (USD, EUR) neformálne využívaný ako referenčná hodnota
Slovensko	Riadený floating	Implicitné inflačné cielenie
Slovinsko	Riadený floating	Ústredná úloha menových agregátov, euro neformálne ako referenčná mena
Voľný floating		
Česká republika	Voľný floating	Inflačné cielenie: 2 – 4 % ku koncu roka 2005
Poľsko	Voľný floating	Inflačné cielenie: 3 % (s toleranciou ±1 percentuálneho bodu) do konca roka 2003

1/ na základe IMF Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions, 2001
2/ podľa klasifikácie MMF

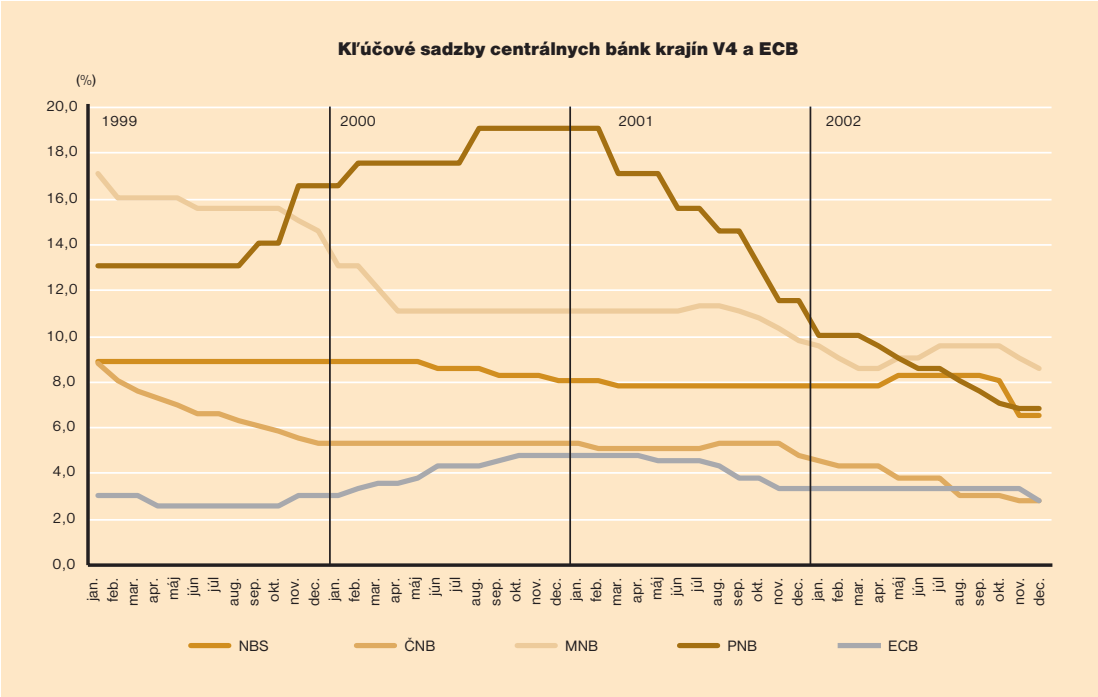

výdavkov, ktoré súviseli so štatistickou preklasifikáciou veľkých mimorozpočtových položiek do ústredného rozpočtu, ale aj nárastom viacerých trvalých výdavkov, osobitne miezd a penzií, výdavkov na zdravotníctvo, sociálne dávky a niektoré dotácie. Silná apreciácia maďarského forintu, ako aj rast domáceho dopytu viedli k akcelerácii rastu dovozov a zhoršeniu vývoja na bežnom účte.

Poľská ekonomika po prudkom poklese v roku 2001 zaznamenala v roku 2002 mierne oživenie a rast HDP dosiahol 1,3 %. Stimulom rastu bola súkromná spotreba a čistý vývoz, prudko (-7,2 %) sa však znížili fixné investície. Súkromná spotreba sa udržiavala na vysokej úrovni – napriek neustálemu rastu nezamestnanosti – podporovaná rastom reálnych príjmov domácností v podmienkach rýchlej redukcie inflácie a zrejme aj rozvinutou šedou ekonomikou. Vysoký rast exportu bol podporený čiastočne depreciáciou reálneho efektívneho kurzu zlotého súvisiacou najmä s apreciáciou eura voči doláru. Hlavným faktorom dobrej exportnej výkonnosti však bolo výrazné zvýšenie konkurenčnej schopnosti poľských exportných spoločností. Prebiehajúca reštrukturalizácia podnikov, osobitne v poľnohospodárstve, banskom priemysle, oceliarstve a na železniciach, je sprevádzaná značnou redukciou pracovných príležitostí a spolu s demografickými faktormi je hlavnou príčinou vysokej miery nezamestnanosti, ktorá dosiahla 20 %. Hlavnou príčinou medziročného zvýšenia fiškálneho deficitu bola slabá úroveň ekonomickej aktivity a relatívne uvoľnenie fiškálnej politiky. Vonkajšie nerovnováhy poľskej ekonomiky sa v podmienkach oslabeného rastu v rokoch 2001 – 2002 podarilo dostať pod kontrolu. Iba mierny rast domáceho dopytu a veľmi dobrá exportná výkonnosť sa premietli do ďalšieho zníženia deficitu bežného účtu.

Menová politika a politika výmenného kurzu sa postupne podriaďujú deklarovaným zámerom centrálnych bánk týchto krajín stať sa čo najskôr po vstupe do EÚ aj členmi eurozóny a zaviesť jednotnú menu euro. Priaznivý vývoj inflácie, posilňovanie výmenných kurzov a napokon aj vytvorený priestor pre určitú podporu exportnej výkonnosti v podmienkach oslabenej medzinárodnej konjunktúry viedli, pri dosiahnutej vysokej úrovni harmonizácie nástrojov menovej politiky s inštrumentáriom Európskej centrálnej banky, v roku 2002 k zníženiu (vo viacerých prípadoch v celoročnom kumulatíve podstatnému) kľúčových sadzieb národných centrálnych bánk

Saldo verejných rozpočtov kandidátskych krajín **(v % HDP, ESA 95)**

	2001	2002	2003 */
Česká republika	-5,5	-3,9	-5,8
Maďarsko	-4,7	-9,2	-4,5
Poľsko	-3,0	-4,1	-4,0
Slovensko	-7,3	-7,2	-4,9
Slovinsko	-2,8	-2,6	-1,4
Estónsko	0,2	1,3	-0,3
Litva	-2,2	-2,0	-2,1
Lotyšsko	-1,6	-3,0	-3,1
Malta	-6,8	-6,2	-4,3
Cyprus	-3,0	-3,5	-3,9
Bulharsko	0,2	-0,6	-0,7
Rumunsko	-3,3	-2,2	-2,5

Zdroj: Main Results of the April 2003 Fiscal Notifications Presented by the Candidate Countries.
EC, DG EFA, máj 2003 (údaje nemusia plne zodpovedať národným štatistikám)
**/ prognóza*

a zúženiu diferenciálu voči sadzbám ECB. Ku koncu roka boli sadzby slovenskej, maďarskej a poľskej centrálnej banky zhruba vyrovnané, sadzby Českej národnej banky sú už dlhodobejšie veľmi nízke (v druhej polovici roka 2002 pod úrovňou sadzieb ECB).

Popri všeobecne pozitívnom príspevku menovej a kurzovej politiky centrálnych bánk kandidátskych krajín k makroekonomickej stabilizácii a dezinflácii zostáva pretrvávajúcim rizikom ich správneho nastavenia silný a volatilný prílev zahraničného kapitálu, udržanie vonkajšej konkurencieschopnosti a súčasné plnenie inflačných cieľov v smere k cenovej stabilite.

Hlavným rizikovým faktorom makroekonomickej stability v krajinách V4 je vývoj vo verejných financiách vzhľadom na expanzívne tendencie vo fiškálnej politike a pomaly sa presadzujúce štrukturálne reformy. Nevyhnutnosť fiškálnej konsolidácie a navedenie rozpočtového vývoja na udržateľnú dráhu bude čoraz aktuálnejšou úlohou v súvislosti s predpokladaným skorým začatím rokovaní týchto krajín o začlenení ich mien do mechanizmu výmenných kurzov ERM II, ako aj so záväzkami, ktoré im ako členským štátom EÚ vyplynú z Paktu stability a rastu.

B. SPRÁVA O MENOVOM VÝVOJI V SR V ROKU 2002

1. VÝVOJ EKONOMIKY

1.1. Vývoj cien

Spotrebiteľské ceny

Rast spotrebiteľských cien sa v roku 2002 v porovnaní s rokom 2001 znížil, keď medziročná miera inflácie, meraná indexom spotrebiteľských cien, dosiahla v decembri 3,4 % (v rovnakom období predchádzajúceho roka 6,5 %). Priemerná miera inflácie za rok 2002 predstavovala 3,3 %.

Na znížení medziročného tempa rastu spotrebiteľských cien v roku 2002 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom podieľalo spomalenie cenového rastu vo všetkých základných sektoroch spotrebného koša. Z celkového prírastku spotrebiteľských cien (3,4 %) tvorila jadrová inflácia 1,46 percentuálneho bodu. Administratívne úpravy regulovaných cien sa na celkovom prírastku spotrebiteľských cien podieľali 1,50 percentuálneho bodu (4,17 bodu v roku 2001, 4,51 bodu v roku 2000). Príspevok úprav nepriamych daní v neregulovaných cenách k rastu celkovej inflácie predstavoval 0,41 percentuálneho bodu. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch aj v roku 2002 sa na raste cenovej hladiny podieľali značnou mierou administratívne zásahy.

V priebehu celého roka sa medziročná miera inflácie pohybovala pod východiskovou úrovňou z decembra 2001. Vývoj spotrebiteľských cien bol v jednotlivých polrokoch diferencovaný, keď do júla mal ich rast klesajúcu tendenciu a od augusta sa mierne zrýchľoval.

Spomaľovanie rastu cenovej hladiny v prvom polroku bolo výsledkom vzájomného pôsobenia vonkajších, ale predovšetkým vnútorných nákladových faktorov. Vplyv vonkajších nákladových tlakov súvisel s volatilným vývojom cien energetických surovín a posilňovaním výmenného kurzu slovenskej koruny voči USD. Nízka úroveň domácich nákladových tlakov bola do značnej miery determinovaná zastavením, resp. spomalením deregulačného procesu a miernym medziročným poklesom cien potravín.

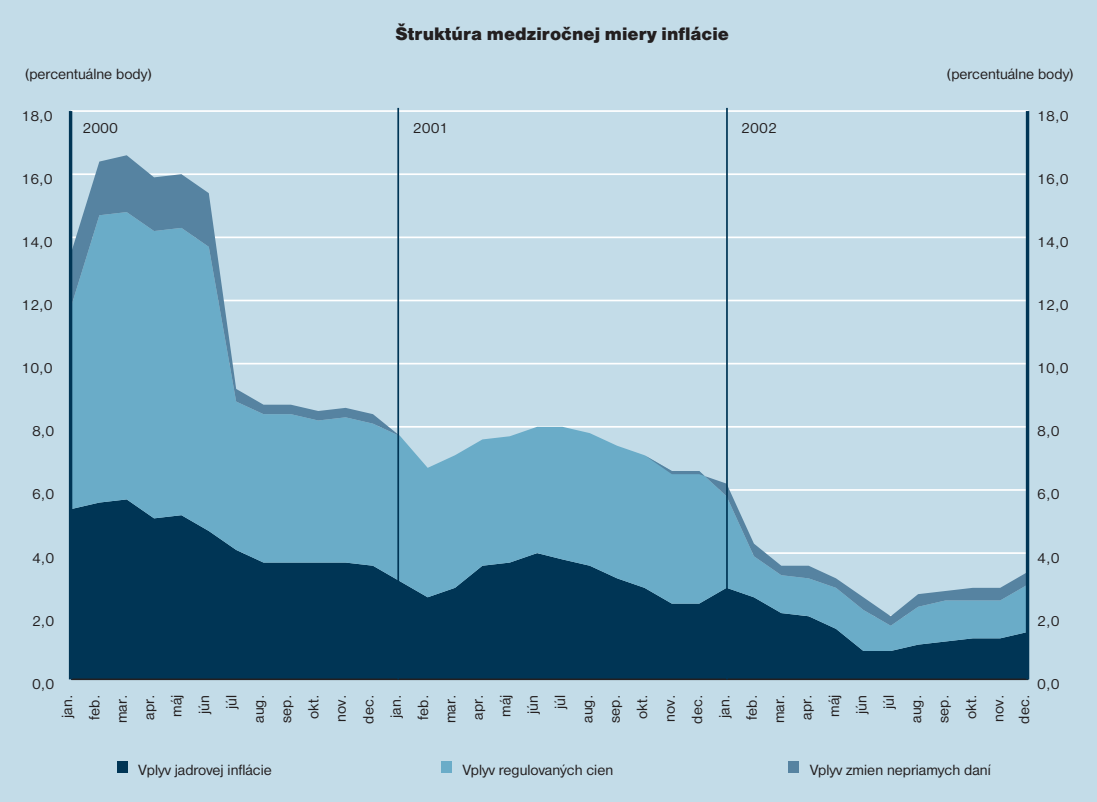

Vývoj spotrebiteľských cien **(romr 3/ = 100)**

Štruktúra spotrebného koša	2000	2001	2002			
			marec	jún	september	december
Úhrn v %	**8,4**	**6,5**	**3,6**	**2,6**	**2,8**	**3,4**
Regulované ceny v %	**20,7**	**17,2**	**5,1**	**5,5**	**5,3**	**6,5**
podiel na úhrne v percent. bodoch	*4,51*	*4,17*	*1,18*	*1,27*	*1,22*	*1,50*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách – podiel na úhrne v percent. bodoch	0,31	-0,03	0,35	0,35	0,35	0,41
Jadrová inflácia v %	**4,6**	**3,2**	**2,7**	**1,2**	**1,6**	**1,9**
podiel na úhrne v percent. bodoch	*3,55*	*2,39*	*2,10*	*0,95*	*1,24*	*1,46*
v tom:						
Ceny potravín v %	6,0	3,7	4,2	0,0	0,1	-0,2
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,38*	*0,83*	*0,88*	*0,00*	*0,02*	*-0,04*
Obchodovateľné tovary v % 1/	2,6	1,0	1,3	0,7	1,9	2,8
podiel na úhrne v percent bodoch 1/	*0,99*	*0,35*	*0,49*	*0,27*	*0,70*	*1,05*
Trhové služby v % 1/	7,5	7,7	4,1	3,8	2,8	2,5
podiel na úhrne v percent. bodoch 1/	*1,20*	*1,22*	*0,74*	*0,67*	*0,52*	*0,45*
Čistá inflácia (bez vplyvu zmien nepriamych daní) v % 2/	4,1	3,0	2,2	1,7	2,2	2,7
podiel na úhrne v percent. bodoch	2,18	1,56	1,22	0,94	1,22	1,50

Zdroj: ŠÚ SR, roky 2000 a 2001 údaje ku koncu obdobia
1/ prepočty NBS z podkladov ŠÚ SR
2/ čistá inflácia – zahŕňa cenový nárast obchodovateľných tovarov (bez potravín) a trhových služieb
3/ rovnaké obdobie minulého roka

V priebehu druhého polroka postupne dochádzalo k miernemu rastu tempa celkovej aj jadrovej inflácie. Prispeli k tomu rastúce ceny pohonných látok, ktoré reagovali na zvyšujúcu sa cenu ropy na svetových trhoch. Vplyv rastu ceny ropy bol však čiastočne tlmený posilňovaním kurzu slovenskej koruny voči americkému dolár u. Ďalším faktorom, ktorý prispel k postupnému miernemu rastu dynamiky celkovej inflácie, boli zmeny regulovaných cien.

V rámci regulovaných cien sa v januári zvýšili ceny tepelnej energie, poplatky za odvoz pevného odpadu, ceny v zdravotníctve a ceny stravovania v školských zariadeniach. V priebehu roka došlo k zvýšeniu cien za telekomunikačné služby, za ubytovanie na vysokoškolských internátoch, cien v oblasti zdravotníctva a v decembri aj povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Regulované ceny

Napriek spomaleniu deregulácií v roku 2002, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, boli administratívne opatrenia v oblasti regulovaných cien určujúcim faktorom vo vývoji spotrebiteľských cien. Medziročný rast regulovaných cien dosiahol 6,5 % (v rovnakom období roku 2001 rast o 17,2 %) a na celkovom cenovom raste sa podieľal približne jednou tretinou.

Zmeny nepriamych daní

Vývoj cenovej hladiny bol aj v roku 2002 ovplyvnený zmenami nepriamych daní, keď v januári došlo k úpravám spotrebných daní z tabaku a cigariet. Vplyv zmeny nepriamych daní na celkovú infláciu predstavoval 0,41 percentuálneho bodu.

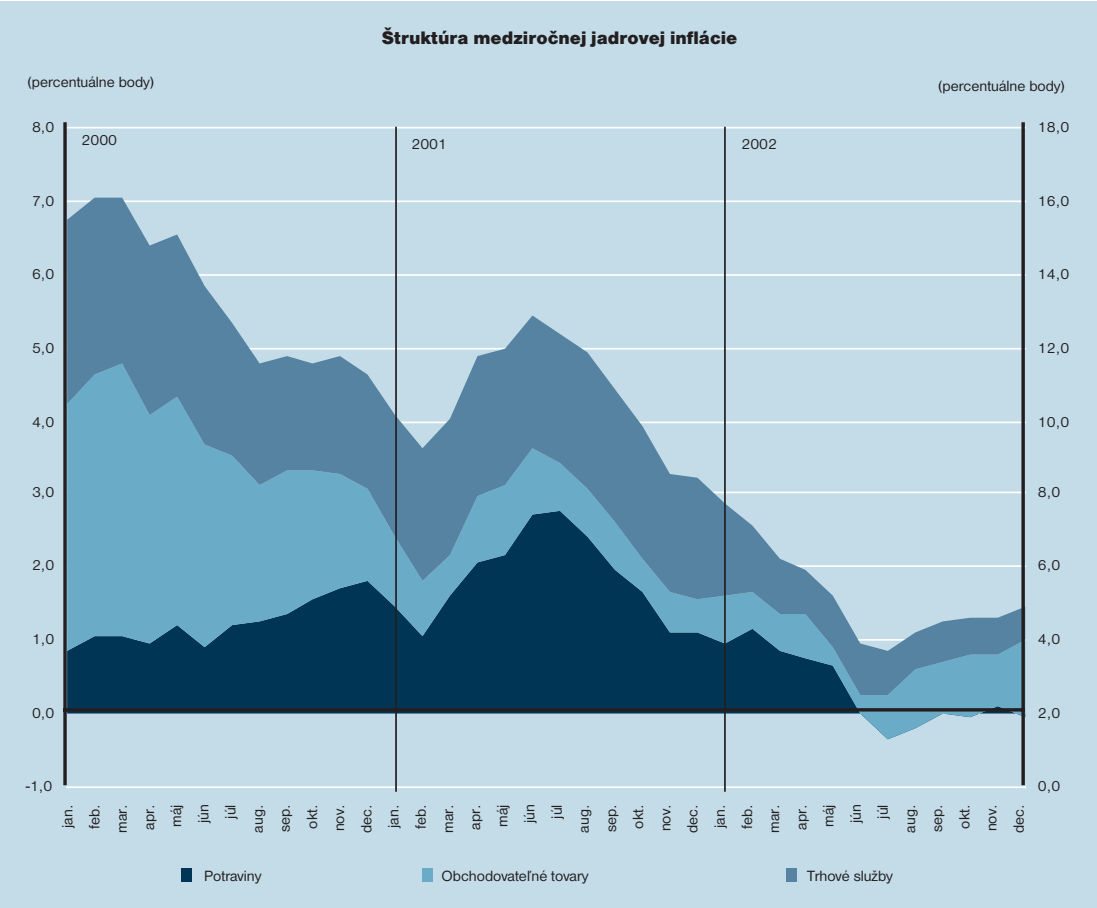

Jadrová inflácia

Jadrová inflácia dosiahla v decembri 2002 hodnotu 1,9 %, čo predstavovalo v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2001 zníženie o 1,3 percentuálneho bodu. Jej vývoj charakterizoval na jednej strane rast cien pohonných látok v dôsledku rastu cien ropy na svetových trhoch a na druhej strane pokles cien potravín a stabilizovaný vývoj ostatných položiek tvoriacich jadrovú infláciu. Ten sa prejavoval stagnujúcou dynamikou čistej inflácie (ceny trhových služieb a obchodovateľných tovarov bez potravín), očistenej o vplyv cien pohonných látok, keď v priebehu celého roka dosahovala hodnotu v pásme 1,7 % až 2,5 %.

Od začiatku roka do júla pretrvával klesajúci trend jadrovej inflácie, ktorý súvisel s absenciou nákladových impulzov na strane vstupov. Pôsobenie tohto faktora kulminovalo v júli, keď hodnota jadrovej inflácie dosiahla 1,2 %. Vplyvom nízkeho cenového rastu v druhej polovici roka 2001 dochádzalo postupne od augusta 2002 k pomalému a postupnému nárastu medziročnej jadrovej inflácie (tzv. bázický efekt).

Ceny potravín (bez nealkoholických nápojov), ako súčasť jadrovej inflácie, zaznamenali ku koncu roka na medziročnej báze pokles o 0,2 %. Okrem absencie nákladových tlakov bol vývoj cien potravín ovplyvnený prevahou ponuky nad dopytom po základných potravinárskych komoditách, predovšetkým výraznou ponukou mäsa. V cenách potravín sa prejavila aj výraznejšia sezónnosť v cenách ovocia a zeleniny v letných mesiacoch. Až do mája pôsobili ceny potravín na jadrovú infláciu dynamizujúco, keď ich medziročné tempo rastu dosahovalo hodnoty v rozmedzí 3,0 – 5,6 %. V júni došlo k výraznému medzimesačnému poklesu cien ovocia, zeleniny a mäsa. V júli sa pokles cien potravín ešte viac prehĺbil a zaznamenal aj najvýraznejší

medziročný pokles (o 1,7 %). Medziročné tempo rastu cien potravín odvtedy začalo stagnovať, so striedaním období ich mierneho rastu alebo poklesu.

Trend vývoja cien potravín bol určovaný najmä cenami tzv. nespracovaných potravín. Vyššiu sezónnosť v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenali predovšetkým volatilné ceny ovocia a zeleniny. Ceny mäsa sa vyvíjali pod tlakom medializovania choroby BSE, ako aj v dôsledku výraznej ponuky bravčového mäsa na trhu, podporenej aj lacnejšími dovozmi z Českej republiky (prebytok bravčového mäsa a tlak na ceny bol charakteristický pre celú Európu). Pri stabilizovanom vývoji cien spracovaných potravín, ktoré sa okrem prvých dvoch mesiacov roka pohybovali v pásme 2,3 – 2,9 %, tak došlo k zníženiu medziročného rastu cien v celom sektore potravín.

Stabilizujúco na vývoj jadrovej inflácie pôsobili ceny v obchodovateľnom sektore. Ich medziročná dynamika dosiahla v decembri 2,8 %. Nízke tempo rastu v obchodovateľnom sektore bolo výsledkom pôsobenia viacerých faktorov. V prostredí silnej konkurencie na úrovni maloobchodu nevytváral zvyšujúci sa domáci dopyt nežiaduce tlaky na rast cenovej hladiny. Pri vysokom podiele dovážaných tovarov na našom trhu prispelo k zníženiu rastu cien v obchodovateľnom sektore aj zhodnotenie výmenného kurzu koruny oproti referenčnej mene euro.

Zvýšenú volatilitu v sektore obchodovateľných tovarov vykazovali ceny pohonných látok. Ich vývoj pružne reagoval na zmeny cien ropy, výmenného kurzu koruny oproti doláru, ale aj na vývoj cien pohonných látok na komoditných burzách. Od januára do decembra cena ropy postupne vzrástla, keď v januári dosahovala priemernú cenu 20,5 USD/barel a v decembri až 28,4 USD/barel. Počas väčšiny roka sa cena tejto strategickej komodity pohybovala v rámci deklarovaného referenčného pásma krajín Organizácie krajín vyvážajúcich ropu (OPEC), t. j. 22 – 28 USD/barel. Ceny pohonných látok tak v priebehu roku 2002 (v máji, júni) zaznamenávali medziročný pokles o viac ako 10 % a ku koncu roka na medziročnej báze už vzrástli o 0,5 % a prispeli k rastu jadrovej inflácie približne o 0,02 percentuálneho bodu.

Rast cien trhových služieb, ktoré sú formované prevažne faktormi domáceho charakteru, sa síce pohyboval v porovnaní s cenovým rastom v ostatných skupinách jadrovej inflácie na vyššej úrovni, avšak počas celého roka zaznamenával klesajúcu tendenciu. Medziročný cenový rast v tomto segmente dosiahol ku koncu roka 2002 hodnotu 2,5 %, čo bolo približne o 5,2 percentuálneho bodu menej ako v rovnakom období predchádzajúceho roka. Predovšetkým absencia zvýšených nákladov spojených s rastom cien energií vytvorila priestor na spomaľovanie rastu cien trhových služieb. Najpomalší rast zaznamenali ceny za služby spojené s bývaním, ktoré majú zároveň

Vývoj cien výrobcov **(priemer za obdobie, romr = 100)**

	2000	2001	2002				
			1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	rok
Ceny priemyselných výrobcov	109,8	106,6	102,1	101,9	102,1	102,2	102,1
ceny produktov banskej a povrchovej ťažby	111,8	108,5	104,9	107,9	108,2	108,7	107,4
ceny produktov priem. výroby	109,1	104,5	99,4	100,4	101,4	101,9	100,7
ceny elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody	113,1	116,6	112,6	106,6	104,7	103,3	106,7
Ceny stavebných prác	109,0	106,8	105,6	104,8	105,0	105,0	105,1
Ceny stavebných materiálov	106,0	106,8	103,7	103,3	102,8	103,0	103,2
Ceny poľnohosp. výrobkov	107,2	107,8	100,9	99,4	99,1	98,4	99,3
ceny rastlinných výrobkov	107,2	111,2	97,9	92,8	100,6	98,1	98,8
ceny živočíšnych výrobkov	107,1	106,6	101,5	100,2	98,3	98,4	99,4

najväčší podiel v sektore služieb, a ceny rekreačných a stravovacích služieb.

Ceny výrobcov

Vývoj cien výrobcov bol v roku 2002 ovplyvnený cenami dovážaných energetických i ostatných priemyselných surovín, zhodnocujúcim sa kurzom slovenskej meny voči americkému doláru, pozastavením procesu úprav cien domácich producentov energií a situáciou v poľnohospodárskej prvovýrobe, kde v priebehu roka prevažovala ponuka hlavných komodít nad ich dopytom. Dôsledkom vplyvu týchto faktorov bolo zníženie rastovej dynamiky cien priemyselných výrobcov, v súlade s nimi aj cien materiálov a výrobkov používaných v stavebníctve a taktiež cien stavebných prác. Ceny poľnohospodárskych výrobkov zaznamenali v priemere v porovnaní s predchádzajúcim rokom medziročný pokles.

Ceny priemyselných výrobcov

Spomalenie medziročného rastu cien priemyselných výrobcov (o 4,5 percentuálneho bodu v porovnaní s predchádzajúcim rokom) na 2,1 % bolo výsledkom pôsobenia domácich nákladových faktorov, predovšetkým cien elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody, ktorých pomalšie tempo rastu súviselo s odložením viacerých významných deregulácií v roku 2002. Menej výrazný rast cien energií sa následne prejavil v cenách produktov priemyselnej výroby (rast o 0,7 %, v roku 2001 o 4,5 %), najmä v energeticky náročných odvetviach, ako napríklad výrobkov z gumy a plastov (rast o 1,1 %) alebo v chemickom priemysle, kde ceny výrobkov nedosiahli minuloročnú úroveň (pokles o 1,1 %).

Okrem cien energií mali na pomalší rast cien produktov priemyselnej výroby výrazný vplyv aj ceny potravinárskych výrobkov, nápojov a tabaku (rast o 1,7 %, v roku 2001 o 7,7 %), ktorých vývoj súvisel tak s cenami energie, ako aj so situáciou v poľnohospodárskej prvovýrobe. V priebehu roka zaznamenali ceny spracovateľov potravín dve odlišné etapy, keď v prvom polroku ich dynamika mierne klesala a od júla sa postupne zrýchľovala až na decembrovú úroveň 2,0 %.

Stabilný vývoj vonkajších nákladových faktorov (cena ropy, celulózy a kovov na svetových trhoch) a zhodnocovanie Sk voči USD taktiež prispeli k pozitívnemu vývoju cien priemyselných výrobcov, najmä cien produktov priemyselnej výroby. Cena ropy sa s výnimkou prvých dvoch mesiacov roka pohybovala v rámci pásma stanoveného OPEC 22 – 28 USD/barel, čoho výsledkom bola v priemere nezmenená úroveň cien rafinérskych ropných produktov (v roku 2001 rast o 0,1 %). Ceny kovov a hotových kovových výrobkov vzrástli o 1 % (v roku 2001 o 8,6 %), výrobky celulózovo-papiernického priemyslu boli v priemere lacnejšie o 0,7 % (v roku 2001 drahšie o 3 %).

Ceny stavebných prác

Ceny stavebných prác sa v roku 2002 zvýšili medziročne o 5,1 % (v roku 2001 rast o 6,8 %), pri raste cien opráv a údržby stavebnej povahy o 5,5 % a cien prác v novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách o 5,0 %. V rámci novej výstavby rástli najrýchlejšie ceny prác na inžinierskych stavbách (predovšetkým na železniciach a dráhach), najmenej zdraželi ceny prác na nebytových budovách.

Ceny materiálov a výrobkov spotrebovaných v stavebníctve sa oproti predchádzajúcemu roku zvýšili o 3,2 % (v roku 2001 o 6,8 %), keď rovnakú dynamiku dosiahli ceny materiálov v novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách a ceny materiálov použitých na opravy a údržbu stavebnej povahy boli medziročne vyššie o 3,1 %.

Ceny poľnohospodárskych výrobkov

Ceny poľnohospodárskych výrobkov sa znížili v roku 2002 v priemere o 0,7 % (v roku 2001 vzrástli o 7,8 %) vplyvom tak klesajúcich cien

Vývoj deflátora HDP **(priemer za obdobie, romr = 100)**

	2000	2001	2002				
			1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	rok
Spotrebiteľské ceny	112,0	107,3	104,7	103,1	102,5	103,1	103,3
Ceny priemyselných výrobcov	110,8	106,5	102,1	101,9	102,1	102,2	102,1
Deflátor HDP	106,4	105,4	103,8	103,9	103,8	104,3	104,0
Deflátor vývozu	112,4	105,4	102,7	98,3	101,1	100,7	100,7
Deflátor dovozu	112,0	108,4	103,8	98,9	99,1	98,0	99,8

produktov rastlinnej výroby (o 1,2 %, v roku 2001 rast o 11,2 %), ako aj cien živočíšnych výrobkov (o 0,6 %, v roku 2001 rast o 6,6 %).

Pokles cien rastlinných výrobkov spôsobili predovšetkým klesajúce ceny obilnín (o 3,9 %), ktoré boli v priebehu roka ovplyvňované trvale prevyšujúcou ponukou nad dopytom (výsledok nadmernej úrody v roku 2001). Medziročne nižšie boli aj ceny zeleniny. Ceny ostatných produktov rastlinnej výroby zaznamenali rast (z nich ceny olejnatých semien a plodín o 9,2 %, ceny zemiakov o 7,9 %). Vývoj cien živočíšnych výrobkov ovplyvnil predovšetkým pokles cien jatočných ošípaných (o 3,2 %) a jatočného hovädzieho dobytka (o 0,4 %) v dôsledku vyššej ponuky podporovanej lacnými dovozmi.

Deflátor HDP

Prírastok deflátora HDP v roku 2002, v súlade so zníženým tempom rastu spotrebiteľských a domácich výrobných cien, poklesol z 5,4 % v roku 2001 na 4,0 %. Jeho hodnota bola historicky najnižšia, avšak prevyšovala rast spotrebiteľských cien a cien priemyselných výrobcov.

Vývoj deflátora HDP bol ovplyvnený deflátorom domáceho dopytu a vzťahom medzi deflátorom vývozu a dovozu. Prírastok deflátora domáceho dopytu (o 2,5 %) vyplynul z rastu deflátora konečnej spotreby a deflátora hrubých investícií. Pomerne výrazná cenová zmena v segmente hrubých investícií bola dôsledkom cenového vývoja prírastku a úbytku zásob. Prírastok deflátora konečnej spotreby domácností (2,4 %)

Vývoj reálneho HDP, medziročný rast

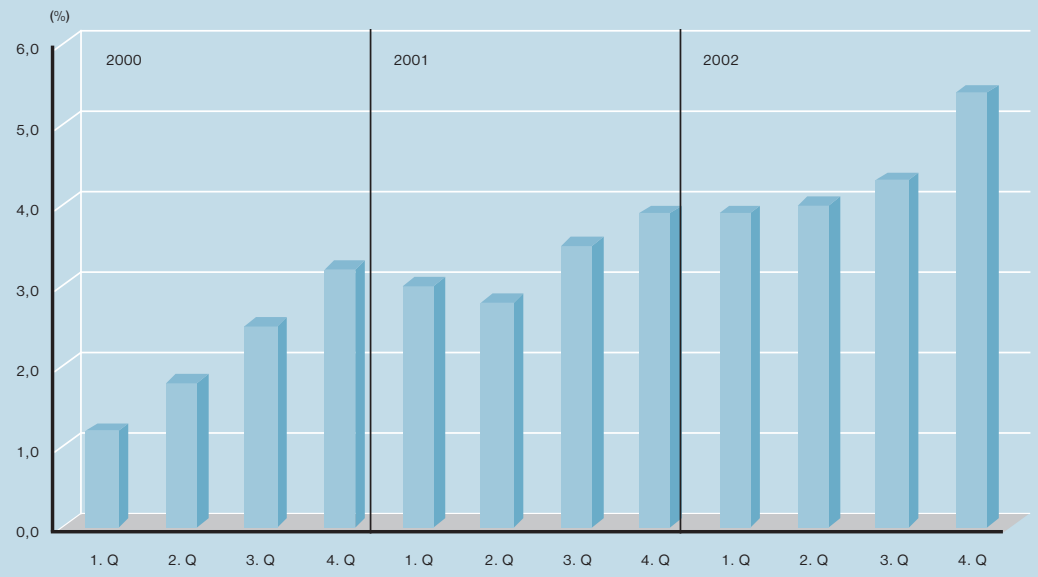

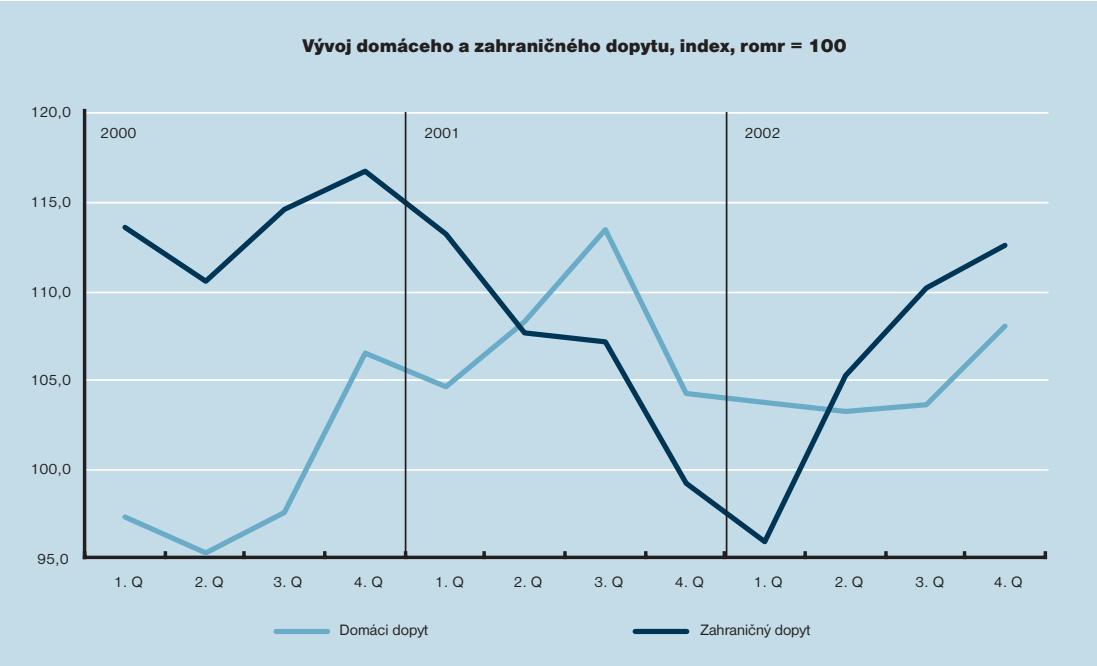

dosiahol svoju najnižšiu úroveň vôbec a kopíroval mieru inflácie.

Zvyšujúco na deflátor HDP pôsobila relácia vývoja deflátorov zahraničného obchodu. Vývozné ceny sa vyvíjali v súlade s klesajúcim rastom cien priemyselných výrobcov. Klesajúce ceny dovozov boli ovplyvnené predovšetkým kurzovými vplyvmi, ako i vývojom cien dovážaných komodít.

1.2. Hrubý domáci produkt

Vývoj hrubého domáceho produktu (HDP) v roku 2002 pokračoval v tendenciách zrýchľovania výkonnosti slovenskej ekonomiky. Oproti predchádzajúcemu roku sa HDP zvýšil o 4,4 % v stálych cenách (v roku 2001 o 3,3 %). Tempo ekonomického rastu sa z úrovne 3,9 % v 1. štvrťroku a 4,0 % v 2. štvrťroku postupne zrýchľovalo na 4,3 % v 3. štvrťroku a 5,4 % v poslednom štvrťroku. Dynamika HDP tak dosiahla najvyššiu úroveň za posledných päť rokov. Objem HDP v bežných cenách dosiahol 1 073,6 mld. Sk, čo bolo o 8,5 % viac ako v predchádzajúcom roku.

Priaznivo sa vyvíjala štruktúra použitého HDP. Domáci dopyt vzrástol o 4,7 % (v roku 2001 o 7,5 %). Rast zahraničného dopytu (vývozu tovarov a služieb) predstihol v roku 2002 rast domáceho dopytu a dosiahol 5,9 % (v roku 2001 vzrástol o 6,5 %).

Vývoj agregátneho dopytu a jeho krytie **(stále ceny roku 1995)**

	Objem v mld. Sk			Štruktúra v %		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Agregátny dopyt	1 205,6	1 288,8	1 350,8	100,0	100,0	100,0
Domáci dopyt 1/	686,4	736,0	765,2	56,9	57,1	56,6
Zahraničný dopyt	519,2	552,8	585,6	43,1	42,9	43,4
Krytie agregátneho dopytu						
Domáca ponuka	684,8	707,3	738,4	56,8	54,9	54,7
Zahraničná ponuka	520,8	581,5	612,4	43,2	45,1	45,3

1/ vrátane štatistickej diskrepancie

Vývoj domáceho a zahraničného dopytu sa v súhrne prejavil rastom agregátneho dopytu o 4,8 % v stálych cenách (v roku 2001 o 6,9 %). V jeho štruktúre sa podiel domáceho dopytu znížil oproti predchádzajúcemu roku o 0,5 percentuálneho bodu pri rovnakom zvýšení podielu zahraničného dopytu.

Ponuková stránka HDP

Tvorba pridanej hodnoty bola ovplyvnená tak rastom hrubej produkcie, ako aj medzispotreby. Vyššia reálna dynamika medzispotreby ako hrubej produkcie spôsobila, že podiel pridanej hodnoty na hrubej produkcii len mierne poklesol (z 38,1 % v roku 2001 na 37,9 %). K ekonomickému rastu prispela aj vysoká dynamika nepriamych daní.

Pretrvávajúci vysoký podiel medzispotreby súvisí so skutočnosťou, že zrýchlený rast HDP bol vytvorený v podmienkach takmer nezmenenej štruktúry ekonomiky s relatívne nižším podielom služieb, aj keď dlhodobý trend zvyšovania podielu služieb na úkor priemyslu pretrvával.

Sektor služieb vytvoril o 4,2 % vyšší HDP ako v roku 2001 (stále ceny), čo súviselo hlavne s výrazným rastom HDP v peňažníctve a poisťovníctve (o 40 %), vo verejnej správe (o 15,2 %), ostatných verejných, sociálnych a osobných službách (o 16,4 %), ako aj s vyššou tvorbou HDP v školstve. K celkovému rastu HDP prispelo aj poľnohospodárstvo, stavebníctvo a priemysel.

Tvorba HDP v priemysle vzrástla o 4,0 %, v čom sa prejavil vplyv odvetvia výroba a rozvod elektriny, plynu a vody (rast o 33,4 %) a priemyselnej výroby (rast o 2,6 %). Treba však poznamenať, že výrazný medziročný nárast vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody bol ovplyvnený predovšetkým nízkou porovnávacou základňou roku 2001. Z priemyselnej výroby medziročný nárast pridanej hodnoty zaznamenali výrobky chémie, z ropy a gumy (o 8,9 %), výroba strojov, elektrických zariadení a dopravných prostriedkov (o 4,3 %) a výroba potravín (o 4,8 %). Naopak, výrazne sa znížila tvorba pridanej hodnoty vo výrobe kovov a kovových výrobkov (o 12,1 %).

Poľnohospodárstvo

Hrubý domáci produkt vytvorený v poľnohospodárstve v roku 2002, po jeho miernom raste v predchádzajúcom roku, medziročne vzrástol v stálych cenách o 12,3 %. Jeho podiel na celkovej tvorbe HDP sa zvýšil o 0,4 percentuálneho bodu na 4,6 %.

Pomerne vysoký rast dosiahli aj tržby poľnohospodárskych podnikov, ktoré v roku 2002 prevýšili úroveň predchádzajúceho roka v stálych cenách o 6,4 %. Takmer dve tretiny z objemu tržieb tvorili tržby za predaj živočíšnych výrobkov, ktoré medziročne vzrástli o 4,3 %. Tržby za predaj rastlinných výrobkov sa zvýšili o 10,1 %. Vývoj objemu tržieb bol v rozhodujúcej miere ovplyvnený stavom zvierat a objemom predaja vybraných druhov živočíšnych a rastlinných výrobkov. V roku 2002 pokračoval pokles stavu hovädzieho dobytka, poklesli aj stavy oviec.

Tvorba hrubého domáceho produktu a jeho zložiek **(mld. Sk, stále ceny roku 1995)**

	2000	2001	2002	Indexy [1/]		
				2000/99	2001/00	2002/01
Hrubá produkcia	1 623,1	1 672,9	1 753,5	103,5	103,1	104,8
Medzispotreba	1 007,2	1 035,3	1 088,6	104,3	102,8	105,1
Pridaná hodnota	615,9	637,6	664,9	102,3	103,5	104,3
Ostatné [2/]	68,8	69,7	73,6	101,4	101,3	105,5
HDP	684,8	707,3	738,4	102,2	103,3	104,4

1/ indexy z hodnôt vyjadrených v mil. Sk
2/ daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, dane z dovozu, subvencie

Stavy ostatných zvierat zaznamenali mierny rast. Okrem zemiakov, ktorých predaj medziročne poklesol, predaj ďalších rozhodujúcich druhov rastlinných a živočíšnych výrobkov vzrástol, hlavne obilnín, ovocia, jatočného hovädzieho dobytka, jatočnej hydiny a kravského mlieka.

Pretrvávajúcim problémom agropotravinárskeho sektora v roku 2002 bol deficit zahraničného obchodu. Vývoj zahraničného obchodu s agropotravinárskymi komoditami bol ovplyvnený vysokými dovozmi sójových pokrutín, potravinových prípravkov a prípravkov na výživu zvierat, výraznou mierou k nemu prispeli dovozy cigariet a tabakových výrobkov, dotovaného bravčového mäsa a živých ošípaných, hydiny, dovoz pekárenského tovaru a čokolády a potravín s obsahom kakaa. Vývoj zahraničného obchodu na druhej strane priaznivo ovplyvnil najmä vývoz sladu a repkových a slnečnicových semien.

Priemysel

Odvetvie priemyslu zaznamenalo v roku 2002 pomerne dynamický vývoj. Objem HDP vytvoreného v priemysle medziročne vzrástol o 4,0 % v stálych cenách (v roku 2001 o 3,6 %). Podiel odvetvia na celkovom HDP dosiahol 25,9 %, rovnakú úroveň ako v predchádzajúcich dvoch rokoch.

Priaznivý vývoj HDP v priemysle súvisel, pri stabilizovanom podiele medzispotreby, s rastom priemyselnej produkcie, ktorá v roku 2002 dosiahla takmer rovnakú medziročnú dynamiku ako pred rokom (6,6 % v stálych cenách roku 2000). Z hlavných priemyselných odvetví rast zaznamenala priemyselná výroba (o 8,6 %), ako aj ťažba nerastných surovín (o 28,6 %). Úroveň predchádzajúceho roka však nedosiahla výroba a rozvod elektriny, plynu a vody (pokles o 5,8 %).

V rámci priemyselnej výroby rýchlejšie ako v priemere za celé odvetvie rástla predovšetkým produkcia v ťažiskových, zväčša proexportne orientovaných odvetviach. Išlo najmä o výrobu dopravných prostriedkov, výrobu výrobkov z gumy a plastov, výrobu koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrových palív, výrobu kovov, z odvetví ľahkého priemyslu spracovanie kože a výrobu kožených výrobkov.

Postupná reštrukturalizácia priemyselnej základne sa premietla do rastu produktivity práce. Produktivita práce z priemyselnej produkcie

Hrubý domáci produkt podľa odvetví **(mld. Sk, stále ceny roku 1995)**

	2000	2001	2002	Indexy 1/			Podiely		
				2000/99	2001/00	2002/01	2000/99	2001/00	2002/01
HDP	684,8	707,3	738,4	102,2	103,3	104,4	100,0	100,0	100,0
v tom									
Pôdohospodárstvo	35,5	33,7	37,4	99,8	95,0	110,9	5,2	4,8	5,1
z toho: poľnohospodárstvo	29,6	29,9	33,6	107,9	101,0	112,3	4,3	4,2	4,6
Priemysel	177,7	184,1	191,4	94,5	103,6	104,0	25,9	26,0	25,9
v tom: ťažba nerast. surovín	6,4	5,9	5,1	89,3	92,1	86,1	0,9	0,8	0,7
priemyselná výroba	151,4	166,9	171,2	98,0	110,2	102,6	22,1	23,6	23,2
výroba elektr., plynu a vody	19,9	11,3	15,1	75,5	56,9	133,4	2,9	1,6	2,0
Stavebníctvo	24,3	23,9	26,5	102,7	98,5	111,0	3,5	3,4	3,6
Služby	386,5	404,3	421,3	107,6	104,6	104,2	56,4	57,2	57,1
z toho: obchod	99,0	101,3	99,5	105,4	102,4	98,2	14,5	14,3	13,5
doprava, pošty a tel.	65,4	74,2	71,6	102,2	11,5	96,5	9,5	10,5	9,7
nehnut. a prenajím.	89,7	86,5	86,1	112,3	96,5	99,5	13,1	12,2	11,7
Ostatné 2/	60,8	61,4	61,8	95,3	100,9	100,7	9,0	8,6	8,3

1/ indexy z hodnôt vyjadrených v mil. Sk
2/ daň z pridanej hodnoty, spotrebná daň, daň z dovozu, subvencie, imputovaná produkcia bankových služieb

medziročne vzrástla o 6,4 % v stálych cenách. Tento prírastok bol dosiahnutý pri miernom raste zamestnanosti v odvetví (0,2 %). V roku 2002 zaznamenala priemerná nominálna mesačná mzda v priemysle medziročné zvýšenie o 7,3 % a reálna mzda rast o 3,9 %. Hrubý zisk odvetvia sa podľa predbežných údajov medziročne zvýšil o 18,5 %, čo bolo výsledkom výrazného rastu zisku vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody, pri poklese ziskovosti v priemyselnej výrobe a v ťažbe nerastných surovín.

Stavebníctvo

Stavebníctvo dosiahlo v roku 2002 rast HDP o 11,0 % v stálych cenách (pred rokom pokles o 1,5 %). Podiel odvetvia na úhrnnom HDP sa od roku 1999 pohybuje okolo hodnoty 3,5 % a v roku 2002 dosiahol 3,6 %.

Oživenie v odvetví stavebníctva je zrejmé aj z ďalších ukazovateľov. Stavebná produkcia zaznamenala v roku 2002 v porovnaní s predchádzajúcim rokom zrýchlenie medziročného rastu o 3,3 percentuálneho bodu na 4,1 % v stálych cenách. Jej vývoj ovplyvnil rast tuzemskej produkcie a v posledných dvoch mesiacoch roka aj rast stavebnej produkcie v zahraničí. V rámci tuzemskej stavebnej produkcie sa zvyšovali tak práce na novej výstavbe, rekonštrukciách a modernizáciách, ako aj práce na opravách a údržbe.

Vyšší dopyt po stavebných prácach znamenal zároveň rast pracovných príležitostí. Zamestnanosť v stavebných podnikoch sa po poklese v roku 2001 medziročne zvýšila o 1,6 %, čo bol zároveň druhý najvyšší prírastok v rámci celého hospodárstva SR. Produktivita práce na zamestnanca (zo stavebnej produkcie) vzrástla o 2,5 % v stálych cenách a predbehla rast reálnych miezd o 1,3 percentuálneho bodu. Do značnej miery to bolo spôsobené iba miernym prírastkom priemernej nominálnej mesačnej mzdy v stavebníctve (4,5 %), ktorý bol najnižší spomedzi všetkých odvetví. V roku 2002 dosiahli stavebné podniky priaznivé finančné výsledky, keď sa podľa predbežných údajov hrubý zisk odvetvia v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil o 83,0 %.

Služby

Sektor služieb dosiahol v roku 2002 rast HDP v stálych cenách o 4,2 % (pred rokom 4,6 %). Jeho podiel na celkovej tvorbe HDP bol takmer na úrovni predchádzajúceho roka, keď dosiahol 57,1 %. Značné spomalenie HDP oproti roku 2001 zaznamenali odvetvia poskytujúce trhové služby (71,8 % z objemu HDP za služby spolu), keď ich medziročná dynamika bola v porovnaní s rokom 2001 v súhrne pomalšia o 2,4 percentuálneho bodu a predstavovala 1,8 %.

Vývoj tržieb za vlastné výkony a tovar v odvetviach zameraných na poskytovanie trhových služieb bol takisto menej priaznivý ako v roku 2001. Výnimku predstavoval maloobchod, kde tržby medziročne vzrástli o 5,8 % v stálych cenách (v predchádzajúcom roku o 4,5 %). Vývoj maloobchodných tržieb bol ovplyvnený hlavne ich rastom v nešpecializovanom maloobchode (hypermarkety a supermarkety), v maloobchode s potravinami, s farmaceutickým a kozmetickým tovarom.

Zmiernenie medziročného rastu tržieb z 23,5 % v roku 2001 na 9,9 % v roku 2002 (stále ceny) zaznamenali subjekty zabezpečujúce predaj

Medziročné absolútne prírastky a príspevky k rastu HDP **(stále ceny roku 1995)**

	2000		2001		2002	
	mld. Sk	príspevok	mld. Sk	príspevok	mld. Sk	príspevok
HDP	14,7	2,2	22,6	3,3	31,1	4,4
Domáci dopyt	-6,3	-0,9	51,2	7,5	34,1	4,8
Štatistická diskrepancia	6,4	0,9	-1,5	-0,2	-4,9	-0,7
Čistý vývoz	14,6	2,2	-27,1	-4,0	1,9	0,3

a údržbu vozidiel a maloobchodný predaj pohonných látok. Túto skutočnosť, vzhľadom na pomerne vysokú dynamiku rastu tržieb za údržbu motorových vozidiel a predaj pohonných látok, v podstatnej miere ovplyvnil pomalší rast tržieb za predaj motorových vozidiel.

Po dynamickom raste tržieb v roku 2001 (o 26,4 %) vzrástli tržby subjektov zabezpečujúcich dopravné služby a skladovanie v roku 2002 medziročne o 1,5 % (bežné ceny). Prejavil sa tu nižší objem prepraveného tovaru a počet prepravených osôb takmer vo všetkých dopravných odvetviach s výnimkou cestnej nákladnej dopravy, výkony ktorej vzrástli. Celkový vývoj tržieb v doprave bol ovplyvnený na jednej strane ich rastom v železničnej doprave (dôsledok spoplatnenia služieb za poskytovanie dopravnej infraštruktúry), avšak na druhej strane hlavne poklesom v pozemnej doprave a vo vedľajších a pomocných činnostiach v doprave.

Vývoj tržieb v odvetví nehnuteľností, prenajímania a iných obchodných služieb, ktoré dosiahli v roku 2002 mierny medziročný rast tržieb 0,6 % v stálych cenách (v predchádzajúcom roku 1,6 %), bol poznamenaný nižším investičným dopytom. V rámci odvetvia rast zaznamenali iba tržby za prenájom strojov a zariadení a počítačové a súvisiace činnosti pri súčasnom poklese tržieb za činnosti v oblasti nehnuteľností a za iné obchodné služby.

Dopytová stránka HDP

Z hľadiska použitia bol prírastok HDP v stálych cenách tvorený prevažne domácim dopytom. Jeho príspevok k rastu HDP sa však v porovnaní s rokom 2001 zoslabil, keď predstavoval 4,8 % percentuálneho bodu (7,5 % v roku 2001). Príspevok čistého exportu sa medziročne zmenil zo záporného na kladný a relatívne zvýšil rast HDP v roku 2002 o 0,3 percentuálneho bodu. Tento obrat nastal pod vplyvom vzrastajúcej úrovne zahraničného dopytu v 2. polroku 2002 a nižšieho tempa rastu dovozu výrobkov a služieb.

Domáci dopyt

Rast domáceho dopytu o 4,7 % v stálych cenách bol spôsobený predovšetkým zrýchleným spotrebným dopytom a prírastkom zásob. Investičný dopyt nedosiahol úroveň predchádzajúceho roka a spomaľoval celkový rast domáceho dopytu.

Hrubý domáci produkt podľa použitia **(mld. Sk, stále ceny roku 1995)**

	2000	2001	2002	Indexy [1/]		
				2000/99	2001/00	2002/01
HDP	684,8	707,3	738,4	102,2	103,3	104,4
Domáci dopyt	680,0	731,1	765,2	99,1	107,5	104,7
v tom						
Konečná spotreba spolu	498,3	519,5	544,9	99,0	104,2	104,9
domácnosti	354,6	368,9	388,7	98,2	104,0	105,4
nezisk. inštitúcie	6,2	6,0	6,0	98,5	96,6	99,0
verejná správa	137,5	144,5	150,3	101,3	105,1	104,0
Tvorba hrubého kapitálu	181,6	211,7	220,3	99,3	116,5	104,1
hrubý fixný kapitál	196,1	214,8	213,0	101,2	109,6	99,1
zmena stavu zásob	-14,5	-3,2	7,3	x	x	x
Čistý vývoz	-1,6	-28,7	-26,8	x	x	x
vývoz výrobkov a služieb	519,2	552,8	585,6	113,8	106,5	105,9
dovoz výrobkov a služieb	520,8	581,5	612,4	110,2	111,7	105,3
Štatistická diskrepancia	6,4	4,9	0,0	x	x	x

1/ indexy z hodnôt vyjadrených v mil. Sk

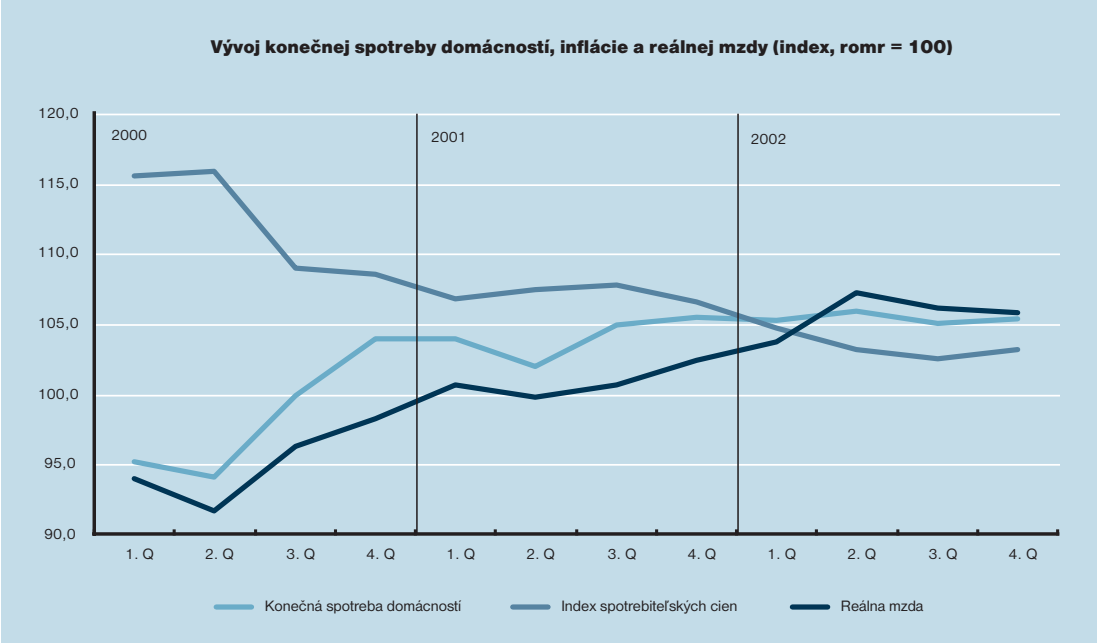

Domáci spotrebný dopyt

Konečná spotreba v roku 2002 naďalej pozitívne prispievala k tvorbe HDP, pričom jej dynamika sa medziročne mierne zrýchlila a vzrástla o 4,9 % v stálych cenách. Podstatnú časť spotrebného dopytu tvorila konečná spotreba domácností (71 %), ktorá sa zvýšila o 5,4 % a o 1,4 percentuálneho bodu prevýšila jej rast z roku 2001. Pomerne vyrovnaný vývoj súkromného dopytu v jednotlivých štvrťrokoch podporila najmä nízka miera inflácie, rast reálnych miezd, rast objemu spotrebných úverov, ako aj nové produkty a možnosti nakupovania na splátky.

V štruktúre konečnej spotreby domácností najväčšiu časť predstavovali nákupy potravinárskeho tovaru (28 %), výdavky na bývanie (20,6 %) a na odievanie, nábytok a bytové vybavenie (11,5 %). Najrýchlejšie rástli výdavky domácností na rozličné tovary a služby (o 13,5 %), spoje (o 13,3 %) a zdravie (o 11,3 %).

Napriek vysokej dynamike súkromnej spotreby bolo v roku 2002 badateľné zoslabovanie sklonu domácností k spotrebe a, naopak, posilňovanie sklonu k úsporám, keď podiel hrubých úspor domácností na hrubom disponibilnom dôchodku medziročne vzrástol o 0,4 percentuálneho bodu na 9,9 % (hrubé úspory zahŕňajú okrem korunových vkladov občanov a drobných podnikateľov aj ich investičné aktivity).

Konečná spotreba verejnej správy vzrástla o 4,0 % v stálych cenách (v roku 2001 rast o 5,1 %). Mierne zníženie dynamiky verejnej spotreby súviselo s vývojom v 2. polroku 2002, keď vplyvom úsporných opatrení došlo k pribrzdeniu jej rastu na 1,9 % oproti 6,8 % v 1. polroku.

Domáci investičný dopyt

Tvorba hrubého kapitálu (vrátane zmeny stavu zásob) v roku 2002 medziročne vzrástla o 4,1 % v stálych cenách (v roku 2001 o 16,5 %). Do jej vývoja sa premietla nižšia úroveň tvorby hrubého fixného kapitálu, ktorá poklesla o 0,9 % (v roku 2001 rast o 9,6 %), v dôsledku čoho sa podiel fixných investícií na HDP medziročne znížil o 1,6 percentuálneho bodu a dosiahol 28,8 %. K celkovému rastu hrubého kapitálu prispela zmena stavu zásob, ktorá po štyroch rokoch poklesu dosiahla kladnú hodnotu (7,3 mld. Sk). Výrazný prírastok zásob v porovnaní s vývojom v predošlých rokoch môže do istej miery súvisieť s vyrobenou, ale neexportovanou produkciu,

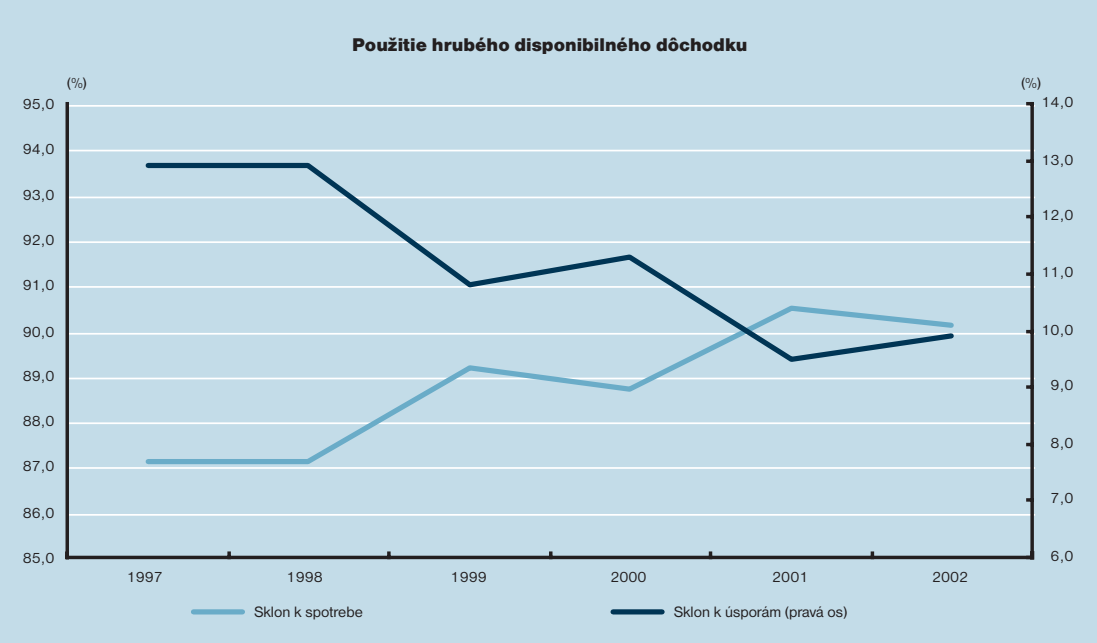

ako aj so skutočnosťou, že zásoby môžu zahŕňať aj položky, ktoré majú charakter investícií (leasingy).

Z hľadiska financovania investičného dopytu v roku 2002 sa mierne znížil podiel domácich zdrojov na financovaní investícií. Medzera medzi hrubými domácimi úsporami – nespotrebovanou časťou HDP a hrubými investíciami sa však na rozdiel od roku 2001 prehĺbila len nepatrne, keď miera krytia investícií úsporami sa znížila o 1 percentuálny bod na 87,8 %.

V štruktúre investovania bol v roku 2002 zaznamenaný posun od dopytu po stavbách k dopytu po strojoch, keď sa podiel strojných investícií na tvorbe hrubého fixného kapitálu medziročne zvýšil o 3,6 percentuálneho bodu na 57,7 %. Aj keď celkový objem fixných investícií nedosiahol úroveň z predchádzajúceho roka, pozitívnym momentom bol rast investícií do strojov o 1,4 %, v rámci ktorých sa zvýšili investície do kategórie kovové výrobky a stroje. Investície do stavieb poklesli o 8,2 % hlavne vplyvom útlmu investičnej aktivity do ostatných stavieb (haly a budovy pre výrobu a služby i ostatné objekty priemyselného stavi-

Vývoj investícií a úspor **(%)**

	2000	2001	2002
stále ceny roku 1995			
Miera úspor [1/]	27,2	26,6	26,2
Miera hrubých investícií [2/]	26,5	29,9	29,8
Miera fixných investícií [3/]	28,6	30,4	28,8
Miera krytia investícií úsporami [4/]	102,6	88,8	87,8
bežné ceny			
Miera úspor [1/]	24,0	23,4	23,8
Miera hrubých investícií [2/]	27,1	32,0	30,9
Miera fixných investícií [3/]	29,5	31,3	29,8
Miera krytia investícií úsporami [4/]	88,6	73,1	77,0

1/ podiel hrubých domácich úspor (HDP mínus konečná spotreba spolu) na HDP
2/ podiel tvorby hrubého kapitálu na HDP
3/ podiel tvorby hrubého fixného kapitálu na HDP
4/ podiel hrubých domácich úspor a hrubých investícií

Štruktúra tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2002

	Tvorba hrubého fixného kapitálu (mil. Sk)	Podiel na hospodárstve SR (%)	Index 2002/01
Hospodárstvo SR spolu	319 751	100,0	99,1
z toho podľa klasifikácie produkcie:			
Stavby	112 495	35,2	91,8
v tom: budovy na bývanie	19 697	6,2	104,8
ostatné stavby	92 798	29,0	89,5
Stroje	184 458	57,7	101,4
v tom: kovové výrobky a stroje	140 617	44,0	102,3
dopravné zariadenia	43 841	13,7	98,8
v tom podľa sektorov:			
Nefinančné korporácie	201 896	63,1	98,7
Finančné korporácie	43 071	13,5	105,1
Verejná správa	26 186	8,2	92,9
Domácnosti	46 888	14,7	100,5
Súkromné neziskové inštitúcie	1 710	0,5	80,2

Poznámka: Objemy v bežných cenách, indexy v stálych cenách roku 1995

teľstva, mosty, pozemné komunikácie a ostatné stavby inžinierskeho staviteľstva, hrádze a ostatné objekty vodného staviteľstva). V rámci stavebných investícií rástli investície do budov na bývanie (o 4,8 %), čo bolo dôsledkom širších možností financovania formou hypotekárnych úverov, stavebného sporenia či štátneho úveru.

Zo sektorového hľadiska najviac poklesla tvorba hrubého fixného kapitálu v sektore verejnej správy (o 7,1 % v stálych cenách), mierny pokles, resp. stagnáciu investičného dopytu zaznamenali nefinančné korporácie (pokles o 1,3 %) a domácnosti (rast o 0,5 %). Viac ako pred rokom investovali finančné korporácie s medziročnou dynamikou 5,1 % v stálych cenách.

Dopyt po investíciách sa zvýšil v skupine stredných podnikov (skupiny od 50 do 999 zamestnancov), kým v ostatných skupinách podnikov tvorba hrubého fixného kapitálu nedosiahla úroveň z predošlého roka.

Čistý vývoz

Čistý vývoz dosiahol v roku 2002 deficit vo výške 26,8 mld. Sk v stálych cenách, čo znamená v porovnaní s rokom 2001 jeho mierne zníženie o 1,9 mld. Sk. Zlepšenie salda zahraničného obchodu výrobkov a služieb, vrátane štatistického odhadu neevidovanej ekonomiky, bolo dôsledkom rýchlejšieho medziročného rastu vývozu (o 5,9 %) ako dovozu (o 5,3 %).

V 2. polroku 2002 sa zvýšenie objemu dovážaných i vyvážaných výrobkov a služieb odzrkadlilo v dvojciferných tempách rastu. V 4. štvrťroku vývoz dosiahol najvyšší rast (o 12,4 % v stálych cenách), ktorý bol sprevádzaný takisto najrýchlejším rastom dovozu (o 11,9 %). Počas celého roka sa prejavovala značná náročnosť vývozov na dovozy výrobkov a služieb, pozitívom bol predstih dynamiky vývozov pred dovozmi v každom štvrťroku.

Lepší vývoj zahraničného obchodu vyplýva i zo vzájomného medziročného priblíženia hodnôt ukazovateľov funkčnej otvorenosti ekonomiky v roku 2002. Exportná výkonnosť, meraná podielom vývozu výrobkov a služieb na HDP

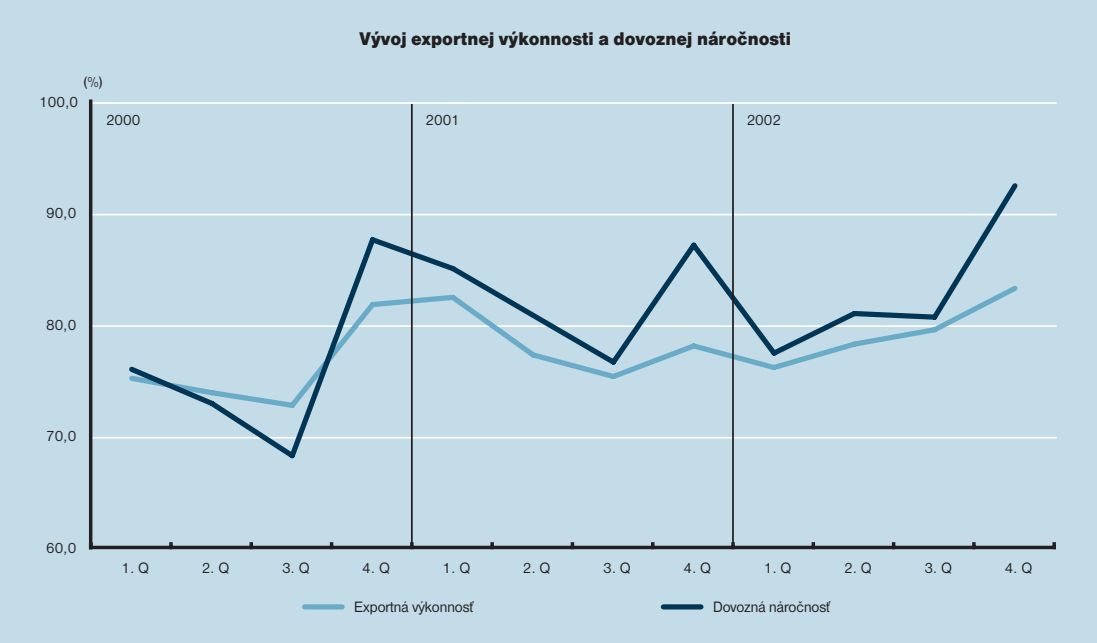

(v stálych cenách), vzrástla medziročne o 1,1 percentuálneho bodu na 79,3 %. Vyšší podiel vývozu na HDP bol pravdepodobne dôsledkom náznakov oživenia výkonnosti ekonomík najväčších obchodných partnerov Slovenska, čím sa vytvoril priestor pre vyšší vývoz, predovšetkým v druhom polroku 2002. Zrýchľovanie dynamiky vývozu sa premietlo do zvýšenia náročnosti ekonomiky na dovozy. Dovozná náročnosť sa medziročne zvýšila o 0,7 percentuálneho bodu a objem dovozu výrobkov a služieb tvoril 82,9 % z HDP.

Príjmy a výdavky domácností

Podľa predbežných údajov ŠÚ SR sa bežné príjmy domácností v roku 2002 oproti predchádzajúcemu roku nominálne zvýšili o 7,9 %, reálne o 4,5 % (v roku 2001 reálne o 0,7 %). Bežné výdavky domácností (ktoré platí obyvateľstvo iným sektorom a priamo ich nespotrebúva) vzrástli v nominálnom vyjadrení o 6,9 %, v reálnom o 3,5 % (pred rokom reálne o 2,5 %).

Vývoj bežných príjmov bol ovplyvnený hlavne rastom príjmov z pracovnej činnosti a podnikania – odmenami zamestnancov a hrubého zmiešaného dôchodku domácností, ktorý zahŕňa okrem príjmov živnostníkov pre spotrebu ich domácností aj zisk z ich podnikania. Podiel týchto príjmov na bežných príjmoch spolu sa v roku 2002 zvýšil medziročne o 0,2 percentuálneho bodu na 79,7 %.

V porovnaní s rokom 2001 sa zrýchlil rast objemu sociálnych dávok (dávky dôchodkového zabezpečenia, sociálneho poistenia, dávky nezamestnaným), a to najmä vplyvom rastu dávok dôchodkového zabezpečenia, ktoré medziročne vzrástli o 8,4 % (a na sociálnych dávkach sa podieľali takmer 70 %).

Do vývoja bežných výdavkov sa premietol hlavne vývoj sociálnych príspevkov a bežných daní z dôchodkov a majetku, ktoré sa spolu na bežných výdavkoch podieľali 88,3 %. Ich nižšia dynamika v porovnaní s predchádzajúcom rokom pravdepodobne súvisela len s pozvoľným zvyšovaním zamestnanosti, ako aj s pomalším tempom rastu hrubých miezd a platov a hrubého zmiešaného dôchodku v rámci bežných príjmov.

Po úhrade bežných výdavkov z bežných príjmov zostal domácnostiam na ďalšie použitie hrubý disponibilný dôchodok vo výške 657,7 mld. Sk. Na raste hrubého disponibilného dôchodku

Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností 1/ **(bežné ceny)**

	mld. Sk		Indexy		Podiel v %	
	2001	2002	2001/00	2002/01	2001	2002
Odmeny zamestnancov (všetkých sektorov)	407,3	442,2	109,1	108,6	51,5	51,8
z toho: hrubé mzdy a platy	315,8	342,7	109,3	108,5	40,0	40,2
Hrubý zmiešaný dôchodok	220,5	237,2	113,1	107,5	27,9	27,8
Dôchodky z majetku – príjmové	31,9	31,3	81,1	98,3	4,0	3,7
Sociálne dávky	109,5	118,7	104,1	108,4	13,9	13,9
Ostatné bežné transfery – príjmové	21,1	23,5	110,5	111,4	2,7	2,8
Bežné príjmy spolu	**790,3**	**852,9**	**108,0**	**107,9**	**100,0**	**100,0**
Dôchodky z majetku – výdavkové	4,8	5,4	106,3	113,4	2,6	2,8
Bežné dane z dôchodkov, majetku, atď.	33,8	35,8	109,7	105,9	18,5	18,4
Sociálne príspevky	128,2	136,4	109,2	106,4	70,2	69,9
Ostatné bežné transfery – výdavkové	15,8	17,5	110,9	111,2	8,6	9,0
Bežné výdavky spolu	**182,5**	**195,1**	**109,4**	**106,9**	**100,0**	**100,0**
Hrubý disponibilný dôchodok	**607,8**	**657,7**	**107,6**	**108,2**	**100,0**	**100,0**
Úprava vyplývajúca zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov	1,8	2,7	144,1	146,9	x	x
Konečná spotreba domácností	**552,0**	**595,4**	**109,9**	**107,9**	**90,8**	**90,5**
Hrubé úspory domácností	**57,6**	**65,0**	**90,2**	**112,9**	**9,5**	**9,9**
Miera hrubých úspor domácností	**9,48**	**9,89**	**x**	**x**	**x**	**x**

1/ z údajov v mil. Sk

(o 8,2 %) sa odrazil vyšší rast príjmov oproti výdavkom, čo sa nadväzne prejavilo v dynamickom raste konečnej spotreby i úspor.

Z hrubého disponibilného dôchodku použili domácnosti na konečnú spotrebu 90,5 % (o 0,3 percentuálneho bodu viac ako pred rokom), zvyšok smeroval do hrubých úspor, ktoré zahŕňajú okrem korunových vkladov občanov a drobných podnikateľov aj ich investičné aktivity. Ich podiel na hrubom disponibilnom dôchodku (miera hrubých úspor domácností) dosiahol 9,9 % a oproti roku 2001 sa zvýšil o 0,4 percentuálneho bodu.

1.3. Trh práce

Zamestnanosť a nezamestnanosť

V roku 2002 bolo na Slovensku zamestnaných v priemere 2 008,9 tisíc osôb, čo v porovnaní s rokom 2001 predstavovalo pokles dynamiky rastu o 1,4 percentuálneho bodu na 0,1 %. Trend spomalenia rastu zamestnanosti naznačoval už vývoj vo štvrtom štvrťroku 2001, keď rast zamestnanosti dosiahol 0,1 %.

V jednotlivých odvetviach sa zamestnanosť vyvíjala rozdielne. Najvyšší medziročný rast zaznamenalo odvetvie peňažníctva a poisťovníctva

Vývoj hrubého disponibilného dôchodku **(index, romr = 100, bežné ceny)**

	2001	2002				
		1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	rok
Hrubý disponibilný dôchodok	107,6	107,6	108,0	108,8	108,4	108,2
Konečná spotreba domácností	109,9	108,5	108,8	106,8	107,4	107,9
Hrubé úspory domácností	90,2	100,0	96,8	157,7	114,7	112,9
Podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku (%)	9,5	9,2	5,9	6,2	16,9	9,9

(o 1,8 %), stavebníctvo (o 1,6 %) a odvetvie veľkoobchodu a maloobchodu a opravárenských činností (o 1,2 %), ktoré vzhľadom na svoju váhu najviac prispelo k celkovému rastu zamestnanosti.

K poklesu zamestnanosti došlo vo viacerých odvetviach, najmä v ostatných verejných, sociálnych a osobných službách (3,6 %), hoteloch a reštauráciách (o 2,1 %), v odvetví dopravy, skladovania, pôšt a telekomunikácií (o 1,2 %).

Nezamestnanosť v roku 2002 zaznamenala relatívne priaznivý vývoj. Počet nezamestnaných evidovaných na úradoch práce ku koncu roka dosiahol 504 tisíc (v roku 2001 533,7 tisíc), evidovaná miera nezamestnanosti sa oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka znížila o 1,18 percentuálneho bodu na 17,45 %. V priemere za rok 2002 medziročne poklesla o 0,43 percentuálneho bodu na 17,82 %.

Vývoj nezamestnanosti v priebehu roka charakterizoval rast počtu nezamestnaných na začiatku roka (vplyv návratu zamestnaných z verejnoprospešných prác začatých v roku 2001 späť do evidencie nezamestnaných) a neskôr v jarných mesiacoch ich postupný pokles (vplyv sezónnych faktorov). V júni a júli sa v dôsledku prílevu absolventov škôl pokles nezamestnanosti mierne pribrzdil, avšak postupne pokračoval až do októbra, keď nezamestnanosť dosiahla najnižšiu úroveň z celého roka. V novembri a decembri opäť mierne rástla najmä v dôsledku ukončovania sezónnych prác.

Prírastok počtu nezamestnaných bol okrem tradičných sezónnych faktorov (stavebníctvo a pôdohospodárstvo, prílev absolventov škôl do evidencie nezamestnaných v letných mesiacoch) ovplyvnený najmä skutočnosťou, že na verejnoprospešných prácach v priebehu roka bolo umiestnených menej nezamestnaných ako v predošlých dvoch rokoch. To sa prejavilo aj zvýšením počtu dlhodobo evidovaných nezamestnaných, ktorý ku koncu roka 2002 dosiahol 47,3 % z celkového počtu evidovaných nezamestnaných.

Priaznivý účinok na vývoj nezamestnanosti mali tak nižšie prírastky ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ako aj intenzívnejšie uplatňovanie nástrojov aktívnej politiky trhu práce (rekvali-

fikácie, dohodnuté miesta u zamestnávateľa, verejnoprospešné práce, podpora samozamestnania a pod.), prostredníctvom ktorej bolo v priebehu roka 2002 na trh práce umiestnených až 70 tisíc evidovaných nezamestnaných. Celkový ročný prílev osôb do evidencie bol druhý najnižší od roku 1998 a tvoril 436 tisíc osôb. Z evidencie úradov práce v priebehu roka 2002 odišlo takmer 466 tisíc osôb, čo predstavovalo od roku 1997 druhý najvyšší odlev.

Znižovanie nezamestnanosti bolo aj dôsledkom rastu voľných pracovných miest, ktorých počet sa ku koncu roka medziročne zvýšil o 7,2 tisíc, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje nárast o 70,9 %. V súvislosti s tým klesal aj počet evidovaných nezamestnaných na jedno voľné pracovné miesto, ktorý ku koncu decembra dosiahol 29 osôb, kým pred rokom to bolo takmer 53 osôb. Celkový počet nahlásených voľných pracovných miest v priebehu roka 2002 po prvýkrát presiahol hranicu 225 tisíc.

Pretrvávajúcim problémom bola vysoká priemerná dĺžka evidencie, ktorá ku koncu roka dosahovala 13,7 mesiaca. Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry prevládali v evidencii úradov práce vyučení a osoby so základným a úplným stredným odborným vzdelaním. Stále vysoká bola aj regionálna diferenciácia nezamestnanosti. Rozdiel medzi okresom s najvyššou a najnižšou mierou nezamestnanosti sa v roku 2002 prehĺbil a v decembri dosiahol 34,1 percentuálneho bodu (v decembri 2001 to bolo 31,7). Počet okresov s mierou nezamestnanosti vyššou ako 20 % však klesol, keď oproti 38 z decembra 2001 sa ich počet ku koncu roka 2002 znížil na 31.

Mzdy a produktivita práce

Priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve SR v roku 2002 dosiahla 13 511 Sk, čo pri jej medziročnom raste o 9,3 % znamenalo rýchlejší rast oproti roku 2001 o 1,1 percentuálneho bodu. Reálna mzda vzrástla o 5,8 %, pri zrýchlení medziročného tempa rastu o 5 percentuálnych bodov. Rast reálnych miezd (najvyšší od roku 1997) súvisel okrem rastu nominálnych miezd tiež s nízkou priemernou infláciou.

Mzdy tak v nominálnom, ako aj v reálnom vyjadrení zaznamenali rast vo všetkých odvetviach, avšak vo výrobných odvetviach a v odvetviach služieb, najmä v službách verejného sektora, sa vyvíjali rozdielne. V porovnaní s rokom 2001 sa tempo rastu nominálnych miezd najviac spomalilo v pôdohospodárstve, priemysle, doprave, pošte a telekomunikáciách, výrazne rýchlejšia bola dynamika miezd vo verejnej správe, v školstve, zdravotníctve a ostatných verejných, sociálnych a osobných službách, kde sa zvýšili podľa prepočtov NBS v priemere o 15,4 %.

Pomerne vysoký rast miezd vo verejnom sektore súvisel najmä s realizáciou zákonov o štátnej a verejnej službe a v odvetví ostatné verejné, sociálne a osobné služby aj s realizáciou

Vývoj ukazovateľov trhu práce **(romr = 100)**

	2001	2002				
		1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	rok
Nominálna mzda (Sk)	12 365	12 287	13 329	13 146	15 266	13 511
Nominálna mzda (index)	108,2	108,6	110,6	108,8	109,1	109,3
Produktivita práce z HDP (index, b. c.)	107,3	107,3	108,2	108,0	110,0	108,4
Reálna mzda (index)	100,8	103,7	107,2	106,1	105,8	105,8
Produktivita práce z HDP (index, s. c.)	101,8	103,3	104,1	104,1	105,5	104,3
Mzda mínus produktivita (percent. body)	-1,0	0,4	3,1	2,0	0,3	1,5
Zamestnanosť (index)	101,5	100,5	99,9	100,2	100,1	100,1
Miera evidovanej nezamestnanosti (%) 1/	18,6	19,1	17,6	16,6	17,4	17,4
Spotrebiteľské ceny (priemerný index)	*107,3*	*104,7*	*103,1*	*102,5*	*103,1*	*103,3*

1/ ku koncu obdobia

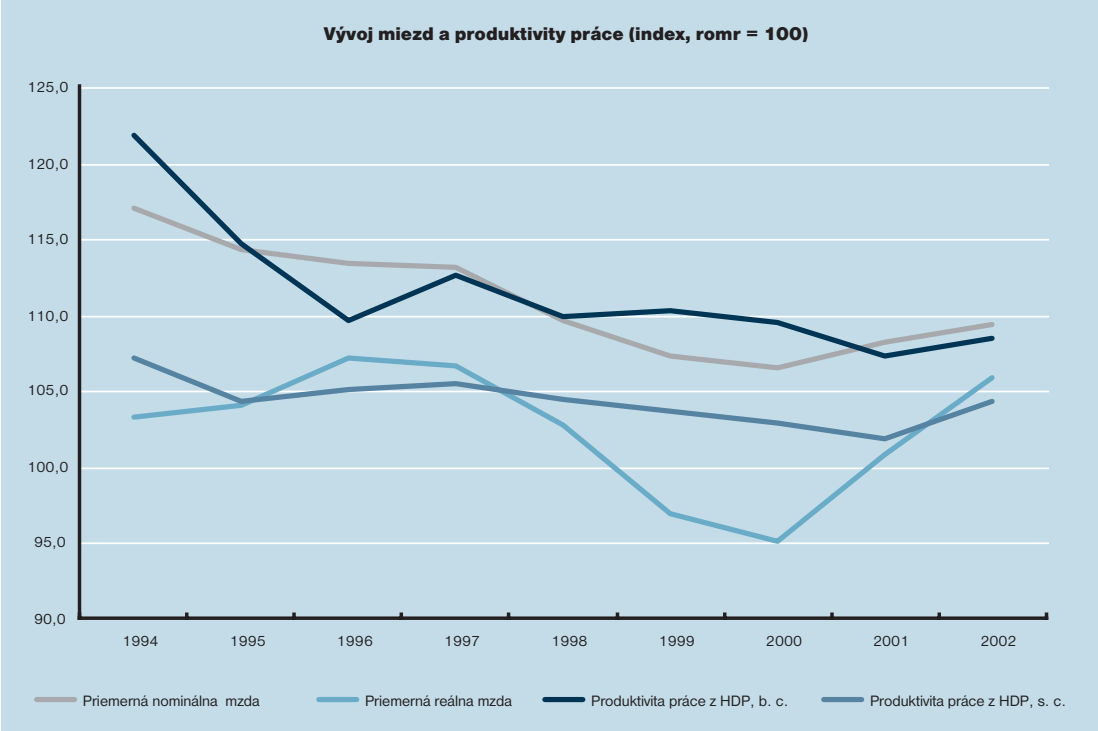

nižšieho počtu verejnoprospešných pracovných miest ako v roku 2001. Napriek výraznému medziročnému rastu miezd v odvetviach verejných služieb nedosiahla úroveň ich mzdy (s výnimkou odvetví verejná správa, obrana a povinné sociálne zabezpečenie) výšku priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR.

Mzdová úroveň bola naďalej poznamenaná pomerne značnou diferenciáciou v jednotlivých odvetviach, keď rozdiel medzi najvyššou priemernou mesačnou nominálnou mzdou (v peňažníctve a poisťovníctve) a najnižšou mzdou (v ostatných verejných, sociálnych a osobných službách) bol 2,6-násobný (pred rokom 2,7-násobný). Nižšiu ako priemernú mzdu v hospodárstve SR vykázalo päť odvetví.

Zrýchlený rast reálneho HDP na jednej strane a na strane druhej spomalenie dynamiky rastu zamestnanosti sa premietlo do pomerne vysokých medziročných prírastkov produktivity práce. Nominálne vzrástla produktivita práce o 8,4 % (oproti predchádzajúcemu roku rýchlejšie o 1,1 percentuálneho bodu), reálne o 4,3 % (oproti 1,8 % v roku 2001). Pomerne rýchly rast produktivity práce však nepostačoval na krytie rastu miezd. Kým v roku 2001 zaostávali reálne mzdy za reálnou produktivitou práce o jeden percentuálny bod, v roku 2002 sa táto relácia zmenila a rast miezd predstihol rast produktivity práce o 1,5 percentuálneho bodu.

1.4. Finančné hospodárenie

Finančné hospodárenie tak finančných, ako i nefinančných inštitúcií zaznamenalo v roku 2002 v porovnaní s predchádzajúcim rokom značné zhoršenie. Podľa predbežných výsledkov hospodárenia (údaje ŠÚ SR) vytvorili obidva sektory spolu o 9,1 % nižší hrubý zisk ako pred rokom. Výrazné medziročné zhoršenie finančného hospodárenia zaznamenali finančné korporácie, ktoré v roku 2002 vykázali súhrnnú stratu v objeme 5,5 mld. Sk. Záporný hospodársky výsledok bol spôsobený stratou peňažných finančných inštitúcií (sporiteľne a banky vrátane NBS) v objeme 12,1 mld. Sk (v roku 2001 boli ziskové), kým poisťovne a penzijné fondy a ostatní finanční sprostredkovatelia dosiahli kladný hospodársky výsledok.

Výsledky finančného hospodárenia **(bežné ceny)**

	mil. Sk		Index
	2001	2002	2002/01
Hospodársky výsledok (pred zdanením)			
Nefinančné a finančné korporácie spolu	147 068	133 685	90,9
Nefinančné korporácie	134 303	139 138	103,6
Finančné korporácie	12 765	-5 453	x
Počet nefinančných korporácií (s 20 a viac zamestnancami)	**2001**	**2002**	**Rozdiel**
Spolu	6 242	6 127	-115
Nestratové korporácie	4 356	4 426	70
Stratové korporácie	1 886	1 701	-185

Zdroj: Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR

Po výraznom raste v roku 2001 zaznamenali nefinančné korporácie medziročný rast zisku o 3,6 %. Kladný hospodársky výsledok dosiahli takmer všetky rozhodujúce odvetvia. Najvyšší objem zisku bol vytvorený v priemyselnej výrobe, v obchode a vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody (spolu viac ako 75 % z celkového zisku). Prírastok zisku bol najviac ovplyvnený jeho rastom vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody, v obchode a v nehnuteľnostiach, prenajímaní a obchodných službách. Nepriaznivým faktorom bolo zhoršenie ziskovosti v priemyselnej výrobe, v doprave, pošte a telekomunikáciách, ťažbe nerastných surovín.

Z celkového počtu 6 127 subjektov nefinančného sektora (s 20 a viac zamestnancami) bolo 4 426 subjektov (72,2 %) ziskových a 1 701 stratových. Pri celkovom poklese počtu subjektov (o 115) vzrástol počet ziskových subjektov v priebehu roka o 70 a počet stratových poklesol o 185, čo naznačuje, že proces reštrukturalizácie a zániku stratových a úpadkových podnikov pokračoval i v roku 2002. Podstatná časť stratových podnikov pôsobila v priemyselnej výrobe a v poľnohospodárstve a poľovníctve.

2. PLATOBNÁ BILANCIA

2.1. Bežný účet

Dynamický vývoj domáceho dopytu a jeho dovozná náročnosť, spolu s nízkym ekonomickým rastom v krajinách EÚ, sa v roku 2002 prejavil v pretrvávaní vysokého schodku bežného účtu platobnej bilancie. Napriek tomu, že deficit obchodnej bilancie mierne poklesol, rast schodku bilancie výnosov a pokles prebytku bilancie služieb a bežných transferov spôsobil, že došlo k zvýšeniu deficitu bežného účtu z minuloročných 84,4 mld. Sk na 87,9 mld. Sk. Jeho podiel na HDP sa však znížil na 8,2 % (z 8,5 % v roku 2001).

Bežný účet platobnej bilancie **(mld. Sk)**

	2002	2001
Obchodná bilancia	-96,6	-102,8
Bilancia služieb	20,7	23,2
Bilancia výnosov	-20,7	-15,1
Jednostranné prevody	8,7	10,1
Bežný účet spolu	-87,9	-84,4
Podiel bežného účtu na HDP v %	-8,2	-8,5

Na výške deficitu bežného účtu sa v roku 2002 v rozhodujúcej miere podieľala obchodná bilancia, ktorá vytvorila schodok vo výške 96,6 mld. Sk (čo prestavovalo 9,1 % HDP v porovnaní s 10,4 % v roku 2001).

V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k spomaleniu dynamík rastu dovozu a vývozu, pričom tempo rastu vývozu vo výške 6,5 % (v USD o 13,6 %, v EUR o 8,1 %) predstihlo tempo rastu dovozu, ktorého medziročný rast predstavoval 4,7 % (v USD o 11,7 %, v EUR o 6,2 %).

Medziročná zmena vývozu SR a jeho jednotlivých segmentov a príspevky týchto segmentov k zmene vývozu

	Medziročná zmena				Príspevok	
	v mld. Sk		v %		v %	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Suroviny	-1,1	2,7	-2,1	5,5	-0,2	0,5
Chemické výrobky a polotovary	8,7	22,7	3,8	11,3	1,4	4,1
Stroje a dopravné zariadenia	21,0	21,2	8,5	9,4	3,4	3,8
Hotové výrobky *(poľnohospodárske a priemyselné výrobky)*	11,3	16,2	12,8	22,1	1,9	3,0
Vývoz spolu	39,9	62,8	6,5	11,4	6,5	11,4

Jedným z podstatných nepriaznivých trendov slovenského vývozu je jeho pretrvávajúca štruktúra orientovaná na komodity s nízkou mierou pridanej hodnoty (podiel surovín a polotovarov na slovenskom exporte klesá pomaly zo 45,7 % v roku 2000, 45,1 % v roku 2001 na 43,5 % v roku 2002). Produkcia nadmerne náročná na energetické a surovinové vstupy a vysoký podiel tovarov určených na medzispotrebu (s nízkym stupňom spracovania) na vývoze SR sú výrazným limitom dlhodobo udržateľnej konkurencieschopnosti ekonomiky SR.

Nižší ako očakávaný rast v krajinách EÚ viedol, aj v dôsledku uvedených nedostatkov v komoditnej štruktúre vývozu, v roku 2002 k spomaleniu medziročnej dynamiky exportu v porovnaní s rokom 2001, pričom nárast vývozu dosiahol len 63,5 % z nárastu z 2001 a 32 % z nárastu v roku 2000. To sa najviac prejavilo v skupine polotovarov, ktoré v predchádzajúcich rokoch predstavovali výrazný potenciál rastu vývozu.

Vývoz surovín, polotovarov a chemických výrobkov sa zvýšil oproti roku 2001 o 2,7 %. Okrem poklesu vývozu nerastných surovín (ropa a ropné produkty) bol v roku 2002 zaznamenaný aj pokles vývozu niektorých polotovarov (železo a oceľ, hliník a výrobky z hliníka, vápno a cement a pod.). Nárast vývozu v skupine polotovarov sa prejavil v menších čiastkach len pri vývoze výrobkov zo železa a ocele, dreva a drevených výrobkov a skla a sklenených výrobkov. Stagnácia vývozu polotovarov, ktoré patria medzi dôležité vývozné komodity slovenského priemyslu, ukazuje, že rizikom pre stabilnú konkurenčnú schopnosť a únosnú vonkajšiu nerovnováhu je značná citlivosť tohto vývozu na cenové faktory a zmeny v externom dopyte, osobitne na ekonomické cykly v krajinách EÚ. Nárast vývozu chemických výrobkov bol dosiahnutý zvýšeným vývozom kaučuku i výrobkov z kaučuku a plastov a výrobkov z nich.

Napriek uvedeným problémom vo vývoze SR došlo v roku 2002 k určitému zlepšeniu v komoditnej štruktúre, keď najvyššie tempo rastu si počas celého roka udržal vývoz hotových výrobkov (12,8 %). V rámci skupiny hotových výrobkov vzrástol hlavne vývoz výrobkov nábytkárskeho, odevného a obuvníckeho priemyslu, ako aj niektorých poľnohospodárskych výrobkov, ako napr. výrobkov z obilia, cukru a pod.

K zvýšenému exportu v skupine stroje a dopravné zariadenia prispeli hlavne podniky so zahraničnou majetkovou účasťou na území SR. V dôsledku rastu vývozu automobilového a elektrotechnického priemyslu predstihol rast v skupine stroje a dopravné zariadenia rast celkového vývozu a dosiahol 8,5 %, pričom nárast jeho exportu tvoril 53 % z celkového nárastu exportu v roku 2002.

Okrem vývozu osobných automobilov si nadpriemerné tempo rastu vývozu zachovali aj producenti strojov a elektrických strojov a zariadení. Medziročný nárast vývozu elektrických strojov a zariadení bol v objemovom vyjadrení dvojnásobne vyšší ako pri strojoch a realizoval sa prostredníctvom zvýšeného vývozu v skupine káblov, elektróniek a elektrických transformátorov.

Medziročná zmena dovozu SR a jeho jednotlivých segmentov a príspevky týchto segmentov k zmene dovozu

	Medziročná zmena				Príspevok	
	v mld. Sk		v %		v %	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Suroviny	-11,1	8,8	-8,8	7,5	-1,6	1,5
Chemické výrobky a polotovary	19,7	36,9	9,5	21,5	2,8	6,3
Stroje a dopravné zariadenia	15,3	43,9	6,9	24,8	2,1	7,4
Hotové výrobky	9,9	34,2	6,3	27,5	1,4	5,8
z toho:						
poľnohospodárske a priemyselné výrobky	7,8	17,6	8,4	21,6	1,1	2,9
osobné autá	-0,4	7,5	-1,6	52,8	-0,1	1,4
strojár. a elektrotechnické spotrebné výrobky	2,5	9,1	6,2	29,1	0,4	1,5
Dovoz spolu	33,8	123,8	4,7	21,0	4,7	21,0

V roku 2002 došlo k výraznému poklesu dynamiky rastu slovenského dovozu oproti roku 2001 (z 21,0 % na 4,7 %). Bolo to do značnej miery ovplyvnené vývojom cien nerastných surovín, ako aj kurzovým vývojom, čo sa prejavilo v nízkom hodnotovom vyjadrení dovozu surovín. Ostatný dovoz (bez surovín) tak dosiahol v porovnaní s celkovým dovozom vyššiu dynamiku rastu (7,6 %).

Okrem poklesu cien ropy a plynu, ktorý mal významný vplyv na dovoz nerastných palív a niektorých chemických výrobkov, došlo k poklesu dynamiky dovozu aj pri investičných a spotrebných tovaroch.

Suroviny boli skupinou, kde počas celého roka bol zaznamenávaný pokles dovozu na medziročnej úrovni. Dovoz surovín bol determinovaný vývojom ich cien, pričom ceny ropy a plynu mali rozdielny vývoj. Cena plynu v slovenských korunách (t. j. vrátane vplyvu výmenného kurzu) klesala počas celého roka, čo v medziročnom vyjadrení znamenalo pokles o 20,6 %. Výrazný pokles ceny plynu aj napriek miernemu rastu dovozu vo fyzickom vyjadrení ovplyvnil medziročný pokles dovozu tejto suroviny o 8,4 mld. Sk. Medziročný pokles ceny ropy o 4,3 % (v období september až december cena ropy medziročne vzrástla o 10,3 %), ako aj mierny rast dovozu tejto suroviny vo fyzickom vyjadrení spôsobili, že pokles dovozu ropy predstavoval v roku 2002 len 0,7 mld. Sk.

Medziročný nárast dovozu chemických výrobkov bol sústredený hlavne do rastu dovozu plastov v prvotnej forme a kaučukových zmesí. Ich nárast súvisel aj s rastom exportu výrobkov z plastov a kaučuku (problematická je skutočnosť, že zatiaľ čo vývozné ceny pri plastoch a výrobkoch z plastov klesli, ich dovozné ceny vzrástli). Dynamický bol aj rast dovozu polotovarov. Zvýšený dovoz v porovnaní s rokom 2001 takmer vo všetkých skupinách polotovarov (železo a oceľ, výrobky zo železa a ocele, hliník, drevo a papier) dokumentuje, že rast hospodárstva sa aj v roku 2002 dosahoval pri zvýšených nárokoch na materiálové vstupy.

Stagnácia investičného dopytu sa po minuloročných vysokých prírastkoch dovozov strojov a dopravných zariadení prejavila vo výraznom zmiernení ich dynamiky. Tempo rastu dovozu strojov a dopravných zariadení (bez osobných áut a výrobkov spotrebného charakteru) pokleslo z minuloročných 24,8 % na 6,9 % (v objemovom vyjadrení prírastok týchto dovozov v roku 2002 predstavoval približne jednu tretinu predchádzajúceho roka). V skupine dopravných zariadení, okrem motorových vozidiel pre nákladnú dopravu, významnejšie rástol aj dovoz v podskupine časti, súčasti a príslušenstvo motorových vozidiel, čo súviselo pravdepodobne s dovozom komponentov pre výrobu motorových vozidiel.

Nárast dovozu strojov bol zhruba rovnomerne rozdelený medzi podskupinu strojov, ktoré svojím

charakterom spadajú pod kategóriu stroje a zariadenia pre výrobnú spotrebu (išlo najmä o dovoz motorov a elektrických súčastí strojov) a dovoz technologických zariadení pre jednotlivé odvetvia národného hospodárstva. V štruktúre dovozu strojov podľa účelu použitia klesali hlavne medziročné prírastky dovozov určených na modernizáciu priemyselných odvetví (stroje a zariadenia na výrobu energie, kovospracujúce stroje, stroje a zariadenia všeobecne používané v priemysle, stroje na spracovanie dát).

Napriek tomu, že v roku 2002 bol zaznamenaný výrazný rast reálnych miezd, dovoz hotových výrobkov rástol pomalšie ako v roku 2001, keď medziročné tempo rastu pokleslo z minuloročných 27,5 % na 6,3 % (pokles medziročného prírastku z 34,2 mld. Sk na 9,9 mld. Sk). V štruktúre priemyselných a poľnohospodárskych výrobkov rástol v roku 2002 hlavne dovoz farmaceutických výrobkov a odevov. Nižší nárast oproti roku 2001 sa prejavil v priemyselných výrobkoch hlavne pri nábytku a pri textilných výrobkoch, kde dokonca došlo k poklesu dovozu.

V obchode so službami bol v roku 2002 vytvorený prebytok vo výške 20,7 mld. Sk, pričom inkasá za vývoz vzrástli o 4,9 % a platby za dovoz o 8,9 %.

Bilancia služieb **(mld. Sk)**

	2002	2001
Bilancia služieb	20,7	23,2
Doprava	25,5	24,3
Cestovný ruch	12,8	17,0
Iné služby spolu	-17,6	-18,1

Kladné saldo bilancie služieb najviac ovplyvnila doprava, ktorej prebytok vo výške 25,5 mld. Sk sa oproti minulému roku mierne zvýšil. Príjmy za vývoz dopravných služieb dosiahli 52,6 mld. Sk a ich medziročný rast bol spôsobený zvýšenými príjmami z medzinárodnej nákladnej prepravy, hlavne železničnej. Tranzit plynu a ropy z Ruskej federácie (RF) do ČR a západnej Európy cez územie SR priniesol v roku 2002 príjmy vo výške 31,5 mld. Sk a zostal mierne pod úrovňou roku 2001. Výdavky za dovoz dopravných služieb predstavovali 27,1 mld. Sk. V ich náraste sa rovnako ako pri príjmoch odrazilo zintenzívnenie medzinárodnej prepravy železničnou dopravou. Vo výdavkovej časti pod minuloročnou úrovňou zostali ostatné dopravné služby, pričom ich pokles súvisel s nižšou dynamikou rastu dovozu.

Na rozdiel od predchádzajúcich dvoch rokov, v ktorých sa čisté príjmy zo zahraničného cestovného ruchu zvyšovali, v roku 2002 predstavoval ich pokles takmer 25 %. Pokles aktívneho salda cestovného ruchu bol dôsledkom zvýšeného čerpania devízových prostriedkov slovenskými občanmi, ktoré predstihlo rast devízových príjmov od zahraničných turistov. Čerpanie devízových prostriedkov slovenskými občanmi sa zvýšilo o 43,3 % na hodnotu 20,0 mld. Sk. Vysoký nárast čerpania devízových prostriedkov pri miernom poklese turistov cestujúcich do zahraničia indikuje, že uvedený nárast mohol súvisieť aj s vývojom kurzu slovenskej koruny, ktorý viedol k zvýšenému záujmu slovenských občanov o cudziu menu (časť uvedených prostriedkov sa prejavila v raste devízových účtov obyvateľstva, čo malo vplyv aj na rast príjmov cestovného ruchu). Príjmy z ciest zahraničných návštevníkov vzrástli v roku 2002 o 5,9 % a dosiahli 32,8 mld. Sk. Skutočnosť, že nárast príjmov od zahraničných turistov bol dosiahnutý aj napriek posilňovaniu slovenskej koruny a poklesu počtu turistov, ktorí prešli cez hranice SR, poukazuje na kvalitatívne zmeny v zahraničnom cestovnom ruchu (v roku 2002 sa zvýšil počet ubytovaných návštevníkov a klesol podiel jednodňových a tranzitných ciest na Slovensko v prospech dlhodobejších pobytov).

Bilancia iných služieb spolu (priamy reexport, technické služby, stavebné služby, obchodné služby, poisťovacie služby, finančné služby, služby spojov, prenájom, služby výpočtovej techniky, reklama a pod.) bola rovnako ako v predchádzajúcich rokoch deficitná. Schodok bilancie iných služieb spolu dosiahol v roku 2002 výšku 17,6 mld. Sk a zostal zhruba na úrovni rovnakého obdobia roku 2001. Pretrvávajúce vysoké pasívne saldo tejto skupiny svedčí o rastúcej dôležitosti týchto služieb pre našu ekonomiku. Zároveň

potvrdzuje určitý nesúlad vo formovaní produkčnej štruktúry služieb s aktuálnymi požiadavkami trhu. V štruktúre týchto služieb trvalé záporné saldo vykazuje celý rad odborov, pričom v roku 2002 výnimku predstavovali len služby spojov a stavebné služby. V štruktúre služieb, pri ktorých každoročne dochádza k prevýšeniu platieb nad inkasami, sa v roku 2002 prejavili hlavne služby finančného charakteru (právne, účtovné a audítorské, finančné a poisťovacie). V uvedených službách došlo na medziročnej úrovni k zvýšeniu ich deficitu. Na druhej strane v službách, ktoré svojím charakterom prispievajú k zvyšovaniu efektívnosti a konkurencieschopnosti materiálovej výroby (služby obchodnej povahy, sprostredkovateľské služby, reklama, licenčné poplatky, spracovateľské služby a pod.) a ktoré sa rovnako ako finančné služby prezentujú ako deficitné služby, bol v roku 2002 zaznamenaný mierny pokles ich pasívneho salda.

Deficit bilancie výnosov vo výške 20,7 mld. Sk zaznamenal medziročný nárast o 5,6 mld. Sk. Príjmy z výnosov z investícií dosiahli 15,6 mld. Sk a zostali približne na úrovni roka 2001. V štruktúre výnosov došlo k presunu príjmov od úrokov z vkladov v zahraničí k úrokom z portfóliových investícií – cenných papierov. Ide o nárast príjmov z rezerv NBS, ktoré sú investované v cenných papieroch, pričom výška výnosov je ovplyvnená štruktúrou cenných papierov a výplatou kupónov. Nižšie príjmy z úrokov z ostatných investícií boli ovplyvnené poklesom krátkodobých úrokov z vkladov komerčných bánk v zahraničí, ktoré sa v priebehu roku 2002 znížili takmer o 60 %. Nárast deficitu bilancie výnosov bol spôsobený rastúcimi výdavkami za platené úroky, ktoré dosiahli 36,2 mld. Sk. Išlo predovšetkým o vyššie platby z výnosov majetku priamym investorom a za cenné papiere emitované domácimi subjektmi v Sk v držbe nerezidentov. V sektore vlády a NBS zostali platené úroky (hlavne z dlhopisov vlády SR) na úrovni minulého roka.

Bilancia bežných transferov vytvorila v roku 2002 prebytok vo výške 8,7 mld. Sk, čo bolo o 1,4 mld. Sk menej ako v roku 2001. Zníženie aktívneho salda o takmer 14 % bolo výsledkom nižších inkás z jednostranných prevodov zo zahraničia prijatých firmami v SR, ktoré sa premietli v prevodoch právnických osôb (napr. podpory, odškodnenia, náhrady z neživotného poistenia a pod.). Zníženie čistých príjmov z bežných transferov v dolárovom ekvivalente o 8,8 % dokazuje, že okrem kurzového vplyvu dochádzalo aj k reálne nižšiemu prílevu týchto zdrojov zo zahraničia.

2.2. Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie

Kapitálový a finančný účet skončil prebytkom vo výške 234,3 mld. Sk. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka bol prebytok vyšší o 151,2 mld. Sk, t. j. o viac ako 187 %. Uvedený nárast bol ovplyvnený hlavne vyššími príjmami z priamych zahraničných investícií v dôsledku predaja majetku vo vlastníctve štátu zahraničným subjektom.

Napriek sterilizácii privatizačných príjmov v NBS a napriek rastu deficitu obchodnej bilancie a následne aj bežného účtu platobnej bilancie dochádzalo hlavne v 2. polroku k posilňovaniu kurzu koruny, čo bolo ovplyvnené rastúcimi priaznivými očakávaniami vo vývoji Slovenska (výsledky volieb, pozvánka do NATO a EÚ). Posilňovanie výmenného kurzu koruny voči EUR bolo tlmené aktivitami NBS tak na devízovom, ako aj na peňažnom trhu, nakoľko tlaky na zhodnotenie výmenného kurzu nezodpovedali ekonomickým fundamentom.

Na príleve zdrojov na finančnom účte vo výške 229,4 mld. Sk sa najviac podieľal oficiálny sektor (vláda a NBS). Príjmy FNM z privatizácie štátnych podnikov spôsobili, že podiel oficiálneho sektora predstavoval 63,6 % z celkového prílevu zdrojov na finančnom účte. Prílev zdrojov do bankového sektora (podiel 26,8 %) bol dôsledkom najmä poklesu vkladov a ostatných aktív slovenských bánk v zahraničí. Do podnikového sektora smerovalo 9,6 % zdrojov. Hlavnou príčinou nízkeho prílevu bolo prevýšenie splácania starých úverov nad novočerpanými dlhodobými finančnými úvermi

Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie **(mld. Sk)**

	2002	2001
Kapitálový účet	4,9	3,8
Priame investície	181,7	72,0
majetková účasť SR v zahraničí	-0,1	-2,0
majetková účasť v SR	179,8	58,6
z toho privatizačné PZI	152,0	33,9
ostatný kapitál	2,0	15,4
Portfóliové investície	25,1	-12,5
SR v zahraničí	12,3	-24,4
v SR	12,8	11,9
Ostatné dlhodobé investície	-4,9	-10,3
aktíva	12,5	-0,5
pasíva	-17,4	-9,8
Krátkodobé investície	27,6	30,1
aktíva	19,8	1,9
pasíva	7,8	28,2
Kapitálový a finančný účet	234,3	83,1

podnikového sektora (aj v dôsledku splácania štátnych záruk prostredníctvom FNM).

Kapitálový účet, ktorý zahŕňa kapitálové prevody jednostranného charakteru, dosiahol prebytok vo výške 4,9 mld. Sk. Na ich príjmovej strane významnú úlohu zohrali prostriedky, ktoré prišli do SR prostredníctvom programu Phare, ISPA, SAPARD a pod.

Prílev priamych investícií (PZI) do SR možno rozdeliť do troch základných skupín. Prvú skupinu predstavujú privatizačné aktivity vlády prostredníctvom FNM. Ich výška dosiahla 152,0 mld. Sk (z toho 121,9 mld. Sk príjmy z privatizácie Slovenského plynárenského priemyslu (SPP), 8,3 mld. Sk privatizácia Západoslovenskej energetiky, 6,4 mld. Sk privatizácia Slovenskej poisťovne, 5,9 mld. Sk privatizácia Stredoslovenskej energetiky, 3,5 mld. Sk príjmy z privatizácie Transpetrolu, 3,3 mld. Sk posledná splátka z privatizácie VÚB a 2,6 mld. Sk posledná splátka z privatizácie Slovenskej sporiteľne).

Prílev PZI do ekonomiky SR, ktorý bol použitý na zvýšenie majetkovej účasti v podnikoch a bankách na území SR a ktorý svojím charakterom patrí do druhej skupiny PZI, dosiahol 27,8 mld. Sk. Z tohto objemu do jednotlivých odvetví priemyslu smerovalo 37 % prostriedkov, pričom táto suma bola rozdelená po malých čiastkach medzi väčšie množstvo podnikov. Z jednotlivých odvetví významnejšie boli len investície do výroby kovov, plastov a potravín a nápojov. Zvýšenie zahraničnej účasti v odvetviach strojárskeho a elektrotechnického priemyslu, ktoré dosiahlo len 6 % z celkového navýšenia majetkovej účasti, dokumentuje, že sa ani v roku 2002 nepodarilo nasmerovať zahraničných investorov do odvetví, v ktorých by mala prebehnúť reštrukturalizácia a modernizácia so zameraním na nové špičkové výrobky s vyššou pridanou hodnotou a ktoré by zabezpečili budúci rast exportu. Podiel obchodu a obchodných služieb na celkovom navýšení majetkovej účasti bol v roku 2002 nižší ako podiel priemyslu a dosiahol 31 %. Pretrvávajúci záujem o toto odvetvie aj naďalej súviselo s rozširovaním kapacít supermarketov na území SR. Zvyšnú časť tvorili investície do bankového sektora a peňažníctva a poisťovníctva.

Tretiu skupinu PZI tvoril ostatný kapitál zahŕňajúci pohľadávky a záväzky voči priamemu investorovi. Na rozdiel od roku 2001, v ktorom ostatný kapitál výrazne prispel k prílevu kapitálu

do SR, v roku 2002 ostatný kapitál ako celok nezohrával významnú úlohu. Medziročné prírastky dlhodobých úverov dcérskym podnikom na území SR naznačujú postupné oživovanie úverových aktivít a využívania tohto zdroja financovania. Prínos týchto zdrojov k financovaniu investičného dopytu znižuje odvetvová štruktúra čerpania zameraná na odvetvie obchodu, obchodných služieb, dopravy, telekomunikácií a pod.

Portfóliové investície ako súčasť finančného účtu platobnej bilancie zahŕňajú transakcie s majetkovými a dlžobnými cennými papiermi vlády a NBS, bánk a podnikov. Majetkové cenné papiere (akcie) predstavujú vlastníctvo imania, pričom podiel investora na majetku je nižší ako 10 %. Medzi dlžobné cenné papiere sa zaraďujú obligácie, zmenky, nástroje peňažného trhu a finančné deriváty.

V obchodovaní so zahraničnými dlžobnými cennými papiermi (aktíva) došlo oproti minulému roku k zmene stratégie, keď komerčné banky postupne znižovali držbu zahraničných obligácií nakúpených v predchádzajúcich rokoch. Na rozdiel od komerčných bánk do nákupu zahraničných cenných papierov, aj keď zatiaľ len v obmedzenom rozsahu, investovali nebankové subjekty. Výsledkom uvedených transakcií bolo zníženie držby zahraničných cenných papierov o 12,4 mld. Sk.

Zahraniční investori zvýšili držbu dlžobných cenných papierov domácich subjektov o 12,8 mld. Sk. V ich štruktúre významnú úlohu zohrávali vládne obligácie a dlhopisy podnikovej sféry. Dlhopisy podnikovej sféry boli emitované na zahraničnom trhu a smerovali najmä do odvetvia dopravy. Rovnako ako v predchádzajúcom roku sa obchodovanie s vládnymi obligáciami emitovanými v Sk realizovalo prostredníctvom vysokých objemov, pričom v priebehu roka mali tieto obchody značne volatilný vývoj. Celoročný prílev kapitálu v dôsledku predaja vládnych obligácií predstavoval 5,5 mld. Sk.

Ostatné dlhodobé investície zaznamenali odlev zdrojov v objeme 4,9 mld. Sk, čo bolo spôsobené najmä nižšími objemami čerpania, ako aj prevýšením splácania nad čerpaním.

Čerpanie podnikových finančných úverov dosiahlo 19,5 mld. Sk, čo predstavovalo len o niečo viac ako polovičnú úroveň z minulého roka. Uvedené čerpanie, ktoré je najnižšie od roku 1995, poukazuje na pokles záujmu o využívanie zahraničných zdrojov podnikovou sférou. V roku 2002 naďalej pokračoval pokles záujmu zo strany podnikateľov v oblasti výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody, dopravy a spojov v prospech podnikateľov v oblasti obchodu a obchodných služieb, peňažníctva a poisťovníctva a čiastočne aj priemyslu. Viac ako polovičný podiel odvetvia obchodu a obchodných služieb spôsobil, že celkové čerpanie sa realizovalo v menších čiastkach a takmer 40 % bolo použitých na prevádzkové účely.

Vysoké objemy čerpaných úverov v oblasti výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody, dopravy, spojov a výroby palív v predchádzajúcich rokoch spôsobujú nielen to, že odvetvový charakter splácania sa mení len veľmi pomaly (uvedené odvetvia sa v roku 2002 na celkovom objeme splácania podieľali 60 %), ale zostáva aj prevýšenie objemu splácania nad čerpaním. Napriek tomu, že splácanie finančných úverov podnikovej sféry sa v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka znížilo o 30 %, došlo v roku 2002 k zvýšeniu čistého odlevu tohto typu podnikových zdrojov z minuloročných 6,6 mld. Sk na 10,3 mld. Sk.

Dlhodobé transakcie v sektore NBS, vlády a vládnych agentúr súviseli predovšetkým so splátkami úverov čerpaných v predchádzajúcich rokoch, ktoré dosiahli takmer 17,0 mld. Sk. Splácanie vládnych úverov a úverov NBS bolo sprevádzané čerpaním pôžičky pre Štátny fond cestného hospodárstva v objeme 1,2 mld. Sk. Prílev zdrojov do vládneho sektora sa realizoval na strane aktív a bol výsledkom splatenia časti dlhu od Ruskej federácie, ktorý pripadol Slovensku po rozdelení Česko-Slovenska.

Krátkodobý kapitál, ktorý sa v priebehu roka vyznačoval vysokou volatilitou, tak na strane aktív,

ako aj na strane pasív, dosiahol prílev zdrojov vo výške 27,6 mld. Sk. V krátkodobých aktívach významnú úlohu zohrávali vklady komerčných bánk v zahraničí a ostatné pohľadávky voči zahraničiu, ktorých stav sa v dôsledku realizovaných transakcií značne znížil, čo znamenalo prílev zdrojov vo výške 26,8 mld. Sk. Rozhodnutie obchodných bánk znížiť krátkodobé vklady a predávať cenné papiere v rámci portfóliových investícií vyplývalo z očakávaného zhodnocovania výmenného kurzu, keď dosahovanie krátkych devízových pozícií v rámci limitov bankového dohľadu zvyšuje ich ziskovosť. Opačnou tendenciou sa vyznačovali úverové aktivity, keď novo poskytnuté úvery podnikového (obchodné úvery) a bankového (finančné úvery) sektora nerezidentom prevýšili splácanie o 6,9 mld. Sk.

Rozhodujúci vplyv na výšku krátkodobých pasív (pokles o 9,5 mld. Sk) mali aktivity NBS. Splátky záväzkov vyplývajúce z realizovaných REPO operácií v rámci stratégie riadenia devízových rezerv spôsobili odlev zdrojov vo výške 7,8 mld. Sk. Výšku krátkodobého kapitálu bankového sektora ovplyvňoval počas celého roka pokles vkladov nerezidentov v komerčných bankách na území SR (ktorý bol sčasti ovplyvnený použitím prostriedkov deponovaných v komerčných bankách v súvislosti s procesom privatizácie po ukončení auditu). Prevýšenie čerpania nad splácaním sa prejavilo aj pri krátkodobých obchodných úveroch v podnikovej sfére a pri ostatných krátkodobých pasívach komerčných bánk (dotácie a podobné zdroje, ktoré smerovali hlavne od materských podnikov k dcérskym bankám).

2.3. Devízové rezervy

Devízové rezervy NBS ku koncu roka 2002 dosiahli 9 195,5 mil. USD a oproti stavu k ultimu decembra 2001 vzrástli o 4 404,4 mil. USD. Rozhodujúcimi faktormi pozitívne ovplyvňujúcimi oblasť príjmov boli výnosy súvisiace s privatizačnými aktivitami vlády. Oblasť výdavkov bola determinovaná najmä splátkami dlhovej služby vlády a intervenciami centrálnej banky. Vývoj devízových rezerv NBS bol v priebehu roka ovplyvnený aj vývojom vzájomných kurzov voľne vymeniteľných mien na svetových finančných trhoch. Prebytok bilancie príjmov a výdavkov v roku 2002 (3 645,7 mil. USD) bol sprevádzaný pozitívnymi kurzovými rozdielmi (758,7 mil. USD), ktoré vznikli z dôvodu posilňovania ostatných voľne vymeniteľných mien (najmä eura) voči americkému doláru na svetových finančných trhoch (EUR sa v priebehu roka posilnilo voči USD o 18,1 %).

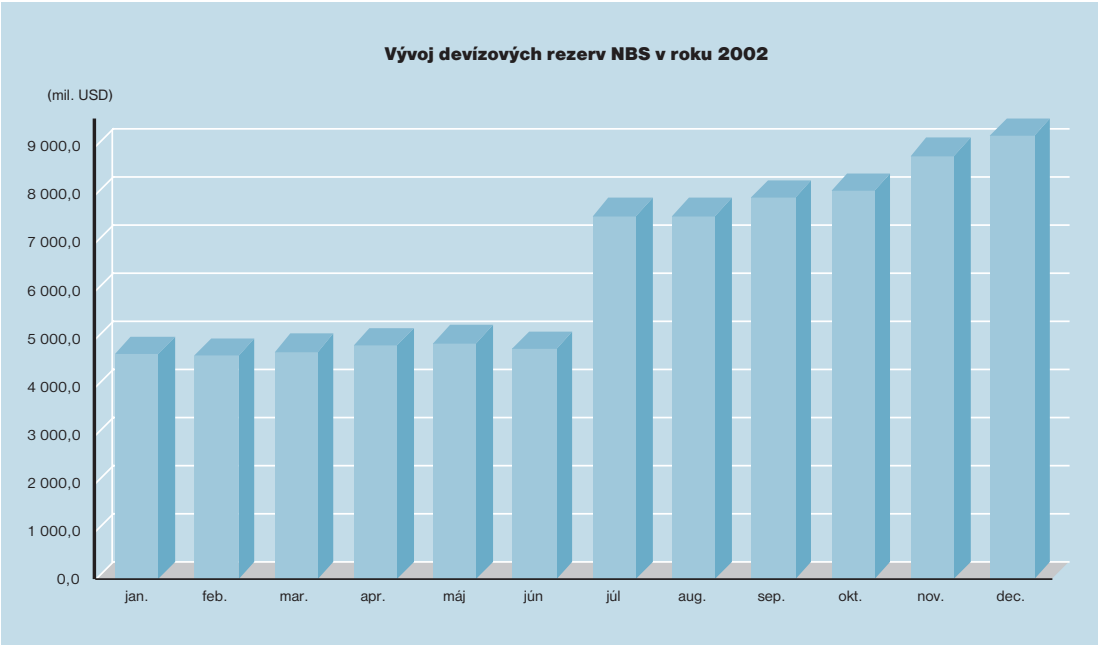

Príjmovú časť devízových rezerv v roku 2002 determinovali nasledovné faktory:

- príjmy z privatizačných aktivít vlády vo výške 3 380,2 mil. USD (75,7 % celkových príjmov),
- výnosy z depozít a cenných papierov v portfóliu NBS vo výške 183,6 mil. USD,
- čerpanie vládnych pôžičiek od zahraničných finančných inštitúcií v objeme 26,1 mil. USD,
- príjmy z intervencií vo výške 469,6 mil. USD a deblokácií vo výške 266,2 mil. USD,
- ostatné príjmy NBS vo výške 140,9 mil. USD.

Stranu výdavkov devízových rezerv v roku 2002 ovplyvnili:

- splátky dlhovej služby vlády vo výške 282,1 mil. USD (30 % celkových výdavkov), z čoho splátky úrokov vládnych eurobondov emitovaných v predchádzajúcich rokoch predstavovali 134,6 mil. USD,
- splátky dlhovej služby NBS vo výške 41,3 mil. USD,
- splátky záväzkov vyplývajúce z realizovaných REPO operácií vo výške 172,7 mil. USD,
- ostatné výdavky NBS vo výške 325 mil. USD, vyplývajúce najmä z platieb v rámci zahraničného platobného styku pre klientov NBS (163,3 mil. USD).

Devízové rezervy NBS ku koncu roka 2002 postačovali na pokrytie 5,9-násobku priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb do Slovenskej republiky za rok 2002. Devízové rezervy obchodných bánk ku koncu roka 2002 dosiahli 1 185,2 mil. USD. Stav devízových rezerv celého bankového sektora vrátane NBS bol ku koncu roka 10 380,6 mil. USD.

2.4. Zahraničná zadlženosť SR

V zmysle novej metodiky sú s účinnosťou od 1. januára 2002 súčasťou vykazovania zahraničného dlhu SR i záväzky vyplývajúce zo zlatých swapov (súčasť strednodobého a dlhodobého dlhu NBS) a REPO obchodov NBS (súčasť krátkodobého dlhu NBS), čím sa oficiálny, a tým i celkový hrubý zahraničný dlh SR zvýšil o 338 mil. USD.

Od 1. januára 2002 prešli záväzky štátneho fondu cestného hospodárstva (ŠFCH) vo výške približne 350 mil. USD do priameho zahraničného dlhu vlády SR. Do 31. decembra 2001 boli záväzky ŠFCH vykazované ako súčasť záväzkov vládnych agentúr. Uvedená zmena zaradenia vykazovania týchto záväzkov nemala vplyv na výšku celkového zahraničného dlhu SR.

Celkový hrubý zahraničný dlh dosiahol k ultimu decembra 2002 podľa predbežných údajov výšku 13,2 mld. USD. Napriek rastu celkového hrubého zahraničného dlhu v roku 2002 poklesol jeho podiel na HDP v korunovom vyjadrení o 4,9 percentuálneho bodu na 49,2 %. Medziročné zvýšenie zahraničného dlhu o 1,8 mld. USD bolo ovplyvnené aj kurzovým vývojom, najmä vývojom krížového kurzu EUR/USD. Výška zahraničného dlhu prepočítaná vo fixnom kurze k 1. januáru 2002 potvrdzuje, že kurzové rozdiely predstavovali až 66 % z celkového nárastu zahraničného dlhu v roku 2002.

V štruktúre celkovej hrubej zahraničnej zadlženosti SR predstavovali celkové hrubé strednodobé a dlhodobé zahraničné záväzky 9,0 mld. USD. Celkový krátkodobý dlh k ultimu decembra 2002 bol vykázaný sumou 4,2 mld. USD. Podiel celkového krátkodobého dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR k ultimu roka dosiahol 32,1 %. Podiel celkového hrubého zahraničného dlhu na obyvateľa SR dosiahol ku koncu decembra 2 452 USD (na začiatku roka to bolo 2 116 USD).

Čistá zahraničná zadlženosť vypočítaná ako rozdiel hrubej zahraničnej zadlženosti vo výške 13,2 mld. USD (pasíva NBS a vlády, pasíva komerčných bánk a pasíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) a zahraničných aktív vo výške 14,1 mld. USD (devízové rezervy NBS, zahraničné aktíva komerčných bánk a zahraničné aktíva podnikovej sféry – bez majetkovej účasti) dosiahla ku koncu roku 2002 veriteľskú pozíciu 0,9 mld. USD v porovnaní s dlžníckou pozíciou 2,0 mld. USD na začiatku roka 2002.

Zahraničná zadlženosť SR **(mil. USD)**

	1. 1. 2002 1/ aktuálny kurz	31. 12. 2002 aktuálny kurz	31. 12. 2002 fixný kurz k 1. 1. 2002
Celkový zahraničný dlh SR	11 380,5	13 188,2	12 001,3
Dlhodobý zahraničný dlh	8 143,0	8 951,5	8 109,1
Vláda a NBS 2/	3 625,1	3 740,2	3 303,1
Komerčné banky	95,2	245,7	222,8
Podnikateľské subjekty	4 422,7	4 965,6	4 583,2
Krátkodobý zahraničný dlh	3 237,5	4 236,7	3 892,1
Vláda a NBS	168,6	0,0	0,0
Komerčné banky	779,6	1 289,5	1 169,5
Podnikateľské subjekty	2 289,3	2 947,2	2 722,6

1/ nová metodika platná od 1. 1. 2002
2/ vrátane vládnych agentúr a obcí

2.5. Devízovopovoľovacia činnosť NBS

Devízovopovoľovacia činnosť NBS bola v roku 2002 realizovaná v súlade s devízovými predpismi vyznačujúcimi sa oproti predchádzajúcemu roku liberalizáciou niektorých operácií so zahraničnými cennými papiermi.

K 31. decembru 2002 boli udelené devízové povolenia a devízové licencie v nasledovnej štruktúre:

- devízové povolenia: 409 povolení a 14 dodatkov,
- devízové licencie: 69 licencií a 43 dodatkov.

Devízové povolenia

Investovanie v zahraničí

V roku 2002 bolo vydaných 14 devízových povolení na priame investovanie do krajín, ktoré

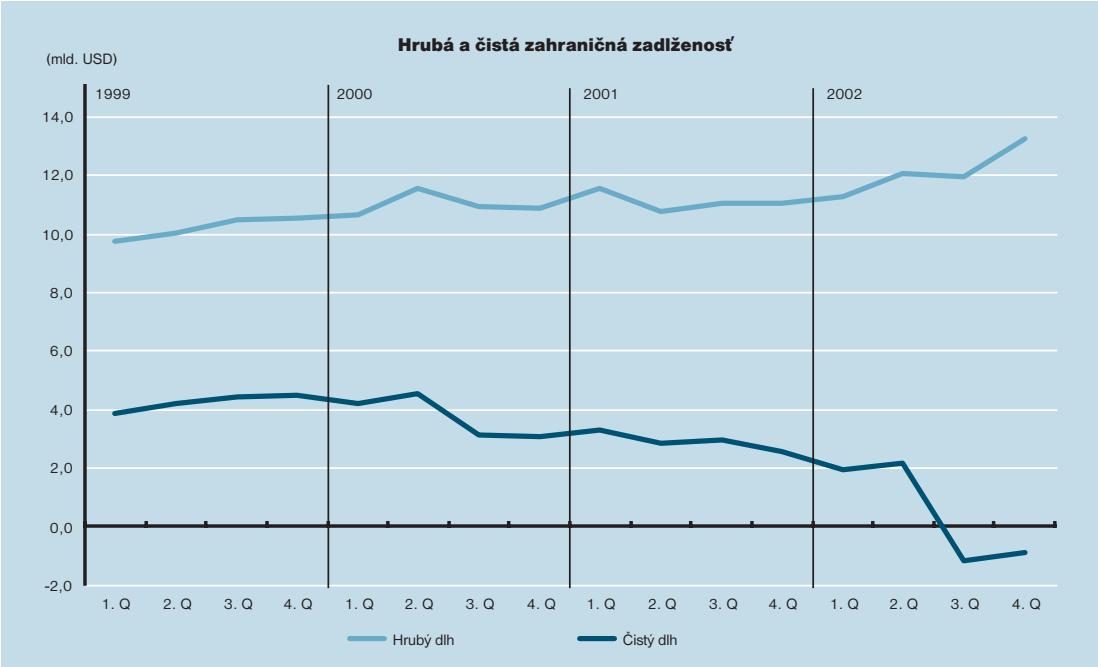

Teritoriálna štruktúra investovania

	Počet povolení	Investície v tis. Sk
Ukrajina	4	11 088,7
Líbya	1	8 007,2
Bosna-Hercegovina	1	4 799,7
Bielorusko	1	1 501,4
Juhoslávia	5	1 343,6
Chorvátsko	1	101,8
Kazachstan	1	40,0
Spolu	**14**	**26 882,4**

nie sú členmi OECD alebo Európskeho hospodárskeho priestoru v objeme 26 882,4 tis. Sk. Priame investovanie do krajín OECD a Európskeho hospodárskeho priestoru je liberalizované.

Obchodovanie s devízovými hodnotami

Bolo vydaných 39 devízových povolení na zámenu zahraničných akcií za zahraničné podielové listy.

Obchodovanie s finančnými derivátmi

Bolo vydaných 281 devízových povolení na uzatvorenie opčných zmlúv na kúpu zamestnaneckých a inak zvýhodnených zahraničných cenných papierov, z toho 94 devízových povolení bolo zároveň vydaných aj na otvorenie účtov v zahraničnej banke, 1 devízové povolenie bolo vydané z dôvodu zaisťovania importných operácií.

Zriadenie účtov v cudzej mene v zahraničných bankách

Bolo vydaných:

- 44 devízových povolení a 7 dodatkov na otvorenie účtov v zahraničných bankách účelovo určených na úhradu nevyhnutných nákladov spojených s vykonávaním stavebných, montážnych a opravárenských prác v zahraničí. Predpokladaný objem vykonaných prác v zahraničí podľa uzatvorených zmlúv predstavovalo 1 148 399,0 tis. Sk,
- 17 devízových povolení a 2 dodatky na otvorenie účtov tuzemcov v zahraničných bankách a na výnimku z transferovej povinnosti v súvislosti s prijatím finančných úverov od cudzozemcov v objeme 4 546 321,2 tis. Sk, určených na úhradu za tovar a služby v zahraničí, výstavbu obchodných centier v SR a v súvislosti so splatením týchto úverov zo zahraničných inkás,
- 3 devízové povolenia a 2 dodatky v súvislosti s poskytnutím záruk, 1 devízové povolenie na financovanie reexportu, 5 devízových povolení a 2 dodatky z titulu poskytovania služieb v zahraničí (cestovný ruch, zavádzanie platobného styku), 2 devízové povolenia a 1 dodatok boli vydané obchodníkom s cennými papiermi na uloženie peňažných prostriedkov na účtoch zahraničných brokerov a 2 povolenia boli vydané na zapojenie sa do systému financovania uplatňovaného v rámci príslušného koncernu.

Devízové licencie

Bolo vydaných:

- 61 devízových licencií a 41 dodatkov k devízovým licenciám na obchodovanie s cudzou menou a šekmi (nebankové zmenárne),
- 8 devízových licencií na vykonávanie obchodov so zahraničnými cennými papiermi (obchodníci s cennými papiermi) a 2 dodatky boli vydané k devízovým licenciám na poskytovanie peňažných služieb do a zo zahraničia.

3. VEREJNÝ SEKTOR

Vývoj rozpočtového hospodárenia

Rozpočtové hospodárenie bolo v roku 2002 upravené zákonom o štátnom rozpočte č. 586/2001 Z. z., v ktorom celkové príjmy boli rozpočtované sumou 219,9 mld. Sk a celkové výdavky sumou 257,9 mld. Sk. Schodok štátneho rozpočtu na rok 2002 bol stanovený § 1 citovaného zákona v objeme 38 mld. Sk. Podľa § 11 bolo možné tento schodok zvýšiť len o sumu prostriedkov získaných vydaním štátnych dlhopisov na účely finančného krytia výnosov zo ŠD vydaných na účely reštrukturalizácie vybraných bánk do sumy 9,5 mld. Sk, o sumu úveru čerpaného od Svetovej banky na účely finančného krytia výnosov zo ŠD vydaných na účely reštrukturalizácie vybraných bánk do sumy 3,2 mld. Sk a finančného krytia záväzkov vyplývajúcich zo záruky vlády do sumy 2,8 mld. Sk (spolu zvýšenie o 15,5 mld. Sk na 53,5 mld. Sk).

Hospodárenie štátneho rozpočtu sa ku koncu roka 2002 skončilo s celkovým deficitom vo výške 51,7 mld. Sk. Schodok z bežného hospodárenia štátneho rozpočtu dosiahol 37,1 mld. Sk, čím bola jeho celoročne plánovaná hodnota naplnená na 97,6 %.

Príjmy štátneho rozpočtu dosiahli 220,4 mld. Sk, t. j. 100,2 % predpokladaných ročných príjmov. V porovnaní s rokom 2001 boli o 15,0 mld. Sk vyššie. Najväčším objemom 188,8 mld. Sk sa na tvorbe príjmov podieľali daňové príjmy (približne 85,7 %). Hodnota vybraných daní predstavovala 104,5 % z plánovanej úrovne. Spolu daňové príjmy prekročili rozpočtovanú úroveň o 8,1 mld. Sk. Oproti rovnakému obdobiu predchádzajúceho roka daňové príjmy zaznamenali nárast o 23,4 mld. Sk, najväčší medziročný nárast zaznamenala daň z pridanej hodnoty. Nedaňové príjmy neboli splnené približne o 7 mld. Sk a oproti predchádzajúcemu roku zaznamenali pokles. Ich objem dosiahol 21,3 mld. Sk (z čoho príjmy z hotovostných deblokácií ruského dlhu boli vo výške 6,1 mld. Sk), čo predstavovalo 75 % plnenie celoročného rozpočtu. Ostatné príjmy dosiahli spolu 10,3 mld. Sk.

Najvýraznejšie sa na raste rozpočtových príjmov podieľala daň z príjmov právnických osôb. Jej výnosy presiahli rozpočtovanú úroveň o 5,1 mld. Sk. Medziročne bol výber dane vyšší o 7,6 mld. Sk.

Výnos dane z príjmov fyzických osôb bol ku koncu roka taktiež vyšší oproti rozpočtovým zámerom a zaznamenal rozpočtové plnenie 104,6 %. Úroveň roku 2001 prevýšil o 2,1 mld. Sk.

Daň z pridanej hodnoty približne zodpovedala rozpočtovým predpokladom (100,3 %). V porovnaní s predchádzajúcim rokom bol výber dane vyšší o 8,7 mld. Sk.

Spotrebné dane prekročili rozpočtovanú úroveň o 1,2 mld. Sk a boli o 3,6 mld. Sk vyššie ako v roku 2001.

Výdavky štátneho rozpočtu v objeme 272,0 mld. Sk predstavovali 105,5 % plnenie ich rozpočtovanej úrovne. Výdavky boli k ultimu decembra o 14,1 mld. Sk vyššie ako predpokladal rozpočet v dôsledku nákladov na reštrukturalizáciu bánk. Oproti roku 2001 boli o 22,3 mld. Sk vyššie.

Štátne záruky

Limit štátnych záruk na rok 2002 bol stanovený v zmysle zákona č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte vo výške, ktorá nepresiahne 13 % rozpočtovaných príjmov ŠR. Vzhľadom na rozpočtované príjmy limit predstavoval 28,6 mld. Sk.

V roku 2002 dosiahla celková výška poskytnutých záruk sumu 16,8 mld. Sk, čo predstavuje čerpanie limitu na 58,9 %. Najväčšími prijímateľmi štátnych garancií boli Železnice SR (74 % poskytnutých záruk), zvyšok limitu čerpali Železničná spoločnosť, a. s., (17,8 %), METRO Bratislava, a. s., Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica, Slovenská záučná a rozvojová banka, a. s., Bratislava a Slovenské lodenice Komárno, a. s.

Objem realizovaných štátnych záruk dosiahol v hodnotenom roku 4,6 mld. Sk, pričom záväzky boli uhradené za subjekty Vodohospodárska výstavba, š. p., Bratislava, Papierenská továreň Žilina, a. s., Imuna, š. p., Šarišské Michaľany a Slovenské lodenice Komárno, a. s. Splácanie týchto záväzkov bolo uskutočnené z rozpočtu FNM SR (zo zdrojov z privatizácie), pretože v štátnom rozpočte na rok 2002 nebola na tento účel vytvorená žiadna rezerva.

Vzťah NBS a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky

Nadobudnutím platnosti zákona č. 149/2001 Z. z. o Národnej banke Slovenska bola s účinnosťou od 1. mája 2001 podpísaná s Ministerstvom financií SR dohoda o úročení kreditného zostatku na súhrnnom evidenčnom účte Slovenskej republiky, a to vo výške sterilizačnej jednodňovej sadzby NBS. Jej plnenie prebiehalo kontinuálne počas roka 2002. Pravidelné štvrťročné zúčtovanie úrokov bolo zabezpečené vo výške vyhlasovanej sterilizačnej sadzby NBS, ktorá sa v priebehu hodnoteného roka dvakrát upravovala (s účinnosťou od 27. apríla 2002 a 18. novembra 2002).

Zúčtované úroky zo zostatku súhrnného evidenčného účtu Slovenskej republiky vedeného v NBS za celý rok dosiahli výšku 600,7 mil. Sk. Termínované úložky s výhodnejšou úrokovou sadzbou (vo výške relevantného BRIBOR-u) neboli zo strany MF SR v priebehu hodnoteného obdobia realizované.

V priebehu roka boli na špeciálnom termínovanom jednoročnom účte v NBS uložené prostriedky získané privatizáciou SPP (v objeme 61,7 mld. Sk) účelovo určené na dôchodkovú reformu, kde úroky sú kapitalizované a nákladové úroky NBS z tohto titulu dosiahli 2,3 mld. Sk.

V zmysle zákona č. 586/2001 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2002 bol rozpočtovaný príjem štátneho rozpočtu z odvodu zostávajúceho zisku NBS vo výške 4,7 mld. Sk, v skutočnosti nebol realizovaný žiaden odvod vzhľadom na dosiahnutú stratu v celkovom hospodárení NBS.

Štátne finančné aktíva a pasíva

Štátne finančné aktíva uložené vo forme depozít na účtoch v NBS predstavovali k ultimu roka 8,9 mld. Sk, keď sa ich stav v priebehu roka zvýšil o 6,2 mld. Sk.

K nárastu prostriedkov štátnych finančných aktív došlo najmä v dôsledku realizovania splátky revolvingového úveru ČSOB vo výške 6 mld. Sk, ktorý jej bol poskytnutý začiatkom roka 2000 v celkovej výške 10 mld. Sk.

Štátne finančné pasíva mali k ultimu roka 2002 nulovú hodnotu.

Štátne fondy v roku 2002

V roku 2002 plnili osobitné úlohy, ktoré sa v plnej výške nezabezpečovali z výdavkov štátneho rozpočtu, už iba dva, resp. tri účelové štátne fondy. Počas celého roka fungovali Štátny fond rozvoja bývania a Štátny fond likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi. V priebehu roka krátkodobo na obdobie jedného mesiaca bol zriadený Fond náhradného výživného. Na riešenie nárokov oprávneným osobám previedol Fond národného majetku na jeho účet 5,0 mil. Sk.

Prostriedky štátnych fondov predstavovali ku koncu roka 10,5 mld. Sk. Po vylúčení prostriedkov, ktoré boli zo Štátneho fondu rozvoja bývania pridelené jednotlivým subjektom a neboli vyčerpané, disponovali štátne fondy k ultimu roka prostriedkami v objeme 8,9 mld. Sk. V porovnaní s východiskom roka to znamenalo nárast o 2,5 mld. Sk.

Fond národného majetku

Napriek snahe vyplatiť dlhopisy FNM všetkým oprávneným osobám zostalo z dôvodu nepresných identifikačných údajov oprávnených osôb a neukončených dedičských konaní k 31. decembru

2002 nesplatených 13 471 kusov dlhopisov FNM. Z uvedeného počtu je 87 kusov s hodnotou 13 740 Sk vo vlastníctve právnických a zahraničných fyzických osôb a 13 384 kusov dlhopisov s hodnotou 11 496 Sk vo vlastníctve tuzemských fyzických osôb.

FNM hospodáril v roku 2002 s prebytkom 1,4 mld. Sk. Celkové príjmy dosiahli 163,8 mld. Sk. Najväčší podiel na nich mali príjmy z predaja akcií energetických podnikov a z privatizácie bánk. Najvyšší príjem predstavoval predaj 49 % akcií SPP za 2,8 mld. USD (123,6 mld. Sk) konzorciu Ruhrgas, Gaz de France a Gazprom. Zároveň sa uskutočnila aj privatizácia Západoslovenskej energetiky, a. s., Bratislava, Stredoslovenskej energetiky, a. s., Žilina a Východoslovenskej energetiky, a. s., Košice. Rozhodujúca časť príjmov z privatizácie bola použitá na dôchodkovú reformu, splácanie štátneho dlhu a splácanie úverov so štátnou zárukou.

Hospodárenie celého okruhu verejných financií

Verejný rozpočet SR tvoria nasledovné subjekty: štátny rozpočet, rozpočty štátnych fondov, rozpočty obcí, rozpočet Sociálnej poisťovne, rozpočty zdravotných poisťovní, rozpočet Národného úradu práce, rozpočet Fondu národného majetku Slovenskej republiky a rozpočet Slovenského pozemkového fondu. Na rok 2002 bol rozpočtovaný súhrnný schodok verejného rozpočtu vo výške 36,8 mld. Sk, t. j. 3,5 % z HDP (v zmysle § 1, ods. 2 zákona o ŠR na rok 2002), skutočný schodok za rok 2002 bez nákladov na reštrukturalizáciu bánk dosiahol 29,8 mld. Sk, t. j. 2,8 % z HDP. Ide o schodok na tzv. hotovostnom princípe.

S blížiacim sa vstupom Slovenska do Európskej únie bolo potrebné zosúladiť aj systém zostavovania a vykazovania údajov v oblasti verejných financií v metodike ESA 95. Podľa tejto metodiky fiškálny deficit verejného sektora za rok 2002 dosiahol 77,8 mld. Sk, t. j. 7,2 % z HDP. Nakoľko v tejto metodike v roku 2002 schodok nebol rozpočtovaný, nemožno ho porovnať s rozpočtovými zámermi.

4. MENOVÁ POLITIKA A MENOVÝ VÝVOJ

Rámec výkonu menovej politiky NBS bol v roku 2002 determinovaný znižujúcou sa úrovňou miery inflácie, pretrvávajúcim hospodárskym rastom, posilňovaním devízového kurzu a v porovnaní s rokom 2001 priaznivejším vývojom zahraničnoobchodnej bilancie, predovšetkým v druhom polroku.

V roku 2002 pokračovala Národná banka Slovenska v uplatňovaní kvalitatívneho spôsobu výkonu menovej politiky založeného na stanovovaní kľúčových úrokových sadzieb. V oblasti nástrojov menovej politiky pokračoval proces harmonizácie menového inštrumentária NBS s nástrojmi ECB.

V priebehu roku 2002 Banková rada NBS na základe hodnotenia aktuálneho makroekonomického vývoja a očakávaní ohľadne vývoja v budúcom období trikrát prikročila k úprave kľúčových úrokových sadzieb. S platnosťou od 27. apríla 2002 rozhodla o ich zvýšení o 0,5 percentuálneho bodu, t. j. na 8,25 % pre limitnú úrokovú sadzbu NBS pre dvojtýždňový REPO tender, na 9,5 % pre jednodňovú refinančnú sadzbu a na 6,5 % pre jednodňovú sterilizačnú sadzbu. Týmto krokom NBS reagovala na prehlbovanie vonkajšej ekonomickej nerovnováhy najmä v dôsledku rastu deficitu zahraničného obchodu, na zvyšovanie vnútornej nerovnováhy, ako aj na neprijatie dostatočných opatrení na eliminácia rizík spojených s týmto vývojom.

Obchodné banky reagovali na krok NBS zodpovedajúcim zvýšením úrokových sadzieb na medzibankovom trhu v celom spektre splatností a s jednomesačným časovým posunom (t. j. v júni) ho premietli do klientskych úrokových sadzieb (najmä z čerpaných úverov).

Banková rada na svojom zasadnutí 29. októbra 2002 konštatovala, že z hľadiska potenciálneho vplyvu na dopyt a sprostredkovane na infláciu sa zmenšujú riziká súvisiace s vývojom verejných financií v roku 2002, zvyšuje sa pravdepodobnosť

prijatia opatrení na elimináciu rizikových faktorov v roku 2003 a vývoj obchodnej bilancie v kumulatívnom vyjadrení za posledných dvanásť mesiacov zaznamenáva v druhom polroku 2002 zmierňovanie deficitného salda. S prihliadnutím na uvedené rozhodla o znížení limitnej úrokovej sadzby pre dvojtýždňové REPO tendre o 0,25 percentuálneho bodu na 8,0 % pri ponechaní platných úrokových sadzieb pre jednodňové sterilizačné obchody na pôvodnej úrovni (t. j. 6,5 % pre jednodňové sterilizačné obchody a 9,5 % pre jednodňové refinančné obchody).

Výsledky parlamentných volieb sa spolu s progresom v oblasti prístupových rokovaní s EÚ a NATO prejavili v rastúcich pozitívnych očakávaniach zahraničných investorov. Tento vývoj bol umocnený aj zlepšením ratingu Slovenska (agentúrami Moody's a Fitch Ratings). To sa v prvej polovici novembra prejavilo v stupňujúcom sa tlaku na posilňovanie slovenskej koruny. Takýto kurzový vývoj bol však v rozhodujúcej miere motivovaný neekonomickými a špekulatívnymi faktormi a nezodpovedal aktuálnemu hospodárskemu vývoju. Z tohto dôvodu NBS intervenovala proti posilňovaniu meny intervenciami na devízovom trhu a vzhľadom na intenzitu špekulatívnych tlakov podporila účinnosť devízových intervencií aj znížením všetkých kľúčových úrokových sadzieb o 1,5 percentuálneho bodu (s účinnosťou od 18. novembra 2002). Limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové REPO tendre tak predstavovala 6,5 %, úroková sadzba pre jednodňové sterilizačné obchody 5,0 % a pre jednodňové refinančné obchody 8,0 %.

Obe úpravy kľúčových úrokových sadzieb sa v plnej miere prejavili v medzibankových úrokových sadzbách a neskôr tiež v sadzbách primárnych klientov. Úrokové sadzby depozít na medzibankovom trhu sa po druhom kroku zníženia kľúčových úrokových sadzieb pohybovali pod úrovňou 6,50 % (s výraznejším prejavom pri depozitách dlhších splatností), pričom ich pokles vplyvom zníženia kľúčových úrokových sadzieb bol navyše posilnený prebytkom likvidity a očakávaným znížením povinných minimálnych rezerv od 1. januára 2003.

V kontinuite s predchádzajúcim obdobím prebiehal výkon menovej politiky NBS v roku 2002 v podmienkach prebytku likvidity, čo podmieňovalo pretrvávanie jej sterilizačného charakteru. Avšak v porovnaní s rokom 2001 nadobudli sterilizačné aktivity NBS kvantitatívne výraznejší rozmer. Objem zdrojov sterilizovaných prostredníctvom operácií NBS na voľnom trhu (t. j. priama sterilizácia) vzrástol z 58,1 mld. Sk na začiatku roku na 143,9 mld. Sk k ultimu roku 2002. Priemerná sterilizačná pozícia NBS voči bankovému sektoru sa v roku 2002 zvýšila o 35,8 mld. Sk na 91,5 mld. Sk.

Po zohľadnení prostriedkov z predaja majetkových podielov štátu deponovaných k ultimu roka na špecializovanom účte FNM a vo forme termínovaného vkladu MF SR v NBS určeného na riešenie reformy sociálneho poistenia (predstavujúcich tzv. nepriamu sterilizáciu) dosiahla celková sterilizácia k 31. decembru 2002 úroveň 209,1 mld. Sk.

4.1. Menové agregáty

Dynamika rastu M2 (vo fixnom kurze roku 1993) sa v roku 2002 spomalila na 4,7 % v porovnaní s 11,9 % v roku 2001 a 14,2 % v roku 2000. Z hľadiska tvorby zdrojov sa na jej raste na rozdiel od predchádzajúceho roka podieľali predovšetkým čisté zahraničné aktíva pri súčasnom poklese čistých domácich aktív. Tento vývoj bol spôsobený predovšetkým prílevom privatizačných príjmov zo zahraničia v druhom polroku (najmä v júli 2002).

Čisté zahraničné aktíva bankového sektora (vo fixnom kurze roku 1993) vzrástli oproti východisku roka v absolútnom vyjadrení o 111,4 mld. Sk. Tento nárast bol okrem príjmov z privatizácie ovplyvnený aj deblokáciou časti ruského dlhu v septembri a čiastočne aj intervenciami na devízovom trhu, v rámci ktorých NBS sterilizovala aj časť prílevu špekulatívneho zahraničného kapitálu.

Čisté domáce aktíva zaznamenali naopak pokles oproti východisku roka o 81,1 mld. Sk,

keď sa prílev privatizačných prostriedkov odrazil v zlepšení čistého úveru vláde a FNM. Rast čistých zahraničných aktív sa však v plnej miere neprejavil na poklese čistých domácich aktív, predovšetkým z dôvodu zvýšenia deficitu bežného hospodárenia štátneho rozpočtu a použitia časti privatizačných príjmov do spotreby. Štruktúra čistých domácich aktív bola ďalej ovplyvnená pôsobením ďalšieho neštandardného faktora, nakoľko vo februári ukončila činnosť Konsolidačná banka, š. p. ú., bez likvidácie a jej nástupníckou organizáciou sa stala Slovenská konsolidačná, a. s., ktorá bola na návrh MF SR zaradená Štatistickým úradom pod ústredné orgány SR. V dôsledku tejto zmeny došlo vo februári k štatistickému poklesu vo vykazovanom objeme úverov podnikom a obyvateľstvu o 31,5 mld. Sk a náraste čistého úveru vláde o 11,4 mld. Sk.

Pri abstrahovaní od štatistického poklesu úverov Konsolidačnej banky, š. p. ú., dosiahli úvery podnikom a obyvateľstvu v roku 2002 nárast o 9,2 % (v metodike úpravy prítomnosti), resp. o 13,8 % (v metodike úpravy minulosti) v porovnaní s 5,4 %, resp. 8,3 % v roku 2001.

Privatizačné aktivity vlády sa vo veľkej miere prejavili na zmiernení jej zadlženosti voči bankovému sektoru, keď čistý úver vláde (vo fixnom kurze roku 1993) poklesol oproti východisku roka v absolútnom vyjadrení o 73,9 mld. Sk. Príjmy z privatizácie SPP, Transpetrolu, Slovenskej poisťovne, rozvodných energetických podnikov Slovenských elektrární vrátane uvoľnenia viazaných vkladov z predaja Slovenskej sporiteľne a VÚB dosiahli za rok 2002 celkový objem približne 150 mld. Sk. Z uvedeného objemu v smere poklesu čistého úveru vláde pôsobili prostriedky určené na dôchodkovú reformu deponované vo forme termínovaného vkladu MF SR v NBS v objeme 63,7 mld. Sk (k ultimu roka vrátane úrokov po zdanení).

4.2. Štruktúra peňažnej zásoby

Peňažná zásoba M2 (vo fixnom kurze roku 1993) vzrástla v roku 2002 o 30,3 mld. Sk a k ultimu decembra jej stav dosiahol 681,5 mld. Sk. Jej prírastok bol sústredený predovšetkým do posledného štvrťroka, keď peňažná zásoba zaznamenala nárast o 24,3 mld. Sk. Medziročné tempo rastu peňažnej zásoby sa spomalilo z 11,9 % v decembri 2001 na 4,7 % v decembri 2002.

Obeživo mimo bánk vzrástlo v roku 2002 o 3,2 mld. Sk, pričom sa jeho medziročné tempo rastu znížilo z 20,9 % v decembri 2001 na 4,0 % v decembri 2002. Vývoj jeho medziročnej dynamiky bol do marca charakterizovaný rastúcou tendenciou (na 22,7 % v marci), avšak od 2. štvrťroka sa medziročné tempo rastu výrazne spomaľovalo. K poklesu medziročnej dynamiky obeživa pravdepodobne prispelo aj rastúce využívanie bezhotovostného platobného styku, o čom svedčí aj zvýšenie počtu vydaných platobných kariet (kým v roku 2001 sa ich počet zvýšil o 15 %, v roku 2002 o 25 %, t. j. o 500 tis. kusov), ako i objemu transakcií uskutočnených prostredníctvom platobných kariet.

Korunové vklady spolu (netermínované a termínované) od začiatku roka vzrástli o 18,2 mld. Sk a v medziročnom porovnaní sa ich tempo rastu znížilo z 10,6 % v decembri 2001 na 3,7 % v decembri 2002. Na ich zvýšení sa podieľali tak netermínované vklady (o 14,4 mld. Sk), ako i termínované vklady (o 3,8 mld. Sk). Medziročné tempo rastu netermínovaných vkladov sa výrazne spomalilo o 12,9 bodu na 9,8 % a termínovaných vkladov o 5,0 bodov na 1,1 %. Na medziročnom zvýšení korunových vkladov sa podieľali predovšetkým podnikové vklady. Korunové vklady obyvateľstva zaznamenali v roku 2002 atypický vývoj, keď ich objem sa v medziročnom porovnaní v podstate nezmenil (prvýkrát od roku 1993).

Vo vývoji korunových vkladov v roku 2002 naďalej pretrvávala tendencia preferencie držby krátkodobých vkladov a vkladov bez časovej viazanosti jednotlivými ekonomickými sektormi. Prejavuje sa to najmä vo vkladoch podnikateľských

Medziročná zmena vkladov

	Medziročná zmena v %			Medziročná zmena v mld. Sk		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Vklady obyvateľstva	8,3	7,8	1,4	26,4	26,7	5,1
netermínované	33,4	24,3	8,9	13,5	13,1	6,0
termínované	5,0	2,4	-2,3	12,0	6,0	-5,9
v cudzej mene	2,4	19,0	10,2	0,9	7,6	5,0
Vklady podnikov	27,3	16,8	11,1	36,2	28,4	22,0
netermínované	18,6	21,5	10,4	10,4	14,2	8,4
termínované	30,4	18,3	10,8	17,7	13,9	9,7
z toho poisťovne	23,1	9,1	-22,4	3,9	1,9	-5,1
v cudzej mene	43,8	1,1	14,2	8,1	0,3	3,9

subjektov, kde netermínované vklady spolu s krátkodobými vkladmi tvoria približne 97 % (ich podiel bol stabilný a v priebehu roka sa v podstate nezmenil). V rámci podnikových vkladov najvýraznejší nárast dosiahli najlikvidnejšie vklady, t. j. netermínované vklady o 8,4 mld. Sk, termínované vklady so splatnosťou do jedného mesiaca o 7,8 mld. Sk a do troch mesiacov o 2,7 mld. Sk, kým šesťmesačné vklady sa znížili o 2,0 mld. Sk. Vklady dlhších splatností sa výraznejšie nezmenili, s výnimkou dvojročných termínovaných vkladov, ktoré poklesli o 1,1 mld. Sk (k ich poklesu pravdepodobne prispelo zníženie úročenia o 3,0 body). Úrokový diferenciál medzi netermínovanými a termínovanými vkladmi podnikov sa znížil o 0,6 bodu na 4,1 bodu pri rýchlejšom poklese priemernej úrokovej sadzby z termínovaných (o 1,3 bodu) ako z netermínovaných vkladov (o 0,7 bodu).

Rovnako aj u obyvateľstva pretrváva tendencia preferencie vysoko likvidných zdrojov. V porovnaní s decembrom 2001 sa podiel netermínovaných a krátkodobých vkladov na celkových korunových vkladoch obyvateľstva zvýšil o 1,9 bodu na 79 % predovšetkým v dôsledku zvýšenia netermínovaných vkladov. Termínované vklady obyvateľstva v roku 2002 poklesli o 5,9 mld. Sk. Rozhodujúca časť ich zníženia sa sústredila do vkladov s dlhšou časovou viazanosťou, keď dlhodobé úsporné vklady poklesli o 3,0 mld. Sk (z toho stavebných sporiteľní o 2,0 mld. Sk), strednodobé úsporné vklady o 2,2 mld. Sk a termínované vklady do 3 rokov o 1,1 mld. Sk. Krátkodobé vklady sa v podstate nezmenili, avšak v rámci ich štruktúry došlo k výraznejším zmenám. Pokles jednomesačných vkladov (o 3,8 mld. Sk) bol kompenzovaný zvýšením šesťmesačných vkladov (o 2,2 mld. Sk), deväťmesačných vkladov (o 0,8 mld. Sk) a ostatných krátkodobých úsporných vkladov (o 0,6 mld. Sk). Úrokový diferenciál, t. j. rozdiel medzi úrokovou sadzbou z netermínovaných a termínovaných vkladov obyvateľstva, sa znížil (o 0,9 bodu) na 2,4 bodu v dôsledku výraznejšieho poklesu úrokových sadzieb z termínovaných vkladov (o 1,8 bodu) ako netermínovaných vkladov (o 0,9 bodu).

Atypický vývoj korunových vkladov obyvateľstva v roku 2002 mohol súvisieť s rastúcim využívaním alternatívnych investičných príležitostí (napr. podielové fondy) v dôsledku poklesu klientskych úrokových sadzieb. Znižujúci úrokový diferenciál súčasne pôsobil na zníženie atraktivity termínovaných vkladov v porovnaní s vkladmi bez časovej viazanosti.

Pri porovnaní úročenia korunových vkladov obyvateľstva a podnikov v roku 2002 sú zjavné dve tendencie. Kým pri netermínovaných vkladoch sa rozdiel v úročení v priebehu roka znižoval, resp. úročenie sa koncom roka 2002 dostalo približne na rovnakú úroveň, pri termínovaných vkladoch sa rozdiel v úročení prehĺbil (v decembri 2001 boli podnikové vklady úročené o 1 percentuálny bod viac, v decembri 2002 o 1,5 percentuálneho bodu viac ako vklady obyvateľstva).

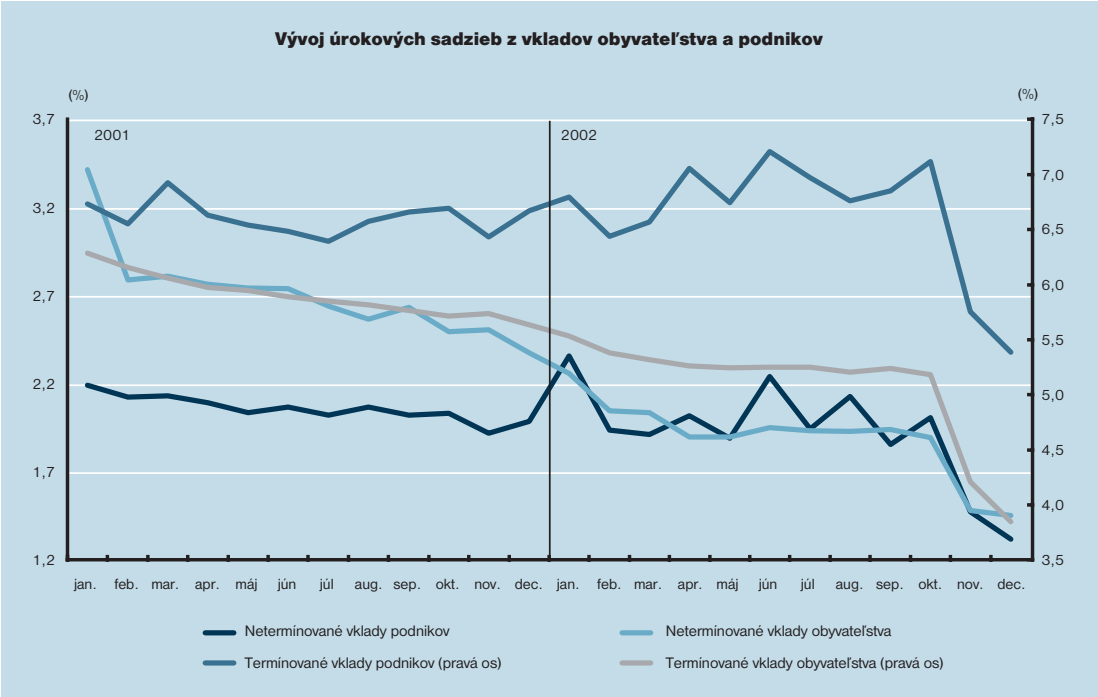

Vklady v cudzej mene vzrástli v roku 2002 o 8,9 mld. Sk, t. j. o 11,6 % a v porovnaní s decembrom 2001 (7,9 mld. Sk, 11,9 %) sa ich medziročná dynamika znížila. Na ich zvýšení sa podieľali tak vklady obyvateľstva (5,0 mld. Sk), ako i podnikov (3,9 mld. Sk). V rámci štruktúry vkladov v cudzej mene, rovnako ako pri korunových vkladoch, pretrváva tendencia uprednostňovania vkladov bez časovej viazanosti a krátkodobých vkladov podnikateľskou sférou a obyvateľstvom, ktorých podiel na vkladoch v cudzej mene sa pohybuje na úrovni takmer 100 %. Medziročné tempo rastu vkladov obyvateľstva v cudzej mene sa znížilo z 19,0 % v decembri 2001 na 10,2 % v decembri 2002. Medziročné tempo rastu podnikových vkladov v cudzej mene vzrástlo z 1,1 % v decembri 2001 (nízke tempo rastu súviselo s vysokou základňou v roku 2000 v dôsledku prílevu zahraničných zdrojov) na 14,2 % v decembri 2002. Vzhľadom na to, že vklady v cudzej mene zaznamenali v roku 2002 najdynamickejší rast spomedzi komponentov peňažnej zásoby, vzrástol ich podiel na celkových vkladoch z 11,5 % na 12,5 %.

4.3. Úverové aktivity

Úvery spolu v Sk a v cudzej mene poskytnuté podnikateľskej sfére, obyvateľstvu, ústredným a miestnym orgánom na mimorozpočtové potreby predstavujú úvery štatisticky vykázané za celý bankový sektor. Nie sú analyticky upravené o údaje zaniknutých bánk a presuny v rámci reštrukturalizácie z minulých rokov a metodicky sa nezhodujú s úvermi podnikom a obyvateľstvu podľa menového prehľadu, ktorý nezahŕňa vládny sektor.

Objem úverov spolu v Sk a v cudzej mene poskytnutý podnikateľskej sfére, obyvateľstvu, ústredným a miestnym orgánom na mimorozpočtové potreby a nerezidentom obchodnými bankami a NBS medziročne vzrástol o 13,2 mld. Sk. Korunové úvery sa zvýšili o 11,4 mld. Sk, úvery v cudzej mene vzrástli o 1,8 mld. Sk. Úvery spolu dosiahli ku koncu sledovaného obdobia 351,5 mld. Sk, z toho korunové úvery 291,5 mld. Sk a úvery v cudzej mene 60,0 mld. Sk.

Na vývoj úverov v slovenských korunách malo vplyv ukončenie činnosti Konsolidačnej banky, š. p. ú., bez likvidácie a jej prevzatím Slovenskou

konsolidačnou, a. s., – agentúrou, ktorá nie je bankou a patrí do sektora štátnej správy. V dôsledku toho sa znížil stav úverov o 31,7 mld. Sk (nefinančným organizáciám o 31,5 mld. Sk a štátnej správe o 0,2 mld. Sk), súčasne však vzrástol objem úverov štátnej správe o 11,5 mld. Sk (redistribučný úver od NBS poskytnutý Konsolidačnej banke sa v rámci sektorovej štruktúry zmenil z medzibankového úveru na úver štátnej správe). Bez tejto zmeny by korunové úvery v roku 2002 vzrástli o 31,6 mld. Sk.

Podľa takto upraveného časového radu došlo v časovej štruktúre korunových úverov v roku 2002 k nárastu krátkodobých úverov o 9,9 mld. Sk, strednodobých o 5,9 mld. Sk a dlhodobých o 15,6 mld. Sk. Krátkodobé úvery v cudzej mene klesli o 0,2 mld. Sk, strednodobé vzrástli o 2,8 mld. Sk a pri dlhodobých úveroch v cudzej mene nastalo zníženie o 0,9 mld. Sk.

Z celkového objemu čerpaných úverov za rok 2002 (731,8 mld. Sk) smerovalo 92,9 % do podnikateľského sektora, predovšetkým pod zahraničnou kontrolou. Väčšinu novoposkytnutých úverov predstavovali krátkodobé úvery (87,5 %), obyvateľstvo sa na čerpaných úveroch podieľalo 4,5 %.

Z hľadiska účelového použitia čerpaných úverov boli najviac poskytované prevádzkové a kontokorentné úvery, ktorých podiel na čerpaných úveroch v roku 2002 predstavoval 66,8 %, resp. 14,0 %.

4.4. Úrokové miery

Úroveň klientskych úrokových sadzieb bola v priebehu roku 2002 determinovaná výškou kľúčových úrokových sadzieb NBS. Ich zvýšenie o 0,5 percentuálneho bodu ku koncu apríla malo vplyv na nárast primárnych úrokových sadzieb z čerpaných úverov (najmä krátkodobých). Reakcia priemerných úrokových sadzieb z vkladov bola menej výrazná. V októbri NBS znížila limitnú úrokovú sadzbu na dvojtýždňové REPO tendre o 0,25 bodu a v novembri všetky kľúčové sadzby o 1,5 percentuálneho bodu, čo výrazne ovplyvnilo úrokové miery z čerpaných úverov a z vkladov.

Priemerná úroková miera z čerpaných úverov sa v priebehu roka znížila o 1,2 percentuálneho bodu na 7,8 %. V značnej miere bola úroková sadzba z čerpaných úverov ovplyvnená vývojom refinančnej sadzby NBS.

Vývoj vybraných úrokových mier v roku 2002

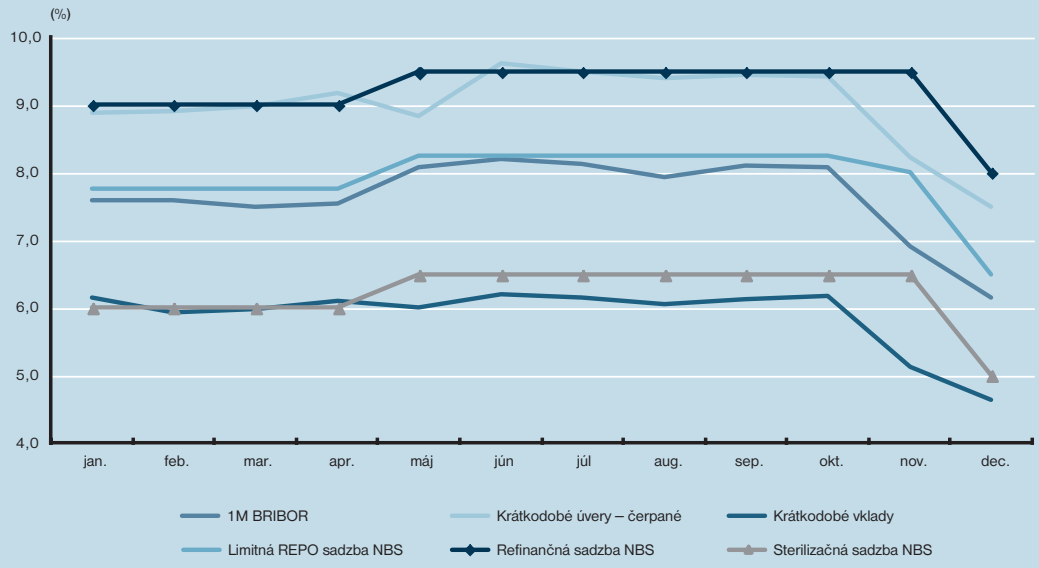

Najvýraznejšie na zmenu tejto vyhlasovanej sadzby NBS reagovala priemerná úroková miera z krátkodobých čerpaných úverov, keď v medziročnom porovnaní klesla o 1,3 percentuálneho bodu na 7,5 %. Vzhľadom na svoj značný podiel na čerpaných úveroch spolu (87,5 %) mala najvýraznejší vplyv na vývoj všetkých čerpaných úverov.

Strednodobé čerpané úvery zaznamenali pokles priemernej úrokovej miery o 0,4 percentuálneho bodu na 9,5 %, pričom ich podiel na celkových čerpaných úveroch bol 8,4 %. Priemerná úroková miera z dlhodobých čerpaných úverov sa znížila o 1,7 percentuálneho bodu na 8,4 %, podiel týchto úverov tvoril len 4,2 %.

Z hľadiska účelu čerpaných úverov klesli v roku 2002 úrokové sadzby zo všetkých druhov úverov s výnimkou spotrebných úverov pre obyvateľstvo a ostatných úverov. Najvýraznejší bol pokles úrokových sadzieb na zmenkové a kontokorentné úvery na 8,5 %, resp. 9,3 %. Najväčší podiel na čerpaných úveroch spolu mali prevádzkové úvery (66,8 % kumulatívne), ktorých priemerná úroková miera poklesla o 1,6 percentuálneho bodu na 6,8 %.

Priemerná úroková miera zo stavu úverov (bez úverov s úrokovou sadzbou 0,0 %) sa v priebehu roka znížila o 1,0 percentuálny bod na 8,8 %. Pokles priemerných úrokových sadzieb z krátkodobých úverov predstavoval 1,4 percentuálneho bodu na 8,9 %, zo strednodobých úverov 0,8 percentuálneho bodu na 9,4 %. Priemerná úroková miera z dlhodobých úverov sa znížila o 0,8 percentuálneho bodu na 8,1 %. Reakcia úrokových mier zo stavu úverov na zvýšenie úrokových sadzieb NBS bola mierna a nedosiahla úroveň zmeny kľúčových sadzieb. Naopak, po znížení v októbri a v novembri bola reakcia úrokových sadzieb zo stavu úverov veľmi výrazná.

Priemerné úrokové sadzby z vkladov reagovali na zvýšenie kľúčových úrokových sadzieb NBS koncom apríla úpravou cien krátkodobých termínovaných vkladov s mesačným odstupom, keď v máji ešte zaznamenali pokles. Výraznejšie reagovali priemerné úrokové sadzby z vkladov na druhé zníženie sadzieb NBS v novembri svojím poklesom, ktoré pokračovalo aj v decembri. V medziročnom porovnaní tak klesla celková priemerná úroková miera z vkladov spolu o 1,4 percentuálneho bodu na 3,5 %. Priemerná úroková miera z termínovaných vkladov sa znížila o 1,6 percentuálneho bodu na 4,4 % a z netermínovaných vkladov o 0,9 percentuálneho bodu na 1,6 %.

Vývoj reálnej a nominálnej úrokovej miery z ročných vkladov

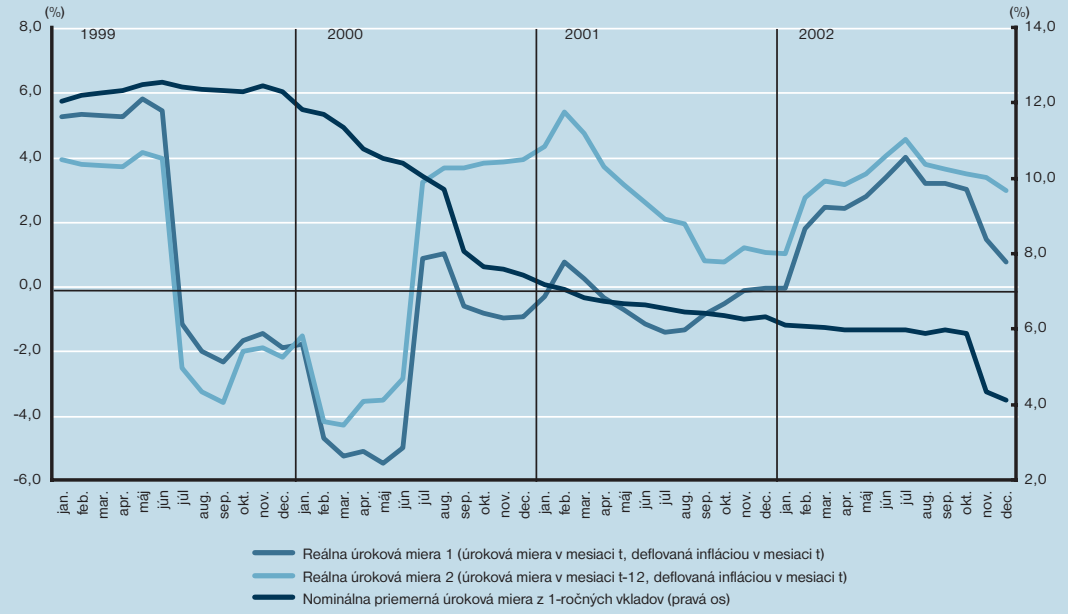

Výrazne poklesla priemerná úroková miera z krátkodobých vkladov v porovnaní s koncom roka 2001 o 1,5 percentuálneho bodu na 4,6 %. V rámci krátkodobých vkladov sa najviac znížili priemerné úrokové miery z vkladov do 1 roka (o 2,2 percentuálneho bodu na 4,1 %) a z vkladov do 7 dní (o 2,0 percentuálne body na 4,0 %).

V decembri 2002 zaznamenala priemerná úroková miera zo strednodobých vkladov pokles oproti decembru 2001 o 3,5 percentuálneho bodu na 3,8 %. Zníženie nastalo hlavne pri vkladoch do 2 rokov (o 3,7 percentuálneho bodu na 2,8 %) a pri vkladoch do 3 rokov (o 3,5 percentuálneho bodu na 6,8 %). Medziročný pokles priemernej úrokovej miery z dlhodobých vkladov predstavoval 0,8 percentuálneho bodu na 3,0 %.

Reálna úroková miera (pri porovnaní priemernej úrokovej miery a medziročnej inflácie za rok 2002) z jednoročných vkladov vzrástla v decembri 2002 v porovnaní s koncom roka 2001 o 0,8 percentuálneho bodu a dosiahla kladnú hodnotu 0,7 % v dôsledku výraznejšieho zníženia medziročnej inflácie (zo 6,4 % na 3,4 %) ako priemernej úrokovej miery z jednoročných vkladov (zo 6,3 % na 4,1 %).

Pri porovnaní priemernej úrokovej miery z jednoročných vkladov v decembri 2001 a medziročnej miery inflácie v decembri 2002 dosiahla reálna úroková miera kladnú hodnotu 2,9 %. V medziročnom porovnaní vzrástla o 1,9 percentuálneho bodu, čo bolo spôsobené výraznejším znížením inflácie v decembri 2002 v porovnaní s decembrom 2001 (o 3,0 percentuálne body) ako priemernej úrokovej miery z ročných vkladov v decembri 2001 oproti decembru 2000 (o 1,1 percentuálneho bodu).

4.5. Nástroje menovej politiky

Úroková politika

a) *limitná úroková sadzba pre štandardné dvojtýždňové REPO tendre NBS* [1/]

od 26. 3. 2001	7,75 %
od 27. 4. 2002	8,25 %
od 30. 10. 2002	8,00 %
od 18. 11. 2002	6,50 %

b) *úroková sadzba pre jednodňové refinančné operácie NBS s obchodnými bankami*

od 26. 3. 2001	9,00 %
od 27. 4. 2002	9,50 %
od 18. 11. 2002	8,00 %

c) *úroková sadzba pre jednodňové depozitá obchodných bánk v NBS*

od 26. 3. 2001	6,00 %
od 27. 4. 2002	6,50 %
od 18. 11. 2002	5,00 %

d) *diskontná sadzba*

od 13. 1. 1996	8,80 %

od 1. 1. 2002 sa rovná limitnej úrokovej sadzbe pre štandardné dvojtýždňové REPO tendre NBS
od 1. 1. 2003 základná úroková sadzba NBS [2/]

Nástroje menovej politiky NBS

Operácie na voľnom trhu

a) *hlavný nástroj*
Štandardný REPO tender s dvojtýždňovou splatnosťou – uskutočňovala NBS s obchodnými bankami pravidelne raz za týždeň. NBS zároveň vyhlasovala pre tieto štandardné operácie limitnú úrokovú sadzbu.

b) *nástroj na dlhodobejšie riadenie likvidity*
Emisia pokladničných poukážok NBS do portfólia obchodných bánk – nástroj NBS na dlhodobejšie riadenie likvidity komerčných bánk. Aukcie pokladničných poukážok NBS sa uskutočňovali nepravidelne, holandským spôsobom.

1/ Banková rada NBS dňa 12. decembra 2002 rozhodla o zavedení základnej úrokovej sadzby Národnej banky Slovenska s účinnosťou od 1. januára 2003. Základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska je úroková sadzba Národnej banky Slovenska pre 14-dňové REPO tendre.

2/ Ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky Slovenska“ alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej“, rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska.

c) *nástroj na jemné doladenie*
Rýchly tender – nástroj NBS slúžiaci na jemné operatívne doladenie likvidity komerčných bánk (v roku 2002 nevyužívané).
d) *štrukturálne operácie*
Individuálne obchody – nástroj NBS umožňujúci priamy nákup alebo predaj štátnych cenných papierov do a z portfólia NBS (v roku 2002 nevyužívané).

Automatické operácie (Standing facilities)

a) *jednodňové refinančné operácie*
Obchodné banky majú automatický prístup k finančným prostriedkom (za podmienky dostatku akceptovateľných cenných papierov) za vyhlasovanú úrokovú sadzbu.
b) *jednodňové sterilizačné operácie*
Obchodné banky majú možnosť ukladať prebytočné prostriedky vo forme nekolateralizovaných depozitov za vyhlasovanú úrokovú sadzbu.

Ostatné nástroje

a) *redistribučný úver*
- *klasický* – úroková sadzba = sadzba pre dvojtýždňový REPO tender + 0,5 %
- *zvýhodnený* – úroková sadzba = sadzba pre dvojtýždňový REPO tender - 2 % + 0,5 %

b) V záujme zachovania likvidity banky môže Národná banka Slovenska výnimočne poskytnúť banke krátkodobý úver, a to na dobu najviac troch mesiacov. Takýto úver nebol v priebehu roku 2002 poskytnutý.

Povinné minimálne rezervy

Obchodné banky v roku 2002 tvorili povinné minimálne rezervy vo výške 4 % z primárnych korunových a devízových vkladov (voči rezidentom a nerezidentom), z korunových a devízových depozít nerezidentských bánk, z emitovaných zmeniek a dlhopisov a ostatných záväzkov voči klientom, ktoré nie sú bankami. Sadzba tvorby povinných minimálnych rezerv pre stavebné sporiteľne bola 3 %. Perióda pre vyhodnocovanie povinných minimálnych rezerv je jeden mesiac. Povinné minimálne rezervy sa úročia sadzbou 1,5 % do stanovenej výšky na príslušný mesiac.

Kurzová a devízová politika

a) *režim výmenného kurzu*
Národná banka Slovenska uplatňuje režim plávajúceho výmenného kurzu. Výmenný kurz slovenskej koruny sa určuje vo vzťahu k referenčnej mene – euru a jeho vývoj závisí od krížového kurzu EUR voči USD na svetových trhoch, od vývoja ponuky a dopytu po slovenskej korune na devízovom trhu. Národná banka Slovenska má možnosť intervenovať na devízovom trhu s cieľom korigovať nadmernú volatilitu výmenného kurzu slovenskej koruny.
b) *nominálny výmenný kurz Sk*
Nominálny výmenný kurz slovenskej koruny voči EUR sa v priebehu roka 2002 zhodnotil o 2,43 %, keď k 31. decembru 2002 dosiahol 41,722 SKK/EUR. Vývoj výmenného kurzu slovenskej koruny voči USD zaznamenal v sledovanom období zhodnotenie o 17,4 % na 40,036 SKK/USD.
c) *nominálny a reálny efektívny výmenný kurz Sk* [3/]
Vývoj indexu nominálneho efektívneho výmenného kurzu slovenskej koruny (NEER) v minulom roku ovplyvnilo predovšetkým výrazné zhodnotenie kurzu Sk voči USD. Koruna tak dosiahla vyššiu dynamiku zhodnotenia ako väčšina mien obchodných partnerov SR.

3/ Metodika výpočtu indexov nominálneho a reálneho efektívneho výmenného kurzu slovenskej koruny (NEER a REER) je prevzatá od MMF. Založená je na báze indexov spotrebiteľských cien CPI a cien výrobcov PPI, východiskového roku 1990 a pre ôsmich, resp. pre deviatich najvýznamnejších obchodných partnerov SR, predstavujúcich spolu 65 až 70 % obratu zahraničného obchodu SR v rokoch 1993 – 2002: Nemecko, ČR, Taliansko, Rakúsko, Francúzsko, Holandsko, USA, Veľká Británia a Švajčiarsko.

Medziročné zhodnotenie indexov NEER na konci roka predstavovalo vo variante pre 9 obchodných partnerov (vrátane ČR) +0,6 % a vo variante pre 8 partnerov (bez ČR) +3,6 %.
Index reálneho efektívneho výmenného kurzu (REER) na báze indexu cien výrobcov sa v decembri medziročne zhodnotil o 2,7 % (pre 9 partnerov), resp. o 4,5 % (pre 8 partnerov).

d) *vyhodnotenie menovej štruktúry devízových inkás a platieb Slovenskej republiky*
Obrat devízových inkás a platieb za platobné tituly skupiny 1 až 6 v konvertibilných menách za rok 2002 dosiahol 1 385,6 mld. Sk (t. j. 129,1 % HDP v bežných cenách) a priemerný mesačný obrat (115,5 mld. Sk) oproti predchádzajúcemu roku vzrástol o 8,4 %. Pasívne saldo devízových inkás a platieb v roku 2002 dosiahlo 24,1 mld. Sk.
Na obrate sa rozhodujúcou mierou podieľali EUR (63,6 %) a USD (23,2 %). Pritom počas roka podiel EUR rástol nielen samotným nahradením jednotlivých mien členských krajín EMÚ (12 mien) jednotnou menou, ale aj na úkor podielu USD. Podiel bývalých národných mien členských krajín EMÚ (v súvislosti s ukončením ich platnosti od februára 2002) sa výrazne znížil na 0,1 %. Podiel CZK predstavoval 9,3 % a podiel ostatných mien (HUF, DKK, NOK, SEK, CHF, GBP, AUD, JPY, CAD a iné) dosiahol 3,8 % celkového obratu.

4.6. Menový kalendár

Január

- Od 1. januára sa euro stalo zákonným platidlom v 12 krajinách eurozóny.
- Prezident SR R. Schuster vymenoval do funkcie viceguvernéra NBS Ivana Šramka.

Február

- Medzinárodná ratingová agentúra Fitch Ratings potvrdila ratingové hodnotenie dlhodobých záväzkov SR na úrovni BB+ v prípade devízových a BBB+ v prípade korunových záväzkov. Rating krátkodobých záväzkov SR denominovaných v zahraničnej mene agentúra ponechala na úrovni B. Ratingový výhľad Slovenskej republiky pre dlhodobé devízové a korunové záväzky zostáva pozitívny. Rating Slovenskej republiky bol naďalej v špekulatívnom pásme.

Marec

- Misia MMF ukončila program SMP (Staff-Monitored Program). Hodnotenie v rámci záverečnej správy uvádza, že program splnil očakávania v oblasti fiškálnej a menovej politiky.
- Svetová banka vo svojom hodnotiacom programe finančného sektora (FSAP) uviedla, že NBS spĺňa náročné štandardy princípov transparentnosti v oblasti stanovenia a realizácie menovej politiky centrálnej banky.

Apríl

- Maďarská OTP Bank sa stala vlastníkom majoritného podielu v Investičnej a rozvojovej banke. Akcionári Investičnej a rozvojovej banky odsúhlasili zmenu názvu IRB na OTP Banka Slovensko.
- Banková rada NBS rozhodla o zvýšení limitnej úrokovej sadzby pre dvojtýždňové REPO tendre na 8,25 %, jednodňovej depozitnej sadzby na 6,5 % a refinančnej sadzby na 9,5 %.

Máj

- NR SR schválila zákon o Štátnej pokladnici ako inštitúcie na spravovanie financií štátnych orgánov a organizácií. Zároveň rozhodla o zriadení Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity.
- Banková rada NBS schválila Aktualizovaný menový program na rok 2002.

Jún

- Poslanci NR SR vzali na vedomie správu o menovom vývoji SR za rok 2001.
- NR SR schválila zákon č. 456, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon v znení neskorších predpisov a zákony č. 372/1990 Zb. o priestupkoch a č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. Ustanovenia novely týkajúce sa liberalizácie operácií s finančnými derivátmi a zostávajúcich obmedzení s cennými papiermi nadobudli účinnosť od 1. januára 2003, ustanovenia o zrušení repatriačnej povinnosti, ustanovenia týkajúce sa liberalizácie operácií s vkladovými účtami rezidentov v zahraničí a liberalizácie operácií s cudzou menou by mali nadobudnúť účinnosť 1. januára 2004 a ustanovenia týkajúce sa nadobúdania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v SR pre spoločnosti a občanov z členských krajín EHP a OECD s výnimkou nehnuteľností, na ktoré sa vzťahuje prechodné obdobie (7-ročné prechodné obdobie na nadobúdanie poľnohospodárskej a lesnej pôdy cudzozemcami okrem samostatne hospodáriacich roľníkov, ktorí pôdu obrábali najmenej 3 roky) by mali nadobudnúť účinnosť dňom pristúpenia k EÚ, t. j. 1. mája 2004.

Júl

- Na účet FNM SR v NBS bola pripísaná platba za 49 % akcií Slovenského plynárenského priemyslu, a. s., vo výške 2,7 mld. USD, čo v prepočte na slovenské koruny predstavovalo takmer 121 mld. Sk. Tieto prostriedky sa stali súčasťou devízových rezerv NBS. (Na splatenie štátneho dlhu bolo použitých 50 mld. Sk a 61,7 mld. Sk určených na dôchodkovú reformu bolo uložených na špeciálny účet v NBS.)
- Ratingová agentúra Fitch Ratings vo svojom pravidelnom hodnotení potvrdila dovtedajšie hodnotenie SR na úrovni BB+ pre dlhodobé devízové a BBB+ pre korunové záväzky. Ako jeden z dôvodov nezlepšenia ratingu uviedla skutočnosť, že deficit štátneho rozpočtu SR sa podľa jej očakávaní v roku 2002 zvýši na 5,5 % HDP, resp. 7,5 % HDP po započítaní nákladov na reštrukturalizáciu bánk a štátnych záruk.

August

- NBS oficiálne oznámila, že mení adresu sídla ústredia. Namiesto dovtedajšej Štúrovej ulice č. 2 je nová adresa NBS, Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava.

September

- Na účet NBS prišiel 30-percentný výnos deblokácií dlhu Ruskej federácie vo výške 460 mil. USD. Peniaze boli následne prevedené na účet Štátnych finančných aktív v NBS.
- V SR sa konali parlamentné voľby. Zostavením novej slovenskej vlády bol poverený M. Dzurinda.

Október

- Európska únia na summite v Bruseli odporučila Slovensko a ďalších deväť kandidátskych krajín na vstup do EÚ v roku 2004.
- Banková rada NBS rozhodla o znížení limitnej úrokovej sadzby pre dvojtýždňové REPO tendre o 0,25 percentuálneho bodu na 8,0 % pri ponechaní platných úrokových sadzieb pre jednodňové sterilizačné obchody na úrovni 6,5 % a pre jednodňové refinančné obchody na úrovni 9,5 %.
- Medzinárodná ratingová agentúra Fitch Ratings zvýšila rating Slovenskej republiky pre dlhodobé devízové záväzky na BBB- z úrovne BB+. Rating pre dlhodobé záväzky v slovenskej mene potvrdila agentúra na BBB+, pričom rating krátkodobých záväzkov zvýšila na A3 z úrovne B. Výhľad ratingov pre dlhodobé záväzky ostal pozitívny.

November

- Medzinárodná ratingová agentúra Moody's Investors Service zvýšila rating devízových záväzkov Slovenskej republiky a ďalších siedmich kandidátskych krajín v strednej a východnej Európe, ktoré by sa podľa očakávaní mali stať členmi Európskej únie v roku 2004. Rating Slovenskej republiky zvýšila agentúra Moody's z úrovne Baa3 na A3.
- Banková rada NBS rozhodla o znížení všetkých úrokových sadzieb NBS o 1,5 percentuálneho bodu. Limitná úroková sadzba pre dvojtýždňové REPO tendre sa znížila na úroveň 6,5 %, jednodňová sterilizačná sadzba na 5 % a jednodňová refinančná sadzba na 8 %.

December

- Medzinárodná ratingová agentúra Moody's Investors Service vo svojej ročnej správe o Slovensku s názvom *Slovakia: Global Credit Research* uviedla, že ratingové hodnotenie SR pre záväzky v domácej mene a devízové záväzky na úrovni A3 a stabilný ratingový výhľad krajiny odzrkadľujú pokročilú ekonomickú a finančnú integráciu SR do Európskej únie, ktorej dôkazom má byť pozvánka na vstup do únie v roku 2004.
- Poslanci NR SR schválili štátny rozpočet na rok 2003 s deficitom 57,6 mld. Sk. Náklady na reštrukturalizáciu bánk v objeme 10,7 mld. Sk sa stali súčasťou rozpočtových výdavkov, ako aj schodku štátneho rozpočtu.
- Banková rada NBS rozhodla o určení základnej úrokovej sadzby. Základná úroková sadzba NBS je od 1. januára 2003 zhodná s úrokovou sadzbou Národnej banky Slovenska pre 14-dňové REPO tendre. Ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „diskontná úroková sadzba Národnej banky Slovenska“ alebo „diskontná úroková sadzba Štátnej banky česko-slovenskej“, rozumie sa tým základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska.
- Banková rada NBS schválila Menový program NBS na rok 2003.
- SR spolu s ostatnými 9 kandidátskymi krajinami ukončili rokovania o rozšírení EÚ a prijali ponuku na vstup do únie.

5. FINANČNÉ TRHY

5.1. Peňažný trh

Operácie NBS na peňažnom trhu

Ťažisko realizácie menovej politiky spočívalo na realizácii dvojtýždňových REPO tendrov a poskytovaní jednodňových refinančných a sterilizačných facilít. Doplnkovým nástrojom, využívaným s relatívnou pravidelnosťou počas roka, boli naďalej aukcie pokladničných poukážok NBS. Medzi ďalšie nástroje menovej politiky, ktoré však v roku 2002 neboli využívané, patrila možnosť operatívneho zásahu do situácie na peňažnom trhu prostredníctvom tzv. rýchlych tendrov, resp. individuálnych obchodov. V súlade s menovým programom sa od 1. januára uskutočnili v porovnaní s predchádzajúcim rokom aj niektoré zmeny v menovom inštrumentáriu. Zrušil sa nevyužívaný lombardný úver a ukončili sa v limitovanom objeme realizované zmenkové obchody za diskontnú sadzbu. Z dôvodu kontinuity bola diskontná sadzba stanovená ako ekvivalent vyhlasovanej limitnej úrokovej sadzby pre dvojtýždňové REPO obchody NBS s obchodnými bankami. V rámci realizovaných zmien najväčší vplyv na situáciu na peňažnom trhu malo zníženie sadzby povinných minimálnych rezerv z 5 % na 4 % a následný prílev prebytočnej likvidity v objeme 5,7 mld. Sk.

Prebytok likvidity a sterilizačný charakter menovej politiky ostal zachovaný počas celého roka. Objem sterilizovaných prostriedkov sa v jeho priebehu viac ako zdvojnásobil, keď v roku 2002 NBS vykazovala priemernú sterilizáciu prebytočných prostriedkov na úrovni takmer 92 mld. Sk, kým v roku 2001 to bolo približne 56 mld. Sk. Najväčší podiel na raste sterilizač-

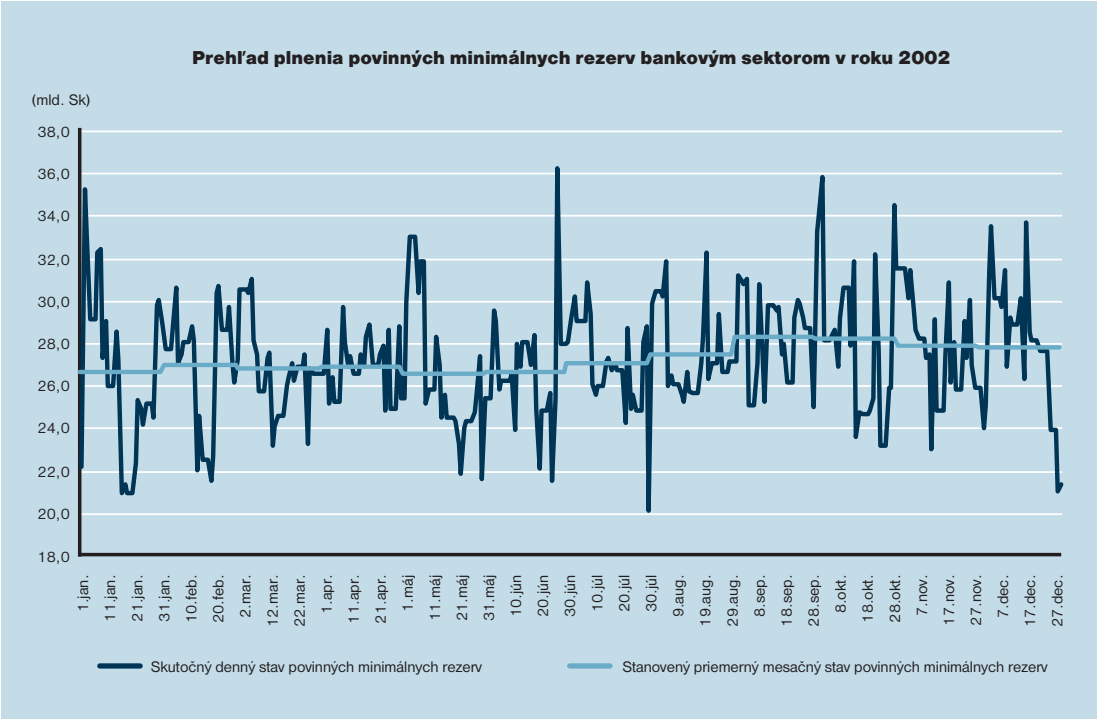

ného objemu malo použitie prílevu prostriedkov z privatizácie, resp. navyšovania majetkovej účasti v podnikoch a bankách zo strany zahraničných investorov. Z celkového objemu privatizačných príjmov najvyššie položky smerovali na splátky domáceho štátneho dlhu (49,3 mld. Sk), na spätné odkúpenie štátnych reštrukturalizačných dlhopisov vo vlastníctve VÚB (9,1 mld. Sk), na novácie záväzkov vyplývajúcich z dlhopisov FNM (5 mld. Sk), na kompenzáciu nákladov miest a obcí v súvislosti s plynofikáciou (4,1 mld. Sk), na riešenie záväzkov zdravotníckych zariadení a zdravotných poisťovní (3,7 mld. Sk) a na oddlženie v oblasti osobnej železničnej dopravy (2,9 mld. Sk).

Výrazne prolikvidne pôsobili aj devízové intervencie NBS v neprospech posilňovania slovenskej meny, ktoré v poslednom štvrťroku navýšili prebytočnú likviditu o 24 mld. Sk.

Z hľadiska uplatňovanej formy sterilizácie sa v roku 2002 zvýšil priemerný podiel likvidity sterilizovanej na dvojtýždňovej báze (zo 65,00 % v roku 2001 na 79,41 % v roku 2002) za súčasného zníženia podielu sterilizácie formou emisií pokladničných poukážok do portfólia obchodných bánk (z 33,68 % v roku 2001 na 18,22 % v roku 2002).

Najväčší podiel na sterilizácii prostriedkov v rámci menových nástrojov NBS si počas celého roka zachovali štandardné REPO tendre s dvojtýždňovou splatnosťou. V priebehu roka bolo uskutočnených 52 REPO tendrov americkou formou so stanovenou limitnou sadzbou. Výška akceptovaného objemu v jednotlivých tendroch sa pohybovala v relatívne širokom rozpätí od 14,7 mld. Sk po 61,2 mld. Sk. Úrokové sadzby dosahované v realizovaných tendroch sa pohybovali na úrovni aktuálne platnej limitnej sadzby NBS a odchyľovali sa od nej za štandardných okolností od 2 do 5 bázických bodov (stotín percent). Do výsledkov tendrov formou krátenia dopytu NBS zasahovala len výnimočne, najmä v situáciách, keď bankový sektor ako celok, v snahe uložiť čo najväčší objem prostriedkov v NBS, precenil svoje kapacitné možnosti. Z celkového počtu realizovaných tendrov bol v ôsmich prípadoch dopytovaný objem krátený v súlade s aktuálnou likviditnou situáciou v sektore.

Druhý najväčší podiel v rámci využívaných nástrojov mali emisie pokladničných poukážok NBS, ktoré sa uskutočňovali v relatívne pravidelných periodicitách. Celkovo sa realizovalo 15 aukcií určených do portfólia komerčných bánk. Štandardná dĺžka splatnosti tohto dlhodobejšieho nástroja odčerpávania likvidity bola 12 týždňov. Preferencia dlhodobejšej sterilizácie formou PP NBS bola ovplyvnená celkovou držbou štátnych cenných papierov v portfóliách bánk, ale najmä očakávaniami bánk ohľadom úrokového vývoja na peňažnom trhu. To sa prejavilo v rastúcom podiele PP NBS na sterilizácii počas prvého štvrťroka, najmä v dôsledku nižšieho objemu štátnych a obdobných cenných papierov v portfóliu bánk (koncom apríla presiahol podiel 26 % z uplatňovaného inštrumentária). Po aprílovom zvýšení kľúčových sadzieb NBS však pretrvávali očakávania ich ďalšieho zvyšovania, čo sa prejavilo v poklese záujmu o nákup PP NBS, pričom podiel tohto nástroja na celkovom objeme sterilizácie poklesol až na úroveň 6 % v auguste. Zmena očakávaní v druhej polovici roka a najmä v poslednom štvrťroku sa prejavila v opätovnom raste záujmu o dlhodobú sterilizáciu a podiel PP NBS sa zvýšil v decembri až na úroveň 29 %. V realizovaných aukciách NBS akceptovala všetky objemy nepresahujúce aktuálnu limitnú sadzbu pre štandardné dvojtýždňové REPO tendre. Napriek skutočnosti, že aukcie nemali formálne stanovenú limitnú sadzbu, bankový sektor akceptoval toto uplatňované pravidlo a NBS iba v dvoch aukciách pristúpila ku kráteniu celkového dopytu.

Sterilizačné, resp. refinančné obchody s jednodňovou lehotu splatnosti, ktoré na rozdiel od predchádzajúcich dvoch nástrojov boli iniciované zo strany bánk, tvorili z objemového hľadiska najmenej významnú položku. Banky využívali možnosť jednodňovej sterilizácie prebytočných prostriedkov realizovaných formou vkladu v NBS v situáciách náhlych a nepredikovaných prílevov likvidity, v období medzi dvoma štandardnými tendrami, resp. emisiami PP NBS. Počas bežného mesiaca najintenzívnejšia realizácia jednodňových vkladov spadala do obdobia ultima mesiaca, keď banky prostredníctvom tejto formy dorovnávali držbu PMR. Napriek pretrvávaniu prebytku v bankovom sektore počas celého roka banky na individuálnej báze využívali aj formu jednodňových refinančných REPO obchodov. Ich realizácia sa uskutočnila, najmä keď banky vstupovali do dlhodobejších investičných aktivít a za situácie krátkodobého nedostatku prostriedkov. Najintenzívnejšie čerpanie tejto formy úveru od NBS možno spájať s obdobím očakávaného znižovania sadzieb, keď banky výrazne navyšovali svoju participáciu v aukciách pokladničných poukážok NBS aj za cenu nutnosti krátkodobého refinancovania. Mimo týchto prípadov, ktoré sa najviac prejavili v mesiacoch október a jún, boli jednodňové refinančné obchody len sporadické. Celkovo forma individuálnych sterilizačných a refinančných obchodov nepresiahla 5,5 % (decembrové maximum) a tvorila len doplnkovú formu k tendrom a pokladničným poukážkam. Z hľadiska významu pre medzibankový trh mali tieto jednodňové sterilizačné a refinančné obchody nezastupiteľnú úlohu vytváraním tzv. koridoru pre pohyb sadzieb.

Vývoj sadzieb peňažného trhu

Počas celého roka sa sadzby peňažného trhu pre splatnosti do jedného roka pohybovali v rámci koridoru, ktorého hornú hranicu určovala sadzba pre jednodňové refinancovanie a spodnú sadzba pre jednodňové úložky v NBS. Výnimku tvorili jednodňové sadzby medzibankového trhu (BRIBOR, BRIBID), ktoré v troch prípadoch prekročili hornú hranicu koridoru. Tieto krátkodobé výkyvy boli spôsobené najmä bankami nedisponujúcimi dostatkom akceptovateľných cenných papierov nutných pre refinančné transakcie s NBS. Spread, t. j. rozpätie medzi hornou a dolnou sadzbou koridoru, ponechala NBS počas celého roka na úrovni troch percent. Tento relatívne široký priestor pre pohyb využívali najmä krátkodobé sadzby, predovšetkým pre obchody s jednodňovou splatnosťou. Tie reagovali najcitlivejšie na aktuálny stav a vývoj likvidity v bankovom sektore a z celkovo realizovaných obchodov na medzibankovom trhu s depozitmi naďalej

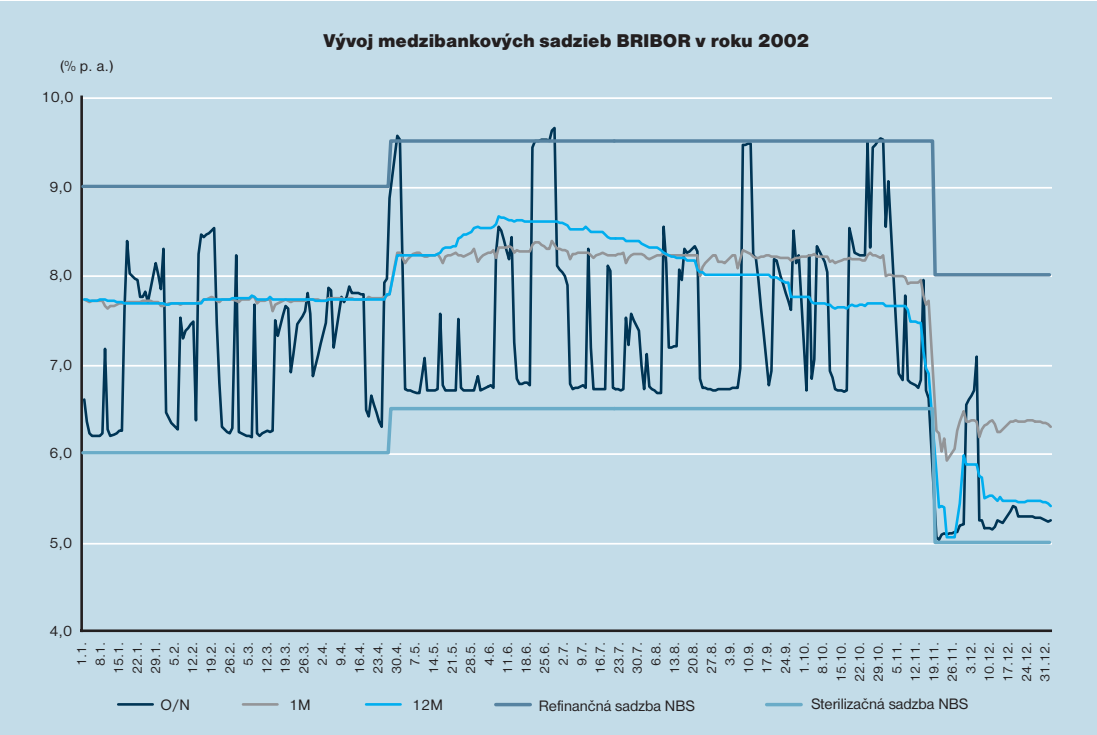

tvorili najpodstatnejšiu časť. Vzhľadom na prebytok likvidity v bankovom sektore sa táto kategória sadzieb pohybovala v spodnej časti koridoru, blízko sadzby pre jednodňové sterilizačné obchody s NBS.

Pre vývoj a pohyb sadzieb ostatných lehôt splatností mala určujúci význam limitná sadzba pre štandardný dvojtýždňový REPO tender. Sadzby týždňových a dvojtýždňových depozít boli priamo spojené s aktuálnou úrovňou limitnej sadzby NBS, resp. s výsledkom sterilizačného tendra. Pre úroveň sadzieb presahujúcich dĺžku splatnosti REPO tendra zohrávali podstatnejšiu úlohu očakávané zmeny limitnej REPO sadzby. Anticipáciu úrokového vývoja, ktorá sa odzrkadľovala v tvare úrokovej krivky peňažného trhu, banky odvodzovali najmä od vývoja základných ekonomických ukazovateľov a postojov NBS k aktuálnej výške a vývoju kurzu domácej meny. V tejto súvislosti zohrával osobitnú úlohu vývoj obchodnej bilancie. Medzi ďalšie faktory, priamo alebo sprostredkovane ovplyvňujúce úrokové očakávania, možno zaradiť vývoj udalostí súvisiacich s integračnými aktivitami Slovenska a najmä výsledok volieb v aktuálnom roku.

Očakávania bankového sektora začiatkom roka boli jednak ovplyvnené priaznivým vývojom prístupového procesu vo vzťahu k EÚ, na druhej strane však zohľadňovali riziká vývoja vo fiškálnej oblasti. Úroková krivka si tak napriek počiatočnému poklesu jej úrovne zachovala v porovnaní s predchádzajúcim rokom počas prvého štvrťroka vyrovnaný tvar. Riziká ďalšieho makroekonomického vývoja v dôsledku potenciálneho výpadku príjmov štátneho rozpočtu a neujasnenosti použitia časti privatizačných príjmov sa na medzibankovom trhu odzrkadlili v raste úrokových sadzieb a posúvaní hladiny výnosovej krivky späť na východiskovú úroveň. Zvýšenie kľúčových sadzieb NBS (ako reakcia na kumuláciu rizík vo fiškálnej oblasti a nepriaznivý vývoj obchodnej bilancie) ku koncu apríla o 0,5 percentuálneho bodu nebol zo strany bankového sektora očakávaný a spôsobil ďalšie zvyšovanie úrokovej hladiny pre všetky splatnosti nad hranicu 8 %. Trend rastu pretrval aj počas nasledujúcich mesiacov až do konca prvého polroka. V júni sadzby na depozitnom trhu dosahovali ročné maximá a priemerné sadzby pre 9-mesačné a ročné prostriedky vykazovali najvyššiu úroveň od zavedenia ich sledovania (od júna 2000). Úroková krivka v tomto období mala

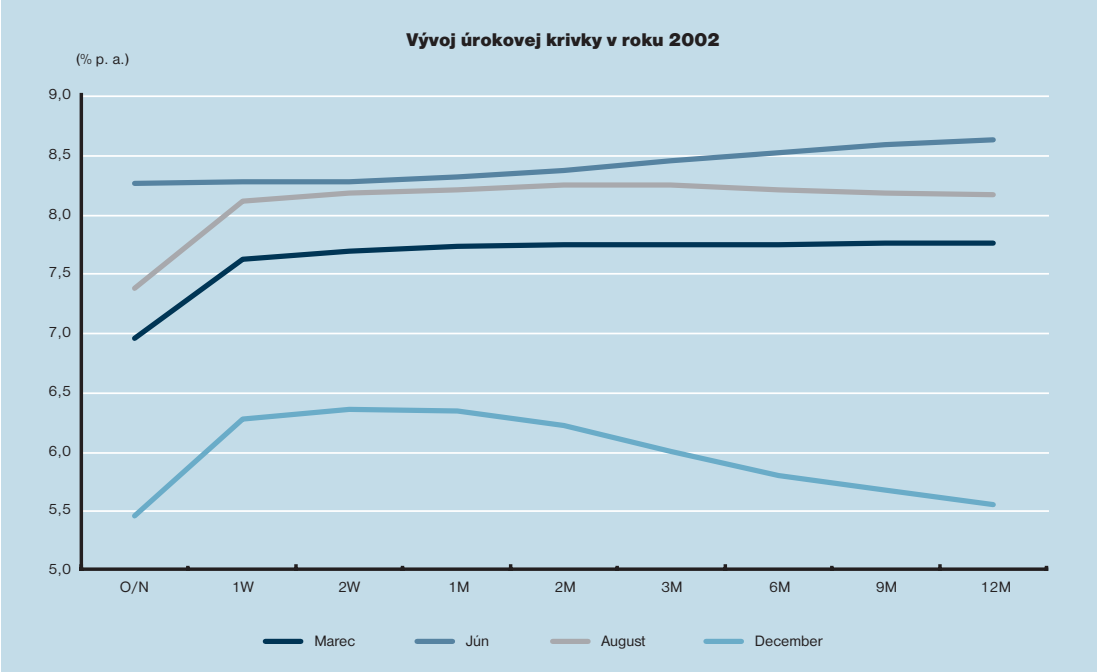

výrazne pozitívny charakter a anticipovala ďalší rast sadzieb.

Prílev prostriedkov z privatizácie SPP a ich použitie spôsobilo začiatkom druhého polroka skokovitý nárast prebytku likvidity. Snaha o umiestnenie a zhodnotenie týchto zdrojov zo strany bankového sektora zastavila rast sadzieb a počas nasledujúceho obdobia hladina úrokových sadzieb kontinuálne klesala. Od augusta získal tvar úrokovej krivky inverzný charakter, ktorý sa v ďalšom priebehu roka zvýrazňoval. Pozitívny vplyv na ďalší pokles mali predovšetkým výsledky septembrových parlamentných volieb. Ich znižovanie urýchľovalo aj posilňovanie domácej meny v dôsledku zvýšeného záujmu zahraničných subjektov o korunové prostriedky, ktoré následne ukladali najmä formou swapových operácií na domácom trhu.

Zvyšujúci sa záujem o domácu menu a snaha profitovať na úrokovom diferenciáli korunových sadzieb a eura, resp. dolárových sadzieb, stlačila úrokovú hladinu v októbri opätovne pod 8 %. Trend k ďalšiemu poklesu umocnilo zlepšenie ratingového hodnotenia zo strany agentúry Moody's v súvislosti s celkovými pozitívnymi očakávaniami povolebného obdobia. Podporila ho aj úprava limitnej REPO sadzby zo strany NBS z 8,25 % na 8 %.

Pokračujúci tlak na posilňovanie slovenskej koruny však aj naďalej ovplyvňoval úroveň sadzieb na peňažnom trhu. Bolo to ovplyvnené aj výraznou intervenčnou aktivitou NBS, ktorá dodávala na trh ďalšiu likviditu. Devízové intervencie boli začiatkom druhej polovice novembra podporené znížením všetkých kľúčových sadzieb o 1,5 %, čo sa prejavilo v poklese atraktivity úrokového diferenciálu medzi domácimi a zahraničnými sadzbami. Zmena kľúčových sadzieb NBS sa v plnej miere premietla do sadzieb medzibankového trhu a sadzby najdlhších splatností poklesli pod 6 %. Túto úroveň si úrokové sadzby zachovali do konca kalendárneho roka, pričom výnosová krivka naďalej vykazovala výrazne inverzný tvar so zlomovým bodom pri prostriedkoch s trojmesačnou splatnosťou. Tento tvar naznačoval pozitívne očakávania ďalšieho znižovania kľúčových sadzieb.

Rozvoj peňažného trhu

Počas roka pokračovala tendencia rozvoja peňažného trhu, predovšetkým jeho derivátnych

foriem. Pozitívnu úlohu tu zohralo prepájanie domáceho trhu s devízovým v dôsledku zvyšujúcej sa dôvery v domácu menu zo strany zahraničných subjektov. Kontinuálne narastal trh s devízovými swapmi a rozvoj zaznamenali úrokové deriváty forward rate agreements, tzv. FRA a úrokové swapy, tzv. IRS. V súlade s vývojom týchto foriem obchodov na peňažnom trhu klesal percentuálny podiel depozitných obchodov. Keď na začiatku roka dominovali z celkovo realizovaných obchodov transakcie s depozitami, koncom roka sa ich podiel dostal pod hranicu 50 %. Tento trend, ktorý je sprievodným javom rozvoja peňažného trhu aj v okolitých transformujúcich sa ekonomikách, bude pokračovať aj v nasledujúcom období. Pozitívny krok smerom k ďalšiemu sprehľadneniu situácie na korunovom medzibankovom trhu prinieslo aj zavedenie sledovania váženého priemeru sadzieb z realizovaných úložiek s jednodňovou splatnosťou, zverejňovaných pod názvom SKONIA (SlovaK OverNight Index Average) od júna. Táto sadzba, ktorá je pre centrálne banky hlavným indikátorom likviditnej situácie na peňažnom trhu, sa v budúcnosti bude s vysokou pravdepodobnosťou využívať aj na komerčné účely.

Primárny trh štátnych pokladničných poukážok

Predaj ŠPP sa v roku 2002 realizoval aukčnou formou s nelimitovanou sumou emisie bez stanovenia minimálnej ceny. V priebehu roku 2002 sa uskutočnilo 33 aukcií ŠPP, z ktorých jedna aukcia bola uzavretá s nulovou akceptáciou. Celková suma predaných ŠPP dosiahla v menovitej hodnote 89,9 mld. Sk, čo predstavuje 40,2 % z celkového dopytu (223,5 mld. Sk). Na primárnom nákupe ŠPP sa podieľali 79,1 % zahraniční investori, nákup domácich bánk predstavoval 20,7 %. Podiel ostatných tuzemských investorov bol zanedbateľný.

Štrnásť emisií, v menovitej hodnote 50,4 mld. Sk, uskutočnených od marca do júla, bolo splatených v priebehu júla. Dôvodom stanovenia kratších lehôt splatnosti boli príjmy z privatizácie, ktorých významná časť sa použila na splatenie domáceho štátneho dlhu. V období od júla do novembra pristúpil emitent k vydávaniu 364-dňových ŠPP určených na financovanie deficitu ŠR k ultimu roka. Celková suma týchto emisií dosiahla v menovitej hodnote 39,5 mld. Sk, čo pri priemernom výnose 7,36 % predstavovalo účtovnú hodnotu 36,8 mld. Sk. Vysoký dopyt po ŠPP ovplyvnil najmä prebytok likvidity a nedostatok iných nízko rizikových aktív, v 2. polroku hlavne štátnych dlhopisov (ŠD).

Výnosy ŠPP zaznamenali výraznejšiu klesajúcu tendenciu najmä v 2. polroku. Ovplyvňovali ich hlavne zmeny trhových úrokových sadzieb, ktoré reagovali na úpravy základných úrokových sadzieb NBS. Emitentovi sa darilo umiestňovať ŠPP pod úrovňou úrokových sadzieb na peňažnom trhu s porovnateľnou lehotou splatnosti. Tento trend bol výrazný hlavne pri 364-dňových ŠPP, ktoré boli emitované v priemere o 24 bázických bodov pod úrovňou ročného BRIBOR-u.

5.2. Kapitálový trh

Primárny trh

Štátne dlhopisy

V roku 2002 sa uskutočnilo spolu 25 emisií ŠD v objeme 60,9 mld. Sk, čo v porovnaní s rokom 2001 predstavovalo pokles o 63,9 % (o 108,0 mld. Sk). Všetky emisie boli umiestnené na primárnom trhu ŠD americkým typom aukcie a všetky boli limitované emisným kurzom za a nad menovitú hodnotu a celkovou sumou.

Z hľadiska splatnosti bolo 13 emisií 1-ročných (45,8 %), 4 emisie 2-ročné (18,4 %), 2 emisie s 3-ročnou splatnosťou (2,1 %), 3 emisie 5-ročné (19,5 %) a 3 emisie 10-ročných dlhopisov (14,2 %). V roku 2001 pripadal najväčší podiel z celkového objemu emisií na 1-ročné emisie (49,0 %), 22,8 % tvorili 2-ročné, 20,2 % 3-ročné a 16,1 % pripadlo na 10-ročné emisie.

Celkový dopyt po ŠD v roku 2002 dosiahol 78,8 mld. Sk, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2001 (106,3 mld. Sk) pokles o 25,9 %. Priemerná suma emisie predstavovala 2,4 mld. Sk, kým v roku 2001 to bolo 6,8 mld. Sk. Výrazné zníženie priemernej sumy emisie bolo spôsobené vydaním 6 reštrukturalizačných emisií ŠD v roku 2001 (v objeme 105,0 mld. Sk), pričom bez reštrukturalizačných ŠD by priemerná suma emisie dosiahla 3,4 mld. Sk.

Dopyt po ŠD bol výrazný v prvom štvrťroku, keď dosiahol až 52,3 mld. Sk (67,2 % z celkového dopytu). Výnimočný záujem bol o všetky emisie v januári pri dopyte 27,8 mld. Sk, ponuke 17,0 mld. Sk a s mierou uspokojenia 61,2 %. Najväčší záujem bol o emisiu č. 167 s dopytom 4,7 mld. Sk a akceptovanou sumou 2,0 mld. Sk. Vysoký dopyt po týchto emisiách naznačoval záujem investorov o krátkodobé emisie. Súvisí to so skutočnosťou, že v danom období neboli emitované žiadne ŠPP a v bankovom sektore pretrvával výrazný prebytok likvidity. V druhom štvrťroku 2002 došlo na primárnom trhu ŠD k nárastu požadovaných výnosov ako reakcia na zvýšenie sadzieb NBS, ale určitý vplyv mala aj neistota vyplývajúca z očakávaného rozhodnutia o použití prostriedkov z privatizácie SPP. Zmena menovitej hodnoty z 1,0 mil. Sk na 100,0 tis. Sk mala za cieľ vytvoriť lepšie podmienky pre nákup ŠD malými investormi na sekundárnom trhu.

K 31. decembru 2002 bolo na primárnom trhu štátnych dlhopisov zaregistrovaných 20 zahraničných investorov, ktorí tvorili 2,74 % z celkového počtu.

Neštátne dlhopisy

V roku 2002 došlo k nárastu vydaných neštátnych dlhopisov. Emitovalo sa spolu 68 emisií, v porovnaní s rokom 2001 to bolo viac o 18 emisií. Celková suma emitovaných neštátnych dlhopisov dosiahla hodnotu 4,7 mld. Sk, čo bol oproti roku 2001 nárast o 0,6 mld. Sk. V cudzej mene bolo vydaných 7 emisií v sume 19,9 mil. EUR, zatiaľ čo v roku 2001 bola v cudzej mene emitovaná iba jedna emisia neštátnych dlhopisov v sume 0,7 mil. EUR.

Sekundárny trh

V roku 2002 sa počas rovnakého počtu obchodných dní ako v roku 2001 (243) uskutočnilo na Burze cenných papierov Bratislava (BCPB) 16 264 transakcií. V porovnaní s rokom 2001, keď bolo uskutočnených 20 169 transakcií, došlo k poklesu o 19,4 %. Celková suma obchodov dosiahla 643,2 mld. Sk, čo predstavovalo medziročný nárast o 63,5 % (z 393,5 mld. Sk). Rastúci trend obchodovania sa prejavil najmä pri dlhopisoch. Celková suma obchodov s dlhopismi na BCPB dosiahla 608,3 mld. Sk, čo je v porovnaní s rokom 2001 nárast o 74,9 %. Dlhopisy, tak ako doteraz, tvorili podstatnú časť obratu na BCPB, pričom až 86,0 % (523,2 mld. Sk) z celkových obchodov s dlhopismi tvorili ŠD. Podiel zahraničných investorov na celkovom obrate burzy dosiahol v roku 2002 28,3 %, z toho 33,2 % na strane kúpy a 23,5 % na strane predaja, čo bolo na úrovni roku 2001.

Dlhopisy

Koncom roka bolo na troch burzových trhoch možné obchodovať so 79 emisiami dlhopisov, z toho s 59 na kótovanom hlavnom trhu, s 5 emisiami na kótovanom paralelnom trhu a s 15 emisiami na voľnom trhu (z toho 2 emisie na voľnom trhu predstavujú eurobondy).

V priebehu roka prijala burza na obchodovanie 3 emisie podnikových dlhopisov v hodnote 0,7 mld. Sk, 4 emisie bankových hypotekárnych záložných listov v hodnote 2,9 mld. Sk a 22 emisií štátnych dlhopisov v hodnote 60,9 mld. Sk. Hodnota trhovej kapitalizácie dlhových emisií na konci roka predstavovala 290,9 mld. Sk (pokles o 0,9 % v porovnaní s rokom 2001), z toho 243,8 mld. Sk pripadá na kótované emisie (nárast o 1,7 % v porovnaní s rokom 2001). V priebehu roka sa na trhu kótovaných cenných papierov začalo obchodovanie s 29 novoemitovanými emisiami dlhopisov a 3 už existujúcimi emisiami preradenými z voľného na kótovaný trh.

V súvislosti so splatením dlhopisov v priebehu roka bolo zrušené kótovanie a následne ukončené obchodovanie na trhu kótovaných cenných papierov s 18 emisiami dlhopisov. K predčasnému splateniu došlo v prípade reštrukturalizačného dlhopisu série 150 v objeme 9,1 mld. Sk.

V súvislosti so splatením dlhopisov v priebehu roka bolo ukončené obchodovanie s 15 emisiami podnikových dlhopisov (4,4 mld. Sk) a 4 emisiami komunálnych obligácií (655 mil. Sk) na voľnom trhu.

Medziročný nárast objemu obchodov s dlhopismi o 129,6 % na 53,5 mld. Sk zaznamenali kurzotvorné transakcie, zatiaľ čo suma priamych obchodov vzrástla o 71,0 % a dosiahla 554,8 mld. Sk. Najobchodovanejšími titulmi boli štátne dlhopisy.

Dlhopisový index SDX pre dlhopisy bánk a spoločností uzatváral posledný obchodný deň roka 2002 s ročným ziskom 10,7 % na priemernej hodnote 222,9 % nominálu svojho portfólia pri priemernom výnose do splatnosti 7,8 % a durácii 1,5 roka. Minimum 201,3 % dosiahol 7. januára, maximum 222,9 % 20. decembra. Priemerná cena portfólia štátnych dlhopisov v báze SDX ku koncu roka bola 208,4 % (medziročný nárast o 11,9 %), pričom hodnota priemerného výnosu predstavovala 6,3 % a durácie 1,6 roka. Minimum 186,5 % dosiahla táto zložka 7. januára, maximum 208,5 % 18. decembra.

Akcie

Akciový trh nezaznamenal v roku 2002 prílišnú aktivitu, keď celkový objem obchodov dosiahol 34,9 mld. Sk (pokles o 23,7 % v porovnaní s rokom 2001), z toho na kurzotvorné obchody pripadlo 1,1 mld. Sk, čo predstavovalo medziročný pokles o 55,6 %. Najúspešnejšími titulmi z pohľadu finančného objemu sa stali kótované akcie Slovnaftu (7,8 mld. Sk), Slovenskej poisťovne (3,1 mld. Sk) a VSŽ (3,1 mld. Sk). Na voľnom trhu to boli emisie Doprastavu (2,8 mld. Sk), Slovenskej plavby a prístavov (2,2 mld. Sk) a Reštitučného investičného fondu (2,6 mld. Sk). Podiel BCPB na celkovom objeme obchodov s akciami na slovenskom kapitálovom trhu v roku 2002 predstavoval 93,78 %, resp. 98,17 % v kurzotvorných a 98,03 % v priamych obchodoch. V module tvorcov trhu bolo ku koncu roka možné obchodovať s 3 emisiami akcií – Slovnaftom, Slovakofarmou a Železiarňami Podbrezová. Objem obchodov v module tvorcov trhu dosiahol 1,4 mil. Sk v 16 transakciách, čo predstavuje zanedbateľný (0,1 %) podiel z celkového objemu kurzotvorných obchodov s akciami.

Akciový index SAX v prvom štvrťroku 2002 klesal, následne v druhom a treťom štvrťroku došlo k jeho stabilizácii. Túto skutočnosť spôsobili takmer všetky bázické akcie indexu. K posunu smerom k zvýšeniu hodnoty došlo až v poslednom štvrťroku, a to predovšetkým v dôsledku zverejnenia informácie o pokračujúcej privatizácii spoločnosti Slovnaft, a. s. Ročné a takmer päťročné maximum 149,60 bodu zaznamenal SAX 26. novembra. S platnosťou od 1. februára 2002 vstúpila do platnosti nová báza pre stanovovanie indexu a nové pravidlá pre zaradenie emisie do bázy indexu. Podľa týchto pravidiel možno do bázy zaradiť len akcie z kótovaného hlavného alebo kótovaného paralelného trhu, kým pôvodne to mohli byť aj akcie z voľného trhu.

5.3. Devízový trh

Operácie na devízovom trhu

Kurz slovenskej koruny voči euru sa v priebehu roka zhodnotil o 2,4 % (zo 42,760 SKK/EUR na 41,722 SKK/EUR). Najsilnejšiu hodnotu dosiahol kurz slovenskej koruny 12. novembra (41,136 SKK/EUR) a najslabšiu 23. júla (44,886 SKK/EUR). Priemerná úroveň výmenného kurzu predstavovala 42,699 SKK/EUR.

Kurz slovenskej koruny sa voči americkému doláru zhodnotil o 17,4 % zo 48,467 SKK/USD

na 40,036 SKK/USD. Kurz slovenskej koruny voči USD je odvodený od krížového kurzu EUR/USD a NBS ho svojimi aktivitami na medzibankovom devízovom trhu nemôže priamo ovplyvniť.

Celkový predaj devízových prostriedkov formou priamych intervencií na podporu kurzu slovenskej koruny v roku 2002 dosiahol 205,0 mil. EUR (jún 2002) a nákup uskutočnený koncom roka predstavoval 663,0 mil. EUR (z čoho 135,0 mil. EUR sa získalo formou individuálnych obchodov a 528,0 mil. EUR formou priamych intervencií).

Medzibankový devízový trh

Celkový zobchodovaný objem na medzibankovom devízovom trhu (bez devízových intervencií NBS) dosiahol 215 226,5 mil. USD a v porovnaní s rokom 2001 sa zvýšil o 89,8 % (z toho obchody v USD tvorili 77,7 %, v EUR 20,6 % a v ostatných menách 1,8 %). V rámci druhov obchodov tvorili menové swapy 86,7 % (v roku 2001 86,5 %), spoty 13,2 % (v roku 2001 13,2 %) a forwardové obchody 0,1 % (v roku 2001 0,3 %).

Priemerný denný obrat na spotovom trhu predstavoval 113,5 mil. USD. Dominantné postavenie malo obchodovanie v EUR, ktoré vzhľadom na to, že euro je referenčnou menou, tvorilo 97,2 % z celého objemu. Obchodovanie domácich bánk navzájom a domácich bánk so zahraničnými bankami na spotovom trhu potvrdilo trend vyššej aktivity zahraničných bánk na slovenskom devízovom trhu (38 % z celkového obratu v prospech slovenských bánk a 62 % v prospech zahraničných bánk). Celkové saldo obchodov zahraničných bánk voči domácim bolo v roku 2002 záporné (796,4 mil. USD), teda zahraničné banky viac predávali cudziu menu a nakupovali slovenské koruny.

Objem obchodov medzi domácimi obchodnými bankami navzájom sa zvýšil o 57,6 % na 53 055,3 mil. USD. Najväčšie zastúpenie v obchodovaní mal USD 70,5 % (v roku 2001 73,8 %), nasledovalo EUR s podielom 28,9 % (v roku 2001 25,6 %) a ostatné meny tvorili 0,6 %. Na celkovom medzibankovom devízovom trhu sa obchodovanie domácich bánk podieľalo 24,9 % (v roku 2001 to predstavovalo 29,7 %).

Z hľadiska druhov obchodov z celkového objemu obchodov medzi domácimi bankami bolo 79,9 % uskutočnených vo forme swapových operácií (v roku 2001 78,9 %) a na spoty pripadlo 20,1 % (v roku 2001 21 %).

Obchodovanie so zahraničnými bankami zaznamenalo taktiež výrazný medziročný nárast (o 103,5 %) na 162 193,8 mil. USD. Maximálny objem bol uskutočnený v USD 80,4 % (v roku 2001 83,9 %), nasledovalo obchodovanie v EUR s podielom 17,5 % (v roku 2001 15,3 %) a ostatné meny tvorili 2,1 %. Objem obchodov so zahraničnými bankami tvoril podstatnú časť devízového trhu a podieľal sa na ňom 75,1 %.

C. BANKOVÝ DOHĽAD

1. BANKOVÝ SEKTOR

V roku 2002 sa postupne prejavovali výsledky reštrukturalizácie bankového sektora. Bolo zaznamenané zlepšenie produktivity bánk, ako aj iných finančných ukazovateľov, zvýšenie konkurencie na trhu bankových produktov, a to najmä v úverovej oblasti, a tiež priaznivý vývoj plnenia ukazovateľov obozretného bankového podnikania.

V slovenskom bankovom sektore pôsobilo k 31. decembru 2002 dvadsať bankových subjektov (osemnásť bánk a dve pobočky zahraničných bánk) a sedem zastúpení zahraničných bánk. Z uvedených osemnástich bánk sú tri stavebné sporiteľne. Z pätnástich univerzálnych bánk má osem bánk a jedna pobočka zahraničnej banky povolenie na vykonávanie hypotekárnych obchodov (HVB Bank Slovakia, a. s., Istrobanka, a. s., Ľudová banka, a. s., OTP Banka Slovensko, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Tatra banka, a. s., UniBanka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., a Československá obchodní banka, a. s., pobočka zahraničnej banky v SR).

Objem upísaného základného imania bánk (bez NBS) poklesol medziročne o 14,7 mld. Sk, z 53,2 mld. Sk na 38,5 mld. Sk. Vývoj základného imania ovplyvnilo hlavne zrušenie Konsolidačnej banky Bratislava, š. p. ú., k 31. januáru 2002 bez likvidácie (13,8 mld. Sk), ďalej zúčtovanie straty z hospodárenia z minulých rokov voči základnému imaniu v dvoch bankách a upísanie nových akcií v dvoch bankách.

Finančné prostriedky poskytnuté zahraničnými bankami svojim pobočkám sa znížili o 2,1 mld. Sk, zo 4,9 mld. Sk na 2,8 mld. Sk (ovplyvnené zmenou účtovania finančných prostriedkov poskytnutých pobočke zahraničnej banky).

Podiel zahraničných investorov na celkovom upísanom základnom imaní bánk a finančných zdrojoch poskytnutých zahraničnými bankami svojim pobočkám sa v roku 2002 výrazne zvýšil zo 60,6 % (k 31. decembru 2001) na 85,3 % (k 31. decembru 2002). Nárast bol spôsobený predovšetkým odpredajom štátom vlastnených podielov na základnom imaní bánk zahraničným investorom a zrušením Konsolidačnej banky Bratislava, š. p. ú.

Na základe súhlasu udeleného Národnou bankou Slovenska nadobudla v marci 2002 Bank für Arbeit und Wirtschaft Aktiengesellschaft Viedeň stopercentný podiel na základnom imaní Istrobanky, a. s.

Dňa 4. apríla 2002 sa uskutočnil prevod akcií Investičnej a rozvojovej banky, a. s., na OTP Bank Rt. Budapešť, ktorá sa stala jej majoritným

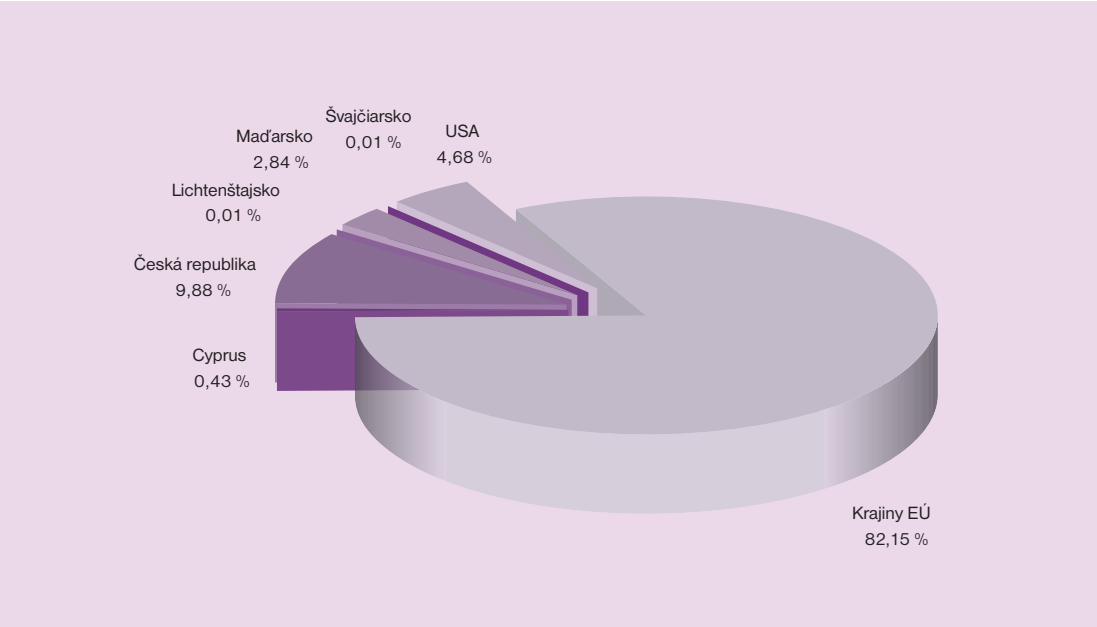

akcionárom s podielom na základnom imaní banky 95,7 %.

Fond národného majetku SR vyhlásil tretí tender na predaj akcií v Banke Slovakia, a. s. Z predložených žiadostí Banky Slovakia vydala Národná banka Slovenska v januári 2002 len jeden predchádzajúci súhlas zahraničnému investorovi – MEINL BANK Aktiengesellschaft Viedeň.

Akcionár Poštovej banky, a. s., Slovenská konsolidačná, a. s., vyhlásil tender na predaj svojho podielu (55,16 %) v uvedenej banke. Na základe žiadosti banky o udelenie predchádzajúceho súhlasu na poskytnutie informácií chránených bankovým tajomstvom udelila Národná banka Slovenska v marci a máji 2002 štyri rozhodnutia s predchádzajúcimi súhlasmi. Ponuku na odkúpenie akcií v stanovenom termíne predložili Tatra Banka, a. s., Bratislava a Česká pojišťovna, a. s., Praha. Predstavenstvo a následne dozorná rada Slovenskej konsolidačnej na svojom zasadnutí dňa 22. augusta 2002 rozhodli o neprijatí žiadnej z ponúk súvisiacich s privatizáciou Poštovej banky z dôvodu nedosiahnutia požadovaných parametrov.

Dňa 1. októbra 2002 sa Slovenská záručná a rozvojová banka, š. p. ú., transformovala na akciovú spoločnosť (rozhodnutie Ministerstva financií SR a Národnej banky Slovenska).

Dve banky zmenili svoje obchodné mená: Poľnobanka, a. s., na UniBanka, a. s., dňa 1. apríla 2002 a Investičná a rozvojová banka, a. s., na OTP Banka Slovensko, a. s., dňa 1. augusta 2002.

2. HOSPODÁRSKE VÝSLEDKY BANKOVÉHO SEKTORA

Popri miernom náraste bilančnej sumy bolo v priebehu roka 2002 zaznamenané zlepšenie niektorých finančných ukazovateľov a tiež priaznivý vývoj plnenia ukazovateľov obozretného podnikania.

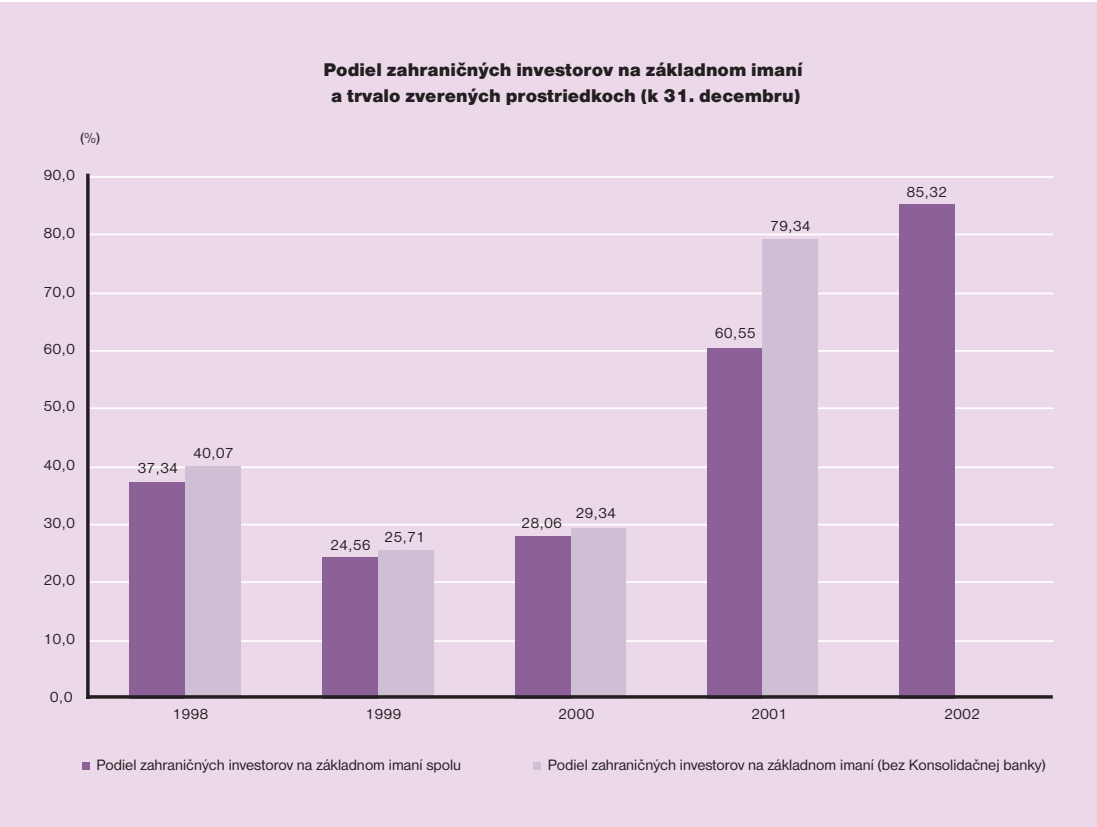

Hodnotenie vývoja ukazovateľov za bankový sektor ako celok k 31. decembru 2002 bolo uskutočnené za deväťnásť subjektov (jedna banka má v zmysle § 38 ods. 6 Zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov predĺženú lehotu na podanie daňového priznania na daň z príjmov právnických osôb za rok 2002 do 30. júna 2003, a tým aj definitívnych údajov).

Bilančná suma (úhrn aktív v čistej hodnote) za deväťnásť bánk bankového sektora SR vzrástla k 31. decembru 2002 v medziročnom porovnaní o 69,9 mld. Sk (o 7,53 %) na objem 998,7 mld. Sk.

Vývoj bilančnej sumy bankového sektora bol ovplyvnený nárastom primárnych zdrojov o 25,3 mld. Sk (o 3,83 %) na objem 686,2 mld. Sk (vplyv Konsolidačnej banky bol zanedbateľný). Objem neanonymných vkladov vzrástol o 37,1 mld. Sk (o 10,22 %) na 400,0 mld. Sk. Sekundárne zdroje vzrástli o 15,5 mld. Sk (o 9,30 %) na objem 182,1 mld. Sk (Konsolidačná banka vykazovala k 31. decembru 2001 sekundárne zdroje v objeme 12,3 mld. Sk).

Výnosové aktíva bankového sektora vzrástli o 67,0 mld. Sk na 913,4 mld. Sk. Ich podiel na aktívach spolu dosiahol k 31. decembru 2002 91,46 %, a to najmä vplyvom umiestňovania voľných zdrojov bánk do cenných papierov.

Celkové pohľadávky z úverov vykazované deväťnástimi bankami predstavovali k 31. decembru 2002 objem 336,0 mld. Sk. Klasifikované úverové pohľadávky klesli o 36,9 mld. Sk na 37,6 mld. Sk, t.j. o 49,49 %, pričom vplyv Konsolidačnej banky na tomto poklese predstavoval 31,5 mld. Sk. Pretrvávalo sústredenie najväčšieho podielu klasifikovaných pohľadávok v odvetviach priemyslu, obchodu, poľnohospodárstva a stavebníctva. Banky vykázali 27,2 mld. Sk vytvorených opravných položiek. Krytie klasifikovaných pohľadávok vytvorenými opravnými položkami k ultimu hodnoteného obdobia dosiahlo 72,39 %. Podiel klasifikovaných pohľadávok na pohľadávkach spolu klesol na 11,20 %.

Banky vykázali k 31. decembru 2002 čistý zisk v objeme 11,8 mld. Sk. V medziročnom porovnaní to predstavuje nárast o 2,8 mld. Sk (o 30,43 %). Stratu ako hospodársky výsledok bežného obdobia k 31. decembru 2002 vykázali dve banky (k 31. decembru 2001 vykázali stratu tri banky).

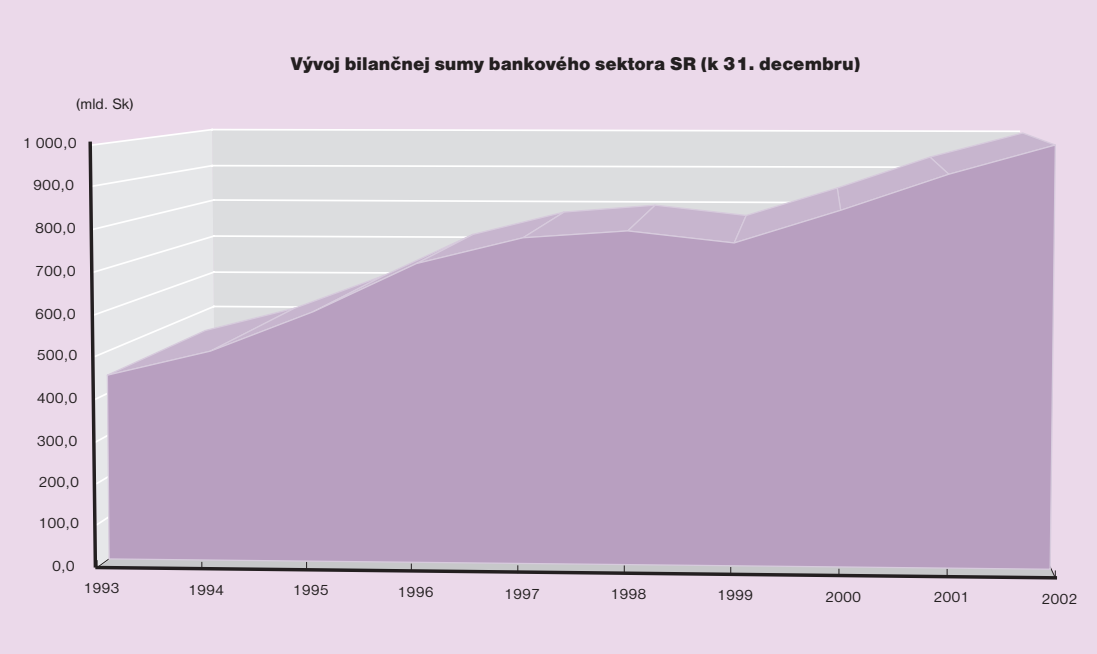

Bankový sektor SR	31. 12. 2001	31. 12. 2002 1/	Rozdiel 12/02-12/01	Zmena v % 12/02-12/01
Počet pracovníkov	21 324	19 657	-1 667	-7,82
Počet bánk v SR	19	18	-1	-5,26
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	2	2	0	0,00
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	10	7	-3	-30,00
Počet pobočiek v SR	302	418	116	38,41
Počet nižších organizačných zložiek v SR	750	602	-148	-19,73
Počet pobočiek v iných krajinách	1	1	0	0,00
Počet nižších organizačných zložiek v iných krajinách	1	1	0	0,00
Počet zastúpení v iných krajinách	4	1	-3	-75,00
Úhrn aktív v tis. Sk	928 808 622	998 704 306	69 895 684	7,53
Výnosové aktíva v tis. Sk	846 437 823	913 424 586	66 986 763	7,91
Úhrn medzibankových aktív v tis. Sk	305 902 162	361 174 583	55 272 421	18,07
Úhrn devízových aktív v tis. Sk	171 926 887	131 040 719	-40 886 168	-23,78
Cenné papiere v tis. Sk	251 069 631	296 502 381	45 432 750	18,10
Pohľadávky z úverov v tis. Sk	338 661 341	336 001 978	-2 659 363	-0,79
z toho klasifikované pohľadávky v tis. Sk	74 519 912	37 638 512	-36 881 400	-49,49
Podiel klasifikovaných pohľadávok na úveroch spolu v %	22,00	11,20	-10,80	x
Nekrytá predpokladaná strata v tis. Sk	7 168	28 411	21 243	296,36
Vytvorené opravné položky ku klasifikovaným úverom v tis. Sk	61 474 702	27 246 500	-34 228 202	-55,68
Zákonné rezervy v tis. Sk	4 031 782	3 683 037	-348 745	-8,65
Základné imanie v tis. Sk	53 153 968	39 442 176	-13 711 792	-25,80
Vlastné zdroje v tis. Sk	116 611 762	95 769 476	-20 842 286	-17,87
Úhrn zdrojov – bankový sektor v tis. Sk	166 645 557	182 147 578	15 502 021	9,30
Úhrn zdrojov – nebankový sektor v tis. Sk	660 864 735	686 164 324	25 299 589	3,83
z toho neanonymné vklady v tis. Sk	362 934 016	400 016 993	37 082 977	10,22
Zisk bežného obdobia v tis. Sk	10 705 605	12 482 005	1 776 400	16,59
Strata bežného obdobia v tis. Sk	1 634 604	650 674	-983 930	-60,19
Saldo zisku a straty v tis. Sk	9 071 001	11 831 331	2 760 330	30,43
Kumulovaný hospodársky výsledok v tis. Sk	-25 129 947	21 823 541	46 953 488	-186,84
Kapitálová primeranosť	13,37	21,18	7,81	x

Bankový sektor SR bez Konsolidačnej banky	31. 12. 2001	31. 12. 2002 1/	Rozdiel 12/02-12/01	Zmena v % 12/02-12/01
Úhrn aktív v tis. Sk	926 579 563	998 704 306	72 124 743	7,78
Výnosové aktíva v tis. Sk	845 756 090	913 424 586	67 668 496	8,00
Úhrn medzibankových aktív v tis. Sk	305 607 471	361 174 583	55 567 112	18,18
Úhrn devízových aktív v tis. Sk	171 926 887	131 040 719	-40 886 168	-23,78
Cenné papiere v tis. Sk	251 069 631	296 502 381	45 432 750	18,10
Pohľadávky z úverov v tis. Sk	306 942 277	336 001 978	29 059 701	9,47
z toho klasifikované pohľadávky v tis. Sk	43 016 528	37 638 512	-5 378 016	-12,50
Podiel klasifikovaných pohľadávok na úveroch spolu v %	14,01	11,20	-2,81	x
Nekrytá predpokladaná strata v tis. Sk	7 168	28 411	21 243	296,36
Vytvorené opravné položky ku klasifikovaným úverom v tis. Sk	30 346 045	27 246 500	-3 099 545	-10,21
Zákonné rezervy v tis. Sk	4 017 625	3 683 037	-334 588	-8,33
Základné imanie v tis. Sk	39 403 029	39 442 176	39 147	0,10
Vlastné zdroje v tis. Sk	102 390 990	95 769 476	-6 621 514	-6,47
Úhrn zdrojov – bankový sektor v tis. Sk	154 345 557	182 147 578	27 802 021	18,01
Úhrn zdrojov – nebankový sektor v tis. Sk	660 863 528	686 164 324	25 300 796	3,83
z toho neanonymné vklady v tis. Sk	362 934 016	400 016 993	37 082 977	10,22
Zisk bežného obdobia v tis. Sk	10 567 847	12 482 005	1 914 158	18,11
Strata bežného obdobia v tis. Sk	1 634 604	650 674	-983 930	-60,19
Saldo zisku a straty v tis. Sk	8 933 243	11 831 331	2 898 088	32,44
Kumulovaný hospodársky výsledok v tis. Sk	7 511 642	21 823 541	14 311 899	190,53
Kapitálová primeranosť	19,75	21,18	1,43	x

1/ sumár za devätnásť subjektov

3. VÝKON BANKOVÉHO DOHĽADU A HODNOTENIE OBOZRETNÉHO PODNIKANIA BÁNK

Hlavnou úlohou a poslaním bankového dohľadu je podpora stability a zdravého rozvoja bánk, bankového systému a ochrana záujmov vkladateľov. V priebehu roku 2002 bolo vykonaných sedem dohliadok na mieste v šiestich bankách.

Úsek bankového dohľadu Národnej banky Slovenska vydal 135 rozhodnutí v oblasti povoľovacej činnosti vrátane rozhodnutí o prerušení konania, konaní pre porušenie zákona, resp. uplatnenia opatrení na nápravu.

Jedným zo základných regulačných nástrojov bankového dohľadu sú pravidlá obozretného podnikania bánk a nimi stanovené limity.

Kapitálová primeranosť bankového sektora SR v medziročnom porovnaní vzrástla o 1,43 % a dosiahla hodnotu 21,18 %. Limit kapitálovej primeranosti počas roka 2002 spĺňali všetky banky.

V priebehu roka 2002 bolo zaznamenané zlepšenie plnenia limitov úverovej angažovanosti. K 31. decembru 2002 nesplnila stanovený limit voči nebankovým subjektom a limit sústredenia majetku voči osobám s osobitným vzťahom jedna banka. Limit voči bankovým subjektom a limit agregovanej čistej úverovej angažovanosti splnili všetky banky.

Limit mesačnej likvidity (podiel mesačných aktív a pasív, ktorý nesmie byť menší ako 1,0) a limit podielu súčtu stálych a nelikvidných aktív k vlastným zdrojom a rezervám (nesmie byť väčší ako 1) splnili všetky banky.

Opatrením NBS stanovené limity na nezabezpečené devízové pozície k 31. decembru 2002 tiež splnili všetky banky.

4. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A SPOLUPRÁCA S DOMÁCIMI INŠTITÚCIAMI

V roku 2002 boli uzatvorené a podpísané Dohody o spolupráci s partnerskými inštitúciami z Nemecka, Maďarska, Francúzska, Českej republiky a Talianska.

Ďalej boli podpísané dvojstranné dohody o spolupráci v oblasti výkonu bankového dohľadu medzi Národnou bankou Slovenska a Úradom pre finančný trh (výmena informácií v rámci výkonu dohľadu na konsolidovanom základe, koordinácia činností a spolupráca pri kontrolnej činnosti) a Prezídiom Policajného zboru Ministerstva vnútra SR (vzájomná informovanosť pri plnení úloh vyplývajúcich z výkonu bankového dohľadu NBS a úradu finančnej polície smerujúcich k odhaľovaniu nezákonných finančných operácií a ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti).

V roku 2002 sa začala spolupráca medzi Národnou bankou Slovenska a Office of the Comptroller of the Currency (USA) na báze Letters of Understanding, ktorých náplňou je spolupráca dohliadacích autorít prostredníctvom výmeny informácií.

D. EMISNÁ ČINNOSŤ NBS A PEŇAŽNÝ OBEH

1. EMISIA SLOVENSKÝCH PEŇAZÍ

V roku 2002 zabezpečila Národná banka Slovenska v súlade s potrebami peňažného obehu dotlač bankoviek v nominálnych hodnotách 50 Sk, 200 Sk a 1 000 Sk v celkovom počte 102,6 mil. kusov. Päťdesiatkorunové bankovky boli vytlačené v kanadskom závode BA Banknote, nemeckej tlačiarne cenín Giesecke & Devrient, dvestokorunové bankovky vo francúzskej tlačiarni François-Charles Oberthur Fiduciaire a bankovky v nominálnej hodnote 1 000 Sk v britskej tlačiarni cenín De La Rue Currency. Okrem nich boli z úschovy v zahraničných tlačiarňach cenín dovezené bankovky v nominálnych hodnotách 20 Sk a 100 Sk, ktoré boli vytlačené na základe dohodnutých kontraktov v roku 2001.

V roku 2002 bola zabezpečená i výroba 107,3 mil. kusov mincí v nominálnych hodnotách 10 halierov, 20 halierov, 50 halierov, 1 Sk a 2 Sk. Okrem bankoviek a mincí určených na hotovostný peňažný obeh vydala Národná banka Slovenska na zberateľské účely 15 000 súborov mincí s ročníkom razby 2002. Prvý, s motívom Bojnického zámku, bol vydaný v počte 11 000 kusov a druhý, venovaný k získaniu titulu slovenských hokejistov majstrov sveta v ľadovom hokeji, bol vydaný v počte 4 000 kusov. V roku 2002 vydala Národná banka Slovenska tri pamätné mince. Dve boli vyrazené zo striebra a tretia – bimetalová zo zlata a paládia, bola venovaná 10. výročiu vzniku Slovenskej republiky. Okrem emisie uvedených mincí boli koncom roka 2002 do Národnej banky Slovenska dodané pamätné strieborné mince v nominálnej hodnote 200 Sk k 100. výročiu narodenia Imricha Karvaša a pamätné strieborné mince 1 000 Sk s motívom 10. výročia vzniku Slovenskej republiky, ktorých výroba bola realizovaná v predstihu pre emisný plán roku 2003. Všetky obehové a pamätné mince vyrobila Mincovňa Kremnica, štátny podnik.

1.1. Stav peňazí v obehu

K 31. decembru 2002 bol stav peňazí v obehu v Slovenskej republike 94,2 mld. Sk (vrátane obeživa v pokladniciach Národnej banky Slovenska). V porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka vzrástla v roku 2002 hodnota peňazí v obehu o 2,7 mld. Sk (o 2,9 %), čo bol doteraz najnižší nárast obeživa od vzniku slovenskej meny s výnimkou roku 1998, v ktorom bol zaznamenaný pokles obeživa o 0,24 %. Stav peňazí v obehu mal podľa stavu ku koncu jednotlivých mesiacov rovnomerný vývoj s typickým januárovým poklesom a predvianočným sezónnym rastom.

Vývoj denného stavu peňazí v obehu bol v priebehu celého roka bez mimoriadnych výkyvov. Výška obeživa dosiahla maximálnu hodnotu 99,9 mld. Sk 20. decembra 2002.

Pamätné mince vydané NBS v roku 2002 **(v ks)**

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú minca pripomína	Počet vydaných mincí spolu	z toho PROOF	Vyhláška NBS
PSM 200 Sk	Ľudovít Fulla – 100. výročie narodenia	13 700	2 400	22/2002 Z. z.
PSM 200 Sk	Svetové dedičstvo UNESCO – Vlkolínec, rezervácia ľudovej architektúry	14 300	2 800	153/2002 Z. z.
PBM 10 000 Sk	10. výročie vzniku Slovenskej republiky	6 000	6 000	663/2002 Z. z.

PSM – pamätná strieborná minca
PBM – pamätná bimetalová minca

1.2. Štruktúra obeživa

K 31. decembru 2002 bolo v obehu 132 mil. kusov bankoviek v hodnote 92,09 mld. Sk, 1 040,1 mil. kusov obehových mincí v hodnote 1,5 mld. Sk a 686 tisíc kusov pamätných mincí emitovaných Národnou bankou Slovenska v hodnote 438 mil. Sk. V roku 2002 vzrástol počet bankoviek a mincí v obehu vo všetkých nominálnych hodnotách s výnimkou 1 000 Sk a 500 Sk bankoviek.

Z celkovej hodnoty obeživa tvorili 97,8 % bankovky, pričom podiel bankoviek najvyšších nominálnych hodnôt (5 000 Sk a 1 000 Sk) bol až 87,8 %. K 31. decembru 2002 sa takmer vyrovnal podiel hodnoty 5 000 Sk a 1 000 Sk bankoviek na celkovej hodnote obeživa. Podiel 5 000 Sk bankoviek dosiahol 43,5 % (v roku 2001 bol ich podiel 41,98 %) a podiel 1 000 Sk bankoviek dosiahol 44,34 % (v roku 2001 bol ich podiel 45,70 %). Na celkovom prírastku hodnoty obeživa sa v roku 2002 podieľali 5 000 Sk bankovky až 95,6 % a ich počet v obehu sa zvýšil o 0,5 mil. kusov (2,5 mld. Sk), kým pri 1 000 Sk bankovkách došlo k medziročnému poklesu o 60 tisíc kusov.

Z hľadiska množstva peňazí v obehu sú najpočetnejšie obehové mince, ktoré ku koncu roka 2002 tvorili až 88,7 % (1,04 mld. kusov z celkového množstva 1,17 mld. kusov mincí). Ich podiel na celkovej hodnote obeživa bol však iba 1,57 %.

Zatiaľ čo pre hodnotu peňazí v obehu boli rozhodujúce bankovky dvoch najvyšších nominálnych hodnôt, pre množstvo peňazí v obehu boli rozhodujúce halierové mince (10 halierov, 20 halierov a 50 halierov), ktorých podiel na celkovom množstve peňazí v obehu bol 60 % a z celkového množstva mincí v obehu predstavovali až 67,7 %.

Veľké množstvo halierových mincí v obehu, ich vysoké tempo rastu a náklady na razbu, ktoré prevyšujú ich nominálnu hodnotu, viedli Národnú banku Slovenska k návrhu na zrušenie 10- a 20-halierových mincí, ktorý však v roku 2002 nebol realizovaný. Pravdepodobne vplyvom medializovania zámeru NBS sa rast emisie mincí v nominálnej hodnote 10 a 20 halierov spomalil. V roku 2002 bola emisia desaťhaliernikov 25,7 mil. kusov (v roku 2001 bola 27,2 mil. kusov) a dvadsaťhaliernikov 24,9 mil. kusov (v roku 2001 bola

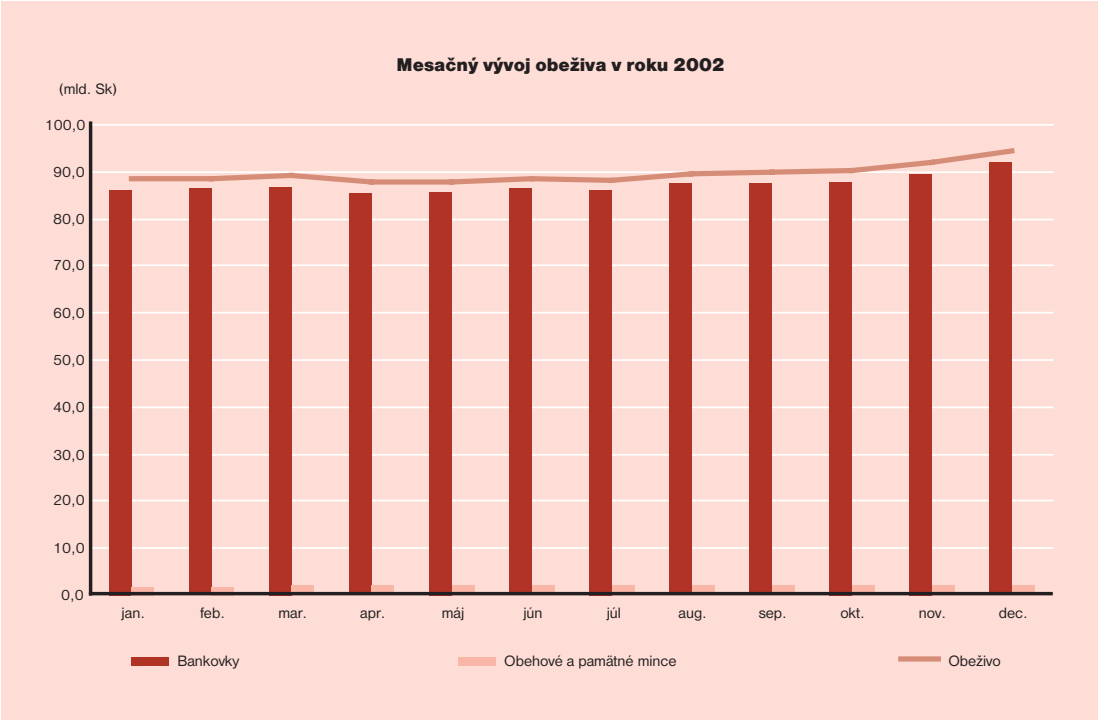

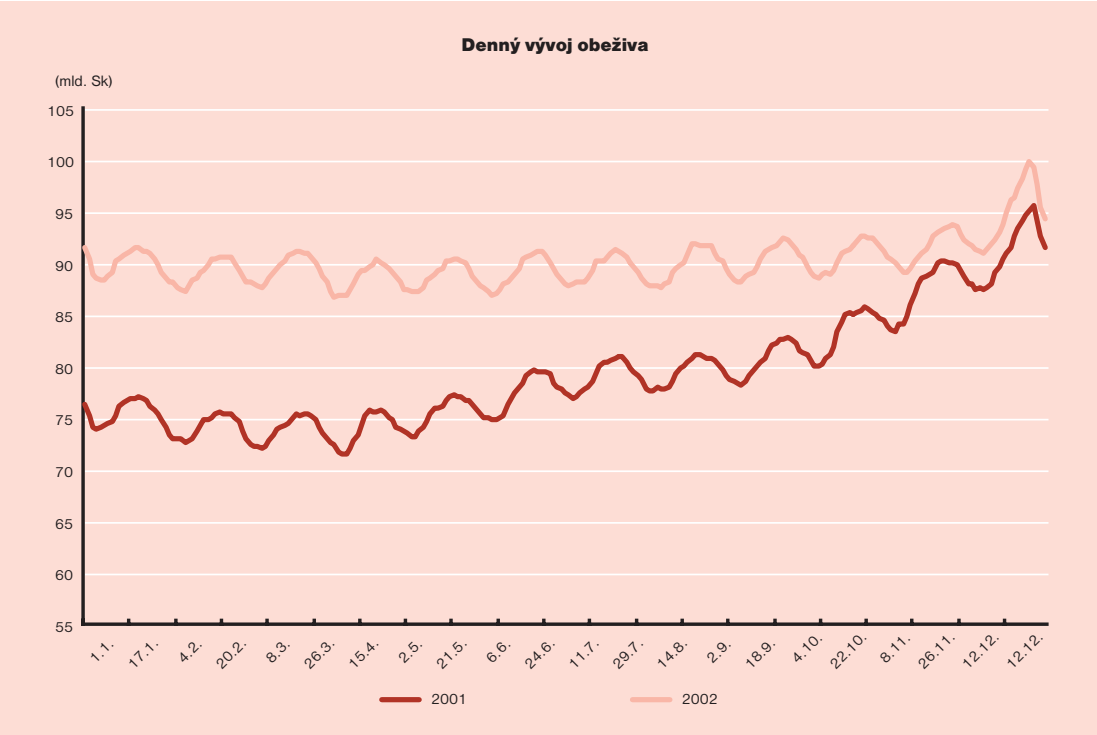

24,3 mil. kusov). Počet päťdesiathaliernikov v obehu sa v roku 2002 zvýšil o 11,4 mil. kusov (v roku 2001 o 9,5 mil. kusov).

Podiel pamätných mincí (vrátane pamätných mincí vydaných ŠBČS pred rokom 1993) dosiahol ku koncu roka 0,66 % z celkovej hodnoty obeživa. Počet pamätných mincí v obehu vzrástol v roku 2002 o 27,5 tisíc kusov v hodnote 61,3 mil. Sk. V roku 2002 boli z obehu prijaté neplatné pamätné mince česko-slovenskej meny v hodnote 159,1 tisíc Sk, ktorých platnosť bola ukončená 30. septembra 2000. [1/]

1.3. Priemerné hodnoty obehu

Hodnota peňazí v obehu, vrátane pamätných mincí, dosiahla k 31. decembru 2002 na jedného obyvateľa sumu 17 509 Sk. Z uvedenej sumy predstavovali bankovky 17 119 Sk, obehové mince 274 Sk a pamätné mince 116 Sk. V porovnaní s rokom 2001 vzrástla celková hodnota peňazí v obehu na jedného obyvateľa o 494 Sk, pričom hodnota bankoviek vzrástla o 462 Sk, obehových mincí o 21 Sk a pamätných mincí o 11 Sk.

V roku 2002 pripadlo na jedného obyvateľa 25 kusov bankoviek (v roku 2001 to bolo 24 kusov), pričom najpočetnejšie boli zastúpené bankovky v nominálnej hodnote 1 000 Sk (8 kusov) a 20 Sk (5 kusov). Počet obehových mincí na jedného obyvateľa vzrástol zo 178 kusov v roku 2001 na 193 kusov v roku 2002. Najvyšší podiel mali halierové mince, ktorých počet bol 130 kusov na jedného obyvateľa a oproti predchádzajúcemu obdobiu sa zvýšil o 10 kusov. Z uvedeného množstva bolo 57 kusov desaťhaliernikov, 50 kusov dvadsaťhaliernikov a 23 kusov päťdesiathaliernikov.

Priemerná hodnota peňažného znaku [2/] dosiahla v roku 2002 hodnotu 80,3 (ročný pokles o 4,1). Zatiaľ čo pri bankovkách táto hodnota od roku 1994 [3/] vzrástla 1,8-krát, pri obehových minciach poklesla o tretinu. Vysoký počet mincí v obehu (k 31. decembru 2002 až 1 040 mil. ku-

1/ Vyhláška NBS č. 278/2000 Z. z. o ukončení platnosti pamätných strieborných mincí česko-slovenskej meny vydaných od 21. augusta 1954 do 31. decembra 1992.
2/ Priemerná hodnota peňažného znaku = celková hodnota obehu/celkové množstvo peňazí v obehu.
3/ Údaje z roku 1993 neboli použité, nakoľko v roku 1993 boli v obehu aj kolkované bankovky a mince česko-slovenskej meny v preklúzii.

Vývoj hodnoty peňažného znaku **(Sk)**

	Bankovky	Obehové mince	Peniaze spolu vrátane pamätných mincí
1994	384,1	2,0	76,4
1995	455,6	1,8	76,7
1996	537,3	1,7	81,8
1997	566,3	1,6	80,5
1998	552,3	1,5	72,2
1999	594,1	1,5	76,1
2000	631,4	1,4	77,1
2001	693,6	1,4	84,4
2002	697,8	1,4	80,3

sov, t. j. 88,7 % z celkového množstva peňazí v obehu) ovplyvnil dosiahnutú hodnotu peňažného znaku.

1.4. Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny

V roku 2002 nezaznamenal vývoj štruktúry obeživa v pokladniciach bánk, resp. u verejnosti podstatné zmeny. Množstvo peňazí v obehu vzrástlo z 91,5 mld. Sk na 94,2 mld. Sk (o 2,7 mld. Sk), kým množstvo peňazí v pokladniciach bánk mierne pokleslo z 10,5 mld. Sk na 10 mld. Sk (o 0,5 mld. Sk).

Podiel M0 na agregáte M1 dosiahol v roku 2002 hodnotu 33,9 % a oproti roku 2001 poklesol o 1,5 %. Od roku 1998 sa tento údaj pohybuje v rozmedzí 30 – 37 %, čo svedčí o stále nízkej úrovni bezhotovostného platobného styku na Slovensku, nakoľko na uskutočňovanie hotovostného platobného styku je k dispozícii viac ako jedna tretina peňažného agregátu M1 [4/]. V štátoch európskej únie tento ukazovateľ dosahuje hodnotu približne 18 %.

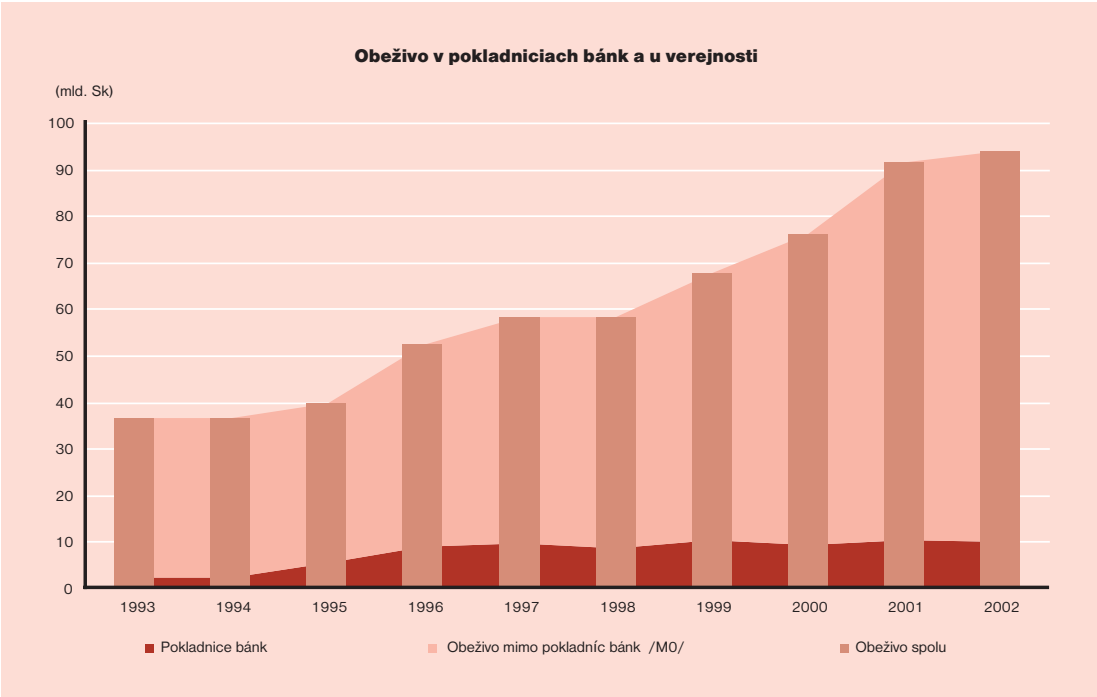

4/ Zvyšné dve tretiny sú k dispozícii na uskutočňovanie bezhotovostných platieb.

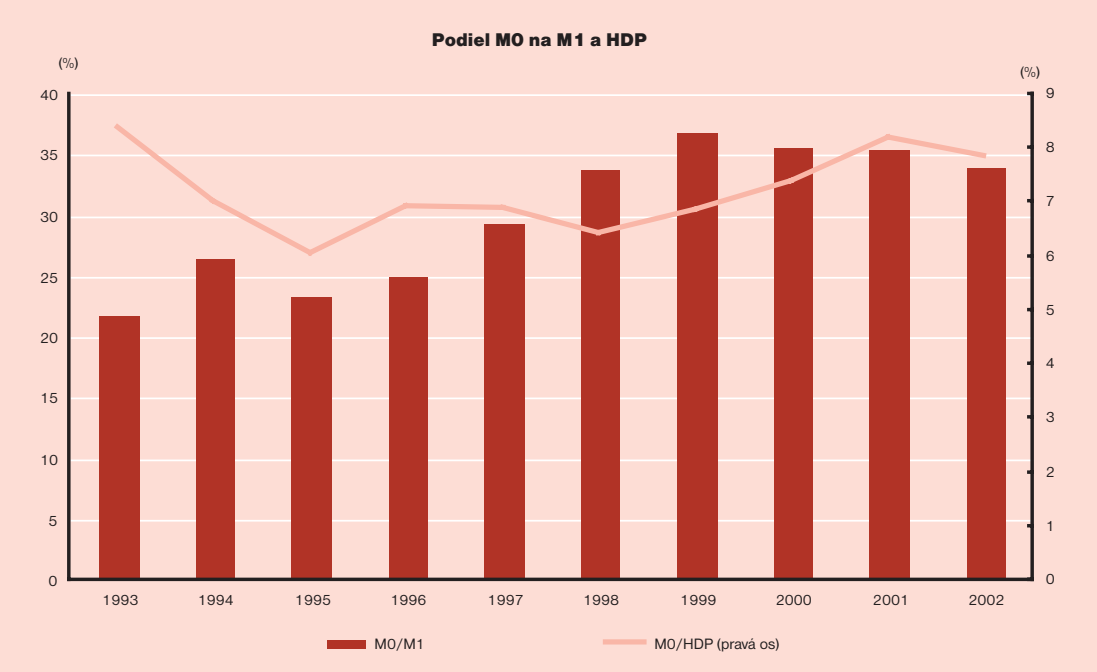

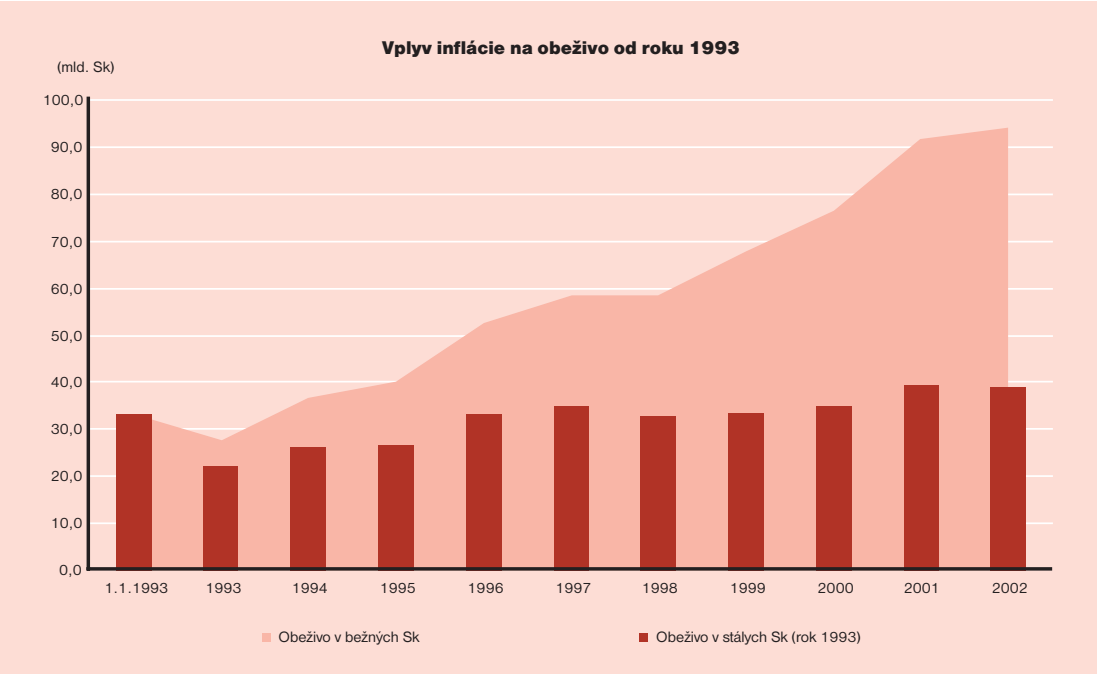

Pomer M0 na hrubom domácom produkte dosiahol v roku 2002 v Slovenskej republike hodnotu 7,8 %, čo je porovnateľné s hodnotou dosahovanou v krajinách Európskej únie, v ktorých sa pohybuje od 3 do 10 %.

Na vývoj obeživa má výrazný vplyv miera inflácie. V rokoch 1993 – 2002 vzrástla cenová hladina o 141,5 % a obeživo v stálych Sk [5/] dosiahlo k 31. decembru 2002 hodnotu 39 mld. Sk. V porovnaní s rokom 2001 dosiahlo obeživo v stálych Sk nižšiu hodnotu o 0,3 mld. Sk z dôvodu nižšieho prírastku hodnoty obehu v roku 2002 (2,9 %) v porovnaní s ročnou mierou inflácie (3,4 %).

5/ Obeživo prepočítané na cenovú hladinu k 1. januáru 1993.

Stav obeživa v mil. Sk

Nominálna hodnota	Stav k 31. 12. 2001	Stav k 31. 12. 2002	Podiel v % k 31. 12. 2001	Podiel v % k 31. 12. 2002
Bankovky	89 605,02	92 089,93	97,89	97,77
5 000 Sk	38 430,39	40 969,58	41,98	43,50
1 000 Sk	41 826,63	41 768,64	45,70	44,34
500 Sk	4 280,33	4 155,84	4,68	4,41
200 Sk	1 470,48	1 531,06	1,61	1,63
100 Sk	2 405,31	2 412,03	2,63	2,56
50 Sk	662,98	690,65	0,71	0,73
20 Sk	528,90	562,13	0,58	0,60
Obehové mince	1 362,54	1 474,10	1,49	1,57
10 Sk	707,68	768,98	0,78	0,82
5 Sk	242,25	259,95	0,26	0,28
2 Sk	167,36	179,65	0,18	0,19
1 Sk	110,13	117,18	0,12	0,12
0,50 Sk	25,68	25,30	0,03	0,03
0,50 Sk II	32,53	38,58	0,04	0,04
0,20 Sk	48,65	53,63	0,05	0,06
0,10 Sk	28,26	30,83	0,03	0,03
Pamätné mince	566,18	627,31	0,62	0,66
Peniaze spolu	91 533,74	94 191,34	100,00	100,00

Stav obeživa v mil. kusov

Nominálna hodnota	Stav k 31. 12. 2001	Stav k 31. 12. 2002	Podiel v % k 31. 12. 2001	Podiel v % k 31. 12. 2002
Bankovky	129,18	131,97	11,91	11,26
5 000 Sk	7,69	8,19	0,71	0,70
1 000 Sk	41,83	41,77	3,85	3,56
500 Sk	8,56	8,31	0,79	0,71
200 Sk	7,35	7,66	0,68	0,65
100 Sk	24,05	24,12	2,22	2,06
50 Sk	13,26	13,81	1,22	1,18
20 Sk	26,44	28,11	2,44	2,40
Obehové mince	955,26	1 040,05	88,03	88,68
10 Sk	70,77	76,90	6,52	6,56
5 Sk	48,45	51,99	4,47	4,43
2 Sk	83,68	89,83	7,71	7,66
1 Sk	110,13	117,18	10,15	9,99
0,50 Sk	51,37	50,59	4,73	4,31
0,50 Sk II	65,06	77,16	6,00	6,58
0,20 Sk	243,24	268,13	22,42	22,86
0,10 Sk	282,56	308,27	26,03	26,29
Pamätné mince	0,66	0,69	0,06	0,06
Peniaze spolu	1 085,10	1 172,71	100,00	100,00

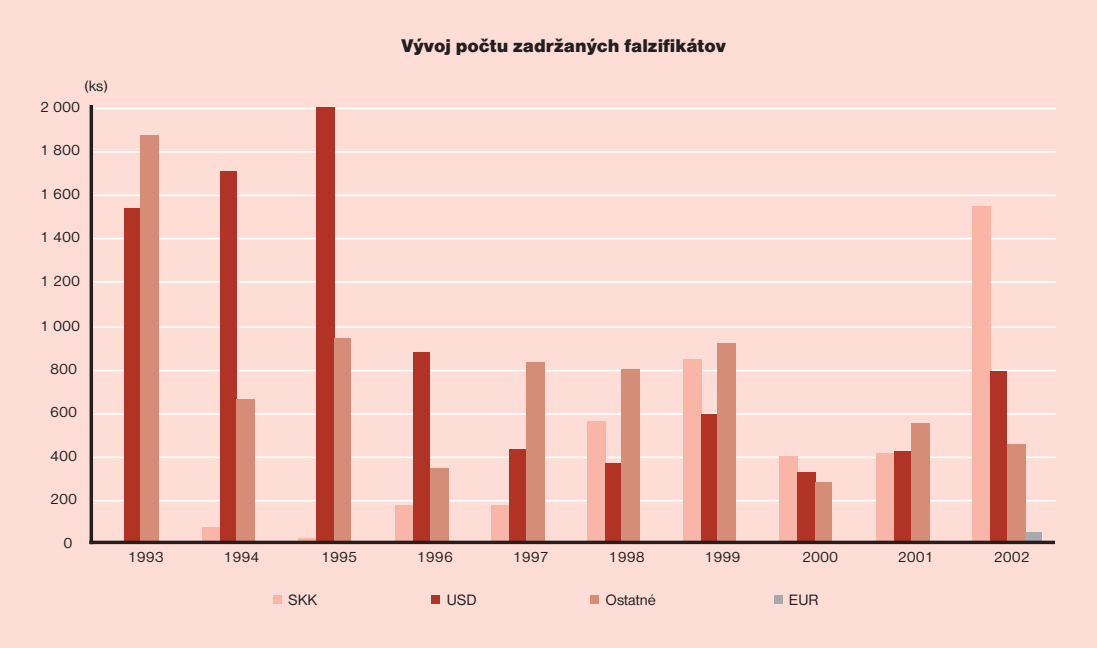

2. FALZIFIKÁTY PEŇAZÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V roku 2002 bolo na území Slovenskej republiky zadržaných spolu 2 842 kusov falzifikátov slovenských korún a valút, čo v porovnaní s rokom 2001 predstavuje viac ako dvojnásobné zvýšenie ich počtu. Z uvedeného množstva falzifikátov bolo až 75,8 % zadržaných policajnými orgánmi, ostatné boli odobraté klientom priamo v peňažnom obehu pracovníkmi obchodných bánk, nebankových zmenární a bezpečnostných služieb.

Z hľadiska štruktúry falzifikátov zachytených na území Slovenskej republiky mali v roku 2002 najväčší podiel falzifikáty SKK (54 %) a USD (28 %), menší podiel mali falzifikáty CZK (13 %) a EUR (2 %).

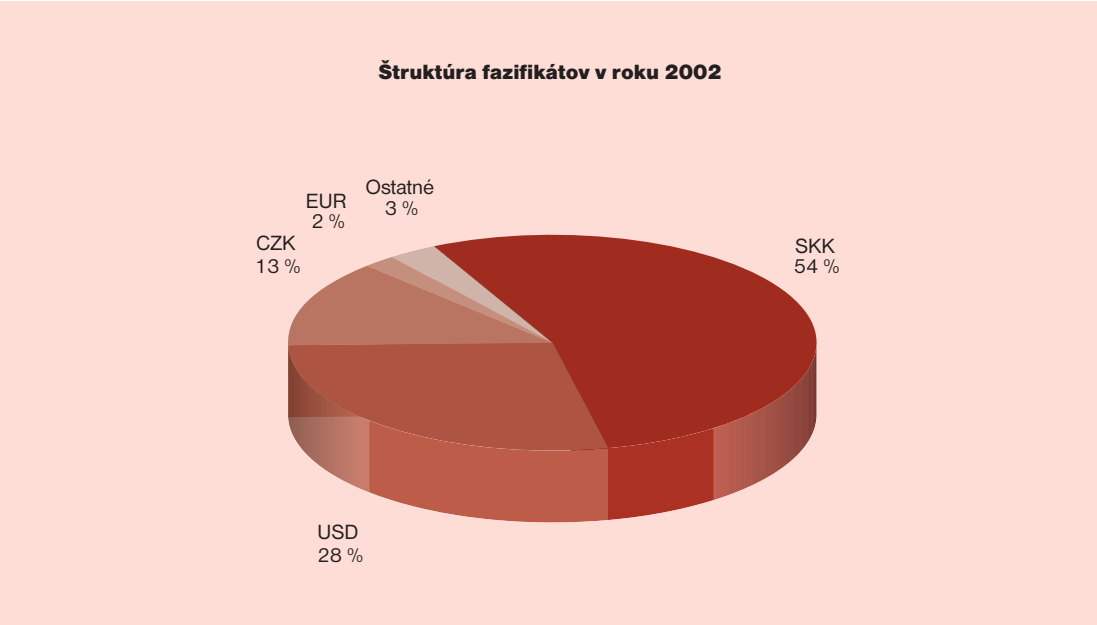

Počet zadržaných falzifikátov Sk **(v ks)**

	Nominálna hodnota										Spolu
	5 000	1 000	500	200	100	50	20	10	5	P[1/]	
1998	26	439	20	16	32	13	10	0	0	0	556
1999	13	649	47	4	108	17	5	0	0	1	844
2000	12	246	84	5	43	9	3	0	0	0	402
2001	2	278	55	15	54	4	3	0	0	0	411
2002	14	1 307	105	17	49	38	17	2	0	0	1 549

1/ pozmenený falzifikát z 200 Sk na 2 000 Sk

2.1. Falzifikáty slovenských korún

Na území Slovenskej republiky bolo zadržaných 1 549 kusov falzifikátov slovenských korún. Najväčší výskyt bol zaznamenaný v Nitrianskom kraji, kde bolo v 26 prípadoch zadržaných 929 kusov falzifikátov. Najviac falšovanými boli bankovky s nominálnou hodnotou 1 000 Sk, 500 Sk a 100 Sk.

2.2. Falzifikáty valút

V roku 2002 bolo na Slovensku zadržaných 789 kusov falzifikátov USD, 1 napodobnenina USD, 48 kusov falzifikátov EUR a 455 kusov falzifikátov ostatných valút. Najväčší výskyt falzifikátov valút bol zaznamenaný v Banskobystrickom kraji.

Falzifikáty USD

V porovnaní s rokom 2001 vzrástol počet zadržaných falzifikátov USD o 88 %.

Falzifikáty EUR

Od 1. januára 2002 bola ukončená platnosť zákonných peňazí v dvanástich štátoch európskej menovej únie, v ktorých sa začala používať nová spoločná mena euro. Na území Slovenskej republiky sa v roku 2002 neprejavil nárast počtu falzifikátov EUR, ktoré predstavovalo len 2 % z celkového počtu zadržaných falzifikátov.

Počet zadržaných falzifikátov USD **(v ks)**

	Nominálna hodnota							Spolu
	1	5	10	20	50	100	P[1/]	
1998	2	0	0	14	10	318	20	364
1999	1	0	2	5	22	550	10	590
2000	2	0	0	5	11	292	13	323
2001	1	0	3	9	7	398	2	420
2002	4	1	1	1	11	768	4	790

1/ pozmenené

Štruktúra zadržaných falzifikátov EUR v roku 2002 **(v ks)**

	Nominálna hodnota				Spolu
	20	50	100	500	
jún	0	0	1	0	1
júl	0	2	3	0	5
august	1	3	0	0	4
september	0	3	5	0	8
október	0	12	3	0	15
november	0	6	2	1	9
december	1	5	0	0	6
Spolu	**2**	**31**	**14**	**1**	**48**

Počet zadržaných falzifikátov ostatných valút **(v ks)**

	DEM	ITL	FRF	GBP	ATS	CZK	HUF	Ostatné valuty	Spolu
1998	70	460	226	16	5	9	5 991	13	6 790
1999	56	329	14	13	315	186	0	6	919
2000	73	158	6	8	2	21	0	13	281
2001	119	141	11	1	1	243	1	32	549
2002	34	28	3	9	1	369	0	11	455

Zo štatistiky zadržaných falzifikátov EUR z Európskej centrálnej banky vyplýva, že v roku 2002 bola v peňažnom obehu eurozóny najviac falšovanou bankovka nominálnej hodnoty 50 EUR, ktorá je v peňažnom obehu eurozóny používaná najčastejšie. Rovnako aj na území Slovenskej republiky patrili tieto bankovky s podielom 64,5 % z celkového počtu zadržaných falzifikátov EUR medzi najčastejšie sa vyskytujúce falzifikáty bankoviek.

Falzifikáty ostatných valút

Zavedením EUR a ukončením platnosti bývalých národných mien krajín EMÚ sa znížil počet zadržaných falzifikátov týchto mien na minimum. V hodnotenom období predstavovali len 2,3 % z celkového počtu zadržaných falzifikátov. Začiatkom roka 2002 boli z uvedených mien zadržané prevažne falzifikáty DEM a ITL. Z ostatných valút bol zaznamenaný najvyšší výskyt falzifikátov CZK. Z celkového počtu 369 kusov falzifikátov bolo 364 kusov zadržaných policajnými orgánmi pri jednom zásahu.

E. PLATOBNÝ STYK

1. PLATOBNÝ STYK SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavným cieľom Národnej banky Slovenska je udržiavanie cenovej stability. Za týmto účelom Národná banka Slovenska okrem iného riadi, koordinuje a zabezpečuje platobný styk a zúčtovanie dát platobného styku v rozsahu ustanovenom zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Na usmerňovanie a zabezpečovanie jednotného platobného styku a zúčtovania dát platobného styku medzi bankami a vybranými právnickým osobami môže NBS vydávať všeobecne záväzné právne predpisy.

Národná banka Slovenska okrem tejto činnosti monitoruje vývoj a trendy v oblasti platobného styku, analyzuje štatistické údaje súvisiace s platobným stykom, organizuje porady so zástupcami bankového sektora, na ktorých rieši aktuálne problémy s cieľom zabezpečiť jednotný a bezporuchový platobný styk. Taktiež prezentuje zámery, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnia vývoj platobného styku v Slovenskej republike.

V roku 2002 Národná banka Slovenska úspešne zavŕšila veľmi náročnú etapu prípravy návrhu zákona o platobnom styku, ktorý bol 19. augusta 2002 schválený Národnou radou Slovenskej republiky.

Cieľom zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo uzákonenie doteraz neexistujúcej komplexnej právnej úpravy platobného styku a zároveň zosúladenie právneho poriadku Slovenskej republiky s právnymi normami Európskej únie, ktoré sa vzťahujú na platobný styk. Zákon o platobnom styku bol pripravený v súlade s procesom aproximácie a harmonizácie právneho poriadku Slovenskej republiky s právnym poriadkom Európskej únie. Do zákona o platobnom styku bola transponovaná smernica č. 97/5/ES o kreditných cezhraničných prevodoch, smernica č. 98/26/ES o konečnom zúčtovaní v platobných zúčtovacích systémoch a v systémoch zúčtovania cenných papierov, časť smernice č. 2000/46/ES o zakladaní, podnikaní a o obozretnom dohľade nad podnikaním elektronicko-peňažných inštitúcií (inštitúcií vydávajúcich elektronické peniaze), článok 8 smernice č. 97/7/ES o ochrane spotrebiteľa v prípadoch uzatvárania zmlúv na diaľku a odporúčanie č. 97/489/ES týkajúce sa transakcií uskutočnených pomocou elektronických platobných nástrojov a obzvlášť vzťahu medzi vydavateľom a držiteľom. Pritom zákon o platobnom styku ustanovuje nad rámec relevantných právnych noriem Európskej únie aj ďalšie skutočnosti súvisiace s platobným stykom.

Právny poriadok Slovenskej republiky doteraz neobsahoval komplexnú úpravu platobného styku tak, ako je obsiahnutá v novom zákone o platobnom styku. V oblasti platobného styku absentovala predovšetkým právna úprava ochrany klienta ako spotrebiteľa vo vzťahu k bankovým subjektom a tiež chýbala právna úprava ochrany platobných systémov pred rizikami, ktoré vyplývajú z prípadnej nesolventnosti účastníkov platobného systému zúčastňujúcich sa na činnosti tohto platobného systému.

Súčasťou zákona o platobnom styku sú aj ustanovenia o reklamáciách a riešení sporov, ktoré umožňujú operatívne riešiť spory z platobného styku mimosúdnou cestou, prostredníctvom stáleho rozhodcovského súdu.

2. PLATOBNÝ STYK MEDZI BANKAMI

Účastníkmi medzibankového platobného systému SIPS sú všetky banky, pobočky zahraničných bánk, Národná banka Slovenska, Eximbanka a tzv. tretie strany (nebankové subjekty, a to Autorizačné centrum Slovenska, a. s., a Burza cenných papierov Bratislava, a. s.).

Medzibankový platobný systém SIPS je v súčasnosti jediný platobný systém v Slovenskej republike určený na spracovanie a zúčtovanie tuzemských platieb. Systém nerozlišuje platby

veľkej a malej hodnoty. Základné typy platieb, s ktorými medzibankový platobný systém pracuje, sú príkaz na úhradu a príkaz na inkaso. Prevádzku tohto systému zabezpečuje Bankové zúčtovacie centrum Slovenska, a. s. (BZCS). Národná banka Slovenska plní funkciu zúčtovacieho agenta, t. j. zabezpečuje zúčtovanie výsledkov spracovania platieb v medzibankovom platobnom systéme SIPS na účtoch peňažných rezerv. Spracovanie a zúčtovanie platieb je plne automatizované, prenos údajov medzi BZCS a účastníkmi medzibankového platobného systému SIPS sa uskutočňuje v elektronickej forme.

V roku 2002 bolo v medzibankovom platobnom systéme SIPS 24 účastníkov. Za celý rok 2002 bolo spracovaných 89,1 mil. transakcií, čo je nárast o 13 % oproti predchádzajúcemu roku. Celková hodnota transakcií predstavovala 22 395 667 mil. Sk, čo je nárast o 41 % oproti predchádzajúcemu roku.

Počas roka 2002 nastali v oblasti medzibankového platobného styku výrazné zmeny. Valné zhromaždenie akcionárov BZCS v januári 2002 rozhodlo, že BZCS ako prevádzkovateľ medzibankového platobného systému ukončí svoju činnosť k 31. decembru 2002 a vyslovilo súhlas s riešením nového medzibankového platobného systému, ktoré navrhla Národná banka Slovenska s tým, že zabezpečí jeho riadnu funkčnosť od 1. januára 2003.

Projekt zavedenia nového medzibankového platobného systému SIPS prebiehal v niekoľkých etapách a končil sa paralelnou prevádzkou od októbra do decembra 2002. V rámci paralelnej prevádzky boli všetky údaje medzibankového platobného styku spracovávané v BZCS a aj v Národnej banke Slovenska. Spolu s medzibankovým platobným systémom SIPS sa zavádzal do prevádzky komunikačný systém BIPS a dátová sieť UNIVERZAL-NET.

V decembri 2002 bola ukončená paralelná prevádzka a boli vytvorené všetky predpoklady na úspešné zabezpečenie prevádzkovania medzibankového platobného systému SIPS Národnou bankou Slovenska od 1. januára 2003.

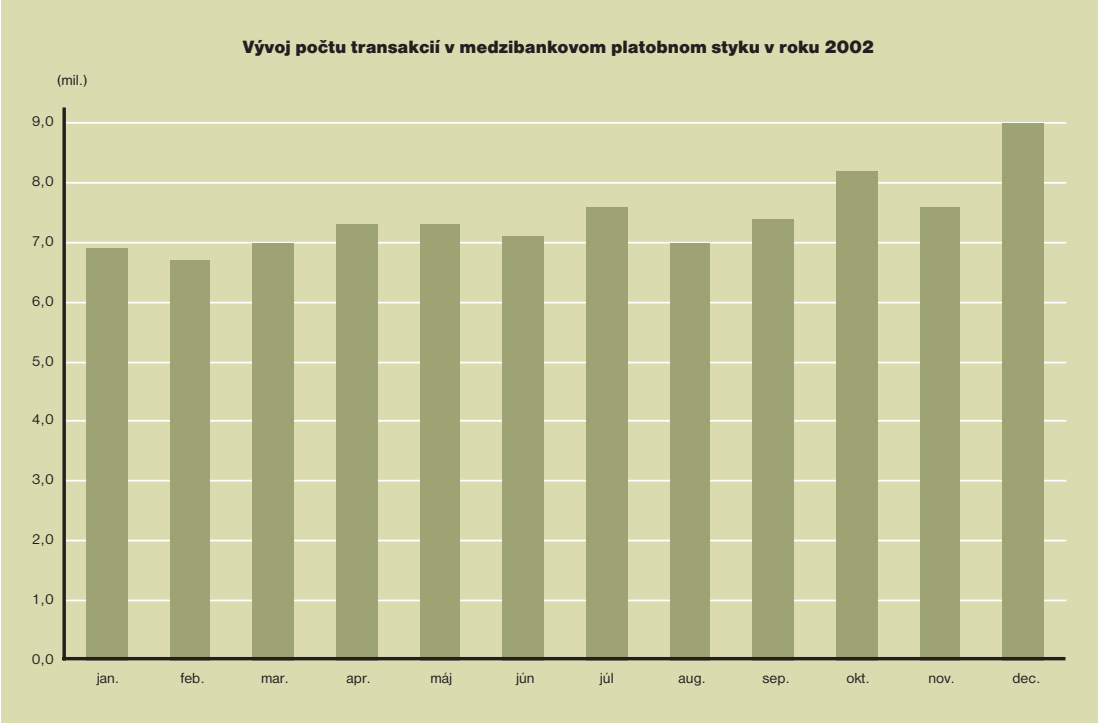

3. PLATOBNÉ NÁSTROJE

Medzi najpoužívanejšie nástroje bezhotovostného platobného styku patria prevody peňažných prostriedkov a elektronické platobné prostriedky. Z elektronických platobných prostriedkov sú najviac využívané platobné prostriedky diaľkového prístupu, a to najmä bankové platobné karty a v neposlednej miere aj platobné aplikácie elektronického bankovníctva, ako napríklad internet banking, home banking alebo telefónne aplikácie.

Bankové platobné karty

K 31. decembru 2002 bolo v obehu 2,46 milióna bankových platobných kariet, pričom najviac bolo debetných bankových platobných kariet 96,2 % (2,36 milióna), kreditné bankové platobné karty boli zastúpené 3,5 % (86 tisíc) a charge karty 0,3 % (8 tisíc). V porovnaní s rokom 2001 bol nárast v počte vydaných bankových platobných kariet 25 %, čo v prepočte na obyvateľa znamená, že každý druhý obyvateľ je držiteľom bankovej platobnej karty.

Takmer 80 % z celkového počtu bankových platobných kariet v obehu predstavujú medzinárodné bankové platobné karty a 20 % domáce bankové platobné karty. Banky sú vydavateľmi bankových platobných kariet kartových asociácií VISA (VISA a VISA Electron), MasterCard Europe (MasterCard a Maestro), American Express, Diners Club a domácich bankových platobných kariet ZBK.

Držitelia bankových platobných kariet môžu na území Slovenskej republiky využívať sieť 1 366 bankomatov a 15 931 platobných terminálov, z toho 12 265 EFT POS terminálov a 3 666 obchodných miest s imprintermi.

Z počtu 1 366 bankomatov môžu držitelia bankových platobných kariet použiť všetky bankomaty na výber hotovosti a na kontrolu zostatku, 20 bankomatov na vklad hotovosti, 830 bankomatov na zadanie tuzemského prevodu a 910 bankomatov na dotovanie predplatených programov poskytovaných mobilnými operátormi.

Platobné terminály sú využívané predovšetkým na platby a v menšej miere aj na výber hotovosti

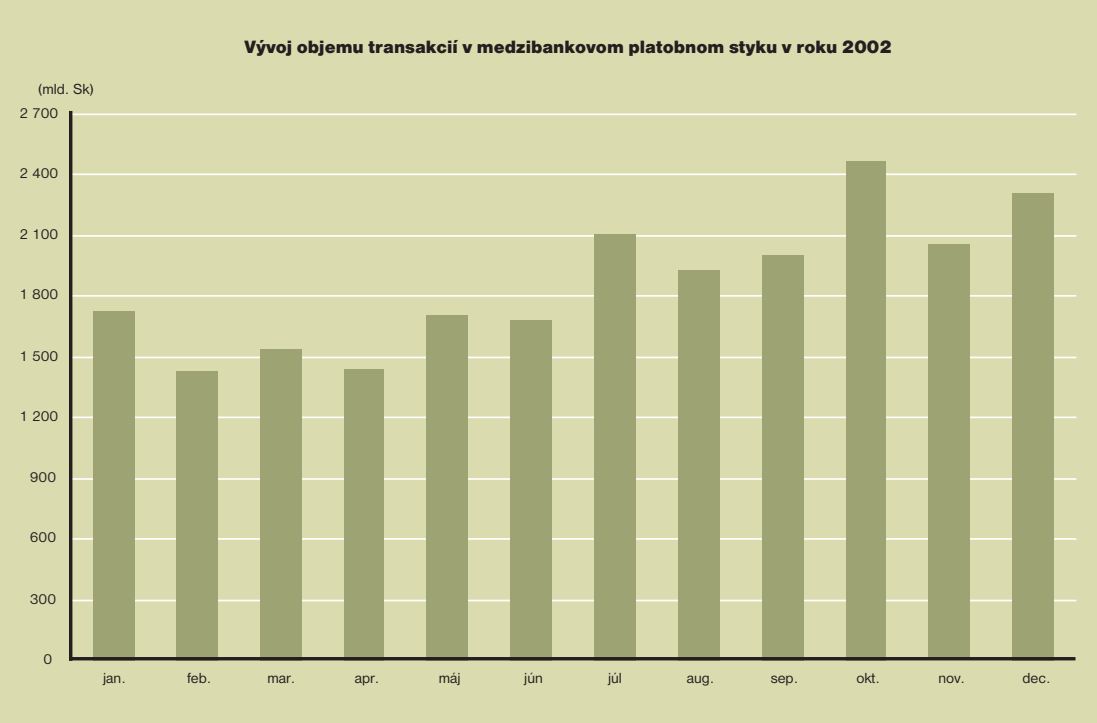

hlavne na zmenárenských miestach a v pobočkách bánk.

Trendom vo vývoji akceptácie bankových platobných kariet je dynamickejší nárast počtu EFT POS terminálov v porovnaní s nárastom bankomatov, čo v medziročnom porovnaní znamená nárast počtu EFT POS terminálov o 28 % a bankomatov o 15 %. Aj naďalej prevládajú výbery hotovosti z bankomatov (79 % z celkového počtu transakcií) nad platbami (21 %). Hodnota výberov hotovosti z bankomatov predstavovala 87 % z celkovej hodnoty transakcií a hodnota platieb 13 %. V medziročnom porovnaní ide o nárast počtu a hodnoty výberov hotovosti z bankomatov o 2 %, čo znamená, že držitelia bankových platobných kariet aj naďalej uprednostňujú hotovosť pred bezhotovostným platením.

Platobné aplikácie elektronického bankovníctva

Platobné aplikácie elektronického bankovníctva umožňujú klientom banky čerpať peňažné prostriedky z bankového účtu prostredníctvom elektronických komunikačných médií.

Medzi najrozšírenejšie platobné aplikácie elektronického bankovníctva patria počítačové a telefónne aplikácie, ako napr. home banking, internet banking a mobile banking, prostredníctvom ktorých môžu klienti uskutočňovať prevody peňažných prostriedkov.

Iné služby a produkty

Banky v súčasnosti poskytujú svojim klientom rôzne druhy služieb súvisiacich s používaním nástrojov bezhotovostného platobného styku:

a) držitelia bankových platobných kariet môžu uskutočňovať tuzemské prevody prostredníctvom bankomatov, ako aj dotovať predplatené programy mobilných operátorov taktiež prostredníctvom bankomatov,
b) držitelia virtuálnych platobných kariet alebo kreditných bankových platobných kariet môžu on-line nakupovať prostredníctvom internetu,
c) prevádzkovanie internetových systémov, ktoré umožňujú platby malých súm (tzv. mikroplatby) za služby poskytované prostredníctvom internetu.

4. SPOLUPRÁCA S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

V súvislosti s prípravou vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie a neskôr do Európskej menovej únie spolupracuje Národná banka Slovenska s Európskou centrálnou bankou, ktorá venuje oblasti platobného styku nemalú pozornosť a pravidelne organizuje stretnutia s kandidátskymi krajinami za účelom interpretovania svojich zámerov, stratégie a aktuálnych problémov. Značný priestor sa venuje vzájomným diskusiám a konzultáciám o ďalšej stratégii v oblasti medzinárodného platobného styku.

Národná banka Slovenska spolupracuje aj s ďalšími medzinárodnými inštitúciami, napr. Medzinárodným menovým fondom a Bankou pre medzinárodné zúčtovanie.

V roku 2002 sa Národná banka Slovenska zúčastnila na programe hodnotenia, organizovaného Európskou centrálnou bankou, ako aj na hodnotení finančného systému Slovenskej republiky (FSAP, Financial Sector Assessment Program), ktorý bol koordinovaný Medzinárodným menovým fondom a Svetovou bankou. V rámci neho bola, okrem iného, hodnotená aj infraštruktúra platobného systému SR.

Program hodnotenia Európskej centrálnej banky bol veľmi detailne zameraný na hodnotenie infraštruktúry platobných systémov a systémov zúčtovania cenných papierov a funkcií dohľadu nad uvedenými systémami. V záverečnej fáze hodnotenia vypracovala Európska centrálna banka komplexnú hodnotiacu správu

o stave a pripravenosti infraštruktúry platobných systémov a systémov zúčtovania cenných papierov každej kandidátskej krajiny na vstup do Európskej únie a neskôr do Európskej menovej únie. Oficiálnu hodnotiacu správu dostala Národná banka Slovenska v septembri 2002. V správe sa konštatuje, že infraštruktúra platobných systémov a systémov zúčtovania cenných papierov v Slovenskej republike je po naplnení odporúčaní Európskej centrálnej banky plne pripravená na vstup a bezproblémové zaradenie sa do európskych štruktúr.

Aj na základe jedného z odporúčaní Európskej centrálnej banky bola v novembri 2002 uzatvorená Dohoda o spolupráci medzi Národnou bankou Slovenska a Úradom pre finančný trh, ktorá upravuje spoluprácu pri výkone dohľadu nad bankovníctvom, platobnými systémami a v devízovej oblasti a pri výkone dohľadu nad finančným trhom v oblasti kapitálového trhu a poisťovníctva.

5. SYSTÉM PLATOBNÉHO STYKU NÁRODNEJ BANKY SLOVENSKA

Národná banka Slovenska zabezpečuje vedenie účtov klientov, vykonávanie platobného styku a poskytovanie ďalších služieb súvisiacich s platobným stykom prostredníctvom svojho platobného a účtovného systému ABO.

Okruh klientov, ktorým Národná banka Slovenska vedie účty, je stanovený najmä zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska, zákonom č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách a zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Národná banka Slovenska vedie účty najmä bankám, organizáciám hospodáriacim s prostriedkami štátneho rozpočtu, organizáciám hospodáriacim s prostriedkami rozpočtu vyššieho územného celku, verejným vysokým školám a svojim zamestnancom.

F. ZAHRANIČNÉ AKTIVITY

1. NBS A INTEGRAČNÝ PROCES

V októbri 1993 bola medzi Slovenskou republikou a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi podpísaná Európska dohoda o pridružení, ktorá vstúpila do platnosti vo februári 1995. Európska dohoda je právnym rámcom pre politický dialóg, technickú a finančnú pomoc členských krajín Európskej únie Slovensku. V rámci plnenia jednotlivých článkov dohody sa NBS podieľa na procese harmonizácie a postupnej kompatibility právneho a ekonomického prostredia bankového sektora s legislatívnym rámcom platným v EÚ.

Slovensko formálne požiadalo o členstvo v EÚ v júni 1995 na Európskej rade v Cannes. V decembri 1999 rozhodla Rada Európskej únie na svojom vrcholnom zasadnutí v Helsinkách o začatí rozhovorov o členstve Slovenskej republiky v Európskej únii.

V dňoch 12. a 13. decembra 2002 sa v Kodani konal historický summit, výsledkom ktorého bola oficiálna pozvánka na vstup do Európskej únie pre desať kandidátskych krajín vrátane Slovenska. Po rokovaniach napokon všetky krajiny ponuku na vstup prijali.

Dnes už z historického pohľadu bola významnou metodickou pomôckou pre prispôsobenie legislatívy kandidátskych krajín k legislatíve EÚ Biela kniha vydaná Európskou úniou. Boli v nej definované aj dve etapy liberalizácie kapitálu a devízového režimu. V prvej mali byť liberalizované všetky bežné platby a dlhodobé a strednodobé pohyby kapitálu (s lehotou splatnosti dlhšou ako jeden rok). Druhá etapa sa týkala pohybov krátkodobého kapitálu a mala by sa realizovať až v poslednej fáze transformácie. Slovenská republika splnila 1. októbra 1995 článok VIII Článkov dohody MMF, čím sa slovenská koruna stala konvertibilnou v rámci bežného účtu platobnej bilancie. V priebehu ďalšieho obdobia sa naplnila väčšina požiadaviek prvej etapy liberalizácie devízového režimu, čo potvrdzuje časový harmonogram liberalizácie pohybu kapitálu SR. Postupne sa napĺňa aj druhá etapa liberalizácie.

Liberalizácia devízového režimu v SR

1. február 1995

- priame investície do členských krajín Európskej únie.

1. december 1996

- priame investície do krajín OECD
- nadobúdanie nehnuteľností tuzemcami v členských štátoch OECD
- export a import bankoviek a mincí denominovaných v slovenskej alebo zahraničnej mene – ohlasovacia povinnosť – viac ako 150 000 Sk (turistika) alebo 20 000 Sk (poštové poukážky, zásielky)
- finančné úvery poskytnuté tuzemcami cudzozemcom so sídlom v členskom štáte OECD so splatnosťou dlhšou ako 5 rokov
- finančné úvery prijaté tuzemcami od cudzozemcov so splatnosťou dlhšou ako 3 roky.

1. apríl 1998

- vydanie zahraničných cenných papierov na obchodovanie v tuzemsku alebo ich uvedenie na tuzemský trh, ak ide o zahraničné cenné papiere emitenta so sídlom v členskom štáte OECD, s ktorými sa obchoduje na hlavnom trhu zahraničnej burzy cenných papierov alebo ide o vládne dlhopisy členských štátov OECD
- povolenie pre tuzemcov obchodovať s uvedenými cennými papiermi
- zrušenie ponukovej povinnosti
- pobočky zahraničných bánk – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov na účel výkonu činností na základe zmluvy o dielo (prevod takto získaných nehnuteľností na iný subjekt až po 10 rokoch od nadobudnutia).

1. január 2000

- rozšírenie operácií so zahraničnými cennými papiermi uvedenými v liberalizácii k 1. 4. 1998 aj mimo krajín OECD

- vydanie domácich dlhopisov so splatnosťou 1 a viac rokov v zahraničí
- finančné úvery poskytnuté tuzemcami cudzozemcom so sídlom v členskom štáte OECD so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- finančné úvery prijaté tuzemcami od cudzozemcov so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- ručenia, garancie a finančné podporné prostriedky so splatnosťou dlhšou ako 1 rok
- finančné inštitúcie (pobočky zahraničných bánk, zahraničných poisťovní, zahraničných obchodníkov s cennými papiermi a zahraničných správcovských spoločností) – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov na účel výkonu činností.

1. január 2001

- prijímanie a poskytovanie finančných úverov s lehotou splatnosti kratšou ako 1 rok
- ručenia, garancie a finančné podporné prostriedky so splatnosťou kratšou ako 1 rok
- cudzozemec so sídlom v členskom štáte EÚ alebo OECD, ktorý má v tuzemsku zriadenú organizačnú zložku na podnikanie – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v tuzemsku, ktoré sú nevyhnutné na získanie prevádzkových priestorov pre túto organizačnú zložku
- rozšírenie operácií so zahraničnými cennými papiermi, ktoré nie sú obchodované na hlavných trhoch zahraničných búrz cenných papierov.

1. január 2002

- liberalizácia operácií so zahraničnými cennými papiermi v tuzemsku.

Ďalšie liberalizačné kroky, ktoré boli schválené zákonom NR SR č. 456/2002 z 25. júna 2002, ktorým sa mení a dopĺňa zákon NR SR č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon

1. január 2003

- liberalizácia finančných derivátov a zostávajúcich obmedzení s cennými papiermi.

1. január 2004

- zrušenie repatriačnej povinnosti, liberalizácia operácií s vkladovými účtami tuzemcov v zahraničí a liberalizácia operácií s cudzou menou
- liberalizácia priamych investícií mimo štátov OECD a Európskeho hospodárskeho priestoru a portfóliových investícií
- nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam mimo štátov OECD a EHP.

K dátumu pristúpenia SR k ES a EÚ

- cudzozemci – nadobúdanie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam okrem nehnuteľností, ktorých nadobudnutie je obmedzené osobitnými predpismi a okrem nadobúdania poľnohospodárskej pôdy s výnimkou občanov SR a štátnych príslušníkov členského štátu EÚ, ktorí majú prechodný pobyt v SR a ktorí na pôde hospodária najmenej 3 roky po nadobudnutí platnosti Zmluvy o pristúpení SR k ES a EÚ.

Obdobie od septembra 2001 do konca decembra 2002 možno charakterizovať ako obdobie výrazného posunu v integračnom úsilí Slovenskej republiky o vstup do Európskej únie. V tomto období si SR opätovne overila svoje schopnosti rokovať a získala cenné skúsenosti z prístupového procesu do Európskej únie.

Celkovo musela SR obhájiť svoju pozíciu v 31 kapitolách. Do decembra 2002 (Kodanský summit) SR obhájila a uzatvorila 30 negociačných kapitol. K pôvodnému počtu 29 negociačných kapitol boli dodatočne priradené ďalšie dve kapitoly (30 – Inštitúcie a 31 – Rôzne).

Národná banka Slovenska spolupracovala na týchto negociačných kapitolách:

	gestor
3 – Slobodné poskytovanie služieb	MF SR
4 – Slobodný pohyb kapitálu	MF SR
11 – Hospodárska a menová únia	MF SR
12 – Štatistika	ŠÚ SR
31 – Rôzne	MZV SR

Kapitola 31 – Rôzne bola dodatočne zaradená k celkovému počtu negociačných kapitol až v novembri 2002. Do tejto kapitoly sú začlenené tie otázky, ktoré sa vyskytli počas rokovaní a ktoré nie sú zahrnuté v predchádzajúcich kapitolách, avšak sú súčasťou legislatívy Európskej únie. Do tejto kapitoly patrí osem nasledujúcich oblastí:

1. Európsky rozvojový fond
2. Výskumný fond pre uhlie a oceľ
3. Európska centrálna banka
4. Dodatky k štatútu Európskej investičnej banky
5. Ochranné opatrenia
6. Implementácia a manažment predvstupových fondov
7. Prechodné opatrenia na poskytovanie pomoci EÚ zameranej na budovanie inštitúcií v nových členských štátoch po vstupe do EÚ
8. Dočasné ustanovenia – výmena listov.

V uvedených oblastiach prezentovala EÚ prostredníctvom prístupovej konferencie svoje spoločné pozície, v ktorých navrhuje spôsob úpravy danej oblasti po vstupe do EÚ. Do kompetencie Národnej banky Slovenska patrí v rámci uvedenej kapitoly najmä problematika Európskej centrálnej banky. Spoluúčasť sa predpokladá aj v oblasti Európskej investičnej banky a Predvstupových fondov EÚ.

Na kodanskom summite 13. decembra 2002 uzavrelo desať kandidátskych krajín (Cyprus, Česká republika, Estónsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovenská republika a Slovinsko) prístupové rokovania a dostalo pozvánku na vstup do Európskej únie. Slávnostný akt podpísania zmluvy sa uskutoční 16. apríla 2003 v Aténach a vstup nových členov do Európskej únie 1. mája 2004.

Európsky systém centrálnych bánk a Európska centrálna banka

Európsky systém centrálnych bánk (ESCB) je tvorený Európskou centrálnou bankou (ECB) a národnými centrálnymi bankami súčasných 15 členských štátov Európskej únie (EÚ). Eurosystém na rozdiel od ESCB zahŕňa ECB a národné centrálne banky tých členských štátov, ktoré už zaviedli euro. Podľa Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky sa centrálne banky kandidátskych krajín po vstupe do Európskej únie budú považovať za centrálne banky členských štátov s derogáciou (udelenými výnimkami) a právne akty Európskej centrálnej banky nebudú pre ne právne záväzné až do zrušenia derogácie a prechodu Slovenskej republiky do tretej etapy Hospodárskej a menovej únie.

Eurosystém a ESCB riadia orgány ECB s rozhodovacou právomocou, ktorými sú výkonná rada a riadiaca rada. Navyše bol zriadený tretí, prechodný orgán s rozhodovacou právomocou, ktorým je generálna rada. Jej zriadenie súvisí s existenciou členských štátov EÚ, ktoré ešte nezaviedli euro. Napriek jej nespornému významu pre proces asociovania národných centrálnych bánk je rozhodovanie v rámci ECB plne v kompetencii výkonnej rady a riadiacej rady. Generálna rada plní najmä úlohy súvisiace so zavedením eura vo všetkých členských štátoch a určité funkcie aj v rámci činností ESCB.

Spolupráca s Európskou centrálnou bankou za posledné obdobie dosiahla kvalitatívne novú úroveň. V septembri 2002 bol guvernér Národnej banky Slovenska prizvaný na pravidelné zasadnutia generálnej rady v úlohe pozorovateľa. Zároveň ECB požiadala NBS, aby nominovala svojich zástupcov do dvanástich výborov Európskeho systému centrálnych bánk.

Tieto výbory zabezpečujú plnenie konkrétnych úloh ESCB. Sú zložené zo zástupcov centrálnych bánk Eurosystému, pričom svojich zástupcov vymenovali aj národné centrálne banky tých členských štátov, ktoré ešte nezaviedli euro. Ich zástupcovia sa zúčastňujú na rokovaniach výborov v prípadoch, keď sa zaoberajú záležitosťami patriacimi do kompetencie generálnej rady. Centrálne banky kandidátskych krajín vrátane Národnej banky Slovenska vymenovali na

základe požiadavky ECB v roku 2002 svojich zástupcov do jednotlivých výborov, ktorí budú pôsobiť vo funkciách pozorovateľov. V súčasnosti je vytvorených 12 výborov ESCB:

1. Výbor pre účtovníctvo a menové príjmy
2. Výbor pre bankovky
3. Výbor pre bankový dohľad
4. Výbor pre externú komunikáciu
5. Výbor pre informačné technológie
6. Výbor pre interný audit
7. Výbor pre medzinárodné vzťahy
8. Výbor pre právo
9. Výbor pre operácie na trhu
10. Výbor pre menovú politiku
11. Výbor pre platobné a zúčtovacie systémy
12. Výbor pre štatistiku.

Dôležitou podmienkou pre spoluprácu medzi NBS a ECB je aj zabezpečenie kvalitného a rýchleho prenosu informácií. V tejto súvislosti dostala NBS v lete 2002 možnosť pripojenia sa k ECB a k ďalším centrálnym bankám prostredníctvom chráneného systému elektronickej pošty CebaMail (Central Banks Mail). Tento systém je určený na zasielanie dokumentov medzi NBS a ECB, prípadne medzi NBS a centrálnymi bankami v rámci systému.

Uvedené aktivity svedčia o tom, že NBS sa stáva aktívnym partnerom centrálnych bánk členských štátov Európskej únie, pričom reálna spolupráca sa už začala.

Program Phare

Národná banka Slovenska participuje od svojho vzniku aj na programe technickej pomoci poskytovanej Európskou úniou slovenskému bankovému sektoru a NBS z fondu Phare. Pri zostavovaní programu Phare sú určujúce priority predvstupovej stratégie SR k EÚ vyjadrené v dokumente Partnerstvo pre vstup, ktoré sú ďalej rozpracované v aktualizovanom Národnom programe pre prijatie acquis.

V každom období mala táto forma pomoci výrazný vplyv na formovanie bankového sektora v Slovenskej republike.

Projekt navrhnutý do Finančného memoranda 2001 bol zameraný na posilnenie dohľadu nad finančným trhom, ten však nezískal podporu Európskej komisie, a to najmä pre nejasnosti ohľadom budúcnosti inštitucionálneho začlenenia bankového dohľadu. Vzhľadom na skutočnosť, že v Správe o pripravenosti SR na členstvo publikovanej v novembri 2001 sa zdôrazňuje, že treba posilniť administratívne kapacity dohľadu nad poskytovaním finančných služieb, NBS v rámci prípravy programu Phare z Finančného memoranda 2002 opätovne predložila projekt, ktorý bol aktualizovaný v zmysle vládou schválenej koncepcie integrovaného dohľadu. Phare Management Committee v Bruseli schválilo predmetný projekt a na jeho realizáciu boli pridelené prostriedky EÚ v celkovej výške 2 mil. EUR. Táto úloha zároveň korešponduje s úlohami v oblasti bankového dohľadu, ktorých plnenie je jednou z podmienok Staff Monitored Program a Dohody o pôžičke EFSAL od Svetovej banky.

2. SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

Medzinárodný menový fond (MMF)

Najvyšší predstavitelia Národnej banky Slovenska sa v apríli 2002 zúčastnili na jarnom zasadnutí výborov Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky a koncom septembra 2002 na výročnom zasadnutí guvernérov členských krajín MMF a Svetovej banky vo Washingtone. Program výročného zasadnutia bol zameraný na nasledujúce hlavné body:

- *Svetová ekonomika a finančné trhy*

Medzinárodný menový a finančný výbor (IMFC) konštatoval, že hospodársky rast pokračuje vo všetkých hlavných svetových regiónoch, hoci postupuje pomalším tempom v porovnaní s očakávaniami zo začiatku roka 2002. Predpokladá sa, že posilňovanie svetovej

ekonomiky bude pokračovať, avšak i naďalej pretrvávajú riziká poklesu a nestability, ako aj strednodobé problémy spojené s trvalým porušením rovnováhy. Členské krajiny MMF by mali byť pripravené prijať potrebné opatrenia na podporu celkového a trvalého rastu.

• *Posilnenie prevencie kríz a ich riešenie*

Výbor podporil kroky, ktoré fond podnikol na pomoc krajinám v snahe zabraňovať krízam, ako aj zmierňovať vedľajšie účinky kríz, keď sa už vyskytli. Súčasťou politiky MMF z hľadiska predchádzania krízam je vynakladanie značných prostriedkov na zlepšenie schopnosti posúdiť citlivosť členských krajín voči finančným krízam. Dohľad fondu sa sústredil najmä na zlepšenie kvality a transparentnosti údajov. Včasné a podrobné údaje o zahraničnej zadlženosti a kapitálových tokoch zvyšujú možnosť odhalenia zraniteľnosti a v predstihu upozornia na potrebu zavedenia opatrení. Medzi hlavné indikátory citlivosti patrí finančný sektor, pretože je ovplyvnený správaním a očakávaniami medzinárodných finančných trhov, domácim podnikateľským prostredím a bankovým sektorom.

• *Úloha fondu v krajinách s nízkymi príjmami*

Na zasadnutí výboru bola ocenená aj úloha fondu v systéme pomoci pre chudobné krajiny, ktorá sa zameriava na zníženie chudoby a zrýchlenie rastu. IMFC privítal vzrastajúce úsilie krajín rozvíjať a implementovať svoje Programy stratégie znižovania chudoby (PRSP). Čoraz viac krajín zostavuje tento program ako súčasť procesu hľadania bilaterálnej alebo multilaterálnej pomoci.

Pokrok, ktorý sa urobil v Iniciatíve HIPC (Iniciatíva pre vysoko zadlžené chudobné krajiny) bol vysoko hodnotený. Výbor však upozornil na fakt, že udržateľný rast a znižovanie chudoby v rámci HIPC sa nedosiahne len poskytnutím prostriedkov na zníženie dlhového zaťaženia. Musí byť nevyhnutne doplnené o podstatné zlepšenie hospodárskej a sociálnej politiky, ako aj o zdravý ekonomický manažment a silnú vládu v daných krajinách.

• *Boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu*

Výbor privítal opatrenia, ktoré prijali mnohé členské krajiny v boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ako reakciu na akčný plán odsúhlasený v novembri 2001 v Ottawe a naliehal na krajiny, ktoré doteraz neprijali takéto opatrenia, aby tak urobili čo najskôr. Taktiež trval na rýchlom postupe pri výmene informácií medzi jednotlivými členskými krajinami, ktoré sa týkajú podozrivých transakcií z finančných sektorov.

V rámci dlhodobých, vzájomne prospešných a stabilných vzťahov Slovenskej republiky s Medzinárodným menovým fondom sa v priebehu roka 2002 uskutočnilo niekoľko misií MMF, ktoré boli zamerané na:

• *hodnotenie plnenia programu Staff Monitored Program – SMP* (február – marec 2002). Ide o podporný program navrhnutý Výkonnou radou MMF pre Slovenskú republiku na poskytnutie pomoci zo Svetovej banky – pôžičky EFSAL. Podľa záverov misie je plnenie programu SMP úspešné. Pokračuje rast hospodárstva a fiškálny a menový vývoj sú v súlade s týmto programom.

• *hodnotenie fiškálnej transparentnosti* (jún 2002). Misia vo svojej záverečnej správe uviedla, že finančný manažment a transparentnosť sa v posledných dvoch rokoch podstatne zlepšili a Slovenská republika spĺňa kódex fiškálnej transparentnosti v mnohých oblastiach.

• *vývoj strednodobej politiky* v súvislosti s nástupom novej vlády *a rozpočet na rok 2003* (november 2002). Misia ocenila pretrvávajúcu nízku infláciu a zvýšené tempo hospodárskeho oživenia, znepokojujúci je však veľký schodok na vonkajšom účte platobnej bilancie. Misia navrhla sprísniť fiškálnu politiku, uvoľniť menovú politiku a urýchliť prípravy na vstup do eurozóny.

Konzultácie so Slovenskou republikou podľa článku IV, ktoré sa raz za rok vedú s každou

členskou krajinou, sa uskutočnili počas misie v máji 2002. Misia MMF sa zamerala na ekonomický vývoj a stratégiu vo fiškálnej, menovej a devízovej oblasti, ako aj na ďalšie dôležité aspekty vývoja hospodárskej politiky. Ocenila, že Slovensko pokračuje vo svojom programe stabilizácie a komplexnej reštrukturalizácie a privatizácie. Prerokovaním správy o Slovenskej republike vo Výkonnej rade MMF vo Washingtone v auguste 2002 boli završené konzultácie podľa článku IV za rok 2002.

Národná banka Slovenska sa v máji 2002 uchádzala o možnosť zorganizovať stretnutie predstaviteľov ministerstiev financií a centrálnych bánk krajín belgickej konštituencie Medzinárodného menového fondu a Svetovej banky. Belgicko ako rozhodujúca krajina v rámci belgickej konštituencie uvítala túto iniciatívu a požiadala zástupcov NBS, aby v prvom polroku 2003 stretnutie zorganizovali.

V auguste 2002 požiadal výkonný riaditeľ belgickej konštituencie Willy Kiekens členské krajiny MMF o predloženie súboru opatrení prijatých v boji proti praniu špinavých peňazí a aktualizáciu národných akčných plánov. NBS zaslala uvedený materiál spolu s aktualizáciou Národného akčného plánu 10. septembra 2002.

Svetová banka (SB)

V marci a apríli 2002 pôsobila na Slovensku na požiadanie vlády Slovenskej republiky spoločná misia pracovníkov Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu zameraná na hodnotenie finančného sektora (FSAP – Financial Sector Assessment Program). Hlavným cieľom tejto misie bolo identifikovanie silných a slabých stránok sektora, odhalenie možnej zraniteľnosti a kľúčových možností rozvoja finančného systému na Slovensku. V podmienkach neustále sa meniacej finančnej štruktúry a vonkajšieho prostredia uviedla misia pretrvávajúce úlohy, ktoré finančný sektor musí vyriešiť a prekážky, ktoré treba prekonať, aby sa mohli plne uplatniť základné štandardy, predovšetkým štandardy týkajúce sa insolventnosti a ochrany práv veriteľov.

Uvedená misia mala mimoriadny význam z hľadiska očakávaného vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie. Tím odborníkov SB a MMF pôsobil vo všetkých relevantných inštitúciách Slovenskej republiky a na základe takto získaných podkladov vypracoval v septembri 2002 hodnotiacu správu s odporúčaniami na zlepšenie fungovania finančného sektora. Odporúčania týkajúce sa činnosti NBS sa priebežne plnia.

V decembri 2002 sa uskutočnila misia Svetovej banky, ktorá mala posúdiť implementáciu programu podporovaného pôžičkou EFSAL (Enterprise and Financial Sector Adjustment Loan). Hlavným zámerom misie bolo porovnať stav plnenia podmienok pre uvoľnenie druhej a tretej tranže pôžičky s podmienkami špecifikovanými v Dohode o pôžičke EFSAL z roku 2001. Misia prerokovala aj technickú pomoc pre program FSAP. Závery misie obsahujú odporúčania pre slovenské orgány.

Celková výška pôžičky EFSAL je 200 mil. EUR a má sa čerpať v troch tranžiach. Prvá tranža (60 mil. EUR) bola zo SB uvoľnená v decembri 2001. Druhá a tretia tranža (2 x 70 mil. EUR) budú po splnení príslušných podmienok uvoľnené pravdepodobne na jeseň 2003.

Koncom roka 2002 bola na Slovensku (v Bratislave) zriadená kancelária Medzinárodnej banky pre obnovu a rozvoj (IBRD), ktorá je kontaktným miestom pre možnosť užšej spolupráce medzi inštitúciami Slovenskej republiky a IBRD.

V zmysle uznesenia vlády č. 111 z 1. marca 2000 uhradilo Ministerstvo financií SR 27. marca 2002 druhú časť navýšenia kapitálového vkladu Slovenskej republiky v Mnohostrannej agentúre pre investičné záruky (MIGA) vo výške 161 372 USD.

Na základe uznesenia vlády č. 1 142 z 22. decembra 1999 uhradilo Ministerstvo financií SR dňa 17. januára 2002 druhú časť príspevku Slovenskej republiky v rámci 12. doplnenia zdrojov Medzinárodnému združeniu pre rozvoj (IDA) vo výške 570 000 SDR (717 630 USD).

V rámci plnenia záväzkov Slovenskej republiky voči Svetovej banke zabezpečila Národná banka Slovenska v spolupráci s Ministerstvom financií SR platby úrokov v celkovej výške 4,72 mil. USD a splátky istín vo výške 19,25 mil. USD z poskytnutých pôžičiek Structural Adjustment Loan (SAL) a Economic Recovery Loan (ERL) v súlade so stanoveným splátkovým kalendárom.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

Národná banka Slovenska si aj v roku 2002 plnila povinnosti akcionára Banky pre medzinárodné zúčtovanie. Na základe rozhodnutia 72. Výročného valného zhromaždenia BIS, konaného 8. júla 2002, vyplatila Banka pre medzinárodné zúčtovanie Národnej banke Slovenska dividendy za finančný rok 2001/2002, ukončený 31. marca 2002, vo výške 380 CHF na akciu. Celková suma vyplatených dividend predstavovala 1 014 600 CHF.

Pravidelné rokovania guvernérov centrálnych bánk sa v Banke pre medzinárodné zúčtovanie koncentrovali na menovú politiku a ďalšie významné otázky vývoja bankovníctva, čím vytvárali určujúci rámec pre efektívnu spoluprácu centrálnych bánk. BIS prispieva k odbornej spolupráci bánk aj pravidelnými prehľadmi vývoja devízového trhu a analýzami finančných trhov, ako aj prostredníctvom činnosti Bazilejského výboru pre bankový dohľad, Výboru pre platobné a zúčtovacie systémy, Výboru pre globálny finančný systém, Výboru pre zlato a devízy a ďalších odborných zoskupení.

Japan Bank for International Cooperation (JBIC)

V sprostredkovateľských bankách na Slovensku sa v priebehu roka 2002 postupne akumulovali prostriedky – splátky istiny z poskytnutých úverov Two Step Loan I, II a III od Japan Bank for International Cooperation, ktoré banky v SR využívali na revolvingové financovanie. Do 31. decembra 2002 bolo sprostredkovateľskými bankami v rámci revolvingového použitia úverových liniek TSL I, II, a III prefinancovaných 337 projektov v hodnote 3,8 mld. Sk.

V dôsledku zmien podmienok na úverovom a peňažnom trhu, predovšetkým poklesu úrokových sadzieb, ale aj vstupom nových akcionárov do bánk, sa v roku 2002 záujem o ďalšie využívanie uvedených úverových prostriedkov výrazne znížil. Niektoré sprostredkovateľské banky ich postupne splatili. Z tohto dôvodu Banková rada NBS na svojom rokovaní v novembri 2002 rozhodla uskutočniť v nasledujúcom roku predčasnú splátku peňažných prostriedkov v prospech JBIC.

Európska investičná banka (EIB)

Po vstupe do EÚ sa SR stane členom Európskej investičnej banky. Členstvo v EIB a podmienky jeho získania budú upravené zmenou Štatútu EIB. SR upíše svoj kapitál vo výške 408 489 500 EUR. Členstvom v EIB získa SR právo nominovať svojich zástupcov do orgánov banky. Oproti pôvodnému návrhu sa podarilo SR dosiahnuť výhodnejší splátkový kalendár (namiesto 4 až 8 rokov).

Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR)

V roku 2002 podpísala Európska banka pre obnovu a rozvoj so Slovenskou republikou spolu osem projektov v hodnote 120,5 mil. EUR. Celková suma investícií EBOR na Slovensku za rok 2002 bola v porovnaní s rokom 2001 nižšia.

V roku 2001 Slovenská republika podpísala s EBOR projekty v rekordnej hodnote od začiatku pôsobenia EBOR na Slovensku – bolo podpísaných 14 projektov v celkovej sume 344,5 mil. EUR.

Čo sa týka bankového sektora investovala EBOR do kapitálovej účasti v UniBanke sumu 3,6 mil. EUR, čím získala súčasný podiel na akcionárskom kapitáli 19,9 %.

V zmysle uznesenia vlády SR č. 871/1996 uhradilo Ministerstvo financií SR 12. apríla 2002 piatu časť navýšenia kapitálového vkladu Slovenskej republiky v EBOR vo výške 1,2 mil. EUR.

Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

Medzinárodná investičná banka a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu so sídlom v Moskve sú banky založené členskými krajinami bývalej Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. Po rozdelení Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v roku 1993 sa Slovensko ako samostatná republika stalo členom MIB a MBHS. Podiel Slovenskej republiky na splatenom kapitáli v MIB je 10,4 mil. EUR a v MBHS 8,6 mil. EUR.

Najvyšším riadiacim orgánom obidvoch bánk sú bankové rady, ktoré zasadajú dvakrát ročne. Jarné zasadnutia sa konajú spravidla v Moskve (sídle obidvoch bánk) a jesenné v jednom z členských štátov. V roku 2002 sa jesenné zasadnutia bankových rád MIB a MBHS konali v Mongolsku.

Jarné zasadnutia bankových rád MIB a MBHS sa v roku 2002 orientovali na prerokovanie a schválenie Výročných správ o činnosti bánk za rok 2001, na rokovania o vyrovnaní záväzkov Ruskej federácie voči obidvom bankám a koncepcii ďalšieho rozvoja bánk.

Vo veci vyrovnania záväzkov Ruskej federácie voči MIB a MBHS ruská strana informovala, že vláda RF pripravuje uznesenie, podľa ktorého by sa malo vyrovnanie zrealizovať.

Banková rada MBHS ďalej prerokovala a schválila Základné princípy tvorby všeobecných rezerv podľa jednotlivých druhov aktív, Správu o činnosti revíznej komisie MBHS, Plán práce revíznej komisie MBHS na obdobie od mája 2002 do mája 2003 a Menovanie nových členov revíznej komisie MBHS.

Na jesenných zasadnutiach boli prerokované a schválené Správy o činnosti obidvoch bánk za prvý polrok 2002 a Informácia o priebehu vyrovnania záväzkov RF a Kuby voči MIB a MBHS. Banková rada MIB ďalej schválila Informáciu o priebehu rokovaní o vyrovnaní vzájomných záväzkov a pohľadávok s bývalými členskými štátmi – Maďarskom a Poľskom, Plnenie rozpočtu všeobecných prevádzkových nákladov banky za osem mesiacov roku 2002 a ich plán na rok 2003 a Plán práce revíznej komisie MIB na rok 2003.

Vo veci vyrovnania pohľadávok MIB a MBHS voči Ruskej federácii informovala ruská strana, že vláda RF prijala uznesenie, podľa ktorého majú byť záväzky RF voči obidvom bankám vyrovnané v dvoch etapách. V rámci prvej etapy má ruská strana uhradiť záväzky MIB a MBHS voči veriteľom z Londýnskeho klubu, pričom sa o uhradenú sumu zníži výška záväzkov Ruskej federácie voči obidvom bankám. V rámci druhej etapy má byť vyrovnaný zostatok záväzkov RF voči MIB a MBHS. Podľa informácií ruskej strany by prvá etapa mala byť ukončená do konca prvého polroka 2003.

Na jarnom i na jesennom zasadnutí bankových rád MIB a MBHS sa konali aj ich spoločné zasadnutia, ktorých hlavným bodom rokovania bolo vyrovnanie vzájomných vzťahov obidvoch bánk s Ruskou federáciou vo veci vlastníckych vzťahov MIB a MBHS ku komplexu budov, v ktorých sídlia.

Svetová obchodná organizácia (WTO)

V roku 2002 prebiehal proces predkladania požiadaviek Slovenskej republiky na záväzky voči iným členským krajinám WTO a proces vypracovávania stanovísk a podkladov k liberalizačným požiadavkám, ktoré boli predložené SR vybranými členskými krajinami WTO (USA, Švajčiarsko, Japonsko). NBS za oblasť spadajúcu do jej kompetencie aktívne participovala na oboch.

V nadväznosti na prebiehajúce rokovania o liberalizácii služieb na pôde WTO sa v októbri 2002 uskutočnili v Ženeve úvodné bilaterálne rokovania medzi SR, USA, Švajčiarskom a Japonskom. Na tieto nadviazali špeciálne zasadnutia Rady pre obchod so službami a bilaterálne rokovania medzi delegáciami SR a USA a SR a Švajčiarska o liberalizácii obchodu so službami, ktoré sa uskutočnili v decembri 2002.

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)

Podobne ako v priebehu roka 2001, aj v roku 2002 SR aktívne participovala na práci v 140 výboroch a pracovných skupinách OECD. Taktiež pokračovala aktívna participácia zástupcov NBS v relevantných výboroch OECD. NBS priebežne vysielala svojich zástupcov na zasadnutia nasledujúcich výborov: Výbor pre hospodársku politiku (EPC), Výbor pre ekonomické prehľady (EDRC), Výbor pre medzinárodné investície (CIME), Výbor pre kapitálové pohyby a bežné neviditeľné transakcie (CMIT) a Výbor pre finančné trhy (CMF).

G. AUDÍTORSKÁ SPRÁVA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

AUDÍTORSKÁ SPRÁVA A ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA V SKRÁTENOM FORMÁTE

k 31. decembru 2002

Deloitte & Touche spol. s r.o.
BBC Prievozská 12
Bratislava 821 09
Slovenská republika

Obchodný register Okresného súdu Bratislava I
Oddiel: Sro
Vložka č.: 4444/B
IČO: 31 343 414

Tel.: +421 (2) 582 49 111
Fax: +421 (2) 582 49 222
www.deloitteCE.com

Deloitte & Touche

Národná banka Slovenska

Audítorská správa

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

Vykonali sme audit účtovnej závierky Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka") zostavenej k 31. decembru 2002 podľa slovenských účtovných predpisov. Audit sme vykonali v súlade so Slovenskými audítorskými štandardmi a účtovná závierka v skrátenom formáte uvedená v tejto výročnej správe je odvodená od auditovanej účtovnej závierky zostavenej v súlade so zákonom o účtovníctve.

V našej audítorskej správe zo 6. marca 2003 sme k účtovnej závierke, z ktorej je účtovná závierka v skrátenom formáte odvodená, vyjadrili názor bez výhrad.

Priložená účtovná závierka je zostavená vo formáte porovnateľnom s účtovnou závierkou používanou pre účely medzinárodného finančného výkazníctva. Podľa nášho názoru, účtovná závierka v skrátenom formáte, ktorá je uvedená v tejto výročnej správe, je konzistentná vo všetkých významných súvislostiach s účtovnou závierkou zostavenou v súlade so zákonom o účtovníctve, z ktorej bola odvodená.

Pre lepšie pochopenie finančnej situácie banky, výsledkov jej hospodárenia za príslušné obdobie a rozsahu našich audítorských postupov treba posudzovať účtovnú závierku v skrátenom formáte, ktorá je uvedená v tejto výročnej správe, spolu s našou audítorskou správou a účtovnou závierkou zostavenou v súlade so zákonom o účtovníctve, z ktorej bola odvodená.

Bratislava 6. marec 2003

Deloitte & Touche spol. s r.o.
Licencia SKAU č. 014

SLOVENSKÁ KOMORA AUDÍTOROV
Deloitte & Touche
evid. č. licencie
014

Ing. Zuzana Letková
zodpovedný audítor
Dekrét SKAu č. 865

SLOVENSKÁ KOMORA AUDÍTOROV
evid. č. dekrétu
865
Ing. Zuzana Letková

Deloitte
Touche
Tohmatsu

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Súvahy k 31. decembru 2002 a 2001
odvodené od účtovnej závierky zostavenej podľa slovenských účtovných predpisov
(v miliónoch Sk)

Majetok	**Príloha**	**2002**	**2001**
Zlato	4	1 026	1 027
Vklady v Medzinárodnom menovom fonde	5	4 623	5 186
Pohľadávky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám	6	26 969	40 233
Pohľadávky voči tuzemským finančným a iným inštitúciám	7	34 546	43 784
Cenné papiere	8	329 943	181 590
Podielové cenné papiere	9	145	145
Investičný majetok	10	6 582	6 700
Ostatný majetok	11	1 334	987
Spolu		**405 168**	**279 652**
Záväzky			
Emisia obeživa	12	93 898	91 189
Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu	5	4 623	5 186
Záväzky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám	13	11 956	23 905
Záväzky voči tuzemským finančným inštitúciám	14	128 729	89 413
Emitované cenné papiere	15	42 530	5 254
Záväzky voči štátu	16	95 391	13 377
Ostatné záväzky a rezervy	17	41 974	40 376
Záväzky spolu		419 101	268 700
Vlastné imanie			
Rezervný fond	18	10 165	9 925
Štatutárny fond	18	467	467
Kapitálový fond	18	82	82
Ostatné fondy	18	189	152
Strata (-) / zisk bežného roka	18	-24 836	326
Vlastné imanie spolu		-13 933	10 952
Spolu		**405 168**	**279 652**

Ing. Marián Jusko, CSc. **guvernér**

Ing. Milena Koreňová **vrchná riaditeľka úseku finančného riadenia a platobného styku**

Ing. Katarína Taragelová **riaditeľka odboru rozpočtu a účtovníctva**

Bratislava, 6. marca 2003

Príloha na stranách 4 až 20 je nedeliteľnou súčasťou účtovnej závierky v skrátenom formáte 2

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Výkazy ziskov a strát za rok 2002 a 2001
odvodené od účtovnej závierky zostavenej podľa slovenských účtovných predpisov
(v miliónoch Sk)

	Príloha	2002	2001
Úroky prijaté		12 061	11 978
Úroky platené		-11 015	-5 317
Zisk z úrokov	19	1 046	6 661
Prijaté dividendy		31	33
Prijaté poplatky a provízie		141	182
Platené poplatky a provízie		-33	-24
Zisk z poplatkov a provízií		108	158
Strata (-) / zisk z operácií s cennými papiermi	20	-454	589
Strata (-) z devízových operácií	21	-23 523	-3 312
Náklady na tlač bankoviek a mincí		-241	-251
Strata (-) / zisk z bankových operácií		**-23 033**	**3 878**
Ostatné opravné položky a rezervy		-162	3
Administratívne náklady	22	-732	-698
Odpisy	10	-255	-196
Iné prevádzkové náklady		-666	-630
Spolu prevádzkové náklady		-1 653	-1 524
Mimoriadne výnosy a náklady (-)		13	-30
Daň z príjmu		-1	-1
STRATA (-) / ZISK BEŽNÉHO ROKA	18	**-24 836**	**2 326**
Odvod zo zisku	18	0	-2 000
Strata (-) / zisk bežného roka po odvode zo zisku	18	-24 836	326

1. Všeobecné informácie o banke

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS" alebo „banka") je centrálnou bankou Slovenskej republiky. NBS bola zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS"). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993 ako emisná banka Slovenskej republiky. NBS je právnickou osobou so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša 1, IČO 30844789. V majetkovoprávnych vzťahoch pri nakladaní s vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. NBS tvorí ústredie v Bratislave, tri pobočky v Slovenskej republike (Bratislava, Banská Bystrica, Košice) a účelové organizačné zložky.

Hlavným cieľom NBS je udržiavanie cenovej stability, preto NBS:

- určuje menovú politiku,
- vydáva bankovky a mince,
- riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, platobný styk a zúčtovávanie dát platobného styku,
- vykonáva dohľad nad bezpečným fungovaním bankového systému a nad vykonávaním bankových činností,
- zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných finančných inštitúciách a zabezpečuje plnenie úloh vyplývajúcich z tohto zastúpenia,
- zastupuje Slovenskú republiku v operáciách na medzinárodných finančných trhoch súvisiacich s plnením menovej politiky.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada"). Podľa zákona o NBS je banková rada osemčlenná: guvernér, dvaja viceguvernéri, dvaja vrchní riaditelia NBS a traja ďalší členovia. Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky. Vrchných riaditeľov a ostatných členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky. Podľa zákona č. 149/2001 Z. z. zo 6. apríla 2001, s účinnosťou od 1. mája 2001, ktorým sa mení zákon o NBS, je funkčné obdobie členov bankovej rady päťročné. Do 30. apríla 2001 boli guvernér, viceguvernéri a vrchní riaditelia vymenúvaní na šesť rokov. Funkčné obdobie ostatných členov bankovej rady bolo štvorročné. Členstvo v bankovej rade je obmedzené najviac na dve funkčné obdobia nasledujúce za sebou. NBS zastupuje navonok guvernér.

V roku 2002 členmi bankovej rady boli:

Meno	funkcia	funkčné obdobie	
Ing. Marián Jusko, CSc.	guvernér	od 30. júla 1999	do 30. júla 2005
Ing. Elena Kohútiková, CSc.	viceguvernérka	od 28. marca 2000	do 28. marca 2006
Ing. Ivan Šramko	viceguvernér	od 11. januára 2002	do 11. januára 2007
Ing. Ján Mathes	vrchný riaditeľ	od 1. januára 1999	do 1. januára 2005
RNDr. Karol Mrva	vrchný riaditeľ	od 1. decembra 2000	do 1. decembra 2006
Prof. Ing. Jozef Košnár, DrSc.	člen	od 1. decembra 2000	do 1. decembra 2004

2. Spôsob zostavenia účtovnej závierky

Účtovná závierka v skrátenom formáte pre zverejnenie vo výročnej správe je odvodená od auditovanej riadnej účtovnej závierky zostavenej v súlade so zákonom č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve"). Účtovná závierka v skrátenom formáte je zostavená vo formáte porovnateľnom s formátom účtovnej závierky používanom pre účely vykazovania podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo. Pre lepšie pochopenie finančnej situácie banky a výsledkov jej hospodárenia za príslušné obdobie treba posudzovať účtovnú závierku v skrátenom formáte pre zverejnenie vo výročnej správe spolu s účtovnou závierkou zostavenou v súlade so zákonom o účtovníctve, z ktorej bola odvodená. Celková suma aktív a pasív uvedená v účtovnej závierke v skrátenom formáte pre zverejnenie vo výročnej správe sa líši od celkovej sumy aktív a pasív riadnej účtovnej závierky (603 817 mil. Sk k 31. decembru 2002 a 472 761 mil. Sk k 31. decembru 2001), z dôvodu započítania určitých položiek vykazovaných na strane aktív a pasív pre lepšiu prezentáciu účtovnej závierky v skrátenom formáte pre zverejnenie vo výročnej správe.

Účtovná závierka NBS za rok 2002 bola zostavená ako riadna účtovná závierka k 31. decembru 2002.

Všetky číselné informácie v účtovnej závierke za predchádzajúce obdobie sú porovnateľné s údajmi roku 2002.

Z dôvodu zmeny účtovania platených a prijatých úrokov z operácií so štátnou pokladnicou a štátnymi fondami došlo v roku 2002 k zmene prezentácie týchto položiek vo výkaze ziskov a strát. Údaje za predchádzajúce účtovné obdobie boli upravené tak, aby boli porovnateľné s rokom 2002.

3. Účtovné zásady

3.1. Oceňovanie majetku a záväzkov

Pri oceňovaní majetku a záväzkov v účtovníctve a pri účtovnej závierke banka postupovala v súlade s § 24 a 25 zákona o účtovníctve.

- Zlato bolo ocenené historickou nadobúdacou cenou 62,54451 Sk/gram.
- Obchodovateľné cenné papiere boli oceňované cenami obstarania. Pri oceňovaní úbytku rovnakého druhu cenných papierov bol použitý vážený aritmetický priemer. Ak trhová cena diskontovaných cenných papierov pri účtovnej závierke bola nižšia ako priemerná cena obstarania týchto cenných papierov a časového rozlíšenia výnosu, banka tvorila opravné položky. Banka tvorila pri účtovnej závierke opravné položky k cenným papierom pevne úročeným v prípade, že ich trhová cena bola nižšia ako priemerná cena obstarania týchto cenných papierov.
- Emitované pokladničné poukážky NBS boli oceňované nominálnymi hodnotami, pričom rozdiel medzi nominálnou hodnotou a predajnou cenou (diskont) bol účtovaný na účtoch časového rozlíšenia a amortizovaný rovnomerne do hospodárskeho výsledku banky.
- Podielové cenné papiere boli oceňované cenou obstarania.
- Zásoby boli oceňované obstarávacími cenami.
- Peňažné prostriedky a ceniny boli oceňované nominálnymi hodnotami.

- Pohľadávky a záväzky (vrátane záväzku z emisie peňazí) boli oceňované nominálnymi hodnotami. V prípade prechodného zníženia hodnoty pohľadávok boli k nim pri účtovnej závierke vytvorené opravné položky.
- Investičný majetok bol vykázaný v súvahe v obstarávacej alebo v reprodukčnej cene. Odpisovaný investičný majetok bol znížený o oprávky.

3.2. Oceňovanie majetku a záväzkov v cudzej mene

Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene boli prepočítané na Sk kurzom určeným v kurzovom lístku NBS ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v účtovnej závierke kurzom k 31. decembru 2002.

Kurzy hlavných cudzích mien použitých na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru boli:

Mena	množstvo	2002 kurz	2001 kurz
USD	1	40,036	48,467
EUR	1	41,722	42,760
JPY	100	33,511	36,915
XDR	1	54,226	60,836

3.3. Postupy odpisovania investičného majetku

Banka uplatnila ročné odpisové sadzby hmotného a nehmotného investičného majetku v roku 2002 takto:

Odpisová skupina	Doba odpisovania v rokoch	Ročná odpisová sadzba v %
1	4	25,0
2	8	12,5
3	15	6,7
4	30	3,4
5	40	2,5
6	určená osobitne	osobitná sadzba

Investičný majetok NBS zaradila do jednotlivých odpisových skupín takto:

1. kancelárska technika, stroje na spracovanie dát, osobné a dodávkové automobily, softvér
2. prístroje a osobitné technické zariadenia
3. zabezpečovacie zariadenia
4. energetické zariadenia
5. budovy a stavby
6. objekty a predmety odpisované osobitnou sadzbou (napr. zabezpečovacie monitorovacie zariadenia)

3.4. Postupy odpisovania pohľadávok

Pri odpise pohľadávok postupovala NBS v zmysle opatrenia MF SR č. 65/355/1996, ktorým sa ustanovuje účtová osnova a postupy účtovania pre banky v znení neskorších predpisov, zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov a vnútorných právnych predpisov NBS.

3.5. Dane

NBS je daňovníkom dane z príjmov právnických osôb, pričom v zmysle § 18 ods. 6 zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov sú predmetom dane iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá osobitnou sadzbou.

V roku 2002 bola NBS platiteľ dane z pridanej hodnoty. Od 1. marca 2003 NBS nie je platiteľ dane z pridanej hodnoty.

3.6. Hospodársky výsledok bežného roka

Za rok končiaci 31. decembrom 2002 vykázala NBS stratu. V súlade s § 38 zákona o NBS banková rada rozhodla, že strata zostane neuhradená, prevedie sa do nasledujúceho účtovného obdobia a uhradí sa zo ziskov budúcich účtovných období a ostatných zdrojov NBS.

4. Zlato

Hodnota zásob zlata spravovaných NBS bola 1 026 mil. Sk (1 027 mil. Sk v roku 2001), t. j. 16,4 mil. gramov rýdzeho zlata.

Položka neobsahuje zlato použité na swapové operácie vo výške 18,7 mil. gramov. Na zabezpečenie zlatých swapov NBS nakúpila predajné opcie (pozri pozn. 21 a 24).

5. Vklady a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu (ďalej len „MMF")

Vklady a záväzky voči MMF:

	2002	2001
Členská kvóta v MMF	4 623	5 186
Celková pohľadávka voči MMF	**4 623**	**5 186**
Úver Tranža	4 623	5 186
Celkový záväzok voči MMF	**4 623**	**5 186**

Členská kvóta v MMF bola denominovaná v zvláštnych právach čerpania (Special Drawing Rights, XDR) a je prepočítaná na Sk kurzom pravidelne stanovovaným MMF.

Záväzky voči MMF predstavovali čerpanie rezervnej tranže do výšky splatenej členskej kvóty v XDR.

6. Pohľadávky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám

Pohľadávky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Bežné účty v bankách	1 401	1 516
Termínované vklady v bankách	2 471	12 670
Úvery poskytnuté pri repo obchodoch	23 097	26 047
Celkom	**26 969**	**40 233**

Termínované vklady boli realizované v USD vo výške 2 471 mil. Sk (v roku 2001 v USD vo výške 10 190 mil. Sk a v EUR vo výške 2 480 mil. Sk).

NBS pri repo obchodoch poskytla úvery v EUR vo výške 23 097 mil. Sk (v roku 2001 v USD vo výške 2 423 mil. Sk a v EUR vo výške 23 624 mil. Sk), ktoré boli zabezpečené dlhopismi v EUR.

Pohľadávky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám podľa zostatkovej doby splatnosti pozri pozn. 25.

7. Pohľadávky voči tuzemským finančným a iným inštitúciám

Pohľadávky voči tuzemským finančným a iným inštitúciám boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Bežné účty	146	130
Úvery na podporu rozvoja malého a stredného podnikania	3 274	6 340
Redistribučné úvery	17 856	21 232
Ostatné pohľadávky	13 270	16 082
Klasifikované pohľadávky	11	11
Opravné položky ku klasifikovaným pohľadávkam	-11	-11
Celkom	**34 546**	**43 784**

Na redistribučné úvery banka prevzala štátne záruky (pozri pozn. 24).

Pohľadávky voči tuzemským finančným a iným inštitúciám podľa zostatkovej doby splatnosti pozri pozn. 25.

8. Cenné papiere

Cenné papiere vo vlastníctve NBS tvorili zahraničné cenné papiere v tejto štruktúre:

Emitent	*Druh cenného papiera*	2002	2001
Verejná správa			
	Štátne pokladničné poukážky	124 505	53 424
	Strednodobé dlhopisy	52 665	33 673
	Dlhodobé dlhopisy	48 378	45 061
	Opravné položky	-271	-642
		225 277	131 516
Finančné korporácie			
	Pokladničné poukážky	48 618	6 122
	Krátkodobé dlhopisy	20 945	9 495
	Strednodobé dlhopisy	24 689	21 823
	Dlhodobé dlhopisy	10 693	12 805
	Opravné položky	-279	-171
		104 666	50 074
Celkom		**329 943**	**181 590**

Zahraničné cenné papiere verejnej správy pozostávali zo štátnych pokladničných poukážok a štátnych dlhopisov vlád krajín Európskej únie, USA a Japonska.

Cenné papiere vo vlastníctve banky podľa zostatkovej doby splatnosti pozri pozn. 25.

9. Podielové cenné papiere

NBS vlastnila 120 kusov podielových cenných papierov v Bankovom zúčtovacom centre Slovenska, a.s. Bratislava v objeme 120 mil. Sk, čo predstavovalo 39,47 %-ný podiel na základnom imaní. V Banke pre medzinárodné zúčtovanie Bazilej vo Švajčiarsku NBS vlastnila 2 670 kusov podielových cenných papierov v celkovej výške 25 mil. Sk, čo predstavovalo 0,50 %-ný podiel na základnom imaní banky.

10. Investičný majetok

10.1. Nehmotný investičný majetok

Nehmotný investičný majetok	Nehmotný investičný majetok	Obstaranie NIM	Spolu
Stav NIM 1. 1. 2002	166	16	182
Prírastky	23	9	32
Úbytky	30	23	53
Transfery			
Stav NIM k 31. 12. 2002	**159**	**2**	**161**
Oprávky k 1. 1. 2002	130		130
Odpisy bežného roka	23		23
Oprávky z vyradeného NIM	30		30
Stav oprávok k 31. 12. 2002	123		123
Účtovná hodnota NIM k 1. 1. 2002	**36**	**16**	**52**
Účtovná hodnota NIM k 31. 12. 2002	**36**	**2**	**38**

10.2. Hmotný investičný majetok

Hmotný investičný majetok	Pozemky	Ostatný HIM neodpis.	Budovy a stavby	Technické zariadenia a stroje	Ostatný HIM odpis.	Obstaranie HIM	Poskytn. preddavky	Spolu
Stav HIM k 1. 1. 2002	302	71	1 276	1 297	170	4 810	68	7 994
Prírastky		6	4 227	570	210	304	14	5 331
Úbytky	3		127	65	24	5 009	37	5 265
Transfery		-5			-2			-7
Opravné položky							-44	-44
Stav HIM k 31. 12. 2002	**299**	**72**	**5 376**	**1 802**	**354**	**105**	**1**	**8 009**
Oprávky k 1. 1. 2002			205	1 007	128			1 340
Odpisy bežného roka			66	122	44			232
Oprávky z vyradeného HIM			23	35	49			107
Stav oprávok k 31. 12. 2002			248	1 094	123			1 465
Účtovná hodnota HIM k 1. 1. 2002	**302**	**71**	**1 071**	**290**	**42**	**4 810**		**6 654**
Účtovná hodnota HIM k 31. 12. 2002	**299**	**72**	**5 128**	**708**	**231**	**105**	**1**	**6 544**

11. Ostatný majetok

Ostatný majetok bol v tejto štruktúre:

	2002	2001
Účty časového rozlíšenia	762	515
Ostatné	707	472
Opravné položky k ostatným aktívam	-135	0
Celkom	**1 334**	**987**

Opravné položky k ostatným aktívam súviseli najmä s opravnými položkami z dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

12. Emisia obeživa

Záväzky z emisie obeživa predstavovali platné tuzemské bankovky a mince v obehu emitované bankou.

13. Záväzky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám

Záväzky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Vklady		
Európska investičná banka Luxemburg	1	0
Svetová banka	1 502	1 598
Fond PHARE	1	1
	1 504	1 599
Úvery		
Repo obchody	0	7 973
Japan Bank for International Cooperation	9 283	11 554
Európska investičná banka Luxemburg	1 169	1 343
Kreditný zostatok na nostro účte	0	1 436
	10 452	22 306
Celkom	**11 956**	**23 905**

Úvery prijaté od zahraničných bánk boli dlhodobé a určené na doplnenie zdrojov vybraných domácich bánk na podporu malého a stredného podnikania a na podporu určitých odvetví hospodárstva Slovenskej republiky.

Banka plánuje predčasné čiastočné splatenie úverov Two Step Loan (TSL) od Japan Bank for International Cooperation v roku 2003 vo výške 6 755 mil. Sk (20 156 mil. JPY).

Záväzky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám podľa zostatkovej doby splatnosti pozri pozn. 25.

14. Záväzky voči tuzemským finančným inštitúciám

Záväzky voči tuzemským finančným inštitúciám boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Bežné účty	2 598	1 954
Termínované vklady bánk	15 706	10 814
Peňažné rezervy bánk	21 374	22 769
Úvery z repo obchodov	84 719	51 366
Ostatné záväzky	4 332	2 510
Celkom	**128 729**	**89 413**

Repo obchody s tuzemskými bankami boli uskutočňované s cieľom riadiť likviditu a množstvo peňazí v obehu a boli zabezpečené pokladničnými poukážkami NBS (pozri pozn. 15).

Záväzky voči tuzemským finančným inštitúciám podľa zostatkovej doby splatnosti pozri pozn. 25.

15. Emitované cenné papiere

NBS eviduje záväzok z emisie pokladničných poukážok vo výške 192 530 mil. Sk (145 254 mil. Sk v roku 2001). Emisie boli vydané s cieľom vytvoriť dostatočnú zásobu cenných papierov na vykonávanie sterilizačných repo obchodov. Sterilizačné repo obchody súviseli s výkonom menovej politiky v oblasti operácií na voľnom trhu.

Na sterilizačné aktivity boli použité pokladničné poukážky NBS v hodnote 128 175 mil. Sk (57 154 mil. Sk v roku 2001), z toho 85 645 mil. Sk (51 900 mil. Sk v roku 2001) formou sterilizačných repo obchodov a 42 530 mil. Sk (5 254 mil. Sk v roku 2001) formou priamej emisie do portfólií tuzemských bánk.

16. Záväzky voči štátu

Záväzky voči štátu boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Bežné účty Slovenskej republiky	23 185	7 321
Termínované vklady Slovenskej republiky	72 206	6 056
Celkom	**95 391**	**13 377**

Záväzky voči štátu predstavovali bežné účty Slovenskej republiky vo výške 23 185 mil. Sk a termínované vklady Slovenskej republiky vo výške 72 206 mil. Sk.

Záväzky voči štátu podľa zostatkovej doby splatnosti pozri pozn. 25.

17. Ostatné záväzky a rezervy

Ostatné záväzky a rezervy boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Rezervy	15 033	15 490
Vklady mimorozpočtových prostriedkov orgánov Slovenskej republiky	14 502	16 539
Osobitné operácie s prostriedkami Slovenskej republiky	3 160	1 391
Usporiadacie účty termínových operácií	4 298	5 694
Vklady prostriedkov orgánov samosprávy	1 158	0
Účty časového rozlíšenia	537	539
Ostatné	3 286	723
Celkom	**41 974**	**40 376**

Položku Rezervy tvorili rezervy na devízové operácie v celkovej výške 15 033 mil. Sk (15 480 mil. Sk v roku 2001), z toho najväčší podiel predstavovala rezerva na otvorenú devízovú pozíciu v sume 13 728 mil. Sk (13 441 mil. Sk v roku 2001) a rezerva na zlaté swapy vo výške 1 305 mil. Sk (2 039 mil. Sk v roku 2001).

Rezerva na krytie kurzových strát z otvorenej devízovej pozície banky sa prehodnocuje na základe predpokladaného vývoja devízových rezerv a očakávaných zmien výmenných kurzov a slúži na ochranu voči riziku strát z nich vyplývajúcich. Rezerva na otvorenú devízovú pozíciu bola v roku 2002 použitá v objeme 13 441 mil. Sk. Súčasne, z dôvodu zohľadnenia predpokladaného rizika posilnenia kurzu slovenskej koruny v roku 2003, bola vytvorená rezerva na otvorenú devízovú pozíciu vo výške 13 728 mil. Sk.

Rezerva na zlaté swapy bola tvorená za účelom krytia rozdielu medzi trhovou cenou zlata použitého na swapové operácie a jeho historickou nadobúdacou cenou s cieľom zabrániť vysokej volatilite kurzových ziskov a strát (pozri pozn. 21).

Položku Osobitné operácie z prostriedkami Slovenskej republiky k 31. decembru 2002 predstavovali osobitné prostriedky poskytnuté z fondu Európskej únie spravované Ministerstvom financií Slovenskej republiky vo výške 3 160 mil. Sk .

Položka Ostatné obsahovala najmä bežné účty a termínované vklady ostatných klientov a záväzky voči dodávateľom.

18. Vlastné imanie a použitie hospodárskeho výsledku

Účty vlastného imania boli sumarizované takto:

	2002	2001
Rezervný fond	10 165	9 925
Štatutárny fond	467	467
Kapitálový fond	82	82
Ostatné fondy	189	152
Hospodársky výsledok za bežné účtovné obdobie	-24 836	326
Vlastné imanie spolu	**-13 933**	**10 952**

Za rok končiaci sa 31. decembra 2002 vykázala NBS stratu vo výške 24 836 mil. Sk. Táto strata predovšetkým súvisí s kurzovými stratami NBS. Počas roka 2002 sa výmenný kurz slovenskej koruny voči euru zhodnotil o 2,4 % (zo 42,76 SKK/EUR na 41,722 SKK/EUR), výmenný kurz slovenskej koruny voči americkému doláru sa zhodnotil o 17,4 % (zo 48,467 SKK/USD na 40,036 SKK/USD). Čistá devízová pozícia sa v roku 2002 zvýšila o 73,4 % zo 198 781 mil. Sk na 344 708 mil. Sk (pozri pozn. 23). Tento nárast možno pripisať najmä výnosom v cudzích menách z privatizácie alebo predaja štátneho majetku.

V súlade s § 38 zákona o NBS Banková rada NBS na svojom rokovaní 24. januára 2003 rozhodla, že strata za rok 2002 zostane neuhradená, prevedie sa do nasledujúceho účtovného obdobia a uhradí sa zo ziskov budúcich účtovných období a ostatných zdrojov NBS (pozri pozn. 26). Výška budúcich ziskov a možné obdobie úhrady straty sa nedajú predpokladať. K 31. decembru 2002 banka vykázala záporné vlastné imanie vo výške 13 933 mil. Sk. Po precenení zlata, finančných derivátov a obchodovateľných cenných papierov k 1. januáru 2003 a po prevode sociálneho fondu, fondu odmien a fondu dôchodcov z vlastného imania do záväzkov (pozri pozn. 26) dosiahlo vlastné imanie banky k uvedenému dátumu hodnotu (kladnú) 1 354 mil. Sk.

Banková rada NBS na svojom rokovaní dňa 20. decembra 2002 rozhodla, že prídely do fondov sa realizujú presunom z rezervného fondu.

19. Zisk z úrokov

Zisk z úrokov bol tvorený takto:

	2002	2001
Úroky prijaté od tuzemských bánk	1 282	2 530
Úroky prijaté od zahraničných bánk a medzinárodných finančných inštitúcií	351	194
Úroky prijaté z cenných papierov	8 921	8 531
Úroky prijaté pri repo obchodoch	596	666
Ostatné prijaté úroky	911	57
Prijaté úroky	**12 061**	**11 978**
Úroky platené Ministerstvu financií Slovenskej republiky	-2 920	-506
Úroky platené tuzemským bankám	-591	-528
Úroky platené zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám	-346	-441
Úroky platené pri repo obchodoch	-5 802	-2 952
Ostatné platené úroky	-1 356	-890
Platené úroky	**-11 015**	**-5 317**
Zisk z úrokov	**1 046**	**6 661**

Výška zisku z úrokov bola najvýraznejšie ovplyvnená ziskom z úrokov z cenných papierov, pozostávajúceho zo zisku z dlhopisov vo výške 5 948 mil. Sk (5 914 mil. Sk v roku 2001) a zo zisku z diskontovaných cenných papierov vo výške 2 973 mil. Sk (2 617 mil. Sk v roku 2001).

Úroky platené Ministerstvu financií Slovenskej republiky tvorili úroky platené z termínovaných vkladov vo výške 2 281 mil. Sk a úroky platené z bežných účtov vo výške 639 mil. Sk.

20. Strata (-) / zisk z operácií s cennými papiermi

Strata (-) / zisk z operácií s cennými papiermi boli tvorené takto:

	2002	2001
Kapitálový výnos z cenných papierov	1 946	2 160
Kapitálová strata z cenných papierov	-2 636	-2 098
Použitie opravných položiek k cenným papierom	786	1 341
Tvorba opravných položiek k cenným papierom	-550	-814
Strata (-) /zisk z operácií s cennými papiermi	**-454**	**589**

Kapitálový výnos z cenných papierov tvoril zisk z predaja cenných papierov v USD a v EUR. Najväčší podiel na kapitálovej strate z cenných papierov predstavoval rozdiel medzi nominálnou hodnotou pokladničných poukážok NBS a ich cenou pri predaji na primárnom trhu v objeme 1 312 mil. Sk (1 462 mil. Sk v roku 2001) a strata z úročených CP vo výške 1 295 mil. Sk (598 mil. Sk v roku 2001).

21. Strata z devízových operácií

Strata z devízových operácií bola tvorená takto:

	2002	2001
Výnosy z devízových operácií	15 684	8 075
Náklady na devízové operácie	-39 654	-12 883
	-23 970	-4 808
Použitie rezerv na devízové operácie	14 175	1 496
Tvorba rezerv na devízové operácie	-13 728	0
Strata z devízových operácií	**-23 523**	**-3 312**

NBS dosiahla čistú kurzovú stratu z devízových operácií vo výške 23 882 mil. Sk (strata 4 243 mil. Sk v roku 2001), vrátane straty z precenenia majetku a záväzkov v cudzej mene vo výške 7 513 mil. Sk (890 mil. Sk v roku 2001). Ďalej banka dosiahla stratu zo swapových operácií vo výške 51 mil. Sk (484 mil. Sk v roku 2001) a stratu z ostatných termínových devízových operácií v objeme 51 mil. Sk (81 mil. Sk v roku 2001). Suma 14 mil. Sk predstavovala rozdiel medzi trhovou a historickou cenou zlata pri predaji zlatých dukátov.

V roku 2002 banka použila rezervu na zlaté swapy vo výške 734 mil. Sk a rezervu na otvorenú devízovú pozíciu vo výške 13 441 mil. Sk. V roku 2002 banka vytvorila rezervu na otvorenú devízovú pozíciu vo výške 13 728 mil. Sk (pozri pozn. 17).

22. Administratívne náklady

Administratívne náklady v roku 2002 predstavovali náklady na zamestnancov tvorené mzdovými nákladmi vo výške 561 mil. Sk (522 mil. Sk v roku 2001) a sociálnymi nákladmi vo výške 171 mil. Sk (176 mil. Sk v roku 2001).

Sociálne náklady boli tvorené zákonnými odvodmi poistného na nemocenské, dôchodkové, zdravotné poistenie a poistenie v nezamestnanosti vo výške 146 mil. Sk a ostatnými sociálnymi nákladmi vo výške 25 mil. Sk, z ktorých najvýznamnejší podiel tvorili náklady na závodné stravovanie, povinný prídel do sociálneho fondu v zmysle zákona č. 152/1994 Z. z. o sociálnom fonde v znení neskorších predpisov a zákona 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov, náklady na doplnkové dôchodkové poistenie a náklady na dôchodkové pripoistenie.

V účtovnom období 2002 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 314 (1 318 v roku 2001), z toho vedúcich zamestnancov 154 (157 v roku 2001).

23. Menová štruktúra majetku a záväzkov

NBS vykazovala majetok a záväzky v slovenských korunách a v cudzích menách prepočítané na slovenské koruny v tejto štruktúre:

	Č.r.	Slovenské koruny	Cudzie meny v prepočte na Sk spolu	z toho: USD	EUR	JPY	XDR	Iné	Spolu
2002									
Aktíva	1	42 098	363 070	112 626	240 980	3 704	4 669	1 091	405 168
Pasíva	2	386 806	18 362	730	3 636	9 372	4 623	1	405 168
Čistá devízová pozícia	3=1-2	-344 708	344 708	111 896	237 344	-5 668	46	1 090	
2001									
Aktíva	4	50 906	228 746	73 859	144 061	4 515	5 218	1 093	279 652
Pasíva	5	249 687	29 965	2 378	10 735	11 664	5 186	2	279 652
Čistá devízová pozícia	6=4-5	-198 781	198 781	71 481	133 326	-7 149	32	1 091	
Spolu rozdiel	7=3-6	-145 927	145 927	40 415	104 018	1 481	14	-1	

24. Podsúvahové položky

Banka evidovala na podsúvahových účtoch budúce neodvolateľné pohľadávky a záväzky z termínových a opčných obchodov v tejto štruktúre:

	2002		2001	
	Pohľadávka	Záväzok	Pohľadávka	Záväzok
Menovo-úrokový swap	5 958	5 775	7 383	7 865
Úrokové swapy	1 652	1 652	1 750	1 750
Swapové operácie so zlatom	1 167	6 950	1 167	8 413
Termínové operácie	**8 777**	**14 377**	**10 300**	**18 028**
Nakúpené predajné opcie	6 950	1 167	8 413	1 167
Spolu termínové operácie a opcie	**15 727**	**15 544**	**18 713**	**19 195**

S cieľom zmeniť menovú štruktúru devízových rezerv NBS uzatvorila dlhodobý menový swap s výmenou JPY za USD. Swapová transakcia má konečnú splatnosť v roku 2010. V roku 2002 boli realizované splátky v marci a septembri v súlade so splátkovým kalendárom. Banka plánuje predčasné ukončenie dlhodobého menového swapu v roku 2003.

NBS uzatvorila dlhodobé swapové operácie so zlatom, z ktorých by pri ocenení aktuálnym kurzom zlata 342,75 USD/ozs k 31. decembru 2002 evidovala pohľadávku vo výške 8 235 mil. Sk a evidovala záväzok v USD po prepočítaní na Sk vo výške 6 950 mil. Sk.

S cieľom eliminovať riziko poklesu trhovej ceny zlata NBS kúpila európske put opcie na zlato, z ktorých k 31. decembru 2002 vykazovala pohľadávku v USD po prepočítaní na Sk vo výške 6 950 mil. Sk a evidovala by záväzok pri ocenení aktuálnym kurzom zlata 8 235 mil. Sk.

Pri ocenení zlata historickou cenou pohľadávka z dlhodobých swapových operácií a záväzok z nakúpených dlhodobých opcií predstavuje 1 167 mil. Sk.

Banka viedla v podsúvahovej evidencii prevzaté štátne záruky za redistribučné úvery vo výške 22 850 mil. Sk (29 132 mil. Sk v roku 2001). Štátne záruky sú tvorené istinou a úrokmi do doby splatnosti úverov.

25. Analýza splatnosti

Analýza splatnosti majetku a záväzkov NBS k 31. decembru 2002 podľa zostatkovej doby splatnosti:

Majetok	do 1 mesiaca vrátane	1 – 3 mesiace vrátane	do 1 roka vrátane	1 – 5 rokov vrátane	nad 5 rokov	Nešpecifikované	Spolu
Zlato		410	594			22	1 026
Vklady v MMF						4 623	4 623
Pohľadávky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám	26 311					658	26 969
Pohľadávky voči tuzemským finančným a iným inštitúciám	1 511	1 289	4 786	22 847	4 113		34 546
Cenné papiere	58 094	60 906	91 942	113 910	5 091		329 943
Podielové cenné papiere						145	145
Investičný majetok						6 582	6 582
Ostatný majetok	550	460	53	84	128	59	1 334
Majetok celkom	**86 466**	**63 065**	**97 375**	**136 841**	**9 332**	**12 089**	**405 168**
Záväzky a vlastné imanie							
Emisia obeživa						93 898	93 898
Záväzky voči MMF						4 623	4 623
Záväzky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám	846	707	707	5 533	3 505	658	11 956
Záväzky voči tuzemským finančným inštitúciám	128 729						128 729
Emitované cenné papiere	8 530	34 000					42 530
Záväzky voči štátu	31 737		63 654				95 391
Ostatné záväzky a rezervy	20 991	1 503	15 992	3 488			41 974
Rezervný fond						10 165	10 165
Štatutárny fond						467	467
Kapitálový fond						82	82
Ostatné fondy						189	189
Strata bežného roka						-24 836	-24 836
Záväzky a vlastné imanie celkom	**190 833**	**36 210**	**80 353**	**9 021**	**3 505**	**85 246**	**405 168**
Rozdiel	**-104 367**	**26 855**	**17 022**	**127 820**	**5 827**	**-73 157**	**0**

Analýza splatnosti majetku a záväzkov NBS k 31. decembru 2001 podľa zostatkovej doby splatnosti:

Majetok	do 1 mesiaca vrátane	1 – 3 mesiace vrátane	do 1 roka vrátane	1 – 5 rokov vrátane	nad 5 rokov	Nešpecifikované	Spolu
Zlato		948				79	1 027
Vklady v MMF						5 186	5 186
Pohľadávky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám	39 444					789	40 233
Pohľadávky voči tuzemským finančným a iným inštitúciám	1 711	1 430	4 574	29 691	6 378		43 784
Cenné papiere	26 947	25 093	43 946	70 542	15 062		181 590
Podielové cenné papiere						145	145
Investičný majetok						6 700	6 700
Ostatný majetok	199	297	152	122	129	88	987
Majetok celkom	**68 301**	**27 768**	**48 672**	**100 355**	**21 569**	**12 987**	**279 652**
Záväzky a vlastné imanie							
Emisia obeživa						91 189	91 189
Záväzky voči MMF						5 186	5 186
Záväzky voči zahraničným bankám a medzinárodným finančným inštitúciám	10 219	721	751	6 098	5 327	789	23 905
Záväzky voči tuzemským finančným inštitúciám	89 413						89 413
Emitované cenné papiere	2 000	3 254					5 254
Záväzky voči štátu	13 377						13 377
Ostatné záväzky a rezervy	18 672	441	14 448	6 805		10	40 376
Rezervný fond						9 925	9 925
Štatutárny fond						467	467
Kapitálový fond						82	82
Ostatné fondy						152	152
Nerozdelený zisk bežného roka						326	326
Záväzky a vlastné imanie celkom	**133 681**	**4 416**	**15 199**	**12 903**	**5 327**	**108 126**	**279 652**
Rozdiel	**-65 380**	**23 352**	**33 473**	**87 452**	**16 242**	**-95 139**	**0**

26. Udalosti po súvahovom dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Strata NBS za rok 2002 predstavovala objem 24 836 mil. Sk (pozri bod 18). V súlade s § 38 zákona o NBS banková rada na svojom 2. rokovaní dňa 24. januára 2003 schválila, že vykázaná strata ostane neuhradená, prevedie sa do nasledujúceho účtovného obdobia a uhradí sa zo ziskov budúcich účtovných období a ostatných zdrojov NBS.

V zmysle nového zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z. z. bola banka povinná dňom 1. januára 2003 oceniť a vykázať zlato, finančné deriváty a obchodovateľné cenné papiere v reálnej hodnote. Precenenie na reálnu hodnotu k 1. januáru 2003 je vykázané priamo na účty vlastného imania.

Preceňovanie majetku a záväzkov po 1. januári 2003 na reálnu hodnotu sa bude vykazovať vo výkaze ziskov a strát a v súvahe vo vlastnom imaní (platí pri zmene reálnej hodnoty zlata). Vplyvom precenenia zlata NBS na trhovú cenu vznikol fond na nové ocenenie zlata. Zostatok fondu k 1. januáru 2003 vo výške 13 278 mil. Sk predstavoval rozdiel medzi trhovou cenou zlata 342,75 USD/ozs a historickou nadobúdacou cenou zlata 62,54451 Sk/gram. Rozdiel z precenenia obchodovateľných cenných papierov a finančných derivátov na trhové ceny k 1. januáru 2003 predstavoval 2 198 mil. Sk. Celková výška úprav na reálnu hodnotu z precenenia zlata, finančných derivátov a obchodovateľných cenných papierov k 1. januáru 2003 predstavovala 15 476 mil. Sk. Podľa postupov účtovania pre banky platných od 1. januára 2003 banka tiež previedla sociálny fond, fond odmien a fond dôchodcov z vlastného imania do záväzkov k 1. januáru 2003, čím došlo k zníženiu vlastného imania o 189 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
A MEDZINÁRODNÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

k 31. decembru 2002

OBSAH

Správa nezávislého audítora	1
Súvahy	2
Výkazy ziskov a strát	3
Výkazy zmien vo vlastnom imaní	4
Výkazy peňažných tokov	5
Príloha k účtovnej závierke	6 – 28

Deloitte & Touche spol. s r.o.
BBC Prievozská 12
Bratislava 821 09
Slovenská republika

Obchodný register Okresného súdu Bratislava I
Oddiel: Sro
Vložka č.: 4444/B
IČO: 31 343 414

Tel.: +421 (2) 582 49 111
Fax: +421 (2) 582 49 222
www.deloitteCE.com

Deloitte & Touche

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Bankovej rade Národnej banky Slovenska:

Vykonali sme audity priložených súvah Národnej banky Slovenska (ďalej len „banka") k 31. decembru 2002 a 2001 a súvisiacich výkazov ziskov a strát, peňažných tokov a výkazov zmien vo vlastnom imaní za roky vtedy sa končiace. Za účtovnú závierku zodpovedá vedenie banky. Našou zodpovednosťou je na základe auditov vyjadriť názor na tieto účtovné závierky.

Audity boli vykonané v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi. Podľa týchto štandardov máme audit naplánovať a vykonať tak, aby sme získali primerané uistenie, že účtovné závierky neobsahujú významné nesprávnosti. Audit zahŕňa overenie dôkazov, ktoré dokladujú sumy a údaje v účtovných závierkach, výberovým spôsobom. Audit ďalej obsahuje hodnotenie použitých účtovných zásad a dôležitých odhadov vedenia banky, ako aj posúdenie účtovnej závierky ako celku. Sme presvedčení, že vykonané audity poskytujú dostatočné východisko pre vyjadrenie nášho názoru.

Podľa nášho názoru, účtovné závierky zobrazujú vo všetkých významných aspektoch pravdivo a vierohodne finančnú situáciu banky k 31. decembru 2002 a 2001, ako aj súvisiace výsledky jej hospodárenia, peňažné toky a zmeny vo vlastnom imaní za roky vtedy sa končiace, v súlade s Medzinárodnými štandardmi pre finančné výkazníctvo.

Bratislava 10. apríl 2003

Deloitte & Touche

Deloitte & Touche spol. s r.o.

Deloitte
Touche
Tohmatsu

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Súvahy zostavené podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS)
k 31. decembru 2002 a 2001
(v miliónoch Sk)

	Poznámky	2002	2001
Majetok			
Bežné účty a vklady v bankách	5	4 049	14 341
Zlato	6	15 472	15 118
Obchodovateľné cenné papiere	7	331 646	182 358
Derivátové finančné nástroje	8	757	696
Úvery bankám a iným inštitúciám	9	56 017	67 534
Členská kvóta v MMF	10	4 623	5 186
Investičný majetok	11	6 582	6 638
Ostatný majetok	12	1 319	1 012
Majetok spolu		**420 465**	**292 883**
Záväzky			
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám	13	147 634	121 731
Záväzky voči štátu	14	95 391	13 377
Emitované cenné papiere	15	42 530	5 254
Derivátové finančné nástroje	8	0	178
Úvery od MMF	10	4 623	5 186
Emisia obeživa	16	93 898	91 189
Ostatné záväzky	17	22 786	19 344
		406 862	256 259
Vlastné imanie			
Základné imanie (štatutárny fond)	18	467	467
Rezervy	18	36 798	36 157
Akumulovaná strata		(23 662)	0
		13 603	36 624
Záväzky a vlastné imanie spolu		**420 465**	**292 883**

Ing. Marián Jusko, CSc. guvernér

Ing. Milena Koreňová vrchná riaditeľka úseku finančného riadenia a platobného styku

Ing. Katarína Taragelová riaditeľka odboru rozpočtu a účtovníctva

Bratislava, 10. apríla 2003

Príloha na stranách 6 až 28 je nedeliteľnou súčasťou účtovnej závierky zostavenej podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS)

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Výkazy ziskov a strát zostavené podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) za roky 2002 a 2001
(v miliónoch Sk)

	Poznámky	2002	2001
Výnosové úroky a podobné príjmy		12 061	11 978
Nákladové úroky a podobné výdavky		(11 015)	(5 317)
Zisk z úrokov	19	1 046	6 661
Príjmy z dividend		31	33
Prijaté poplatky a provízie		141	190
Platené poplatky a provízie		(33)	(25)
Zisk z poplatkov a provízií		108	165
Zisky z obchodovateľných cenných papierov	20	508	298
Straty z devízových operácii	21	(23 622)	(3 247)
Prevádzkové náklady	22	(2 133)	(1 760)
Opravné položky na straty	9	687	(1 262)
(Strata)/zisk bežného roka		**(23 375)**	**888**

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Výkazy zmien vo vlastnom imaní zostavený podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) k 31. decembru 2002 a 2001
(v miliónoch Sk)

	Štatutárny fond	Všeobecné rezervy	Rezervný fond	Akumulovaná strata	Spolu
K 1.1. 2001	**467**	**14 130**	**9 925**	**-**	**24 522**
Efekt uplatnenia IAS 39 – zlato a finančné deriváty	-	12 693	-	-	**12 693**
K 1.1. 2001 - prepočítané	**467**	**26 823**	**9 925**	**-**	**37 215**
Zisk bežného roka				888	**888**
Precenenie zlata na reálnu hodnotu		521			**521**
Prevod z rezerv	-	(1 112)	-	1 112	-
Odvod zisku do ŠR	-	-	-	(2 000)	**(2 000)**
K 31. 12. 2001	**467**	**26 232**	**9 925**	**-**	**36 624**
Strata bežného roka				(23 375)	**(23 375)**
Tvorba zákonného rezervného fondu		(283)	283		-
Precenenie zlata na reálnu hodnotu		354			**354**
Tvorba rezervy na otvorenú devízovú pozíciu		287		(287)	-
K 31. 12. 2002	**467**	**26 590**	**10 208**	**(23 662)**	**13 603**

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Výkazy peňažných tokov zostavené podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) k 31. decembru 2002 a 2001
(v miliónoch Sk)

	2002	2001
Čistý peňažný tok z bežnej činnosti		
(Strata)/zisk bežného roka	(23 375)	888
Úpravy na zosúladenie čistej (straty)/zisku bežného roka a peňažného toku z bežnej činnosti		
Prijaté dividendy	(31)	(33)
Opravná položka k úverom	(514)	1 262
Zisk z precenenia obchodovateľných cenných papierov	(1 199)	(239)
Nerealizované kurzové straty/(zisky)	2 287	(192)
Odpisy	255	196
Zisk z finančných nástrojov	(240)	(568)
Ostatné	(10)	(4)
Čistý peňažný tok z bežnej činnosti pred zmenami stavu obchodného majetku a záväzkov	**(22 827)**	**1 310**
Zmena obchodného majetku a záväzkov		
Zníženie stavu zlata	1	1
(Zvýšenie)/zníženie stavu cenných papierov	(148 090)	17 054
Zníženie/(zvýšenie) stavu úverov poskytnutých bankám a iným inštitúciám	12 161	(26 701)
(Zvýšenie)/zníženie ostatného majetku	(27 711)	1 592
Zmena stavu obchodného majetku	(163 639)	(8 054)
Zvýšenie/(zníženie) vkladov bánk a finančných inštitúcií	5 867	(5 195)
Zvýšenie/(zníženie) emitovaných cenných papierov	37 276	(19 646)
Zvýšenie záväzkov voči štátu	82 015	1 097
(Zníženie)/zvýšenie záväzkov voči MMF	(1 342)	508
Zvýšenie stavu emisie obeživa	2 709	15 245
Zvýšenie/(zníženie) časového rozlíšenia a ostatných záväzkov	30 856	(1 096)
Zmena stavu obchodných záväzkov - celkom	157 381	(9 087)
Čistý peňažný tok z bežnej činnosti	**(29 085)**	**(15 831)**
Peňažný tok z investičnej činnosti		
Nákup investičného majetku	(199)	(370)
Prijaté dividendy	31	33
Zvýšenie/(zníženie) kvóty MMF	1 342	(508)
Čistý peňažný tok z investičnej činnosti	**1 174**	**(845)**
Čistý peňažný tok z finančnej činnosti		
Odvod do štátneho rozpočtu	0	(2 000)
Zvýšenie prijatých úverov	20 037	30 887
Čistý peňažný tok z finančnej činnosti	**20 037**	**28 887**
(Zníženie)/zvýšenie - netto peňazí a peňažných ekvivalentov	(7 874)	12 211
(Strata)/zisk z cudzej meny v hotovosti	(2 287)	192
Peniaze a peňažné ekvivalenty na začiatku roka	13 552	1 149
Peniaze a peňažné ekvivalenty na konci roka	**3 391**	**13 552**

1. Všeobecné informácie o banke

Národná banka Slovenska (ďalej len „NBS" alebo „banka") je centrálnou bankou Slovenskej republiky. NBS je zriadená na základe zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NBS"). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993 ako emisná banka Slovenskej republiky. NBS je právnickou osobou so sídlom v Bratislave, Imricha Karvaša 1, IČO 30844789. V majetkovoprávnych vzťahoch pri nakladaní s vlastným majetkom má postavenie podnikateľa. NBS tvorí ústredie v Bratislave, tri pobočky v Slovenskej republike (Bratislava, Banská Bystrica, Košice) a účelové organizačné zložky.

Hlavným cieľom NBS je udržanie cenovej stability a za tým účelom NBS:

- určuje menovú politiku,
- vydáva bankovky a mince,
- riadi, koordinuje a zabezpečuje peňažný obeh, platobný styk a zúčtovávanie dát platobného styku,
- vykonáva dohľad nad bezpečným fungovaním bankového systému a nad vykonávaním bankových činností,
- zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných finančných inštitúciách a zabezpečuje plnenie úloh vyplývajúcich z tohto zastúpenia,
- zastupuje Slovenskú republiku v operáciách na medzinárodných finančných trhoch súvisiacich s plnením menovej politiky.

Najvyšším riadiacim orgánom NBS je Banková rada NBS (ďalej len „banková rada"). Podľa zákona o NBS je banková rada osemčlenná: guvernér, dvaja viceguvernéri, dvaja vrchní riaditelia NBS a traja ďalší členovia. Guvernéra a viceguvernérov vymenúva a odvoláva prezident Slovenskej republiky. Vrchných riaditeľov a ostatných členov bankovej rady vymenúva a odvoláva vláda Slovenskej republiky. Podľa zákona č. 149/2001 Z. z. zo 6. apríla 2001, s účinnosťou od 1. mája 2001, ktorým sa mení zákon o NBS, je funkčné obdobie členov bankovej rady päťročné. Do 30. apríla 2001 boli guvernér, viceguvernéri a vrchní riaditelia vymenúvaní na šesť rokov. Funkčné obdobie ostatných členov bankovej rady bolo štvorročné. Členstvo v bankovej rade je obmedzené najviac na dve funkčné obdobia nasledujúce za sebou. NBS zastupuje navonok guvernér.

V roku 2002 členmi bankovej rady boli:

Meno	Funkcia	Funkčné obdobie	
Ing. Marián Jusko, CSc.	guvernér	od 30. júla 1999	do 30. júla 2005
Ing. Elena Kohútiková, CSc.	viceguvernérka	od 28. marca 2000	do 28. marca 2006
Ing. Ivan Šramko	viceguvernér	od 11. januára 2002	do 11. januára 2007
Ing. Ján Mathes	vrchný riaditeľ	od 1. januára 1999	do 1. januára 2005
RNDr. Karol Mrva	vrchný riaditeľ	od 1. decembra 2000	do 1. decembra 2006
Prof. Ing. Jozef Košnár, DrSc.	člen	od 1. decembra 2000	do 1. decembra 2004

2. Spôsob zostavenia účtovnej závierky

Priložená účtovná závierka NBS k 31. decembru 2002 je zostavená v súlade s Medzinárodnými štandardmi pre finančné výkazníctvo (ďalej len „IFRS"). Všetky číselné informácie v účtovnej závierke za predchádzajúce obdobie sú porovnateľné s údajmi roku 2002.

V roku 2001 banka po prvý raz aplikovala medzinárodný účtovný štandard IAS 39 Finančné nástroje – vykazovanie a oceňovanie (ďalej len „IAS 39"). Štandard IAS 39 zaviedol komplexný rámec účtovania o všetkých finančných nástrojoch. V zmysle štandardu je banka povinná zaradiť finančný majetok a záväzky do kategórií (na obchodovanie, na zabezpečenie, na predaj, investície do doby splatnosti, pôžičky a pohľadávky vytvorené bankou) a príslušne ich oceniť. Hlavný vplyv uplatnenia IAS 39 je v tom, že v banke je podstatná časť cenných papierov zaradená do kategórie na obchodovanie a rovnako ako zlato a finančné deriváty sú v súvahe vykázané v ich reálnej hodnote. Vplyv precenenia finančných nástrojov na reálnu hodnotu sa vykazuje od 1. januára 2001. Nákup finančných nástrojov je zaúčtovaný podľa dátumu obchodu.

Účtovná závierka je zostavená na základe obstarávacej ceny a upravená podľa precenenia určitých finančných nástrojov na reálnu hodnotu. Ocenenie položiek vykázaných v účtovnej závierke na základe obstarávacej ceny sa výrazne neodlišuje od ich ocenenia v reálnej hodnote.

3. Zhrnutie účtovných zásad

3.1. Zlato

Zlato je vykázané v účtovnej závierke podľa účtovných štandardov pre finančné nástroje. Bankou je zaradené do kategórie „na predaj". V súvahe je vykázané ako majetok v reálnej hodnote, ktorá vychádza z jeho trhovej ceny (pozri pozn. 6). Zaradenie zlata do kategórie na predaj vyplýva z podstaty používania zlata ako devízovej rezervy banky. Banka používa zlato pri repo obchodoch, na dosahovanie výnosov zo zlatých depozít a pri swapoch. V súčasnosti NBS nemá zámer zlato predať.

Vplyv precenenia zlata na reálnu hodnotu je vykázaný vo výkaze zmien vo vlastnom imaní.

3.2. Obchodovateľné cenné papiere

Cenné papiere obchodovateľné na peňažnom a kapitálovom trhu sa vykazujú ku dňu súvahy v reálnej hodnote, ktorá vychádza z trhových cien. Zmeny reálnej hodnoty obchodovateľných cenných papierov sú vykázané vo výkaze ziskov a strát.

3.3. Majetkové účastiny

Majetkové účastiny sú zaradené do kategórie finančný majetok určený na predaj. Majetkové účastiny banky sú ocenené cenou obstarania z dôvodu nezaznamenanej trhovej ceny.

3.4. Derivátové finančné nástroje

Derivátové finančné nástroje banky zahŕňajú menovo - úrokový swap, zlatý úrokový swap a predajné opcie na zlato. Bankou sú zaradené podľa požiadaviek IAS 39 do kategórie finančný majetok na obchodovanie, pretože nespĺňajú všetky kritériá pre zaradenie do kategórie „na zabezpečenie". Napriek tomu ich banka nedrží za účelom získania výhod z krátkodobých pohybov cien na trhu, zmien výmenných kurzov a úrokových sadzieb (pozri pozn. 8). Ku dňu závierky sú ocenené v reálnej hodnote. Reálna hodnota vychádza z trhových cien, z metód diskontovaných peňažných tokov a z modelov ocenenia opcií.

V súlade s IAS 39 sú derivátové finančné nástroje vykázané v súvahe ako majetok, ak ich reálna hodnota je priaznivá pre banku, a ako záväzok, ak ich reálna hodnota je nepriaznivá.

Po počiatočnom uplatnení IAS 39 1. januára 2001 je vplyv zmien ocenenia derivátových finančných nástrojov na reálnu hodnotu vykázaný vo výkaze ziskov a strát.

3.5. Repo a reverzné repo operácie

Operácie s cennými papiermi kúpenými na základe zmlúv o spätnom predaji (reverzné repo operácie) sú vykázané ako poskytnuté úvery a operácie s cennými papiermi, resp. zlatom, predávanými na základe zmlúv o spätnej kúpe (repo operácie) sú vykázané ako prijaté úvery so zabezpečovacím prevodom cenných papierov, resp. zlata.

3.6. Úvery a opravné položky

Úvery poskytnuté bankám a iným finančným inštitúciám sa vykazujú v súvahe vo výške istiny zníženej o opravné položky na možné straty. Tvorba opravných položiek sa vykazuje ako náklad vo výkaze ziskov a strát. Rozpustenie opravných položiek pri odstránení dôvodov ich tvorby sa prejaví vo výkaze ziskov a strát.

Pri výpočte opravnej položky k poskytnutému úveru Fondu ochrany vkladov (ďalej len „FOV") je použitá metóda diskontovaného peňažného toku.

3.7. Investičný majetok

Investičný majetok je vykázaný v súvahe v obstarávacej cene vrátane nákladov spojených s jeho obstaraním. Odpisovaný investičný majetok je znížený o oprávky. Obstarávacia cena investičného majetku nezahrňuje daň z pridanej hodnoty, s výnimkou osobných automobilov.

Investičný majetok je odpisovaný rovnomerne.

Investičný majetok NBS je zaradený do jednotlivých odpisových skupín takto:

	%
1. kancelárska technika, stroje na spracovanie dát, osobné a dodávkové automobily, softvér	25,0
2. prístroje a osobitné technické zariadenia	12,5
3. zabezpečovacie zariadenia	6,7
4. energetické zariadenia	3,4
5. budovy a stavby	2,5
6. objekty a predmety odpisované osobitnou sadzbou (napr. zabezpečovacie monitorovacie zariadenia)	Osobitná sadzba

3.8. Oceňovanie majetku a záväzkov v cudzej mene

Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sú prepočítané na Sk kurzom určeným v kurzovom lístku NBS ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v účtovnej závierke kurzom k 31. decembru. Všetky kurzové zisky a straty sú vykázané vo výkaze ziskov a strát.

Kurzy hlavných cudzích mien použitých na ocenenie k 31. decembru boli:

Mena	množstvo	2002 kurz	2001 kurz	2000 kurz
USD	1	40,036	48,467	47,389
EUR	1	41,722	42,760	43,996
JPY	100	33,511	36,915	41,397
XDR	1	54,226	60,836	61,751

3.9. Emitované cenné papiere

Emitované pokladničné poukážky NBS sú vykázané v nominálnej hodnote. V súvahe sú kompenzované so spätne nakúpenými pokladničnými poukážkami do portfólia NBS, vrátane časového rozlíšenia diskontu.

3.10. Emisia obeživa

NBS spravuje emisiu bankoviek a mincí a ich sťahovanie z obehu. Príslušný záväzok z emisie obeživa sa vykazuje v súvahe.

3.11. Dane

NBS je daňovníkom dane z príjmov právnických osôb, kde v zmysle § 18 zákona č. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov sú predmetom dane iba príjmy, z ktorých sa daň vyberá osobitnou sadzbou.

Od 1. marca 2003 banka nie je platiteľ dane z pridanej hodnoty.

3.12 Hospodársky výsledok

V súlade s § 38 zákona o NBS výsledkom hospodárenia banky za účtovné obdobie je vytvorený zisk alebo strata. NBS použije vytvorený zisk na prídely do rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku, prípadne na úhradu straty z minulých rokov. Zostávajúci zisk banka odvedie do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Stratu vytvorenú v účtovnom období môže NBS uhradiť z rezervného fondu alebo z iných fondov, alebo banková rada môže rozhodnúť, že sa neuhradená strata prevedie do nasledujúceho účtovného obdobia.

3.13. Výnosy a náklady z bežnej činnosti

Výnosové a nákladové úroky, poplatky a provízie sú uznané v okamihu, keď vzniknú. Sú zaúčtované a vykázané v účtovnej závierke v súlade s akruálnym princípom.

3.14. Náklady na požitky pre zamestnancov

NBS vytvára na krytie požitkov zamestnancov sociálny fond, fond odmien a fond dôchodcov, ktorých tvorba je premietnutá v znížení hospodárskeho výsledku vo výkaze ziskov a strát.

K financovaniu štátneho dôchodkového plánu NBS vykonáva pravidelné odvody do štátnej Sociálnej poisťovne, ktoré sú premietnuté vo výkaze ziskov a strát.

V účtovnom období 2002 bol priemerný prepočítaný počet zamestnancov 1 314 (1 318 v roku 2001), z toho 154 vedúcich zamestnancov (157 v roku 2001).

3.15. Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty

Pre účely výkazu peňažných tokov sú do peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov zahrnuté zostatky hotovosti, bežných a vkladových účtov a termínovaných vkladov so splatnosťou do 90 dní. Peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty nezahŕňajú vklady vo Svetovej banke, pretože majú charakter kapitálových vkladov.

4. Použitie finančných nástrojov

Finančným nástrojom je každá zmluva, ktorá dáva podnet k vzniku finančného majetku v jednej spoločnosti a finančného záväzku alebo nástroja v druhej spoločnosti.

V súlade s IAS 39 banka používa a vykazuje zlato ako finančný nástroj (pozri pozn. 3.1 a 6).

Súvaha NBS pozostáva vo veľkej miere z finančných nástrojov. Tieto nástroje vystavujú banku viacerým finančným rizikám. Hlavným cieľom je zaistiť minimalizáciu rizík spojených so spravovaním finančných nástrojov, vrátane derivátových finančných nástrojov. Tzn. najdôležitejšou úlohou je bezpečné spravovanie finančných nástrojov. Všetky ostatné kritériá sú tomuto cieľu podriadené.

Na zabezpečenie týchto cieľov banka stanovuje zásady spravovania finančných nástrojov. Zásady určujú typy a hraničné hodnoty akceptovateľného rizika spojeného s pôsobením NBS ako konzervatívneho investora na finančných a kapitálových trhoch.

Derivátové finančné nástroje sú vykázané v súvahe v reálnej hodnote. Keďže podmienky hodnotenia termínových a opčných obchodov, ktoré banka uzatvorila v minulosti, nespĺňajú všetky kritériá definované v IAS 39 pre účtovanie a vykazovanie zabezpečovacích operácií, banka zaradila derivátové finančné nástroje do kategórie na obchodovanie.

4.1. Finančné riziká

4.1.1. Kurzové riziko

Kurzové riziko je chápané ako riziko straty spôsobené zmenou výmenných kurzov slovenskej koruny. Dopad zmeny kurzu na hospodárenie NBS je dominantný, pretože kurzové riziko je naviazané nielen na volatilitu výmenného kurzu EUR/SKK ale aj na zmeny kurzu EUR/USD. Kurzové riziko vyplýva z otvorenej devízovej pozície NBS.

Menové zloženie otvorenej devízovej pozície bolo stanovené bankovou radou na 70:30 v prospech EUR voči USD. Povolená odchýlka podielu USD v otvorenej devízovej pozícií bola stanovená na +/-2 % a tento limit sa udržiava vzájomnými nákupmi a predajmi príslušných mien.

Vzhľadom na devízovú štruktúru majetku a záväzkov v bilancii banky, ktorá vyplýva zo špecifického postavenia NBS a jej prioritnej úlohy, udržania cenovej stability, nemôže sa banka efektívne zabezpečiť voči kurzovému riziku.

Počas roka 2002 sa výmenný kurz slovenskej koruny voči Euru zhodnotil o 2,4 % (zo 42,76 SKK/EUR na 41,722 SKK/EUR), výmenný kurz slovenskej koruny voči americkému doláru sa zhodnotil o 17,4 % (zo 48,467 SKK/USD na 40,036 SKK/USD). Takéto posilnenie slovenskej koruny značne ovplyvnilo stratu NBS.

Čistá devízová pozícia sa v roku 2002 zvýšila o 72,5 % z 205 621 mil. Sk na 354 581 mil. Sk. Tento nárast možno pripísať najmä príjmom z privatizácie alebo predaja štátneho majetku (pozri pozn. 14).

Denné riadenie kurzového rizika je v udržiavaní príslušnej časti devízových aktív podľa menovej skladby devízových pasív a štruktúry otvorenej devízovej pozície v súlade s rozhodnutím bankovej rady. Monitoring a meranie citlivosti sú zamerané na meranie aktuálnych kurzových rozdielov a na odhad budúcich dopadov negatívneho vývoja výmenných kurzov (z hľadiska hospodárskeho výsledku), a to cez výpočet ukazovateľov citlivosti.

Tabuľky sumarizujú mieru rizika kurzových zmien:

	Č.r.	SKK	CM	z toho: USD	EUR	JPY	XDR	Iné
2002								
Majetok	1	**40 618**	**379 847**	**129 096**	**242 326**	**3 691**	**4 669**	**65**
z toho:								
Bežné účty a vklady v bankách		146	3 903	3 174	356	287	46	40
Zlato			15 472	15 472				
Obchodovateľné cenné papiere			331 646	109 681	218 561	3 404		
Derivátové finančné nástroje			757	757				
Úvery bankám a iným inštitúciám		32 620	23 397		23 397			
Členská kvóta v MMF			4 623				4 623	
Investičný majetok		6 582						
Ostatný majetok		1 270	49	12	12			25
Záväzky	2	**381 596**	**25 266**	**7 633**	**3 638**	**9 371**	**4 623**	**1**
z toho:								
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám		129 574	18 060	7 607	1 170	9 283		
Záväzky voči štátu		95 391						
Emitované cenné papiere		42 530						
Derivátové finančné nástroje								
Úvery od MMF			4 623				4 623	
Emisia obeživa		93 898						
Ostatné záväzky		20 203	2 583	26	2 468	88		1
Otvorená devízová pozícia	3=1-2	**(340 978)**	**354 581**	**121 463**	**238 688**	**(5 680)**	**46**	**64**
2001								
Majetok	4	**48 708**	**244 175**	**89 705**	**144 612**	**4 563**	**5 218**	**77**
z toho:								
Bežné účty a vklady v bankách		130	14 211	11 007	2 621	510	32	41
Zlato			15 118	15 118				
Obchodovateľné cenné papiere			182 358	60 423	117 939	3 996		
Derivátové finančné nástroje			696	696				
Úvery bankám a iným inštitúciám		41 085	26 449	2 423	24 026			
Členská kvóta MMF			5 186				5 186	
Investičný majetok		6 638						
Ostatný majetok		855	157	38	26	57		36
Záväzky	5	**217 705**	**38 554**	**10 967**	**10 735**	**11 664**	**5 186**	**2**
z toho:								
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám		90 223	31 508	10 638	9 316	11 554		
Záväzky voči štátu		13 377						
Emitované cenné papiere		5 254						
Derivátové finančné nástroje			178	178				
Úvery od MMF			5 186				5 186	
Emisia obeživa		91 189						
Ostatné záväzky		17 662	1 682	151	1 419	110		2
Otvorená devízová pozícia	6=4-5	**(168 997)**	**205 621**	**78 738**	**133 877**	**(7 101)**	**32**	**75**
Spolu medziročný rozdiel	7=3-6	**(171 981)**	**148 960**	**42 725**	**104 811**	**1 421**	**14**	**(11)**

4.1.2. Riziko úrokovej sadzby

NBS je vystavená riziku pohybu trhových úrokových sadzieb na jej finančnú pozíciu a cash flow.

Väčšina finančného majetku banky je úročená. Možno konštatovať, že približne 87 % finančného majetku je k 31. decembru 2002 úročeného fixnou úrokovou sadzbou. Približne 8 % finančného majetku je úročeného variabilnou úrokovou sadzbou, ktorá je použitá pri repo operáciách, redistribučných úveroch a úveroch Two Step Loan a Apex Global Loan poskytnutých tuzemským bankám (pozri pozn. 9). V tomto prípade zmluvne dohodnutá variabilná úroková sadzba vychádza z diskontnej úrokovej sadzby, ktorá bola v roku 2001 zmenená na sadzbu 14 dňových repo tendrov. Táto úroková sadzba v apríli 2002 vzrástla zo 7,75 % na 8,25 %, v októbri 2002 poklesla na 8 % a od novembra 2002 je vo výške 6,50 %. Približne 5 % finančného majetku banky je neúročeného.

Riadenie úrokového rizika je taktiež zohľadnené pri cenných papieroch v štruktúre benchmarkov (benchmark znamená rizikovo neutrálne portfólio slúžiace ako meradlo, voči ktorému sa oceňuje skutočné portfólio), ako aj v skladbe intervenčného portfólia. Obchodovateľné cenné papiere tvoria viac ako dve tretiny finančného majetku úročeného fixnou úrokovou sadzbou. Priemerná splatnosť benchmarku (durácia) je schválená bankovou radou v rámci celkovej politiky správy devízových rezerv na úrovni 1,5 roka s maximálnymi prípustnými odchýlkami +/-6 mesiacov od stanovenej neutrálnej hodnoty.

Takmer 60 % finančných záväzkov banky je úročených fixnou úrokovou sadzbou. Približne 24 % sú neúročené finančné záväzky, kde najväčší podiel predstavujú záväzky z emisie obeživa. Zostatok finančných záväzkov banky je úročených variabilnou úrokovou sadzbou.

Úročený majetok a záväzky banky vychádzajú zo sadzieb, ktoré sa približujú, alebo sa rovnajú trhovej hodnote s výnimkou úrokovej sadzby úveru poskytnutému FOV (pozri pozn. 9) a úrokovej sadzby peňažných rezerv bánk (pozri pozn. 13), ktoré banková rada NBS schválila vo výške 1,5 %.

Vzhľadom ku skutočnosti, že podstatný podiel v súvahe banky tvorí finančný majetok a záväzky úročený fixnou úrokovou sadzbou, je možné zistiť mieru rizika úrokových sadzieb z tabuliek, ktoré analyzujú majetok a záväzky banky podľa zostatkovej doby splatnosti (pozri pozn. 4.1.4).

Nasledujúce tabuľky sumarizujú efektívnu úrokovú sadzbu finančného majetku a záväzkov (vážený aritmetický priemer pri cenných papieroch) podľa hlavných mien:

Rok 2002 Majetok	EUR %	USD %	XDR %	JPY %	SKK %
Bežné účty a vklady v bankách	2,35	1,13	2,12	0,00	3,44
Zlato		0,38			
Cenné papiere na obchodovanie	3,50	2,00		1,00	
Úvery bankám a iným inštitúciám	3,94	1,75			7,39
Derivátové finančné nástroje		2,05		2,60	
Členská kvóta v MMF			0,00		0,00
Úvery klientom					8,37
Záväzky					
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám	3,29	1,75		3,15	5,06
Derivátové finančné nástroje		3,49			
Záväzky voči štátu					6,50
Emitované cenné papiere					7,53
Úvery od MMF			0,00		0,00
Záväzky voči ostatným klientom	2,00				4,66

Rok 2001 Majetok	EUR %	USD %	XDR %	JPY %	SKK %
Bežné účty a vklady v bankách	2,65	3,47	3,41	0,00	4,63
Zlato		0,50			
Cenné papiere na obchodovanie	5,27	6,81		1,00	
Úvery bankám a iným inštitúciám	4,57	3,88			7,88
Derivátové finančné nástroje		2,05		2,60	
Členská kvóta v MMF			0,00		0,00
Úvery klientom					7,31
Záväzky					
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám	3,91	3,88		3,15	4,22
Derivátové finančné nástroje		4,62			
Záväzky voči štátu					5,12
Emitované cenné papiere					7,75
Úvery od MMF			0,00		0,00
Záväzky voči ostatným klientom	1,66	1,00			7,75

4.1.3. Úverové riziko

Úverové riziko je chápané ako riziko finančnej straty súvisiacej so zmenou kreditného charakteru investície a jeho vnímania investormi. Riadenie úverového rizika má v banke prioritu, pretože v prípade neplnenia záväzkov zmluvného partnera hrozí strata celej investície. Na riadenie úverového rizika banky sú určené zásady.

Za účelom zníženia úverového rizika sú stanovené limity pre jednotlivých partnerov NBS, ako aj pre jednotlivé druhy operácií. Ako hlavný zdroj informácií pre ohodnotenie kvality partnerských strán NBS slúžia pravidelne aktualizované údaje ratingovej agentúry Fitch. Pre hodnotenie bonity cenných papierov, s ktorými banka obchoduje, sú použité hodnotenia ratingových agentúr Standard & Poor´s a Moody´s .

Úverové riziko z repo operácií je minimalizované, pretože všetky úvery sú zabezpečené likvidnými a bezrizikovými cennými papiermi.

Riziko z úverov, ktoré poskytla NBS tuzemským finančným a iným inštitúciám, je zabezpečené štátnymi zárukami a sledovaním zadĺženosti týchto inštitúcií.

Veľkosť a koncentráciu úverového rizika NBS možno zistiť priamo zo súvahy a prílohy k účtovnej závierke, ktoré opisujú veľkosť a štruktúru finančného majetku NBS. Z celkového objemu poskytnutých úverov bolo 71,5 % zabezpečených štátnymi zárukami, cennými papiermi alebo iným spôsobom.

4.1.4. Riziko likvidity

Riziko likvidity vyplýva z potreby likvidity na intervenovanie na medzibankovom devízovom trhu ako aj na pokrytie záväzkov NBS a vlády. Jeho redukcia je zabezpečená existenciou intervenčného portfólia, ktoré bolo vytvorené pre pokrytie očakávanej potreby likvidity. Výška uvedeného portfólia vychádza z predpokladaného objemu intervencií, ako aj harmonogramu platieb NBS a dlhovej služby štátu. Pri určovaní veľkosti uvedeného portfólia je potrebné optimálne odhadnúť budúce potreby likvidity v snahe vyhnúť sa jej možnému nedostatku alebo jej relatívnemu prebytku. Štruktúra, spôsob a kritériá jeho spravovania vychádzajú z požiadavky zabezpečenia dostatočnej schopnosti NBS účinne intervenovať a plniť si svoje záväzky.

V banke je zriadené likvidné portfólio s dráciou benchmarku 5 mesiacov, pričom viac ako 90 % celkových devízových rezerv banky je možné realizovať za dobu 2 – 3 pracovných dní.

Tabuľky analyzujú majetok a záväzky banky podľa zostatkovej (reziduálnej) doby splatnosti:

K 31.12.2002	Do 1 mesiaca	Od 1 mesiaca do 3 mesiacov	Od 3 mesiacov do 1 roka	Od 1 roka do 5 rokov	Nad 5 rokov	Nešpecifikované	Celkom
Majetok							
Bežné účty a vklady v bankách	3 391					658	4 049
Zlato		2 893	6 934		5 491	154	15 472
Obchodovateľné cenné papiere	58 096	60 911	91 999	115 425	5 215		331 646
Derivátové finančné nástroje				757			757
Úvery bankám a iným inštitúciám	24 462	1 289	4 786	21 356	4 113	11	56 017
Členská kvóta v MMF						4 623	4 623
Investičný majetok						6 582	6 582
Ostatný majetok	526	389	4	39	128	233	1 319
Majetok spolu	**86 475**	**65 482**	**103 723**	**137 577**	**14 947**	**12 261**	**420 465**
Záväzky a vlastné imanie							
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám	136 522	707	707	5 533	3 505	660	147 634
Záväzky voči štátu	31 737		63 654				95 391
Emitované cenné papiere	8 530	34 000					42 530
Derivátové finančné nástroje							0
Úvery od MMF						4 623	4 623
Emisia obeživa						93 898	93 898
Ostatné záväzky	22 058	250	183	106		189	22 786
Základné imanie						467	467
Rezervy						36 798	36 798
Akumulovaná strata						(23 662)	(23 662)
Záväzky a vlastné imanie spolu	**198 847**	**34 957**	**64 544**	**5 639**	**3 505**	**112 973**	**420 465**
Pozícia netto	**(112 372)**	**30 525**	**39 179**	**131 938**	**11 442**	**(100 712)**	**0**

Zlato splatné do 3 mesiacov predstavujú zlaté depozitá, splatné od 3 mesiacov do 1 roka predstavujú depozitá a zlaté repo so splatnosťou v októbri 2003. Kategória nad 5 rokov predstavuje zlaté repo s predĺženou dobou splatnosti do roku 2007 a kategóriu „nešpecifikované" tvorí zlato v inej forme.

Banka plánuje predčasné čiastočné splatenie úverov Two Step Loan v roku 2003 (pozri pozn.13), ktoré sú zahrnuté v záväzkoch voči bankám a iným finančným inštitúciám vo výške 20 156 mil. JPY (6 755 mil. Sk).

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Príloha k účtovnej závierke zostavená podľa Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) k 31. decembru 2002 a 2001
(v miliónoch Sk)

K 31. 12. 2001 Majetok	Do 1 mesiaca	Od 1 mesiaca do 3 mesiacov	Od 3 mesiacov do 1 roka	Od 1 roka do 5 rokov	Nad 5 rokov	Nešpecifikované	Celkom
Bežné účty a vklady v bankách	13 552					789	14 341
Zlato		6 529		8 042		547	15 118
Obchodovateľné cenné papiere	26 977	25 128	44 168	70 996	15 089		182 358
Derivátové finančné nástroje				696			696
Úvery bankám a iným inštitúciám	27 638	1 430	4 574	27 514	6 378		67 534
Členská kvóta v MMF						5 186	5 186
Investičný majetok						6 638	6 638
Ostatný majetok	158	284	92	53	130	295	1 012
Majetok spolu	**68 325**	**33 371**	**48 834**	**107 301**	**21 597**	**13 455**	**292 883**
Záväzky a vlastné imanie							
Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám	99 632	721	751	14 510	5 328	789	121 731
Záväzky voči štátu	13 377						13 377
Emitované cenné papiere	2 000	3 254					5 254
Derivátové finančné nástroje					178		178
Úvery od MMF						5 186	5 186
Emisia obeživa						91 189	91 189
Ostatné záväzky	18 582	270	209	131		152	19 344
Základné imanie						467	467
Rezervy						36 157	36 157
Akumulovaná strata						0	0
Záväzky a vlastné imanie spolu	**133 591**	**4 245**	**960**	**14 641**	**5 506**	**133 940**	**292 883**
Pozícia netto	**(65 266)**	**29 126**	**47 874**	**92 660**	**16 091**	**(120 485)**	**0**

4.1.5. Trhové riziko

Trhové riziko vzniká banke z otvorenej devízovej pozície a z otvorenej pozície v úrokových sadzbách.

Ako doplnková metóda pre potreby globálneho a porovnateľného merania rizika sa používa metóda VaR (Value at Risk), ktorú od roku 2001 NBS využíva na monitorovanie pri správe devízových aktív. Metóda je založená na analýze pravdepodobnosti rôznych zmien v trhových podmienkach. V NBS sa s mesačnou periodicitou vypočítavajú hodnoty pre jednotlivé portfóliá ako aj pre benchmarky, čím sa vizualizuje absolútna a relatívna (v porovnaní s benchmarkom) expozícia voči riziku portfólií s dlhšou priemernou dobou splatnosti.

4.1.6. Operačné riziko

Operačné riziko je riziko priamej alebo nepriamej straty, ktorá vzniká v dôsledku neadekvátnych alebo nesprávnych vnútorných procesov a pracovných postupov, ľudského alebo systémového zlyhania. Zaraďuje sa tu aj riziko súvisiace s používaním informačných systémov a ich prípadné nedostatky.

Operačné riziko je veľmi obtiažne kvantifikovať. V NBS je tento druh rizika riešený stanovením limitov pre jednotlivých portfólio manažérov a pracovných postupov oddelenia dealingu. Dodržiavanie pravidiel je priebežne kontrolované zodpovednými pracovníkmi, vnútornou kontrolou a auditom NBS.

5. Bežné účty a vklady v bankách

Bežné účty a vklady v bankách boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Hotovosť v cudzej mene	31	25
Bežné účty	889	857
Temínované vklady	2 471	12 670
Vklady v Svetovej banke	658	789
Celkom	**4 049**	**14 341**

Vklady v Svetovej banke nie sú úročené.

Termínované vklady v bankách sú splatné do 1 mesiaca (pozri pozn. 4.1.4).

6. Zlato

Zlato pozostáva z týchto položiek:

	2002		2001	
	V tisícoch trój.uncí	Reálna hodnota mil. Sk	V tisícoch trój.uncí	Reálna hodnota mil. Sk
Zlaté tehly v štandardnej forme	1 116	15 318	1 116	14 959
Zlato v inej forme	11	154	12	159
Celkom	**1 127**	**15 472**	1 128	**15 118**

Trhová cena zlata k 31. decembru 2002 je 342,75 USD/trójska unca (276,50 USD/trójska unca v roku 2001).

Zlato v štandardnej forme zahŕňa 516 tisíc trójskych uncí uložených ako depozitum v korešpondenčných bankách a 600 tisíc trójskych uncí použitých pri repo obchodoch.

Zlaté depozitá majú dohodnutý fixný úrok v USD hradený pri ukončení depozita (pozri pozn. 4.1.2).

7. Obchodovateľné cenné papiere

Obchodovateľné cenné papiere vo vlastníctve NBS tvoria zahraničné cenné papiere v tejto štruktúre:

Emitent	*Druh cenného papiera*	2002	2001
Verejná správa			
	Štátne pokladničné poukážky	124 463	53 464
	Strednodobé dlhopisy	52 440	33 226
	Dlhodobé dlhopisy	47 650	43 131
	Kupóny k dlhopisom	2 098	2 021
		226 651	131 842
Zahraničné finančné korporácie			
	Pokladničné poukážky	48 638	6 121
	Krátkodobé dlhopisy	20 454	9 530
	Strednodobé dlhopisy	24 558	21 706
	Dlhodobé dlhopisy	10 554	12 464
	Kupóny k dlhopisom	791	695
		104 995	50 516
Celkom		**331 646**	**182 358**

Zahraničné obchodovateľné cenné papiere verejnej správy pozostávajú zo štátnych pokladničných poukážok a štátnych dlhopisov vlád krajín Európskej únie, USA a Japonska.

8. Derivátové finančné nástroje

Reálna hodnota derivátových finančných nástrojov je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

	2002		2002		2001		2001	
	Pomyselná čiastka		Reálna hodnota		Pomyselná čiastka		Reálna hodnota	
	Majetok	Záväzky	Majetok	Záväzky	Majetok	Záväzky	Majetok	Záväzky
Menovo-úrokový swap	5 957	5 775	583	-	7 383	7 865	-	(178)
Úrokový swap	1 652	1 652	29	-	1 750	1 750	9	-
Nakúpené predajné opcie	6 949	8 235	145	-	8 413	8 042	687	-
Celkom			**757**	**-**			**696**	**(178)**

Menovo – úrokový swap

Banka v roku 1997 získala dlhodobý úver v objeme 20 000 mil. JPY (pozri pozn. 13). Za účelom zmeny štruktúry devízových rezerv uzatvorila NBS v roku 1998 menovo-úrokový swap so splatnosťou v roku 2010. Swap efektívne konvertuje splácanie úveru v JPY na USD bázu s variabilinou úrokovou sadzbou. Na začiatku swapu banka vymenila 20 000 mil. JPY za 162 mil. USD. Počas swapu NBS uhrádza polročný variabilný úrok v USD a dostáva polročný fixný úrok v závislosti od tranže 2,40 % alebo 2,60 % v JPY. Variabilná úroková sadzba v USD bola zvolená vzhľadom na portfólio banky s priemernou splatnosťou do 2 rokov. Prvá opačná výmena dohodnutej čiastky swapu sa realizovala v marci 2002, následné výmeny dohodnutých hodnôt sa uskutočňujú v polročných intervaloch. Banka plánuje predčasné ukončenie dlhodobého menového swapu v roku 2003.

Zlatý úrokový swap

NBS má uzatvorený dlhodobý zlatý úrokový swap so splatnosťou v roku 2005 s cieľom zvýšenia výnosu zlatého depozita. Banka uhrádza štvrťročne variabilný úrok vo výške 3-mesačného LIBOR-GOFO v USD a protistrana uhrádza pevný úrok vo výške 2,05 % v USD z pomyselnej čiastky, ktorá sa rovná trhovej cene 129 407 trójskych uncí zlata, dva pracovné dni pred začiatkom príslušného štvrťroka.

Nakúpené predajné opcie

NBS kúpila v rokoch 1998 a 1999 európske put opcie na zlato s bázickou cenou zlata 295,30 USD/trójska unca a 259 USD/trójska unca, za ktoré zaplatila opčné prémie v hodnote 8 mil. USD. Jedna opcia je splatná v októbri 2003. Pri ostatných opciách s pôvodnou splatnosťou v roku 2003 banková rada rozhodla o predĺžení splatnosti do roku 2007.

9. Úvery bankám a iným inštitúciám

Úvery poskytnuté bankám a iným inštitúciám boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Úvery poskytnuté pri repo obchodoch	23 097	26 047
Úvery Two Step Loan a Apex Global Loan	3 274	6 340
Redistribučné úvery	17 856	21 232
Ostatné úvery a pohľadávky voči bankám	13 270	16 082
Klasifikované pohľadávky	11	11
Opravné položky k ostatným úverom a klasifikovaným pohľadávkam	(1 491)	(2 178)
Celkom	**56 017**	**67 534**

Úvery poskytnuté zahraničným bankám pri repo obchodoch sú zabezpečené kolaterálom vo forme dlhodobých štátnych dlhopisov v EUR.

Úvery Two Step Loan a Apex Global Loan sú určené na podporu rozvoja malého a stredného podnikania v tuzemsku a sú poskytnuté zo zdrojov Japan Bank for International Cooperation a Európskej investičnej banky.

U poskytnutých redistribučných úverov je úverové riziko eliminované prevzatými štátnymi zárukami v roku 1999 na celý zostatok istiny vrátane príslušenstva. V prípade, že dlžník neuhradí v lehote splatnosti svoj záväzok, túto povinnosť preberá Ministerstvo financií SR a záruku realizuje.

V roku 2001 banka poskytla FOV úver vo výške 15 614 mil. Sk. Stav úveru k 31. decembru 2002 je 13 074 mil. Sk. Splácanie úveru FOV nie je ohrozené. Splátky úveru sú viazané na zákonom stanovené členské príspevky bánk do FOV.

Opravné položky k ostatným úverom a klasifikovaným pohľadávkam k 31. decembru 2002 pozostávajú z opravnej položky k úveru FOV, na zreálnenie jeho reálnej hodnoty, v objeme 1 480 mil. Sk a z opravnej položky ku klasifikovanej pohľadávke voči AG banke Nitra v čiastke 11 mil. Sk.

Opravná položka k úveru FOV je vytvorená z dôvodu poskytnutia výhodnej úrokovej sadzby 1,5 % v porovnaní s bežnou úrokovou sadzbou, ktorá bola platná v čase poskytnutia úveru v októbri 2001. Úver bol poskytnutý s fixnou úrokovou sadzbou na celú dobu jeho trvania. Použitie opravnej položky súvisí so zreálnením hodnoty úveru k 31. decembru 2002.

Vývoj opravných položiek:

	2002	2001
Stav k 1. januáru	2 178	916
(Použitie)/Tvorba	(687)	1 262
Stav k 31. decembru	**1 491**	**2 178**

10. Vklady a záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu (ďalej len „MMF")

	2002	2001
Členská kvóta v MMF	4 623	5 186
Celková pohľadávka voči MMF	**4 623**	**5 186**
Úver Tranža	4 623	5 186
Celkový záväzok voči MMF	**4 623**	**5 186**

Členská kvóta v MMF je denominovaná v zvláštnych právach čerpania (Special Drawing Rights, XDR) a je prepočítaná na Sk kurzom pravidelne stanovovaným MMF.

Záväzky voči MMF predstavujú čerpanie rezervnej tranže do výšky splatenej členskej kvóty v XDR.

11. Investičný majetok

Stav a pohyb investičného majetku (ďalej len „IM"):

	Pozemky	Ostatný IM neodpis.	Budovy a stavby	Technické zariadenia a stroje	Software	Ostat. IM odpis.	Obsta-ranie IM	Spolu
Stav IM k 1. 1. 2002	302	71	1 276	1 297	166	170	4 826	8 108
Prírastky		6	4 227	570	23	210	358	5 394
Úbytky	3		127	65	30	24	5 032	5 281
Transfery		(5)				(2)		(7)
Opravné položky							(44)	(44)
Stav IM k 31. 12. 2002	**299**	**72**	**5 376**	**1 802**	**159**	**354**	**108**	**8 170**
Oprávky k 1. 1. 2002			205	1 007	130	128		1 470
Odpisy bežného roka			66	122	23	44		255
Oprávky z vyradeného investičného majetku			23	35	30	49		137
Stav oprávok k 31.12.2002			248	1 094	123	123		1 588
Účtovná hodnota IM k 1. 1. 2002	**302**	**71**	**1 071**	**290**	**36**	**42**	**4 826**	**6 638**
Účtovná hodnota IM k 31. 12. 2002	**299**	**72**	**5 128**	**708**	**36**	**231**	**108**	**6 582**

NBS zaradila budovu ústredia do používania v septembri 2002.

V októbri 2002 NBS uzatvorila dlhodobú zmluvu o prenájme administratívnej budovy na Vazovovej ulici do roku 2007. Obstarávacia cena k 31. decembru 2002 je 186 mil. Sk a zostatková cena je 149 mil. Sk. Banka nemá k dispozícii trhové ocenenie budovy, ale odhadovaná reálna cena nie je výrazne odlišná ako jej účtovná hodnota. Banka odpisuje budovu v súlade s odpisovým plánom. Výnosy z prenájmu budovy v roku 2002 boli v sume 2 mil. Sk.

12. Ostatný majetok

Ostatný majetok zahŕňa:

	2002	2001
Majetkové účastiny	145	145
Ostatné pohľadávky voči dlžníkom	952	776
Ostatné	222	91
Celkom	**1 319**	**1 012**

NBS má majetkovú účasť v týchto inštitúciách (údaje v účtovnej hodnote):

	podiel na zákl. imaní %	2002	2001
Bankové zúčtovacie centrum Slovenska, a.s. Bratislava (ďalej len "BZCS")	39,47	120	120
Banka pre medzinárodné zúčtovanie Bazilej, Švajčiarsko	0,50	25	25
Celkom		**145**	**145**

Napriek podstatnému vplyvu v BZCS banka nezostavuje konsolidovanú účtovnú závierku z dôvodu nevýznamnosti finančnej investície v BZCS.

13. Záväzky voči bankám a iným finančným inštitúciám

		2002	2001
Vklady			
	Bežné účty	22 566	15 278
	Peňažné rezervy bánk	21 374	22 769
	Svetová banka	1 502	1 598
	Európska investičná banka	1	0
	Prostriedky PHARE	1	1
	Ostatné záväzky voči tuzemským bankám	70	0
		45 514	39 646
Úvery:			
	Úvery pri repo obchodoch s cennými papiermi	84 719	59 339
	Úvery pri repo obchodoch so zlatom	6 949	8 413
	Úver Japan Bank for International Cooperation	9 283	11 554
	Úver Európskej investičnej banky Luxemburg	1 169	1 343
	Kreditný zostatok na nostro účte	0	1 436
		102 120	82 085
Celkom		**147 634**	**121 731**

REPO obchody s tuzemskými bankami v objeme 84 719 mil. Sk (51 366 mil. Sk v roku 2001) sa uskutočňujú za účelom riadenia likvidity a množstva peňazí v obehu a sú zabezpečené pokladničnými poukážkami NBS (pozri pozn. 15)

Banka v rokoch 1994 až 1997 získala dlhodobé úvery Two Step Loan v JPY od Japan Bank for International Cooperation, ktoré predstavujú k 31. decembru 2002 výšku 9 283 mil. Sk (11 554 mil. Sk v roku 2001). Z prijatých úverov tvorí úver Two Step Loan III, získaný v roku 1997 v objeme 20 000 mil. JPY, záväzok k 31. decembru 2002 vo výške 5 958 mil. Sk. Úver má konečnú splatnosť v roku 2010, pričom prvá splátka bola realizovaná v marci 2002. Splatnosť a úročenie úveru je polročné. Je dohodnutá fixná úroková sadzba vo výške 2,40 % alebo 2,60 % v JPY v závislosti od tranže. Banka uzavrela dlhodobý menovo-úrokový swap, ktorý efektívne konvertuje splácanie úveru Two Step Loan III a úrokov na bázu v USD (pozri pozn. 8).

Banka plánuje predčasné čiastočné splatenie časti úverov Two Step Loan v roku 2003 vo výške 20 156 mil. JPY (6 755 mil. Sk). Splatenie zostávajúcej časti úverov Two Step Loan bude podľa upraveného splátkového kalendára do roku 2005.

14. Záväzky voči štátu

Záväzky voči štátu boli v tejto štruktúre:

	2002	2001
Bežné účty Slovenskej republiky	23 185	7 321
Termínované vklady Slovenskej republiky	72 206	6 056
Celkom	**95 391**	**13 377**

Podstatnú časť termínovaných vkladov predstavuje príjem z privatizácie alebo predaja štátneho majetku v cudzej mene (pozri pozn. 4.1.1).

15. Emitované cenné papiere

	2002	2001
Emisia pokladničných poukážok NBS	42 530	5 254
Celkom	**42 530**	**5 254**

NBS k 31. decembru 2002 emitovala pokladničné poukážky NBS vo výške 192 530 mil. Sk (145 254 mil. Sk v roku 2001), z toho v hodnote 64 355 mil. Sk (88 100 mil. Sk v roku 2001) sú vykázané v portfóliu NBS. Emisie sú vydané za účelom vytvorenia dostatočnej zásoby cenných papierov na vykonávanie sterilizačných repo obchodov. Sterilizačné repo obchody súvisia s výkonom menovej politiky v oblasti operácií na voľnom trhu.

K 31. decembru 2002 sú na sterilizačné aktivity použité pokladničné poukážky NBS v hodnote 128 175 mil. Sk (57 154 mil. Sk v roku 2001), z toho 85 645 mil. Sk (51 900 mil. Sk v roku 2001) ako kolaterál pri sterilizačných repo obchodoch (pozri pozn. 13) a 42 530 mil. Sk (5 254 mil. Sk v roku 2001) formou priamej emisie do portfólií tuzemských bánk.

16. Emisia obeživa

Emisia obeživa predstavuje platné tuzemské bankovky a mince v obehu.

	2002	2001
Emitované mince	2 099	1 926
Emitované bankovky	91 799	89 263
Celkom	**93 898**	**91 189**

17. Ostatné záväzky

Ostatné záväzky banky pozostávajú z týchto položiek:

	2002	2001
Bežné účty klientov	966	109
Mimorozpočtové prostriedky orgánov SR a iných fondov SR	17 233	16 660
Zúčtovanie osobitných operácií s prostriedkami SR	3 160	1 391
Termínované vklady klientov	342	361
Záväzky voči dodávateľom	75	65
Záväzky voči štátnemu rozpočtu a sociálnym inštitúciam	277	36
Sociálne fondy	189	152
Účty časového rozlíšenia a dohadné položky	492	539
Ostatné	52	31
Celkom	**22 786**	**19 344**

18. Základné imanie a rezervné fondy

Základné imanie NBS k 31. decembru 2002 je reprezentované štatutárnym fondom v objeme 467 mil. Sk, ktorý bol prevzatý z delenia aktív a pasív bilancie bývalej Štátnej banky Československej k 1. januáru 1993.

Rezervy k 31. decembru 2002 sú tvorené zákonným rezervným fondom v objeme 10 208 mil. Sk a všeobecnými rezervami v sume 26 590 mil. Sk.

Všeobecné rezervy boli vytvorené prídelom zo ziskov minulých období a z precenenia určitých finančných nástrojov v súlade s IAS 39 (pozri pozn. 6 a 8).

19. Čistý zisk z úrokov

Čistý zisk z úrokov bol tvorený takto:

	2002	2001
Prijaté úroky:		
Úroky prijaté od tuzemských bánk	1 282	2 530
Úroky prijaté od zahraničných bánk a medzinárodných inštitúcií	351	195
Úroky prijaté z cenných papierov	8 921	8 531
Úroky prijaté z úverov pri repo obchodoch	596	666
Ostatné prijaté úroky	911	56
	12 061	11 978
Platené úroky:		
Úroky platené Ministerstvu financií SR	(2 920)	(506)
Úroky platené tuzemským bankám	(591)	(528)
Úroky platené zahraničným bankám a medzinárodným inštitúciám	(346)	(441)
Úroky platené z úverov pri repo obchodoch	(5 802)	(2 951)
Ostatné platené úroky	(1 356)	(891)
	(11 015)	(5 317)
Čistý zisk z úrokov	**1 046**	**6 661**

20. Zisky z obchodovateľných cenných papierov

Zisky z obchodovateľných cenných papierov pozostávajú z týchto položiek:

	2002	2001
Výnosy z obchodovateľných cenných papierov	3 883	3 758
Straty z obchodovateľných cenných papierov	(3 375)	(3 460)
Zisky z obchodovateľných cenných papierov	**508**	**298**

21. Straty z devízových operácií

Straty z devízových operácií boli tvorené takto:

	2002	2001
Zisky z devízových operácií a precenení	16 516	9 494
Straty z devízových operácií a precenení	(40 138)	(12 741)
Straty z devízových operácií	**(23 622)**	**(3 247)**

Nárast straty z devízových operácií vyplýva najmä zo zvýšenia devízových aktív, z posilnenia slovenskej koruny (pozri pozn. 4.1.1) a z precenenia derivátových finančných nástrojov.

22. Prevádzkové náklady

Prevádzkové náklady pozostávajú z týchto položiek:

	2002	2001
Osobné náklady		
Mzdy a odmeny	(565)	(522)
Sociálne náklady	(257)	(171)
Celkom	(822)	(693)
Odpisy investičného majetku	(255)	(196)
Náklady na tlač bankoviek a mincí	(241)	(250)
Iné prevádzkové náklady	(815)	(621)
Spolu prevádzkové náklady	**(2 133)**	**(1 760)**

23. Udalosti po súvahovom dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Po súvahovom dni, k dátumu zostavenia účtovnej závierky, nenastali žiadne významné udalosti, ktoré by vyžadovali úpravy účtovnej závierky za rok 2002.

24. Porovnanie hospodárskeho výsledku a vlastného imania podľa slovenských účtovných štandardov (ďalej len „SAS") a IFRS

(Strata)/zisk bežného roka	**2002**	**2001**
(Strata)/zisk bežného roka zo štatutárnej účtovnej závierky (podľa SAS)	(24 836)	2 326
Tvorba/(použitie) rezervy na otvorenú devízovú pozíciu	287	(435)
Precenenie obchodovateľných cenných papierov	935	(314)
Opravné položky na straty	687	(1 262)
Reklasifikácia tvorby sociálneho fondu a fondu dôchodcov do nákladov	(86)	0
Ostatné	0	5
Efekt uplatnenia IAS 39 – derivátové finančné nástroje	(362)	568
(Strata)/zisk bežného roka v účtovnej závierke podľa IFRS	**(23 375)**	**888**

Vlastné imanie	**2002**	**2001**
Zostatok v štatutárnej účtovnej závierke (podľa SAS)	(13 933)	10 952
Reklasifikácia sociálneho fondu, fondu odmien a fondu dôchodcov do záväzkov	(189)	(152)
Všeobecné rezervy vykázané ako záväzky v účtovnej závierke podľa SAS	13 951	12 042
Efekt uplatnenia IAS 39		
- vplyv precenenia zlata na reálnu hodnotu k 31. decembru	13 278	12 924
Efekt uplatnenia IAS 39 – derivátové finančné nástroje	496	858
Vlastné imanie v účtovnej závierke podľa IFRS	**13 603**	**36 624**

V roku 2002 NBS vykázala podľa SAS stratu 24 836 mil. Sk (zisk 2 326 mil. Sk v roku 2001) a záporné vlastné imanie vo výške 13 933 mil. Sk (10 952 mil. Sk kladné v roku 2001). Banková rada NBS rozhodla, že strata za rok 2002 zostane neuhradená, prevedie sa do nasledujúceho účtovného obdobia a uhradí sa zo ziskov budúcich účtovných období a ostatných zdrojov NBS.

Z dôvodu zmeny slovenských účtovných predpisov od 1. januára 2003 vlastné imanie banky vykázané v štatutárnej účtovnej závierke k tomuto dátumu je 1 354 mil. Sk (kladné). Hlavný rozdiel medzi vlastným imaním podľa SAS a IFRS k 1. januáru 2003 predstavuje rezerva na otvorenú devízovú pozíciu, ktorá je vykázaná ako záväzok v účtovnej závierke podľa SAS.

H. PRÍLOHY

Vybrané ukazovatele menového a hospodárskeho vývoja SR

	Merná jednotka	Pozn.	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2002 1. Q	2002 2. Q	2002 3. Q	2002 4. Q
Hrubý domáci produkt, bežné ceny	mld. Sk	1/	406,6	486,1	568,9	628,6	708,7	775,0	835,7	908,9	989,3	1 073,6	244,8	272,7	277,7	278,4
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		x	119,6	117,0	110,5	112,7	109,4	107,8	108,7	108,9	108,5	107,8	108,1	108,2	109,9
HDP, stále ceny r. 1995	mld. Sk	1/	508,0	534,3	568,9	602,1	636,1	661,3	670,0	684,8	707,3	738,4	171,1	188,5	191,9	187,0
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		x	105,2	106,5	105,8	105,6	104,0	101,3	102,2	103,3	104,4	103,9	104,0	104,3	105,4
Spotrebiteľské ceny, priemer za obdobie																
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		123,2	113,4	109,9	105,8	106,1	106,7	110,6	112,0	107,3	103,3	104,7	103,1	102,5	103,1
Spotrebiteľské ceny, ku koncu obdobia																
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		125,1	111,7	107,2	105,4	106,4	105,6	114,2	108,4	106,5	103,4	103,6	102,6	102,8	103,4
Ceny priem. výrobcov, priemer za obdobie																
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		117,2	110,0	109,0	104,1	105,2	102,6	104,3	110,8	106,5	102,1	102,1	101,9	102,1	102,2
Index priemyselnej produkcie		2/														
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		-	-	-	-	-	-	97,4	108,8	106,7	106,6	101,9	105,6	109,1	109,5
Tržby v maloobchode, stále ceny		12/														
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		-	-	-	-	-	-	-	-	104,5	105,8	105,8	108,8	103,1	105,6
Priemerná nominálna mesačná mzda	Sk		5 379	6 294	7 195	8 154	9 226	10 003	10 728	11 430	12 365	13 511	12 287	13 329	13 146	15 266
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		118,4	117,0	114,3	113,3	113,1	109,6	107,2	106,5	108,2	109,3	108,6	110,5	108,8	109,1
Reálna mzda																
rovnaké obdobie predch. roka = 100	index		96,4	103,2	104,0	107,1	106,6	102,7	96,9	95,1	100,8	105,8	103,7	107,2	106,1	105,8
Miera nezamestnanosti		3/														
ku koncu obdobia	%		14,4	14,6	13,1	12,8	12,5	15,6	19,2	17,9	18,6	17,5	19,1	17,6	16,6	17,5
Devízový kurz (stred)	SKK/USD	4/	33,202	31,277	29,569	31,895	34,782	36,913	42,266	47,389	48,467	40,036	47,682	44,955	42,963	40,036
	SKK/DEM	4/	19,233	20,060	20,646	20,514	19,398	22,081	21,708	22,495	21,863	-	-	-	-	-
	SKK/EUR	4/	-	-	-	-	-	-	42,458	43,996	42,760	41,722	41,772	44,305	42,011	41,722
Reálny efektívny výmenný kurz		8/														
- na báze CPI 8 partnerov		9/	104,0	110,2	113,7	116,5	125,8	118,8	131,8	134,7	142,7	150,2	147,1	139,9	145,0	150,2
9 partnerov		10/	93,5	97,8	101,5	98,7	109,0	94,5	106,3	106,3	106,7	109,8	108,1	100,9	103,9	109,8
- na báze PPI 8 partnerov		9/	107,0	109,4	114,3	119,2	127,2	120,7	124,3	124,7	130,7	136,6	134,9	129,6	133,5	136,6
9 partnerov		10/	88,1	91,9	96,3	96,1	107,1	93,3	97,8	96,9	96,3	98,9	98,3	92,4	95,7	98,9
Devízové rezervy																
Spolu	mil. USD	11/	1 402,3	3 092,9	5 036,7	5 682,5	6 488,4	6 055,0	4 387,4	5 580,9	5 437,3	10 380,6	6 310,3	6 680,3	9 680,7	10 380,6
- z toho v NBS	mil. USD	11/	449,6	1 745,0	3 418,4	3 473,3	3 284,8	2 923,2	3 425,2	4 076,8	4 188,7	9 195,4	4 735,2	4 780,9	7 907,9	9 195,4
Štátny rozpočet																
príjmy	mld. Sk	5/	150,3	139,1	163,1	166,3	180,8	177,8	216,7	213,4	205,3	220,4	47,9	102,8	160,9	220,4
- plnenie ročného rozpočtu	%		95,1	103,3	111,4	100,5	105,7	105,5	120,5	116,1	113,7	10,2	21,8	46,7	73,2	10,2
výdavky	mld. Sk	5/	173,3	162,0	171,4	191,9	217,8	197,0	231,5	241,1	249,7	272,0	63,1	127,5	193,1	272,0
- plnenie ročného rozpočtu	%		109,6	108,5	102,4	99,7	104,7	106,6	118,8	119,5	114,7	105,5	24,5	49,4	74,9	105,5
saldo	mld. Sk		-23,0	-22,9	-8,3	-25,6	-37,0	-19,2	-14,8	-27,7	-44,4	-51,6	-15,2	-24,7	-32,2	-51,6
MENOVÉ AGREGÁTY																
Čisté domáce aktíva	%	6/	19,3	-1,1	5,1	20,0	8,9	11,9	11,2	7,2	14,3	-19,3	5,8	4,9	-20,4	-19,3
Peňažná zásoba (M2)	%	6/	18,5	18,6	21,2	16,6	8,8	4,2	11,4	15,4	11,8	3,4	8,3	8,4	6,5	3,4
Úvery podnikom a obyvateľstvu	%	6/	10,8	1,9	14,7	18,2	2,2	6,7	4,5	0,3	5,3	8,1	6,9	7,0	7,7	8,1
- z toho devízové	%	6/	118,9	77,8	57,6	35,7	14,9	25,4	17,6	-3,3	5,9	1,5	8,7	2,6	0,0	1,5
Vklady spolu	%	6/ 7/	17,9	18,8	25,0	17,2	7,4	3,3	9,0	19,4	11,3	13,8	9,2	7,1	20,7	13,8
- v Sk	%		10,8	16,6	28,3	18,9	6,6	-2,0	8,8	18,6	11,3	15,2	9,1	6,4	21,4	15,2
- v cudzej mene	%		115,2	34,6	5,0	4,5	13,8	46,2	10,0	23,5	11,5	7,0	9,4	10,3	17,3	7,0
Priemerné úrokové miery																
- z úverov	%		14,00	14,51	13,34	11,89	12,53	13,48	11,07	9,79	8,36	8,70	8,59	8,78	8,89	8,54
- z vkladov	%		8,61	9,29	8,29	6,70	8,00	10,16	10,45	7,23	5,15	4,60	4,83	4,80	4,75	4,04
- marža	%		5,39	5,22	5,05	5,19	4,53	3,32	0,62	2,56	3,21	4,10	3,76	3,99	4,14	4,50

Zdroj: ŠÚ SR, Národný úrad práce, NBS

1/ údaje po revízii uskutočnenej v júli 2002
2/ revidované údaje
3/ od decembra 1997 miera disponibilnej nezamestnanosti
4/ k poslednému dňu vykazovaného obdobia
5/ kumulatívne od začiatku roka
6/ oproti rovnakému obdobiu minulého roka, koniec roka oproti 1. 1. – kumulatívne (v bežnom kurze)
7/ vrátane fondov, vlády a nerezidentov
8/ východisko je vážený priemer za 9 mesiacov 1990
9/ USA, Veľká Británia, Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Švajčiarsko na báze r. 1990 = 100 a váh r. 1993
10/ USA, Veľká Británia, Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Švajčiarsko, ČR na báze r. 1990 = 100 a váh r. 1993
11/ od 1. 1. 2002 vykazované podľa novej metodiky
12/ maloobchod – bez tržieb za predaj a údržbu motorových vozidiel, maloobchodný predaj pohonných látok a tržieb hotelov a reštaurácií

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív ku dňu 1. 1. 2002 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

AKTÍVA	Oprávky a opravné položky	Sk		Cudzia mena		Spolu
		rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Pokladničné hodnoty	0	10 239 845	124	0	7 909 309	18 149 278
Pokladnica	0	10 227 920	0	0	7 901 714	18 129 634
Zlato	0	0	0	0	0	0
Ostatné pokladničné hodnoty	0	11 925	124	0	7 595	19 644
Účty emisných bánk a šekové poštové účty	0	63 978 925	0	0	1 828	63 980 753
Účty peňažných rezerv v NBS	0	22 202 770	0	0	0	22 202 770
Účty ostatných bánk	295 525	38 553 153	20 463 225	10 830 936	40 943 620	110 495 409
Bežné účty v iných bankách	0	802 700	51	372 217	4 597 031	5 771 999
Poskytnuté úvery	0	1 018 183	800 000	51 306	1 133 189	3 002 678
Termínované vklady v iných bankách	0	35 182 216	19 494 850	10 407 413	34 481 050	99 565 529
Bežné účty iných bánk	0	0	151 633	0	11	151 644
Prevody prostr. na účtoch medzi bankami	0	1 456 718	16 691	0	444 137	1 917 546
Klasifikované pohľadávky voči bankám	295 525	93 336	0	0	288 202	86 013
z toho: krátkodobé pohľadávky	214 996	0	0	0	214 996	0
pripís. úroky z nesplácaných úverov	2 030	2 333	0	0	506	809
Pohľad. z iných hodnôt a z cenných papierov	0	508 047	133 762	286	0	642 095
Štandardné úvery poskyt. klientom	0	146 292 551	1 168 767	40 560 203	2 238 646	190 260 167
Úvery na obchodné pohľadávky	0	3 473 766	0	1 669 249	681 832	5 824 847
Krátkodobé úvery	0	41 944 964	837 375	12 201 744	386 638	55 370 721
Strednodobé úvery	0	59 593 791	82 832	11 775 816	959 910	72 412 349
Dlhodobé úvery	0	41 280 030	248 560	14 913 394	210 266	56 652 250
Ostatné pohľadávky voči klientom	0	577 435	4 198	159 857	7 666	749 156
Bežné účty klientov - debetné zost., ktk.	0	11 188 783	22 714	3 501 721	46 328	14 759 546
Štandardné pohľadávky s výhradou (klienti)	0	38 452 726	194	6 416 059	206 190	45 075 169
Klasifikované pohľadávky (klienti)	60 877 551	69 835 753	24 739	3 026 319	932 208	12 941 468
z toho: splatné, ale nezaplatené úroky	7 456 956	7 369 607	4 193	54 135	50 280	21 259
Neštandardné pohľadávky	976 560	4 827 705	44	1 230 227	195 630	5 277 046
Pochybné a sporné pohľadávky	2 121 921	5 014 798	123	891 237	258 350	4 042 587
Stratové pohľadávky	57 779 070	59 993 250	24 572	904 855	478 228	3 621 835
Ostatné účelové pohľadávky	0	195	0	156	0	351
Účty org. SR, samospr., št. a iných fondov SR	597 151	12 698 080	0	1 300 204	0	13 401 133
Úvery poskytnuté orgánom Slov. republiky	0	852 752	0	380 864	0	1 233 616
Úvery poskytované fondom soc. zabezpečenia	0	0	0	0	0	0
Úvery poskytované orgánom samosprávy	537 906	4 419 149	0	0	0	3 881 243
Úvery poskytované iným fondom	52 349	3 935 933	0	0	0	3 883 584
Úvery poskytované štátnym fondom	6 896	3 490 246	0	919 340	0	4 402 690
Zásoby	0	238 433	0	0	0	238 433
Pohľadávky z inkasa	0	10 703	72	273 136	110 255	394 166
Pobočky a zastupiteľstvá	0	0	11 457 903	0	10 804 511	22 262 414
Pohľadávky a iné prechodné účty	3 090 163	18 428 024	706 535	1 034 603	371 500	17 450 499
Pohľadávky z vlastnej emisie CP	0	0	0	0	0	0
Pohľadávky z obchodovania s CP a fin. derivátmi	377	582 636	960	2 099	0	585 318
Obchodovateľné cenné papiere v zásobe	2 848 755	223 071 857	3 693 588	7 797 073	18 732 346	250 446 109
Investičné cenné papiere a vklady	1 957 224	95 219 324	6 815 503	7 910 554	6 266 413	114 254 570
Zahraničné pobočky	0	0	0	0	542 861	542 861
Hmotný investičný majetok	20 385 620	46 591 264	0	0	0	26 205 644
Obstaranie investičného majetku	488	2 015 382	3 023	0	0	2 017 917
Hmotný investičný majetok vo fin. prenájme	1 267	1 380	0	0	0	113
Nehmotný investičný majetok	6 152 139	7 905 422	0	0	0	1 753 283
Agendy z poverenia	0	0	0	0	0	0
Opravné položky a oprávky	96 206 260	93 839 949	58 133	1 175 503	1 132 675	0
Úhrn aktív	96 206 260	808 592 688	44 495 307	82 813 206	89 113 681	928 808 622

Tabuľka SKRÁTENÁ VERZIA MESAČNEJ BILANCIE AKTÍV A PASÍV pokračuje na ďalšej strane

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív ku dňu 1. 1. 2002 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu) – *pokračovanie*

PASÍVA	Sk		Cudzia mena		Spolu
	rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Účty emisných bánk a šekové pošt. účty	30 257 551	0	402 560	0	30 660 111
Účty v emisných bankách	2 985 607	0	0	0	2 985 607
Úvery prijaté od emisných bánk	27 271 944	0	402 560	0	27 674 504
z toho: redistribučný úver	21 231 981	0	0	0	21 231 981
refinančný úver	0	0	0	0	0
Účty ostatných bánk	37 804 480	4 198 054	10 904 021	26 668 037	79 574 592
Bežné účty v iných bankách	0	0	0	128 363	128 363
Bežné účty iných bánk	860 821	2 427 342	496 608	18 556 793	22 341 564
Prevody prostriedkov na účtoch medzi bankami	700 302	46 432	0	2 439 937	3 186 671
Prijaté úvery	1 216 818	0	0	2 412 871	3 629 689
Termínované vklady iných bánk	35 026 539	1 724 280	10 407 413	3 130 073	50 288 305
Záväzky z iných hodnôt a z cenných papierov	56 161 019	0	0	0	56 161 019
Vklady a úvery prijaté od klientov	495 665 363	4 589 896	104 123 893	4 236 423	608 615 575
Bežné účty klientov	105 003 744	2 688 168	31 220 903	2 425 818	141 338 633
Termínované vklady klientov	218 111 790	1 726 244	62 702 358	1 744 995	284 285 387
Úsporné vklady	158 269 970	141 705	10 192 877	65 610	168 670 162
Sporožírové účty	15 164 320	37 064	145 407	4 591	15 351 382
Vkladné knižky bez výpovede	24 372 189	20 179	6 876 133	39 604	31 308 105
Ostatné krátkodobé úsporné vklady	50 835 910	64 699	3 171 239	21 415	54 093 263
Strednodobé úsporné vklady	25 507 514	19 623	98	0	25 527 235
Dlhodobé úsporné vklady	42 390 037	140	0	0	42 390 177
Prijaté úvery od klientov	14 279 859	33 779	7 755	0	14 321 393
Ostatné záväzky voči klientom	9 893 799	5 068	2 901 747	97 747	12 898 361
Emisia vklad. certifikátov a obdob. dlhopisov	5 929 468	9 161	242 751	0	6 181 380
Účelovo viazané vklady	1 030 877	7 641	768 224	102 001	1 908 743
Ostatné účelové záväzky	5 537	15	10	0	5 562
Účty org. SR, samospr., št. a iných fondov SR	30 039 858	0	1 215 256	0	31 255 114
Vklady mimorozp. prostriedkov orgánov SR	6 421 305	0	1 017 070	0	7 438 375
Vklady fondov sociálneho zabezpečenia	13 973 609	0	28	0	13 973 637
Vklady prostriedkov orgánov samosprávy	5 076 504	0	197 204	0	5 273 708
Vklady iných fondov	2 606 448	0	954	0	2 607 402
Vklady štátnych fondov	1 961 992	0	0	0	1 961 992
Záväzky z inkasa	45 129	72	317 088	43 485	405 774
Pobočky a zastupiteľstvá	335 624	7 500	0	2 342 155	2 685 279
Rôzne záväzky, usporiad. a iné prechod. účty	17 553 747	226 883	835 018	532 770	19 148 418
Záväzky z vlastnej emisie CP	262 863	641	31 367	0	294 871
Záväzky z obchodov. s CP a finanč. derivátmi	680 004	0	171 394	397 080	1 248 478
Záväzky z nesplatených CP	26 400	0	0	0	26 400
Dotácie a podobné zdroje	2 477 880	0	132 002	0	2 609 882
Emisia dlhopisov	5 178 810	50 000	0	0	5 228 810
Prijaté dlhodobé úvery osobitného charakteru	0	0	0	0	0
Rezervy	22 629 031	0	111 967	152 961	22 893 959
Fondy tvorené zo zisku	10 878 549	19 500	0	0	10 898 049
Základné imanie	22 906 558	28 465 890	0	1 781 520	53 153 968
Dlhodobý záväzok zahr. pobočky voči centrále	0	1 399 229	0	1 410 535	2 809 764
Ážiové fondy	777 411	374	0	0	777 785
Ostatné kapitálové fondy	3 166 244	5 490	0	0	3 171 734
Oceňovací rozdiel k podielovým CP a vkladom	487 111	0	0	1 932	489 043
Vlastné akcie na zníženie základného imania	0	0	0	0	0
Rozdiely z prepočtu základ. imania a vkladov CM	5 471	3 086	0	827 341	835 898
Nerozdelený zisk z minulých rokov /+/	7 800 858	0	0	0	7 800 858
Neuhradená strata z minulých rokov /-/	-42 001 806	0	0	0	-42 001 806
Účet ziskov a strát /+-/	0	0	0	0	0
Hosp. výsledok v schvaľovacom konaní /+ -/	9 071 001	0	0	0	9 071 001
Úhrn pasív	729 068 837	38 988 500	122 157 298	38 593 987	928 808 622

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív ku dňu 31. 12. 2002 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

AKTÍVA	Oprávky a opravné položky	Sk		Cudzia mena		Spolu
		rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Pokladničné hodnoty	0	9 698 553	13	0	4 527 329	14 225 895
Pokladnica	0	9 687 038	0	0	4 495 406	14 182 444
Zlato	0	0	0	0	0	0
Ostatné pokladničné hodnoty	0	11 515	13	0	31 923	43 451
Účty emisných bánk a šekové poštové účty	0	102 342 334	0	0	260	102 342 594
Účty peňažných rezerv v NBS	0	21 373 649	0	0	0	21 373 649
Účty ostatných bánk	262 247	54 278 252	11 729 646	5 295 574	24 332 674	95 373 899
Bežné účty v iných bankách	0	809 957	146 347	148 889	3 591 281	4 696 474
Poskytnuté úvery	0	745 263	800 000	0	426 475	1 971 738
Termínované vklady v iných bankách	0	52 098 569	10 421 517	5 146 685	20 061 186	87 727 957
Bežné účty iných bánk	0	0	341 393	0	13	341 406
Prevody prostr. na účtoch medzi bankami	0	564 076	0	0	2 956	567 032
Klasifikované pohľadávky voči bankám	262 247	60 387	20 389	0	250 763	69 292
z toho: krátkodobé pohľadávky	200 328	0	20 389	0	179 939	0
pripísané úroky z nesplácaných úverov	1 638	2 024	0	0	761	1 147
Pohľadávky z iných hodnôt a z cenných papierov	0	4	0	177	0	181
Štandardné úvery poskytnuté klientom	0	178 907 318	460 485	40 826 254	2 794 843	222 988 900
Úvery na obchodné pohľadávky	0	2 798 520	13 101	2 553 162	771 024	6 135 807
Krátkodobé úvery	0	50 142 798	190 503	9 731 346	556 026	60 620 673
Strednodobé úvery	0	66 325 351	246 219	13 657 448	561 875	80 790 893
Dlhodobé úvery	0	59 640 649	10 662	14 884 298	905 918	75 441 527
Ostatné pohľadávky voči klientom	0	611 561	1 506	255 672	852	869 591
Bežné účty klientov – debetné zost., ktk.	0	15 740 629	108 024	3 932 636	462 718	20 244 007
Štandardné pohľadávky s výhradou (klienti)	0	41 692 961	622 802	6 476 763	2	48 792 528
Klasifikované pohľadávky (klienti)	27 653 931	33 837 262	105 684	3 045 432	1 139 654	10 474 101
z toho: splatné, ale nezaplatené úroky	5 930 502	5 858 412	2 240	56 392	26 512	13 054
Neštandardné pohľadávky	1 068 753	5 141 300	87 537	1 172 422	928 881	6 261 387
Pochybné a sporné pohľadávky	1 126 500	2 572 544	106	637 619	46 562	2 130 331
Stratové pohľadávky	25 458 678	26 123 418	18 041	1 235 391	164 211	2 082 383
Ostatné účelové pohľadávky	0	0	313 108	177 177	0	490 285
Účty org. SR, samospr., št. a iných fondov SR	26 533	9 991 896	0	1 326 476	0	11 291 839
Úvery poskytnuté orgánom Slovenskej republiky	6 896	3 739 509	0	1 326 476	0	5 059 089
Úvery poskytované fondom soc. zabezpečenia	0	0	0	0	0	0
Úvery poskytované orgánom samosprávy	19 637	4 834 334	0	0	0	4 814 697
Úvery poskytované iným fondom	0	53	0	0	0	53
Úvery poskytované štátnym fondom	0	1 418 000	0	0	0	1 418 000
Zásoby	0	202 029	0	0	0	202 029
Pohľadávky z inkasa	0	1 533	45	65 101	179 226	245 905
Pobočky a zastupiteľstvá	0	0	8 284 412	0	6 106 389	14 390 801
Pohľadávky a iné prechodné účty	2 305 802	14 565 073	807 922	742 282	263 613	14 073 088
Pohľadávky z vlastnej emisie CP	0	13 357	0	0	0	13 357
Pohľadávky z obchodovania s CP a fin. derivátmi	0	48 084	12 017	6 129	13	66 243
Obchodovateľné cenné papiere v zásobe	2 514 781	284 178 497	5 327 464	9 180 734	3 270 099	299 442 013
Investičné cenné papiere a vklady	1 974 567	86 321 986	5 396 801	12 085 530	5 014 033	106 843 783
Zahraničné pobočky	0	60 000	0	0	540 425	600 425
Hmotný investičný majetok	22 530 739	48 173 580	0	0	0	25 642 841
Obstaranie investičného majetku	1 609	2 579 068	0	28 273	0	2 605 732
Hmotný investičný majetok vo fin. prenájme	357	372	0	0	0	15
Nehmotný investičný majetok	7 068 380	8 573 667	0	0	0	1 505 287
Agendy z poverenia	0	0	0	0	0	0
Opravné položky a oprávky	64 338 946	62 112 681	54 091	1 485 755	686 419	0
Úhrn aktív	64 338 946	913 191 665	33 169 929	83 444 210	48 632 130	1 014 098 988

Tabuľka SKRÁTENÁ VERZIA MESAČNEJ BILANCIE AKTÍV A PASÍV pokračuje na ďalšej strane

Skrátená verzia mesačnej bilancie aktív a pasív ku dňu 31. 12. 2002 (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu) – *pokračovanie*

PASÍVA	Sk		Cudzia mena		Spolu
	rezidenti	nerezidenti	rezidenti	nerezidenti	
Účty emisných bánk a šekové poštové účty	12 608 927	0	299 795	0	12 908 722
Účty v emisných bankách	1 360 258	0	0	0	1 360 258
Úvery prijaté od emisných bánk	11 248 669	0	299 795	0	11 548 464
z toho: redistribučný úver	8 156 118	0	0	0	8 156 118
refinančný úver	0	0	0	0	0
Účty ostatných bánk	54 848 055	11 969 667	5 297 024	16 613 334	88 728 080
Bežné účty v iných bankách	0	0	0	121 209	121 209
Bežné účty iných bánk	894 973	2 190 771	150 338	580 540	3 816 622
Prevody prostriedkov na účtoch medzi bankami	1 011 798	0	0	1 319 909	2 331 707
Prijaté úvery	701 458	0	0	3 140 030	3 841 488
Termínované vklady iných bánk	52 239 826	9 778 896	5 146 686	11 451 646	78 617 054
Záväzky z iných hodnôt a z cenných papierov	88 035 871	0	0	30 707	88 066 578
Vklady a úvery prijaté od klientov	510 050 254	3 849 460	105 876 995	7 661 890	627 438 599
Bežné účty klientov	134 533 438	1 681 146	34 929 573	2 369 592	173 513 749
Termínované vklady klientov	225 075 498	1 977 582	59 871 532	5 206 633	292 131 245
Úsporné vklady	139 937 142	148 210	11 028 035	85 665	151 199 052
sporožírové účty	123 103	4 072	193 492	16 646	337 313
vkladné knižky bez výpovede	25 265 955	35 746	7 653 434	52 169	33 007 304
ostatné krátkodobé úsporné vklady	51 885 566	76 104	3 180 805	16 850	55 159 325
strednodobé úsporné vklady	23 273 778	32 112	304	0	23 306 194
dlhodobé úsporné vklady	39 388 740	176	0	0	39 388 916
Prijaté úvery od klientov	10 504 176	42 522	47 855	0	10 594 553
Ostatné záväzky voči klientom	8 939 696	20 240	2 316 408	206 330	11 482 674
Emisia vkladových certifikátov a obdobných dlhopisov	3 247 463	7 830	58 654	0	3 313 947
Účelovo viazané vklady	2 204 943	3 101	817 301	2 785 150	5 810 495
Ostatné účelové záväzky	31 177	71	892	19	32 159
Účty org. SR, samospr., št. a iných fondov SR	36 973 443	0	1 274 038	0	38 247 481
Vklady mimorozpočtových prostriedkov orgánov SR	7 363 316	0	544 213	0	7 907 529
Vklady fondov sociálneho zabezpečenia	17 188 713	0	0	0	17 188 713
Vklady prostriedkov orgánov samosprávy	8 845 566	0	151 830	0	8 997 396
Vklady iných fondov	3 015 532	0	577 995	0	3 593 527
Vklady štátnych fondov	560 316	0	0	0	560 316
Záväzky z inkasa	20 787	13	109 251	122 569	252 620
Pobočky a zastupiteľstvá	435 380	3 718 200	0	11 507 676	15 661 256
Rôzne záväzky, usporiadacie a iné prechodné účty	9 966 330	556 953	748 583	460 122	11 731 988
Záväzky z vlastnej emisie CP	306 666	23	18 573	0	325 262
Záväzky z obchodovania s CP a finančnými derivátmi	44 091	18 378	5 792	13 521	81 782
Záväzky z nesplatených CP	26 400	0	0	0	26 400
Dotácie a podobné zdroje	3 354 007	0	733	0	3 354 740
Emisia dlhopisov	7 580 900	0	0	0	7 580 900
Prijaté dlhodobé úvery osobitného charakteru	0	60 000	0	0	60 000
Rezervy	20 589 581	0	236 578	141 248	20 967 407
Fondy tvorené zo zisku	9 225 716	19 500	0	0	9 245 216
Základné imanie	6 087 141	32 505 035	0	1 650 000	40 242 176
Dlhodobý záväzok zahr. pobočky voči centrále	0	2 844 579	0	0	2 844 579
Ážiové fondy	1 807 054	374	0	0	1 807 428
Ostatné kapitálové fondy	783 103	5 490	0	0	788 593
Oceňovací rozdiel k podielovým CP a vkladom	155 538	0	0	1 885	157 423
Vlastné akcie na zníženie základného imania	0	0	0	0	0
Rozdiely z prepočtu základ. imania a vkladov v CM	5 215	-8 993	0	396 399	392 621
Nerozdelený zisk z minulých rokov (+)	10 940 166	0	0	0	10 940 166
Neuhradená strata z minulých rokov (-)	-797 956	0	0	0	-797 956
Účet ziskov a strát (+-)	12 407 652	0	0	0	12 407 652
Hospodársky výsledok v schvaľovacom konaní (+-)	0	0	0	0	0
Úhrn pasív	799 877 600	55 569 921	117 060 617	41 590 850	1 014 098 988

Mesačný výkaz ziskov a strát komerčných bánk (tis. Sk)
(banky SR a pobočky zahraničných bánk v SR spolu)

	1999	2000	2001	2002			
	december	december	december	marec	jún	september	december
NÁKLADY							
Náklady na finančné činnosti	122 849 070	157 946 828	119 077 673	25 435 426	60 138 361	110 203 876	155 243 587
náklady na pokladničné a medzibankové operácie	16 886 692	13 463 563	8 579 887	1 493 383	3 318 939	5 148 449	7 223 186
náklady na operácie s klientmi	45 313 557	37 248 356	29 408 137	7 196 776	14 158 041	21 433 182	27 907 625
náklady na finančný prenájom (finančný lízing)	310	521	110	13	26	39	56
náklady na emitované dlhopisy	1 182 563	822 024	563 852	111 373	264 578	412 501	558 594
náklady na operácie s cennými papiermi	8 069 421	46 089 276	13 440 612	462 854	727 016	1 215 622	1 481 716
náklady na devízové operácie	49 354 333	58 442 371	65 697 979	15 836 482	40 970 509	80 897 527	115 814 423
náklady na ostatné operácie	2 042 194	1 880 717	1 387 096	334 545	699 252	1 096 556	2 257 987
Všeobecné prevádzkové náklady	19 927 703	20 763 501	21 891 943	5 088 468	10 796 953	16 575 183	24 379 861
Tvorba rezerv a opravných položiek	87 361 705	107 800 384	37 551 171	3 401 823	9 340 030	14 375 437	25 672 182
Ostatné prevádzkové náklady	9 623 907	13 692 057	15 449 324	1 323 269	4 005 950	7 338 502	11 682 561
Mimoriadne náklady	1 112 765	936 356	677 300	195 875	310 768	397 950	546 413
Daň z príjmu	789 773	781 072	237 487	62 646	123 176	232 566	287 582
Zisk bežného obdobia	3 766 769	15 795 169	10 705 605	3 221 826	5 583 780	7 725 715	13 058 326
SÚČET NÁKLADOV A ZISKU	245 431 692	317 715 367	205 590 503	38 729 333	90 299 018	156 849 229	230 870 512
VÝNOSY							
Výnosy z finančných činností	148 189 600	188 596 370	152 378 867	34 168 839	78 500 609	138 056 070	197 325 795
výnosy z pokladničných a medzibankových operácií	18 026 666	15 342 223	13 606 952	3 078 794	6 095 058	10 025 846	13 937 893
výnosy z operácií s klietmi	47 824 863	43 654 164	31 942 735	7 887 458	15 992 765	24 558 696	33 466 071
výnosy z finančného prenájmu (finančný lízing)	393	584	0	0	0	0	0
výnosy z operácií s cennými papiermi	24 742 031	63 969 537	34 754 916	5 828 816	12 304 965	18 064 850	27 644 676
výnosy z devízových operácií	54 748 440	63 676 495	71 105 331	17 125 481	43 540 118	84 516 338	120 503 531
výnosy z ostatných operácií	2 847 207	1 953 367	968 933	248 290	567 703	890 340	1 773 624
Použitie rezerv a opravných položiek	61 194 757	113 047 024	48 665 078	4 248 757	10 523 215	17 116 654	30 249 277
Ostatné prevádzkové výnosy	2 134 893	2 340 107	1 593 234	168 098	582 909	939 958	1 285 874
Mimoriadne výnosy	623 957	2 314 257	1 318 720	139 101	687 495	713 693	1 358 892
Strata bežného obdobia	33 288 485	11 417 609	1 634 604	4 538	4 790	22 854	650 674
SÚČET VÝNOSOV A STRATY	245 431 692	317 715 367	205 590 503	38 729 333	90 299 018	156 849 229	230 870 512

Vývoj inflácie (medziročná zmena)

	1999											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	6,8	6,9	7,0	7,1	6,7	7,1	13,6	14,4	14,7	14,0	13,9	14,2
Regulované ceny v %	13,1	15,0	15,2	15,7	15,8	16,1	40,0	40,2	40,3	38,1	38,1	38,2
podiel na úhrne v percent. bodoch	*2,37*	*2,69*	*2,74*	*2,81*	*2,81*	*2,86*	*7,16*	*7,21*	*7,23*	*6,90*	*6,87*	*6,87*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*1,49*	*1,50*	*1,49*	*1,47*	*1,47*	*1,56*
Jadrová inflácia v %	5,4	5,2	5,2	5,2	4,7	5,1	6,1	7,0	7,3	6,9	6,9	7,0
podiel na úhrne v percent. bodoch	*4,43*	*4,25*	*4,24*	*4,28*	*3,85*	*4,20*	*4,98*	*5,71*	*5,95*	*5,64*	*5,60*	*5,75*
z toho: ceny potravín v %	3,8	2,6	2,3	1,4	-0,9	-0,6	-0,5	0,6	1,1	0,6	0,7	1,3
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,00*	*0,69*	*0,60*	*0,36*	*-0,24*	*-0,17*	*-0,12*	*0,17*	*0,29*	*0,16*	*0,17*	*0,33*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	6,2	6,5	6,6	7,1	7,4	7,9	9,2	9,9	10,2	9,9	9,8	9,7
podiel na úhrne v percent. bodoch	*3,44*	*3,56*	*3,63*	*3,92*	*4,09*	*4,36*	*5,11*	*5,55*	*5,66*	*5,48*	*5,42*	*5,42*

	2000											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	13,6	16,4	16,6	15,9	16,0	15,4	9,2	8,7	8,7	8,5	8,6	8,4
Regulované ceny v %	33,6	46,8	47,4	47,1	47,0	46,6	21,6	21,6	21,3	20,8	20,8	20,7
podiel na úhrne v percent. bodoch	*6,46*	*9,05*	*9,16*	*9,10*	*9,08*	*9,00*	*4,76*	*4,74*	*4,66*	*4,56*	*4,54*	*4,51*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,76*	*1,75*	*1,74*	*1,73*	*1,73*	*1,72*	*0,32*	*0,31*	*0,31*	*0,31*	*0,31*	*0,31*
Jadrová inflácia v %	6,7	7,0	7,0	6,4	6,5	5,8	5,3	4,8	4,9	4,8	4,9	4,6
podiel na úhrne v percent. bodoch	*5,39*	*5,64*	*5,66*	*5,11*	*5,24*	*4,69*	*4,08*	*3,67*	*3,72*	*3,66*	*3,74*	*3,55*
z toho: ceny potravín v %	2,6	3,3	3,3	3,0	3,8	2,9	4,0	4,3	4,6	5,2	5,7	6,0
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,67*	*0,84*	*0,84*	*0,75*	*0,94*	*0,71*	*0,93*	*0,98*	*1,06*	*1,20*	*1,32*	*1,38*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	8,6	8,7	8,7	7,9	7,7	7,1	5,9	5,0	5,0	4,6	4,5	4,1
podiel na úhrne v percent. bodoch	*4,72*	*4,80*	*4,82*	*4,36*	*4,30*	*3,98*	*3,15*	*2,69*	*2,66*	*2,45*	*2,42*	*2,18*

	2001											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	7,7	6,7	7,1	7,6	7,7	8,0	8,0	7,8	7,4	7,1	6,5	6,5
Regulované ceny v %	20,7	16,4	17,1	16,4	16,3	16,4	17,1	17,0	17,0	17,0	17,0	17,2
podiel na úhrne v percent. bodoch	*4,68*	*4,01*	*4,17*	*4,02*	*4,00*	*4,01*	*4,20*	*4,18*	*4,15*	*4,14*	*4,13*	*4,17*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*-0,03*	*-0,03*
Jadrová inflácia v %	4,0	3,6	4,0	4,8	5,0	5,4	5,2	4,9	4,4	4,0	3,3	3,2
podiel na úhrne v percent. bodoch	*3,05*	*2,65*	*2,95*	*3,57*	*3,67*	*3,99*	*3,81*	*3,61*	*3,24*	*2,92*	*2,44*	*2,39*
z toho: ceny potravín v %	4,7	3,5	5,3	6,9	7,2	9,2	9,4	8,1	6,5	5,5	3,7	3,7
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,09*	*0,80*	*1,19*	*1,53*	*1,59*	*2,02*	*2,05*	*1,77*	*1,44*	*1,22*	*0,83*	*0,83*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	3,7	3,6	3,4	4,0	4,0	3,8	3,4	3,6	3,5	3,3	3,1	3,0
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,97*	*1,85*	*1,75*	*2,04*	*2,08*	*1,97*	*1,75*	*1,85*	*1,81*	*1,70*	*1,61*	*1,56*

Na báze nového spotrebného koša	2002											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	6,2	4,3	3,6	3,6	3,2	2,6	2,0	2,7	2,8	2,9	2,9	3,4
Regulované ceny v %	13,4	5,7	5,1	5,3	5,6	5,5	3,3	5,3	5,3	5,4	5,3	6,5
podiel na úhrne v percent. bodoch	*2,97*	*1,33*	*1,18*	*1,22*	*1,28*	*1,27*	*0,77*	*1,21*	*1,22*	*1,25*	*1,22*	*1,50*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,36*	*0,35*	*0,35*	*0,35*	*0,35*	*0,35*	*0,35*	*0,35*	*0,35*	*0,35*	*0,41*	*0,41*
Jadrová inflácia v %	3,7	3,4	2,7	2,6	2,1	1,2	1,2	1,5	1,6	1,7	1,7	1,9
podiel na úhrne v percent. bodoch	*2,86*	*2,58*	*2,10*	*1,99*	*1,60*	*0,95*	*0,88*	*1,13*	*1,24*	*1,30*	*1,29*	*1,46*
z toho: ceny potravín v %	4,5	5,6	4,2	3,6	3,1	0,0	-1,7	-0,9	0,1	-0,2	0,5	-0,2
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,96*	*1,16*	*0,88*	*0,75*	*0,65*	*0,00*	*-0,36*	*-0,18*	*0,02*	*-0,03*	*0,10*	*-0,04*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	3,3	2,5	2,2	2,2	1,7	1,7	2,2	2,3	2,2	2,4	2,1	2,7
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,89*	*1,41*	*1,22*	*1,25*	*0,96*	*0,94*	*1,24*	*1,31*	*1,22*	*1,33*	*1,19*	*1,50*

Zdroj: ŠÚ SR

Vývoj inflácie (medzimesačná zmena)

	1999											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	3,0	0,8	0,3	0,5	0,2	0,5	5,8	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4
Regulované ceny v %	9,7	1,6	0,3	0,5	0,2	0,4	20,7	0,2	0,5	0,5	0,1	0,1
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,75*	*0,30*	*0,06*	*0,10*	*0,03*	*0,07*	*4,00*	*0,04*	*0,11*	*0,11*	*0,02*	*0,02*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,10*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*1,39*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*
Jadrová inflácia v %	1,4	0,7	0,3	0,5	0,2	0,5	0,5	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,14*	*0,54*	*0,21*	*0,41*	*0,16*	*0,42*	*0,37*	*0,42*	*0,52*	*0,44*	*0,35*	*0,41*
z toho: ceny potravín v %	1,4	0,2	-0,6	-0,2	-0,7	0,1	-1,8	0,1	1,1	0,5	0,5	0,7
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,37*	*0,04*	*-0,14*	*-0,05*	*-0,18*	*0,02*	*-0,44*	*0,01*	*0,26*	*0,11*	*0,12*	*0,16*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	1,4	0,9	0,6	0,8	0,6	0,7	1,5	0,8	0,5	0,6	0,4	0,5
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,77*	*0,50*	*0,35*	*0,46*	*0,34*	*0,40*	*0,81*	*0,41*	*0,27*	*0,33*	*0,23*	*0,25*

	2000											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	2,5	3,3	0,4	0,0	0,3	-0,1	0,0	0,1	0,6	0,4	0,4	0,2
Regulované ceny v %	6,1	11,6	0,7	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,34*	*2,62*	*0,16*	*0,07*	*0,02*	*0,03*	*0,04*	*0,04*	*0,05*	*0,03*	*0,01*	*0,00*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,31*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*
Jadrová inflácia v %	1,1	1,0	0,3	-0,1	0,3	-0,1	0,0	0,0	0,7	0,5	0,6	0,3
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,83*	*0,73*	*0,21*	*-0,10*	*0,26*	*-0,09*	*-0,01*	*0,03*	*0,55*	*0,37*	*0,41*	*0,22*
z toho: ceny potravín v %	2,8	0,8	-0,5	-0,5	0,0	-0,8	-0,7	0,3	1,4	1,1	1,0	0,9
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,64*	*0,19*	*-0,12*	*-0,11*	*0,01*	*-0,17*	*-0,15*	*0,07*	*0,32*	*0,24*	*0,22*	*0,21*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	0,4	1,0	0,6	0,0	0,5	0,2	0,3	-0,1	0,5	0,2	0,4	0,0
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,19*	*0,54*	*0,33*	*0,02*	*0,25*	*0,08*	*0,14*	*-0,04*	*0,23*	*0,13*	*0,19*	*0,01*

	2001											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	1,9	2,3	0,8	0,4	0,3	0,3	0,0	-0,1	0,2	0,1	-0,1	0,2
Regulované ceny v %	6,2	7,7	1,2	-0,3	0,0	0,1	0,8	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
podiel na úhrne v percent. bodoch	*1,50*	*1,94*	*0,32*	*-0,07*	*0,01*	*0,04*	*0,21*	*0,02*	*0,04*	*0,03*	*0,02*	*0,05*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*-0,03*	*0,00*
Jadrová inflácia v %	0,5	0,5	0,7	0,7	0,5	0,3	-0,2	-0,2	0,3	0,1	-0,1	0,2
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,38*	*0,39*	*0,49*	*0,49*	*0,34*	*0,21*	*-0,17*	*-0,15*	*0,19*	*0,05*	*-0,06*	*0,16*
z toho: ceny potravín v %	1,5	-0,3	1,2	0,9	0,3	1,0	-0,5	-0,9	0,0	0,1	-0,7	0,9
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,35*	*-0,07*	*0,27*	*0,21*	*0,07*	*0,23*	*-0,10*	*-0,20*	*-0,01*	*0,02*	*-0,15*	*0,20*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	0,1	0,9	0,4	0,6	0,5	0,0	-0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	-0,1
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,03*	*0,46*	*0,22*	*0,29*	*0,26*	*-0,02*	*-0,07*	*0,05*	*0,19*	*0,03*	*0,09*	*-0,04*

Na báze nového spotrebného koša	2002											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úhrn v %	1,5	0,4	0,0	0,4	0,2	-0,4	-0,3	0,5	0,3	0,0	0,0	0,7
Regulované ceny v %	1,6	0,1	0,0	0,1	0,3	0,1	0,0	1,9	0,3	0,2	0,0	1,8
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,37*	*0,02*	*0,01*	*0,02*	*0,07*	*0,01*	*0,00*	*0,44*	*0,07*	*0,05*	*-0,01*	*0,42*
Vplyv zmeny nepriamych daní v neregulovaných cenách												
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,41*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*	*0,00*
Jadrová inflácia v %	0,9	0,4	0,0	0,5	0,2	-0,5	-0,4	0,1	0,3	0,0	0,0	0,3
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,69*	*0,34*	*0,03*	*0,40*	*0,15*	*-0,38*	*-0,30*	*0,06*	*0,23*	*0,00*	*0,00*	*0,23*
z toho: ceny potravín v %	1,8	1,0	-0,1	0,2	0,4	-1,5	-2,3	-0,1	0,7	-0,3	0,1	0,1
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,38*	*0,20*	*-0,03*	*0,04*	*0,08*	*-0,32*	*-0,48*	*-0,02*	*0,13*	*-0,07*	*0,01*	*0,02*
Čistá inflácia (bez zmien nepriamych daní) v %	0,6	0,2	0,1	0,7	0,1	-0,1	0,3	0,1	0,2	0,1	0,0	0,4
podiel na úhrne v percent. bodoch	*0,31*	*0,14*	*0,06*	*0,36*	*0,07*	*-0,06*	*0,17*	*0,08*	*0,09*	*0,07*	*-0,02*	*0,21*

Zdroj: ŠÚ SR

Pomerové ukazovatele HDP

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Reálny HDP / obyv. (Sk)	106 065	112 044	118 164	122 674	124 187	126 801	131 481	137 291
Nominálny HDP / obyv. (Sk)	106 065	116 975	131 632	143 766	154 900	168 278	183 902	199 608
Nominálny HDP / obyv. (USD)	3 567	3 817	3 916	4 079	3 740	3 642	3 804	4 403
Vytvorený HDP (%, s. c. 1995)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Pôdohospodárstvo	5,5	5,1	5,3	5,4	5,3	5,2	4,8	5,1
Priemysel	30,7	30,4	27,2	27,0	28,0	25,9	26,0	25,9
Stavebníctvo	4,7	6,7	6,3	5,1	3,5	3,5	3,4	3,6
Trhové služby	51,7	49,8	53,3	53,6	53,6	56,4	57,2	57,1
Ostatné	7,5	8,0	7,9	8,9	9,5	9,0	8,6	8,3
Použitý HDP (%, s. c. 1995)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Domáci dopyt	98,3	109,5	107,6	110,7	102,4	99,3	103,4	103,6
konečná spotreba	71,8	75,5	73,3	76,0	75,1	72,8	73,4	73,8
tvorba hrubého kapitálu	26,5	34,1	34,3	34,7	27,3	26,5	29,9	29,8
Čistý vývoz	1,7	-9,5	-7,6	-10,7	-2,4	-0,2	-4,1	-3,6
vývoz tovarov a služieb	57,4	53,5	60,2	65,6	68,1	75,8	78,2	79,3
dovoz tovarov a služieb	55,7	63,0	67,9	76,3	70,5	76,1	82,2	82,9
priemerný ročný kurz SKK/USD	29,735	30,647	33,616	35,242	41,417	46,200	48,347	45,335

Výpočty na základe údajov v mil. Sk, odchýlky vplyvom zaokrúhľovania

Príspevok komponentov k rastu HDP (percentuálne body, stále ceny roku 1995)

			2002				
	2000	2001	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	rok
Vytvorený HDP							
Medziročný rast HDP (%)	2,2	3,3	3,9	4,0	4,3	5,4	4,4
v tom vplyv odvetvia							
Pôdohospodárstvo	0,0	-0,3	0,3	0,4	0,9	0,5	0,5
Priemysel	-1,5	0,9	-1,2	1,2	2,6	1,3	1,0
z toho priemyselná výroba	-0,5	2,3	-2,6	1,4	2,5	0,8	0,6
Stavebníctvo	0,1	-0,1	0,3	0,5	0,4	0,3	0,4
Služby	4,1	2,6	3,3	1,5	0,6	4,4	2,4
z toho: obchod	0,8	0,3	0,2	-0,4	-0,7	0,0	-0,3
doprava	0,2	1,3	-0,6	0,1	-0,6	-0,4	-0,4
verejná správa a obrana	0,3	0,4	1,5	0,6	0,2	1,2	0,9
Ostatné	-0,4	0,1	1,2	0,4	-0,1	-1,2	0,1
Použitý HDP							
Medziročný rast HDP (%)	2,2	3,3	3,9	4,0	4,3	5,4	4,4
v tom vplyv faktora							
Domáci dopyt	-0,9	7,5	3,7	3,3	3,6	8,7	4,8
Konečná spotreba spolu	-0,7	3,1	3,7	4,4	3,1	3,3	3,6
z toho súkromná spotreba	-1,0	2,1	2,7	3,0	2,5	3,0	2,8
Tvorba hrubého kapitálu	-0,2	4,4	0,0	-1,1	0,5	5,4	1,2
z toho tvorba hrubého fixného kapitálu	0,4	2,7	-0,2	0,0	-0,3	-0,5	-0,3
Čistý vývoz	2,2	-4,0	1,2	0,6	0,1	-0,7	0,3
Vývoz tovarov a služieb	9,4	4,9	-3,4	4,0	7,6	9,7	4,6
Dovoz tovarov a služieb	7,2	8,9	-4,6	3,4	7,6	10,3	4,4
Štatistická diskrepancia	0,9	-0,3	-1,0	0,1	0,6	-2,6	-0,7

Výpočty na základe údajov v mil. Sk, odchýlky vplyvom zaokrúhľovania

Vývoj hrubého domáceho produktu podľa odvetví

		1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Indexy		
										2000/99	2001/00	2002/01
HDP v stálych cenách 1995	a	568,9	602,1	636,1	661,3	670,0	684,8	707,3	738,4	102,2	103,3	104,4
Pôdohospodárstvo	a	31,3	30,7	33,7	35,5	35,6	35,5	33,7	37,4	99,8	95,0	110,9
	b	5,5	5,1	5,3	5,4	5,3	5,2	4,8	5,1	x	x	x
Priemysel spolu	a	174,5	183,2	173,2	178,8	187,9	177,7	184,1	191,4	94,5	103,6	104,0
	b	30,7	30,4	27,2	27,0	28,0	25,9	26,0	25,9	x	x	x
Ťažba nerastných surovín	a	5,5	6,1	6,5	7,2	7,1	6,4	5,9	5,1	89,3	92,1	86,1
	b	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	0,9	0,8	0,7	x	x	x
Priemyselná výroba	a	143,0	146,2	142,6	150,0	154,4	151,4	166,9	171,2	98,0	110,2	102,6
	b	25,1	24,3	22,4	22,7	23,0	22,1	23,6	23,2	x	x	x
Výr. a rozvod elektriny, plynu a vody	a	26,0	30,9	24,1	21,6	26,3	19,9	11,3	15,1	75,5	56,9	133,4
	b	4,6	5,1	3,8	3,3	3,9	2,9	1,6	2,0	x	x	x
Stavebníctvo	a	26,7	40,5	39,9	33,7	23,6	24,3	23,9	26,5	102,7	98,5	111,0
	b	4,7	6,7	6,3	5,1	3,5	3,5	3,4	3,6	x	x	x
Služby spolu	a	293,8	299,7	339,1	354,7	359,1	386,5	404,3	421,3	107,6	104,6	104,2
	b	51,7	49,8	53,3	53,6	53,6	56,4	57,2	57,1	x	x	x
z toho:												
Obchod	a	67,1	66,5	85,6	89,8	93,9	99,0	101,3	99,5	105,4	102,4	98,2
	b	11,8	11,0	13,5	13,6	14,0	14,5	14,3	13,5	x	x	x
Doprava, skladovanie, pošta a telekom.	a	55,0	57,9	61,3	58,5	64,0	65,4	74,2	71,6	102,2	113,5	96,5
	b	9,7	9,6	9,6	8,8	9,5	9,5	10,5	9,7	x	x	x
Nehnuteľnosti a prenajímanie	a	62,6	54,8	73,7	77,3	79,9	89,7	86,5	86,1	112,3	96,5	99,5
	b	11,0	9,1	11,6	11,7	11,9	13,1	12,2	11,7	x	x	x
Peňažníctvo a poisťovníctvo	a	29,9	21,4	21,6	19,8	20,0	22,8	26,9	37,7	113,8	118,1	140,0
	b	5,3	3,6	3,4	3,0	3,0	3,3	3,8	5,1	x	x	x
Verejná správa a obrana	a	24,0	43,5	34,7	38,0	35,9	38,1	40,6	46,8	105,8	106,8	115,2
	b	4,2	7,2	5,5	5,7	5,4	5,6	5,7	6,3	x	x	x
Školstvo	a	17,9	17,6	15,1	18,1	18,1	19,3	20,8	22,3	106,5	107,4	107,2
	b	3,2	2,9	2,4	2,7	2,7	2,8	2,9	3,0	x	x	x
Zdravotníctvo a soc. starostlivosť	a	17,8	18,0	21,9	28,8	24,5	27,2	28,3	29,5	111,3	104,1	104,1
	b	3,1	3,0	3,4	4,4	3,7	4,0	4,0	4,0	x	x	x
Ostatné	a	42,5	48,0	50,2	58,6	63,8	60,8	61,4	61,8	95,3	100,9	100,7
	b	7,5	8,0	7,9	8,9	9,5	8,9	8,7	8,4	x	x	x

Údaje počítané z mil. Sk
a – absolútne, v mld. Sk
b – podiel na HDP v %

Zdroj: ŠÚ SR

Vývoj hrubého domáceho produktu podľa použitia

		1997	1998	1999	2000	2001	2002	Indexy 2000/99	2001/00	2002/01
HDP v stálych cenách 1995	a	636,1	661,3	670,0	678,4	702,4	738,4	101,2	103,5	105,1
Domáci dopyt	a	684,6	731,9	686,2	680,0	731,1	765,2	99,1	107,5	104,7
	b	107,6	110,7	102,4	100,2	104,1	103,6	x	x	x
Konečná spotreba spolu	a	466,4	502,7	503,3	498,3	519,5	544,9	99,0	104,2	104,9
	b	73,3	76,0	75,1	73,5	74,0	73,8	x	x	x
domácnosti	a	331,8	350,9	361,2	354,6	368,9	388,7	98,2	104,0	105,4
	b	52,2	53,1	53,9	52,3	52,5	52,6	x	x	x
nezisk. inštit. slúžiace domácnostiam	a	2,8	4,7	6,3	6,2	6,0	6,0	98,5	96,6	99,0
	b	0,4	0,7	0,9	0,9	0,9	0,8	x	x	x
konečná spotreba verejnej správy	a	131,8	147,0	135,8	137,5	144,5	150,3	101,3	105,1	104,0
	b	20,7	22,2	20,3	20,3	20,6	20,4	x	x	x
Tvorba hrubého kapitálu	a	218,2	229,3	182,9	181,6	211,7	220,3	99,3	116,5	104,1
	b	34,3	34,7	27,3	26,8	30,1	29,8	x	x	x
tvorba hrubého fixného kapitálu	a	214,0	237,6	193,7	196,1	214,8	213,0	101,2	109,6	99,1
	b	33,6	35,9	28,9	28,9	30,6	28,8	x	x	x
zmena stavu zásob	a	4,2	-8,3	-10,7	-14,5	-3,2	7,3	x	x	x
	b	0,7	-1,3	-1,6	-2,1	-0,5	1,0	x	x	x
Čistý vývoz	a	-48,5	-70,6	-16,2	-1,6	-28,7	-26,8	x	x	x
	b	-7,6	-10,7	-2,4	-0,2	-4,1	-3,6	x	x	x
vývoz výrobkov a služieb	a	383,2	433,8	456,3	519,2	552,8	585,6	113,8	106,5	105,9
	b	60,2	65,6	68,1	76,5	78,7	79,3	x	x	x
dovoz výrobkov a služieb	a	431,7	504,4	472,5	520,8	581,5	612,4	110,2	111,7	105,3
	b	67,9	76,3	70,5	76,8	82,8	82,9	x	x	x
Štatistická diskrepancia	a	0,0	0,0	0,0	6,4	4,9	0,0	x	x	x

Údaje počítané z mil. Sk
a – absolútne, v mld. Sk
b – podiel na HDP v %

Zdroj: ŠÚ SR

Tvorba a použitie dôchodkov v sektore domácností

	mld. Sk, bežné ceny							Indexy					
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1997/96	1998/97	1999/98	2000/99	2001/00	2002/01
Odmeny zamestnancov													
(zo všetkých sektorov)	267,1	307,6	335,6	346,0	373,4	407,3	442,2	115,2	109,1	103,1	107,9	109,1	108,6
z toho hrubé mzdy a platy	202,6	237,1	257,6	268,2	288,9	315,8	342,7	117,0	108,7	104,1	107,7	109,3	108,5
Hrubý zmiešaný dôchodok	118,7	134,3	149,2	171,6	195,1	220,5	237,2	113,1	111,1	115,1	113,6	113,1	107,5
Dôchodky z majetku – príjmové	29,9	32,2	40,3	45,1	39,3	31,9	31,3	107,6	125,1	112,1	87,2	81,1	98,3
Sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov	79,7	88,1	94,9	100,4	105,2	109,5	118,7	110,6	107,7	105,8	104,8	104,1	108,4
Ostatné bežné transfery – príjmové	13,1	12,5	14,7	17,7	19,1	21,1	23,5	95,2	117,8	120,7	107,8	110,5	111,4
Bežné príjmy	**508,5**	**574,6**	**634,5**	**680,9**	**732,1**	**790,3**	**852,9**	**113,0**	**110,4**	**107,3**	**107,5**	**108,0**	**107,9**
Dôchodky z majetku	5,8	5,1	5,3	4,8	4,5	4,8	5,4	87,8	105,9	88,9	94,4	106,3	113,4
Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	31,9	33,1	33,8	37,1	30,8	33,8	35,8	104,0	102,0	109,9	83,0	109,7	105,9
Sociálne príspevky	89,3	98,0	106,0	107,2	117,4	128,2	136,4	109,8	108,1	101,1	109,5	109,2	106,4
Ostatné bežné transfery – výdavkové	11,8	14,3	14,3	13,9	14,2	15,8	17,5	121,2	99,9	97,1	102,5	110,9	111,2
Bežné výdavky	**138,7**	**150,5**	**159,5**	**163,0**	**166,9**	**182,5**	**195,1**	**108,5**	**105,9**	**102,2**	**102,4**	**109,4**	**106,9**
Hrubý disponibilný dôchodok	**369,8**	**424,1**	**475,1**	**517,9**	**565,1**	**607,8**	**657,7**	**114,7**	**112,0**	**109,0**	**109,1**	**107,6**	**108,2**
Úprava vyplývajúca zo zmien čist. majetku domácností v rezervách penzijných fondov	-	-	-	0,9	1,3	1,8	2,7	-	-	-	138,5	144,1	146,9
Konečná spotreba domácností	**328,6**	**369,6**	**413,9**	**462,8**	**502,5**	**552,0**	**595,4**	**112,5**	**112,0**	**111,8**	**108,6**	**109,9**	**107,9**
podiel na hrubom disponibilnom dôchodku v %	*88,9*	*87,1*	*87,1*	*89,4*	*88,9*	*90,8*	*90,5*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*
Hrubé úspory domácností	**41,2**	**54,5**	**61,2**	**56,0**	**63,9**	**57,6**	**65,0**	**132,3**	**112,2**	**91,5**	**114,1**	**90,2**	**112,9**
podiel na hrubom disponibilnom dôchodku v %	*11,1*	*12,9*	*12,9*	*10,8*	*11,3*	*9,5*	*9,9*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*

Údaje počítané z mil. Sk

Zdroj: ŠÚ SR, metodika ESNÚ 95

Vývoj miezd a zamestnanosti podľa odvetví (index, romr = 100)

	Priemerná mesačná mzda						Priemerný počet zamestnancov			
	2001			2002			2001		2002	
	nominálna		reálna	nominálna		reálna	fyzické	index	fyzické	index
	Sk	index	index	Sk	index	index	osoby		osoby	
Hospodárstvo SR úhrnom	12 365	108,2	100,8	13 511	109,3	105,8	2 006 165	101,5	2 008 851	100,1
v tom										
Pôdohospodárstvo	9 750	108,1	100,7	10 413	106,8	103,4	140 090	98,9	141 095	100,7
Priemysel spolu	13 373	110,2	102,7	14 354	107,3	103,9	554 353	101,0	555 379	100,2
ťažba nerastných surovín	14 470	108,3	100,9	15 595	107,8	104,4	13 775	88,1	12 186	88,5
priemyselná výroba	12 908	110,1	102,6	13 837	107,2	103,8	494 088	101,7	496 404	100,5
výroba a rozvod elektriny, pynu a vody	17 984	112,6	104,9	19 516	108,5	105,0	46 489	98,0	46 789	100,6
Stavebníctvo	11 047	104,8	97,7	11 547	104,5	101,2	122 873	97,7	124 882	101,6
Veľko- a maloobchod a opravár. činnosti	13 394	105,8	98,6	14 117	105,4	102,0	311 492	102,8	315 200	101,2
Hotely a reštaurácie	9 450	107,4	100,1	10 282	108,8	105,3	42 156	103,4	42 425	97,9
Doprava, skadovanie, pošta a telekomunikácie	13 626	109,4	102,0	14 553	106,8	103,4	148 856	99,2	147 095	98,8
Peňažníctvo a poisťovníctvo	24 409	110,2	102,7	27 094	111,0	107,5	36 436	100,0	37 090	101,8
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum	15 547	110,3	102,8	17 102	110,0	106,5	152 345	105,9	153 259	100,6
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	14 662	106,4	99,2	16 509	112,6	109,0	80 507	100,4	82 834	100,2
Školstvo	9 450	105,1	97,9	10 934	115,7	112,0	178 042	99,0	177 492	99,7
Zdravotníctvo a soc. starostlivosť	10 380	111,4	103,8	12 020	115,8	112,1	140 064	100,7	139 903	99,9
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	8 879	107,2	99,9	10 220	115,1	111,4	98 951	113,4	92 197	96,4
Spotrebiteľské ceny – priemer za rok	*x*	*107,3*	*x*	*x*	*103,3*	*x*	*x*	*x*	*x*	*x*

Zdroj: ŠÚ SR

Platobná bilancia SR za január až december 2002

	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
Použitý kurz: 45,335 SKK/USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
Tovar	651 256,0	14 365,4	747 883,0	16 496,8	-96 627,0	-2 131,4
Služby	126 289,7	2 785,7	105 638,1	2 330,2	20 651,6	455,5
Doprava	52 588,9	1 160,0	27 093,8	597,6	25 495,1	562,4
Cestovný ruch	32 820,3	724,0	20 045,3	442,2	12 775,0	281,8
Iné služby spolu	40 880,5	901,7	58 499,0	1 290,4	-17 618,5	-388,6
Výnosy	15 556,6	343,1	36 246,7	799,5	-20 690,1	-456,4
Kompenzácie pracovníkov	1 095,1	24,2	512,6	11,3	582,5	12,8
Výnosy z investícií	14 461,5	319,0	35 734,1	788,2	-21 272,6	-469,2
Bežné transfery	21 568,9	475,8	12 803,9	282,4	8 765,0	193,3
BEŽNÝ ÚČET	814 671,2	17 970,0	902 571,7	19 908,9	-87 900,5	-1 938,9
Kapitálový účet	5 794,0	127,8	929,1	20,5	4 864,9	107,3
Finančný účet	2 568 477,9	56 636,8	-2 339 033,9	-51 568,9	229 444,0	5 068,0
Priame investície	483 794,6	10 671,5	-302 127,9	-6 664,3	181 666,7	4 007,2
V zahraničí (priamy investor = rezident)	17 385,0	383,5	-17 608,0	-388,4	-223,0	-4,9
Majetková účasť a reinvestovaný zisk	2 686,0	59,2	-2 773,0	-61,2	-87,0	-1,9
Ostatný kapitál	14 699,0	324,2	-14 835,0	-327,2	-136,0	-3,0
V SR (podnik priamej investície = rezident)	466 409,6	10 288,1	-284 519,9	-6 275,9	181 889,7	4 012,1
Majetková účasť a reinvestovaný zisk	191 440,6	4 222,8	-11 693,9	-257,9	179 746,7	3 964,9
Ostatný kapitál	274 969,0	6 065,3	-272 826,0	-6 018,0	2 143,0	47,3
Portfóliové investície	341 962,0	7 543,0	-316 836,0	-6 988,8	25 126,0	554,2
Aktíva	176 247,5	3 887,7	-163 884,6	-3 615,0	12 362,9	272,7
Pasíva	165 714,5	3 655,3	-152 951,4	-3 373,8	12 763,1	281,5
Ostatné investície	1 742 721,3	38 422,3	-1 720 070,0	-37 915,7	22 651,3	506,5
Dlhodobé	54 671,5	1 215,2	-59 623,7	-1 317,5	-4 952,2	-102,3
Aktíva	22 502,0	506,4	-10 028,2	-221,2	12 473,8	285,2
Pasíva	32 169,5	708,8	-49 595,5	-1 096,3	-17 426,0	-387,5
Krátkodobé	1 688 049,8	37 207,0	-1 660 446,3	-36 598,2	27 603,5	608,8
Aktíva	1 115 881,5	24 614,1	-1 096 047,6	-24 176,6	19 833,9	437,5
Pasíva	572 168,3	12 592,9	-564 398,7	-12 421,6	7 769,6	171,3
KAPITÁLOVÝ A FINANČNÝ ÚČET	2 574 271,9	56 764,6	-2 339 963,0	-51 589,4	234 308,9	5 175,3
OSTATNÉ NEZAČLENENÉ POLOŽKY	x	x	x	x	14 187,6	409,3
CELKOVÁ BILANCIA	-10 692,3	-242,5	171 288,3	3 888,2	160 596,0	3 645,7
Monetárne zlato	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SDR	0,0	0,0	-19,1	-0,4	-19,1	-0,4
Devízové aktíva	10 692,3	242,5	-171 269,2	-3 887,8	-160 576,9	-3 645,3
Vklady	10 692,3	242,5	0,0	0,0	10 692,3	242,5
Cenné papiere	0,0	0,0	-171 269,2	-3 887,8	-171 269,2	-3 887,8
Obligácie a zmenky	0,0	0,0	-35 695,7	-810,6	-35 695,7	-810,6
Nástroje peňažného trhu a fin. deriváty	0,0	0,0	-135 573,5	-3 077,2	-135 573,5	-3 077,2
REZERVNÉ AKTÍVA	10 692,3	242,5	-171 288,3	-3 888,2	-160 596,0	-3 645,7

Poznámka: Údaje sú predbežné

Bežný účet platobnej bilancie SR za január až december 2002

	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
Použitý kurz: 45,335 SKK/USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
TOVAR	651 256,0	14 365,4	747 883,0	16 496,8	-96 627,0	-2 131,4
Tovar vo všeobecnosti	365 575,0	8 063,9	556 965,0	12 285,5	-191 390,0	-4 221,7
Tovar na spracovanie	284 804,0	6 282,2	189 512,0	4 180,3	95 292,0	2 102,0
Oprava tovaru	729,0	16,1	1 270,0	28,0	-541,0	-11,9
Nemonetárne zlato	148,0	3,3	136,0	3,0	12,0	0,3
SLUŽBY	126 289,7	2 785,7	105 638,1	2 330,2	20 651,6	455,5
Doprava	52 588,9	1 160,0	27 093,8	597,6	25 495,1	562,4
Železničná doprava	9 555,4	210,8	10 784,1	237,9	-1 228,7	-27,1
osobná	2,9	0,1	3,1	0,1	-0,2	0,0
nákladná	9 552,5	210,7	10 781,0	237,8	-1 228,5	-27,1
Ostatná doprava	43 033,5	949,2	16 309,7	359,8	26 723,8	589,5
osobná	286,0	6,3	2 871,1	63,3	-2 585,1	-57,0
nákladná	6 044,8	133,3	6 282,1	138,6	-237,3	-5,2
ostatná	36 702,7	809,6	7 156,5	157,9	29 546,2	651,7
z toho tranzit plynu a ropy	31 539,0	695,7	0,0	0,0	31 539,0	695,7
Cestovný ruch	32 820,3	724,0	20 045,3	442,2	12 775,0	281,8
Služobný	0,0	0,0	1 228,5	27,1	-1 228,5	-27,1
Osobný	32 820,3	724,0	18 816,8	415,1	14 003,5	308,9
Iné služby spolu	40 880,5	901,7	58 499,0	1 290,4	-17 618,5	-388,6
Služby spojov	2 608,2	57,5	1 968,0	43,4	640,2	14,1
Stavebné služby	2 273,1	50,1	2 266,0	50,0	7,1	0,2
Poisťovacie služby	712,4	15,7	2 539,9	56,0	-1 827,5	-40,3
Finančné služby	3 024,0	66,7	5 611,7	123,8	-2 587,7	-57,1
Právne, účtovné a poradenské služby	3 368,1	74,3	7 680,6	169,4	-4 312,5	-95,1
Služby výpočtovej techniky	3 198,9	70,6	3 631,9	80,1	-433,0	-9,6
Služby obchodnej povahy	10 648,6	234,9	14 430,3	318,3	-3 781,7	-83,4
Služby v ostatných činnostiach	15 047,2	331,9	20 370,6	449,3	-5 323,4	-117,4
VÝNOSY	15 556,6	343,1	36 246,7	799,5	-20 690,1	-456,4
Kompenzácie pracovníkov	1 095,1	24,2	512,6	11,3	582,5	12,8
Výnosy z investícií	14 461,5	319,0	35 734,1	788,2	-21 272,6	-469,2
Priame investície	511,9	11,3	7 391,6	163,0	-6 879,7	-151,8
výnosy z majetku	432,3	9,5	6 772,3	149,4	-6 340,0	-139,8
úroky	79,6	1,8	619,3	13,7	-539,7	-11,9
Portfóliové investície	10 228,3	225,6	14 175,2	312,7	-3 946,9	-87,1
výnosy z majetku	13,8	0,3	190,0	4,2	-176,2	-3,9
úroky	10 214,5	225,3	13 985,2	308,5	-3 770,7	-83,2
Ostatné investície	3 721,3	82,1	14 167,3	312,5	-10 446,0	-230,4
BEŽNÉ TRANSFERY	21 568,9	475,8	12 803,9	282,4	8 765,0	193,3
Vláda	57,8	1,3	366,5	8,1	-308,7	-6,8
Ostatné	21 511,1	474,5	12 437,4	274,3	9 073,7	200,1
BEŽNÝ ÚČET	814 671,2	17 970,0	902 571,7	19 908,9	-87 900,5	-1 938,9

Poznámka: Údaje sú predbežné

Kapitálový účet platobnej bilancie SR za január až december 2002

	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
Použitý kurz: 45,335 SKK/USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
KAPITÁLOVÝ ÚČET	5 794,0	127,8	929,1	20,5	4 864,9	107,3
Kapitálové transfery	5 700,4	125,7	438,6	9,7	5 261,8	116,1
Kúpa/predaj nevýr. a nefinančných aktív	93,6	2,1	490,5	10,8	-396,9	-8,8

Poznámka: Údaje sú predbežné

Finančný účet platobnej bilancie SR za január až december 2002

	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
Použitý kurz: 45,335 SKK/USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
PRIAME INVESTÍCIE	483 794,6	10 671,5	-302 127,9	-6 664,3	181 666,7	4 007,2
V ZAHRANIČÍ (priamy investor = rezident)	17 385,0	383,5	-17 608,0	-388,4	-223,0	-4,9
Majetková účasť	2 686,0	59,2	-2 773,0	-61,2	-87,0	-1,9
Pohľadávky voči podniku priamej investície	2 686,0	59,2	-2 773,0	-61,2	-87,0	-1,9
Záväzky voči podniku priamej investície	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reinvestovaný zisk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatný kapitál	14 699,0	324,2	-14 835,0	-327,2	-136,0	-3,0
Pohľadávky voči podniku priamej investície	14 628,0	322,7	-14 811,0	-326,7	-183,0	-4,0
Záväzky voči podniku priamej investície	71,0	1,6	-24,0	-0,5	47,0	1,0
V SR (podnik priamej investície = rezident)	466 409,6	10 288,1	-284 519,9	-6 275,9	181 889,7	4 012,1
Majetková účasť	190 898,6	4 210,8	-11 693,9	-257,9	179 204,7	3 952,9
Pohľadávky voči priamym investorom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Záväzky voči priamym investorom	190 898,6	4 210,8	-11 693,9	-257,9	179 204,7	3 952,9
Reinvestovaný zisk	542,0	12,0	0,0	0,0	542,0	12,0
Ostatný kapitál	274 969,0	6 065,3	-272 826,0	-6 018,0	2 143,0	47,3
Pohľadávky voči priamym investorom	131 893,0	2 909,3	-136 895,0	-3 019,6	-5 002,0	-110,3
Záväzky voči priamym investorom	143 076,0	3 156,0	-135 931,0	-2 998,4	7 145,0	157,6
PORTFÓLIOVÉ INVESTÍCIE	341 962,0	7 543,0	-316 836,0	-6 988,8	25 126,0	554,2
AKTÍVA	176 247,5	3 887,7	-163 884,6	-3 615,0	12 362,9	272,7
Majetkové cenné papiere	1 127,5	24,9	-1 075,2	-23,7	52,3	1,2
Dlžobné cenné papiere	175 120,0	3 862,8	-162 809,4	-3 591,3	12 310,6	271,5
Obligácie a zmenky	169 670,0	3 742,6	-157 365,8	-3 471,2	12 304,2	271,4
Vláda + NBS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Banky	168 446,0	3 715,6	-152 681,8	-3 367,9	15 764,2	347,7
Ostatné sektory	1 224,0	27,0	-4 684,0	-103,3	-3 460,0	-76,3
Nástroje peňažného trhu	5 450,0	120,2	-5 440,6	-120,0	9,4	0,2
Finančné deriváty	0,0	0,0	-3,0	-0,1	-3,0	-0,1
PASÍVA	165 714,5	3 655,3	-152 951,4	-3 373,8	12 763,1	281,5
Majetkové cenné papiere	6 017,7	132,7	-5 523,2	-121,8	494,5	10,9
Dlžobné cenné papiere	159 696,8	3 522,6	-147 428,2	-3 252,0	12 268,6	270,6
Obligácie a zmenky	158 570,5	3 497,8	-146 106,0	-3 222,8	12 464,5	274,9
Vláda + NBS	148 519,4	3 276,0	-143 068,5	-3 155,8	5 450,9	120,2
Banky	2 005,4	44,2	-2 019,0	-44,5	-13,6	-0,3
Ostatné sektory	8 045,7	177,5	-1 018,5	-22,5	7 027,2	155,0
Nástroje peňažného trhu	495,3	10,9	-802,2	-17,7	-306,9	-6,8
Finančné deriváty	631,0	13,9	-520,0	-11,5	111,0	2,4
OSTATNÉ INVESTÍCIE	1 742 721,3	38 422,3	-1 720 070,0	-37 915,7	22 651,3	506,5
AKTÍVA	1 138 383,5	25 120,5	-1 106 075,8	-24 397,8	32 307,7	722,7
Obchodné úvery	400 190,0	8 827,4	-405 438,0	-8 943,2	-5 248,0	-115,8
dlhodobé	250,0	5,5	-202,0	-4,5	48,0	1,1
krátkodobé	399 940,0	8 821,9	-405 236,0	-8 938,7	-5 296,0	-116,8
Pôžičky – finančné úvery	20 162,8	454,8	-8 759,2	-193,2	11 403,6	261,6
Vláda + NBS	13 189,4	301,0	-138,6	-3,1	13 050,8	297,9
dlhodobé	13 189,4	301,0	-138,6	-3,1	13 050,8	297,9
krátkodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Banky	4 425,4	97,6	-5 188,6	-114,5	-763,2	-16,8
dlhodobé	4 425,4	97,6	-4 235,5	-93,4	189,9	4,2
krátkodobé	0,0	0,0	-953,1	-21,0	-953,1	-21,0
Ostatné sektory	2 548,0	56,2	-3 432,0	-75,7	-884,0	-19,5
dlhodobé	77,0	1,7	-329,0	-7,3	-252,0	-5,6
krátkodobé	2 471,0	54,5	-3 103,0	-68,4	-632,0	-13,9
Hotovosť a vklady	19 892,5	438,8	-5 319,0	-117,3	14 573,5	321,5
Ostatné aktíva	698 138,2	15 399,5	-686 559,6	-15 144,1	11 578,6	255,4

Tabuľka FINANČNÝ ÚČET PLATOBNEJ BILANCIE SR ZA JANUÁR AŽ DECEMBER 2002 pokračuje na ďalšej strane

Finančný účet platobnej bilancie SR za január až december 2002 – *pokračovanie*

	Inkasá / Kredit (+)		Platby / Debet (-)		Saldo	
Použitý kurz: 45,335 SKK/USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
PASÍVA	604 337,8	13 301,7	-613 994,2	-13 517,9	-9 656,4	-216,2
Obchodné úvery	464 432,0	10 244,4	-456 607,0	-10 071,8	7 825,0	172,6
dlhodobé	1 816,0	40,1	-1 611,0	-35,5	205,0	4,5
krátkodobé	462 616,0	10 204,4	-454 996,0	-10 036,3	7 620,0	168,1
Pôžičky – finančné úvery	119 784,7	2 613,5	-151 965,1	-3 326,5	-32 180,4	-713,0
Vláda + NBS	51 439,9	1 105,9	-74 978,7	-1 628,3	-23 538,8	-522,4
dlhodobé	1 218,6	26,1	-16 930,1	-375,8	-15 711,5	-349,7
krátkodobé	50 221,3	1 079,8	-58 048,6	-1 252,5	-7 827,3	-172,7
Banky	8 134,3	179,4	-7 721,4	-170,3	412,9	9,1
dlhodobé	2 133,5	47,1	-1 241,4	-27,4	892,1	19,7
krátkodobé	6 000,8	132,4	-6 480,0	-142,9	-479,2	-10,6
Ostatné sektory	60 210,5	1 328,1	-69 265,0	-1 527,8	-9 054,5	-199,7
dlhodobé	19 539,5	431,0	-29 813,0	-657,6	-10 273,5	-226,6
krátkodobé	40 671,0	897,1	-39 452,0	-870,2	1 219,0	26,9
Hotovosť a vklady	7 461,9	164,6	-5 422,1	-119,6	2 039,8	45,0
Ostatné pasíva	12 659,2	279,2	0,0	0,0	12 659,2	279,2
dlhodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
krátkodobé	12 659,2	279,2	0,0	0,0	12 659,2	279,2
FINANČNÝ ÚČET	2 568 477,9	56 636,8	-2 339 033,9	-51 568,9	229 444,0	5 068,0

Poznámka: Údaje sú predbežné

Výpočet NEER slovenskej koruny (na báze priemeru za január až september 1990 = 100)
(váhy roku 1993, resp. roku 1999 vo variante pre menový kôš Sk: 71,3 % DEM a 28,7 % USD)

	Výmenný kurz Sk (mesačný priemer)				Výpočet pre menový kôš Sk NEER		Výpočet pre 8 obchod. partnerov, bez ČR NEER		Výpočet pre 9 obchod. partnerov, vrátane ČR NEER	
	Sk za 1 USD		Sk za 1 DEM							
	kurz	medziročná zmena v %	kurz	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %
December 1990	24,190		16,215		62,9		61,5		80,4	
December 1991	28,550	18,0	18,140	11,9	55,2	-12,3	54,8	-11,0	76,5	-5,0
December 1992	28,590	0,1	18,090	-0,3	55,3	0,2	56,3	2,8	77,3	1,1
December 1993	32,968	15,3	19,283	6,6	50,7	-8,3	53,0	-6,0	67,8	-12,3
December 1994	31,465	-4,6	20,002	3,7	50,0	-1,3	51,6	-2,6	67,9	0,1
December 1995	29,705	-5,6	20,615	3,1	49,7	-0,6	50,7	-1,7	69,4	2,1
December 1996	31,579	6,3	20,365	-1,2	49,3	-0,9	50,3	-0,8	67,7	-2,4
December 1997	34,528	9,3	19,438	-4,6	49,6	0,7	51,9	3,2	74,8	10,4
December 1998	36,207	4,9	21,683	11,5	45,2	-8,9	46,7	-9,9	64,0	-14,4
December 1999	42,059	16,2	21,759	0,4	43,2	-4,4	46,1	-1,4	64,3	0,5
December 2000	48,639	15,6	22,241	2,2	40,6	-6,0	44,5	-3,5	61,3	-4,7
December 2001	48,233	-0,8	22,041	-0,9	41,1	1,2	45,1	1,3	59,7	-2,7
December 2002	41,137	-14,7	21,360	-3,1	43,9	6,7	46,7	3,6	60,0	0,6

Poznámka:
znamienko - (mínus) znamená posilnenie výmenného kurzu Sk a zhodnotenie indexov NEER, REER
znamienko + (plus) znamená oslabenie kurzu a znehodnotenie NEER, REER

Výpočet REER slovenskej koruny (na báze priemeru za január až september 1990 = 100)
(váhy roku 1993, resp. roku 1999 vo variante pre menový kôš Sk: 71,3 % DEM a 28,7 % USD)

	Výpočet pre menový kôš Sk				Výpočet pre 8 obchodných partnerov bez ČR				Výpočet pre 9 obchodných partnerov vrátane ČR			
	na báze CPI		na báze PPI		na báze CPI		na báze PPI		na báze CPI		na báze PPI	
	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %	index	medziročná zmena v %
December 1990	68,8		72,4		67,3		71,2		83,7		86,4	
December 1991	91,9	33,7	94,6	30,8	91,1	35,4	95,0	33,4	97,0	15,9	94,8	9,7
December 1992	97,1	5,7	99,9	5,6	98,6	8,2	102,7	8,1	98,4	1,4	96,3	1,5
December 1993	99,8	2,8	101,6	1,7	104,0	5,4	107,0	4,3	93,5	-4,9	88,1	-8,5
December 1994	107,0	7,3	107,6	5,9	110,2	6,0	109,4	2,2	97,8	4,5	91,9	4,4
December 1995	112,2	4,8	112,7	4,8	113,7	3,2	114,3	4,5	101,5	3,9	96,3	4,7
December 1996	115,0	2,5	116,1	3,0	116,5	2,5	119,2	4,2	98,7	-2,8	96,1	-0,2
December 1997	121,0	5,2	122,3	5,4	125,8	8,0	127,2	6,8	109,0	10,4	107,1	11,4
December 1998	115,6	-4,5	115,7	-5,4	118,8	-5,6	120,7	-5,2	94,5	-13,3	93,3	-12,9
December 1999	124,1	7,4	115,1	-0,5	131,8	10,9	124,3	3,0	106,3	12,4	97,8	4,8
December 2000	123,4	-0,6	112,8	-2,0	134,7	2,2	124,7	0,3	106,3	0,0	96,9	-0,9
December 2001	130,8	6,0	118,5	5,1	142,7	5,9	130,7	4,8	106,7	0,4	96,3	-0,6
December 2002	142,1	8,7	127,9	7,9	150,2	5,3	136,6	4,5	109,8	2,9	98,9	2,7

Poznámka:
znamienko - (mínus) znamená posilnenie výmenného kurzu Sk a zhodnotenie indexov NEER, REER
znamienko + (plus) znamená oslabenie kurzu a znehodnotenie NEER, REER

Menový prehľad (vo fixnom kurze k 1. 1. 1993) (mld. Sk)

	2002												
	1. 1.	31. 1.	28. 2.	31. 3.	30. 4.	31. 5.	30. 6.	31. 7.	31. 8.	30. 9.	31. 10.	30. 11.	31. 12.*/
Fixný kurz SKK/USD	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899	28,899
Fixný kurz SKK/EUR	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912	34,912
A K T Í V A													
Čisté zahraničné aktíva	65,2	66,3	77,4	64,6	72,5	68,9	67,0	153,3	160,1	172,8	176,5	187,1	176,6
Zahraničné aktíva	235,2	234,1	231,5	226,0	222,9	220,0	218,9	318,8	314,6	320,2	319,7	329,1	331,2
Zahraničné pasíva	170,0	167,8	154,1	161,4	150,4	151,1	151,9	165,5	154,5	147,4	143,2	142,0	154,6
Čisté domáce aktíva	586,0	573,6	568,5	573,2	560,8	569,9	580,7	506,3	503,0	484,4	485,9	483,0	504,9
Domáce úvery	649,2	656,0	641,0	648,7	647,0	654,8	663,7	555,1	564,7	546,3	554,9	554,0	572,4
Čistý úver všeobecnej vláde	319,2	323,4	340,1	343,1	341,1	347,1	345,7	243,5	245,5	236,5	237,6	233,6	245,3
Čistý úver FNM	8,4	9,0	5,8	6,2	3,1	3,4	9,8	-0,7	4,4	-8,4	-3,8	-6,2	-3,1
Úvery podnikom a obyvateľstvu	321,6	323,6	295,1	299,4	302,8	304,3	308,2	312,3	314,8	318,2	321,1	326,6	330,2
Úvery v Sk	282,3	283,9	254,6	258,4	262,1	264,1	267,9	271,3	273,2	276,9	278,9	282,6	286,6
- úvery podnikom	230,4	231,7	202,0	205,9	208,8	209,8	212,8	214,9	216,7	219,3	220,5	223,2	225,3
- úvery obyvateľstvu	51,9	52,2	52,6	52,5	53,3	54,3	55,1	56,4	56,5	57,6	58,4	59,4	61,3
Úvery v cudzej mene	39,3	39,7	40,5	41,0	40,7	40,2	40,3	41,0	41,6	41,3	42,2	44,0	43,6
P A S Í V A													
Likvidné pasíva [M2]	651,2	639,9	645,9	637,8	633,3	638,8	647,7	659,6	663,1	657,2	662,4	670,1	681,5
Peniaze [M1]	228,5	217,8	214,2	210,3	210,6	212,1	218,7	219,3	222,5	221,1	222,8	227,0	246,1
Obeživo mimo bánk [M0]	81,0	79,7	80,1	79,6	78,8	79,0	79,6	79,3	80,4	80,7	81,4	83,1	84,2
Netermínované vklady	147,5	138,1	134,1	130,7	131,8	133,1	139,1	140,0	142,1	140,4	141,4	143,9	161,9
- obyvateľstvo	67,1	68,1	68,6	67,9	67,8	68,3	69,9	69,6	70,0	69,7	69,4	70,0	73,1
- podniky	78,4	68,5	64,1	61,5	62,6	63,2	67,9	68,1	70,6	69,4	71,1	72,6	85,5
- poisťovne	2,0	1,5	1,4	1,3	1,4	1,6	1,3	2,3	1,5	1,3	0,9	1,3	3,3
Kvázipeniaze [QM]	422,7	422,1	431,7	427,5	422,7	426,7	429,0	440,3	440,6	436,1	439,6	443,1	435,4
Termínované vklady	346,3	346,7	354,9	352,7	344,4	347,4	346,3	352,5	352,6	349,8	353,9	356,5	350,1
- obyvateľstvo	256,3	258,8	260,4	258,2	254,9	252,9	249,0	247,1	246,7	245,6	247,5	247,0	250,4
- podniky	67,2	65,0	71,3	71,4	67,6	72,3	73,9	80,8	85,6	84,5	90,3	94,3	82,0
- poisťovne	22,8	22,9	23,2	23,1	21,9	22,2	23,4	24,6	20,3	19,7	16,1	15,2	17,7
Vklady v cudzej mene	76,4	75,4	76,8	74,8	78,3	79,3	82,7	87,8	88,0	86,3	85,7	86,6	85,3
- obyvateľstvo	49,0	48,7	48,6	48,3	49,4	50,7	52,5	53,4	54,3	54,9	54,9	54,3	54,0
- podniky	27,4	26,7	28,2	26,5	28,9	28,6	30,2	34,4	33,7	31,4	30,8	32,3	31,3
Ostatné čisté položky	63,2	82,4	72,5	75,5	86,2	84,9	83,0	48,8	61,7	61,9	69,0	71,0	67,5

Vybrané položky Menového prehľadu – analytické časové rady (úprava prítomnosti) 1/

Čisté zahraničné aktíva	67,7	68,8	79,9	67,1	75,1	71,5	69,7	156,0	162,8	175,6	179,4	190,0	179,6
Čistý úver všeobecnej vláde	214,2	218,4	223,7	227,5	225,5	231,5	235,6	241,7	245,3	239,9	243,8	239,8	252,7
Úvery podnikom a obyvateľstvu	436,1	438,1	441,1	445,4	448,8	450,3	454,2	458,3	460,8	464,2	467,1	472,6	476,2

Vybrané položky Menového prehľadu – analytické časové rady (úprava minulosti) 1/

Čisté zahraničné aktíva	65,2	66,3	77,4	64,6	72,5	68,9	67,0	153,3	160,1	172,8	176,5	187,1	176,6
Čistý úver všeobecnej vláde	206,8	211,0	216,3	220,1	218,1	224,1	228,2	234,3	237,9	232,5	236,4	232,4	245,3
Úvery podnikom a obyvateľstvu	290,1	292,1	295,1	299,4	302,8	304,3	308,2	312,3	314,8	318,2	321,1	326,6	330,2

**/ revidované predbežné údaje*

1/ časové rady sú upravené o emisie reštrukturalizačných dlhopisov, bilančné položky bánk, ktoré ukončili činnosť v rokoch 2000 – 2002, účtovné presuny v rámci reštrukturalizácie vybraných bánk v roku 2000 a konverziu úverov na dlhopisy (úpravy sa týkajú úverov podnikom a obyvateľstvu)

Menový prehľad (vo fixnom kurze) (mld. Sk)

	2002												
	1. 1.	31. 1.	28. 2.	31. 3.	30. 4.	31. 5.	30. 6.	31. 7.	31. 8.	30. 9.	31. 10.	30. 11.	31. 12.*/
Fixný kurz SKK/USD	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467	48,467
Fixný kurz SKK/DEM	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760	42,760
A K T Í V A													
Čisté zahraničné aktíva	102,9	104,4	116,4	100,0	111,0	105,2	104,8	223,0	229,9	248,9	248,6	262,0	249,5
Zahraničné aktíva	320,2	318,4	315,3	307,4	306,0	301,7	302,2	436,5	430,1	439,6	435,8	449,3	451,6
Zahraničné pasíva	217,3	214,0	198,9	207,4	195,0	196,5	197,4	213,5	200,2	190,7	187,2	187,3	202,1
Čisté domáce aktíva	577,0	564,0	558,4	566,0	551,8	563,5	574,1	469,7	466,4	440,8	446,1	440,8	464,2
Domáce úvery	691,6	698,5	683,5	691,1	689,3	696,9	706,0	597,6	607,0	588,3	597,1	596,8	615,0
Čistý úver všeobecnej vláde	347,4	351,6	368,0	370,7	368,7	374,7	373,4	271,2	272,9	263,6	264,6	260,6	272,2
Čistý úver FNM	8,4	9,0	5,8	6,2	3,1	3,4	9,8	-0,7	4,4	-8,4	-3,8	-6,2	-3,1
Úvery podnikom a obyvateľstvu	335,8	337,9	309,7	314,2	317,5	318,8	322,8	327,1	329,7	333,1	336,3	342,4	345,9
Úvery v Sk	282,3	283,9	254,6	258,4	262,1	264,1	267,9	271,3	273,2	276,9	278,9	282,6	286,6
- úvery podnikom	230,4	231,7	202,0	205,9	208,8	209,8	212,8	214,9	216,7	219,3	220,5	223,2	225,3
- úvery obyvateľstvu	51,9	52,2	52,6	52,5	53,3	54,3	55,1	56,4	56,5	57,6	58,4	59,4	61,3
Úvery v cudzej mene	53,5	54,0	55,1	55,8	55,4	54,7	54,9	55,8	56,5	56,2	57,4	59,8	59,3
P A S Í V A													
Likvidné pasíva [M2]	679,9	668,4	674,8	666,0	662,8	668,7	678,9	692,7	696,3	689,7	694,7	702,8	713,7
Peniaze [M1]	228,5	217,8	214,2	210,3	210,6	212,1	218,7	219,3	222,5	221,1	222,8	227,0	246,1
Obeživo mimo bánk [M0]	81,0	79,7	80,1	79,6	78,8	79,0	79,6	79,3	80,4	80,7	81,4	83,1	84,2
Netermínované vklady	147,5	138,1	134,1	130,7	131,8	133,1	139,1	140,0	142,1	140,4	141,4	143,9	161,9
- obyvateľstvo	67,1	68,1	68,6	67,9	67,8	68,3	69,9	69,6	70,0	69,7	69,4	70,0	73,1
- podniky	78,4	68,5	64,1	61,5	62,6	63,2	67,9	68,1	70,6	69,4	71,1	72,6	85,5
- poisťovne	2,0	1,5	1,4	1,3	1,4	1,6	1,3	2,3	1,5	1,3	0,9	1,3	3,3
Kvázipeniaze [QM]	451,4	450,6	460,6	455,7	452,2	456,6	460,2	473,4	473,8	468,6	471,9	475,8	467,6
Termínované vklady	346,3	346,7	354,9	352,7	344,4	347,4	346,3	352,5	352,6	349,8	353,9	356,5	350,1
- obyvateľstvo	256,3	258,8	260,4	258,2	254,9	252,9	249,0	247,1	246,7	245,6	247,5	247,0	250,4
- podniky	67,2	65,0	71,3	71,4	67,6	72,3	73,9	80,8	85,6	84,5	90,3	94,3	82,0
- poisťovne	22,8	22,9	23,2	23,1	21,9	22,2	23,4	24,6	20,3	19,7	16,1	15,2	17,7
Vklady v cudzej mene	105,1	103,9	105,7	103,0	107,8	109,2	113,9	120,9	121,2	118,8	118,0	119,3	117,5
- obyvateľstvo	67,4	67,1	66,9	66,5	68,0	69,8	72,3	73,6	74,7	75,6	75,6	74,8	74,3
- podniky	37,7	36,8	38,8	36,5	39,8	39,4	41,6	47,3	46,5	43,2	42,4	44,5	43,2
Ostatné čisté položky	114,6	134,5	125,1	125,1	137,5	133,4	131,9	127,9	140,6	147,5	151,0	156,0	150,8

Vybrané položky Menového prehľadu – analytické časové rady (úprava prítomnosti) 1/

Čisté zahraničné aktíva	107,1	108,6	120,6	104,3	115,4	109,6	109,3	227,5	234,5	253,6	253,4	266,8	254,6
Čistý úver všeobecnej vláde	242,4	246,6	251,6	255,1	253,1	259,1	263,3	269,4	272,7	267,0	270,8	266,8	279,6
Úvery podnikom a obyvateľstvu	450,3	452,4	455,7	460,2	463,5	464,8	468,8	473,1	475,7	479,1	482,3	488,4	491,9

Vybrané položky Menového prehľadu – analytické časové rady (úprava minulosti) 1/

Čisté zahraničné aktíva	102,9	104,4	116,4	100,0	111,0	105,2	104,8	223,0	229,9	248,9	248,6	262,0	249,5
Čistý úver všeobecnej vláde	235,0	239,2	244,2	247,7	245,7	251,7	255,9	262,0	265,3	259,6	263,4	259,4	272,2
Úvery podnikom a obyvateľstvu	304,3	306,4	309,7	314,2	317,5	318,8	322,8	327,1	329,7	333,1	336,3	342,4	345,9

**/ revidované predbežné údaje*

1/ časové rady sú upravené o emisie reštrukturalizačných dlhopisov, bilančné položky bánk, ktoré ukončili činnosť v rokoch 2000 – 2002, účtovné presuny v rámci reštrukturalizácie vybraných bánk v roku 2000 a konverziu úverov na dlhopisy (úpravy sa týkajú úverov podnikom a obyvateľstvu)

Menový prehľad (v bežnom kurze) (mld. Sk)

	2002												
	1. 1.	31. 1.	29. 2.	31. 3.	30. 4.	31. 5.	30. 6.	31. 7.	31. 8.	30. 9.	31. 10.	30. 11.	31. 12.*/
Bežný kurz SKK/USD	48,467	48,889	48,355	47,682	46,501	46,633	44,955	45,280	44,399	42,963	42,292	42,423	40,036
A K T Í V A													
Čisté zahraničné aktíva	102,9	104,7	115,9	98,7	108,6	106,2	103,0	221,7	223,9	233,8	231,5	246,8	228,5
Zahraničné aktíva	320,2	317,8	311,8	302,4	299,8	303,8	301,6	437,1	422,7	417,0	409,0	425,5	417,4
Zahraničné pasíva	217,3	213,1	195,9	203,7	191,2	197,6	198,6	215,4	198,8	183,2	177,5	178,7	188,9
Čisté domáce aktíva	577,0	563,4	557,5	565,3	551,3	562,0	574,7	470,2	469,1	448,9	454,8	448,5	474,4
Domáce úvery	691,6	697,7	680,5	687,5	685,3	697,8	706,9	599,2	605,3	580,7	587,6	588,8	603,4
Čistý úver všeobecnej vláde	347,4	351,0	365,8	368,2	366,1	375,6	374,7	273,0	272,4	259,1	258,9	256,1	265,6
Čistý úver FNM	8,4	9,0	5,8	6,2	3,1	3,4	9,8	-0,7	4,4	-8,4	-3,8	-6,2	-3,1
Úvery podnikom a obyvateľstvu	335,8	337,7	308,9	313,1	316,1	318,8	322,4	326,9	328,5	330,0	332,5	338,9	340,9
Úvery v Sk	282,3	283,9	254,6	258,4	262,1	264,1	267,9	271,3	273,2	276,9	278,9	282,6	286,6
- úvery podnikom	230,4	231,7	202,0	205,9	208,8	209,8	212,8	214,9	216,7	219,3	220,5	223,2	225,3
- úvery obyvateľstvu	51,9	52,2	52,6	52,5	53,3	54,3	55,1	56,4	56,5	57,6	58,4	59,4	61,3
Úvery v cudzej mene	53,5	53,8	54,3	54,7	54,0	54,7	54,5	55,6	55,3	53,1	53,6	56,3	54,3
P A S Í V A													
Likvidné pasíva [M2]	679,9	668,1	673,4	664,0	659,9	668,2	677,7	691,9	693,0	682,7	686,3	695,3	702,9
Peniaze [M1]	228,5	217,8	214,2	210,3	210,6	212,1	218,7	219,3	222,5	221,1	222,8	227,0	246,1
Obeživo mimo bánk [M0]	81,0	79,7	80,1	79,6	78,8	79,0	79,6	79,3	80,4	80,7	81,4	83,1	84,2
Netermínované vklady	147,5	138,1	134,1	130,7	131,8	133,1	139,1	140,0	142,1	140,4	141,4	143,9	161,9
- obyvateľstvo	67,1	68,1	68,6	67,9	67,8	68,3	69,9	69,6	70,0	69,7	69,4	70,0	73,1
- podniky	78,4	68,5	64,1	61,5	62,6	63,2	67,9	68,1	70,6	69,4	71,1	72,6	85,5
- poisťovne	2,0	1,5	1,4	1,3	1,4	1,6	1,3	2,3	1,5	1,3	0,9	1,3	3,3
Kvázipeniaze [QM]	451,4	450,3	459,2	453,7	449,3	456,1	459,0	472,6	470,5	461,6	463,5	468,3	456,8
Termínované vklady	346,3	346,7	354,9	352,7	344,4	347,4	346,3	352,5	352,6	349,8	353,9	356,5	350,1
- obyvateľstvo	256,3	258,8	260,4	258,2	254,9	252,9	249,0	247,1	246,7	245,6	247,5	247,0	250,4
- podniky	67,2	65,0	71,3	71,4	67,6	72,3	73,9	80,8	85,6	84,5	90,3	94,3	82,0
- poisťovne	22,8	22,9	23,2	23,1	21,9	22,2	23,4	24,6	20,3	19,7	16,1	15,2	17,7
Vklady v cudzej mene	105,1	103,6	104,3	101,0	104,9	108,7	112,7	120,1	117,9	111,8	109,6	111,8	106,7
- obyvateľstvo	67,4	66,9	66,0	65,2	66,2	69,5	71,5	73,1	72,7	71,1	70,2	70,1	67,5
- podniky	37,7	36,7	38,3	35,8	38,7	39,2	41,2	47,0	45,2	40,7	39,4	41,7	39,2
Ostatné čisté položky	114,6	134,3	123,0	122,2	134,0	135,8	132,2	129,0	136,2	131,8	132,8	140,3	129,0

Vybrané položky Menového prehľadu – analytické časové rady (úprava prítomnosti) 1/

Čisté zahraničné aktíva	107,1	108,9	120,1	102,9	112,8	110,4	107,2	225,9	228,1	238,0	235,7	251,0	232,7
Čistý úver všeobecnej vláde	242,4	246,0	249,4	252,6	250,5	260,0	264,6	271,2	272,2	262,5	265,1	262,3	273,0
Úvery podnikom a obyvateľstvu	450,3	452,2	454,9	459,1	462,1	464,8	468,4	472,9	474,5	476,0	478,5	484,9	486,9

Vybrané položky Menového prehľadu – analytické časové rady (úprava minulosti) 1/

Čisté zahraničné aktíva	102,9	104,7	115,9	98,7	108,6	106,2	103,0	221,7	223,9	233,8	231,5	246,8	228,5
Čistý úver všeobecnej vláde	235,0	238,6	242,0	245,2	243,1	252,6	257,2	263,8	264,8	255,1	257,7	254,9	265,6
Úvery podnikom a obyvateľstvu	304,3	306,2	308,9	313,1	316,1	318,8	322,4	326,9	328,5	330,0	332,5	338,9	340,9

**/ revidované predbežné údaje*

1/ časové rady sú upravené o emisie reštrukturalizačných dlhopisov, bilančné položky bánk, ktoré ukončili činnosť v rokoch 2000 – 2002, účtovné presuny v rámci reštrukturalizácie vybraných bánk v roku 2000 a konverziu úverov na dlhopisy (úpravy sa týkajú úverov podnikom a obyvateľstvu)

Peňažná zásoba M2 (vo fixom kurze k 1. 1. 1993) (mld. Sk)

	2002					Zmena od		Zmena za		Zmena za		Zmena za		Zmena za	
	1. 1.	31. 3.	30. 6.	30. 9.	31. 12.	začiatku roka		1. štvrťrok		2. štvrťrok		3. štvrťrok		4. štvrťrok	
						mld. Sk	%	mld. Sk	%	mld. Sk	%	mld. Sk	%	mld. Sk	%
Peňažná zásoba [M2]	651,2	637,8	647,7	657,2	681,5	30,3	4,7	-13,4	-2,1	9,9	1,6	9,5	1,5	24,3	3,7
Peniaze [M1]	228,5	210,3	218,7	221,1	246,1	17,6	7,7	-18,2	-8,0	8,4	4,0	2,4	1,1	25,0	11,3
Obeživo mimo bánk [M0]	81,0	79,6	79,6	80,7	84,2	3,2	4,0	-1,4	-1,7	0,0	0,0	1,1	1,4	3,5	4,3
Netermínované vklady	147,5	130,7	139,1	140,4	161,9	14,4	9,8	-16,8	-11,4	8,4	6,4	1,3	0,9	21,5	15,3
- obyvateľstvo	67,1	67,9	69,9	69,7	73,1	6,0	8,9	0,8	1,2	2,0	2,9	-0,2	-0,3	3,4	4,9
- podniky	78,4	61,5	67,9	69,4	85,5	7,1	9,1	-16,9	-21,6	6,4	10,4	1,5	2,2	16,1	23,2
- poisťovne	2,0	1,3	1,3	1,3	3,3	1,3	65,0	-0,7	-35,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	153,8
Kvázipeniaze [QM]	422,7	427,5	429,0	436,1	435,4	12,7	3,0	4,8	1,1	1,5	0,4	7,1	1,7	-0,7	-0,2
Termínované vklady	346,3	352,7	346,3	349,8	350,1	3,8	1,1	6,4	1,8	-6,4	-1,8	3,5	1,0	0,3	0,1
- obyvateľstvo	256,3	258,2	249,0	245,6	250,4	-5,9	-2,3	1,9	0,7	-9,2	-3,6	-3,4	-1,4	4,8	2,0
- podniky	67,2	71,4	73,9	84,5	82,0	14,8	22,0	4,2	6,3	2,5	3,5	10,6	14,3	-2,5	-3,0
- poisťovne	22,8	23,1	23,4	19,7	17,7	-5,1	-22,4	0,3	1,3	0,3	1,3	-3,7	-15,8	-2,0	-10,2
Vklady v cudzej mene	76,4	74,8	82,7	86,3	85,3	8,9	11,6	-1,6	-2,1	7,9	10,6	3,6	4,4	-1,0	-1,2
- obyvateľstvo	49,0	48,3	52,5	54,9	54,0	5,0	10,2	-0,7	-1,4	4,2	8,7	2,4	4,6	-0,9	-1,6
- podniky	27,4	26,5	30,2	31,4	31,3	3,9	14,2	-0,9	-3,3	3,7	14,0	1,2	4,0	-0,1	-0,3
Korunové vklady spolu	493,8	483,4	485,4	490,2	512,0	18,2	3,7	-10,4	-2,1	2,0	0,4	4,8	1,0	21,8	4,4
- obyvateľstvo	323,4	326,1	318,9	315,3	323,5	0,1	0,0	2,7	0,8	-7,2	-2,2	-3,6	-1,1	8,2	2,6
- podniky	145,6	132,9	141,8	153,9	167,5	21,9	15,0	-12,7	-8,7	8,9	6,7	12,1	8,5	13,6	8,8
- poisťovne	24,8	24,4	24,7	21,0	21,0	-3,8	-15,3	-0,4	-1,6	0,3	1,2	-3,7	-15,0	0,0	0,0

Celkové stavy úverov (mld. Sk)

	2001	2002												
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	338,3	338,3	340,3	322,2	325,7	327,9	330,9	334,5	337,8	341,0	342,1	344,9	350,9	351,5
A. Korunové úvery	280,0	280,0	282,4	264,2	266,7	269,8	270,8	274,3	276,5	280,5	284,0	286,1	288,6	291,5
- nefinančné organizácie	194,6	194,6	196,7	167,2	171,6	173,9	174,0	176,4	177,5	179,6	182,5	183,2	184,2	185,4
- peňažníctvo	12,6	12,6	12,9	12,9	12,8	12,9	13,7	14,0	14,2	13,9	14,1	14,8	16,6	16,9
- poisťovníctvo	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,9	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
- mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov	12,7	12,7	13,4	24,5	23,2	22,6	21,6	21,3	20,1	22,2	22,0	22,1	21,0	19,7
- neziskové organizácie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
- drobní podnikatelia	6,6	6,6	6,3	6,1	5,5	6,0	6,1	6,2	6,1	6,3	6,4	6,2	6,2	6,5
- obyvateľstvo	51,9	51,9	52,2	52,6	52,5	53,3	54,3	55,1	56,4	56,5	57,6	58,4	59,4	61,3
- cudzinci (nerezidenti)	1,2	1,2	0,6	0,6	0,8	0,7	0,8	1,0	1,1	1,6	1,1	1,1	1,1	1,3
- ostatní	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
B. Úvery v cudzej mene [1/]	58,2	58,2	57,9	58,0	58,9	58,1	60,1	60,2	61,3	60,5	58,1	58,8	62,3	60,0
2. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA SEKTOROV	280,0	280,0	282,4	264,2	266,7	269,8	270,8	274,3	276,5	280,5	284,0	286,1	288,6	291,5
a) Podnikateľská sféra	214,0	214,0	216,0	186,4	190,0	193,0	193,9	196,7	198,7	199,9	203,0	204,3	207,0	208,9
- verejný sektor	60,5	60,6	60,1	48,2	51,5	51,5	52,3	53,9	53,7	54,1	55,7	55,3	56,9	57,3
- súkr. sektor vr. družstiev a domácností	123,7	123,7	123,8	104,3	105,3	107,3	107,5	107,8	110,1	111,8	112,8	113,1	114,1	115,6
- pod zahraničnou kontrolou	29,8	29,8	32,2	33,9	33,2	34,1	34,1	34,9	34,9	34,1	34,6	35,9	35,9	35,9
b) Štátna správa	12,7	12,7	13,4	24,5	23,2	22,6	21,6	21,3	20,1	22,2	22,0	22,1	21,0	19,7
c) Obyvateľstvo	51,9	51,9	52,2	52,6	52,5	53,3	54,3	55,1	56,4	56,5	57,6	58,4	59,4	61,3
d) Neziskové organizácie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
e) Ostatné	1,4	1,4	0,7	0,7	1,0	0,8	1,0	1,2	1,2	1,8	1,3	1,2	1,2	1,5
3. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA ODVETVÍ	280,0	280,0	282,4	264,2	266,7	269,8	270,8	274,3	276,5	280,5	284,0	286,1	288,6	291,5
a) poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov	14,2	14,2	14,2	4,7	4,7	5,0	5,3	5,5	5,8	6,0	6,0	6,0	5,9	5,9
b) lesníctvo a ťažba dreva	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
c) ťažba nerastných surovín	2,3	2,3	2,3	1,6	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8	1,7	1,8	1,7	1,5	1,5
d) priemyselná výroba spolu	66,2	66,2	67,8	57,1	57,8	57,7	58,0	56,8	56,9	56,9	57,0	55,5	54,5	53,4
- výroba potravín, nápojov a sprac. tabaku	15,1	15,1	15,6	14,5	14,0	14,3	14,9	15,4	15,0	14,5	14,2	14,1	14,1	13,9
- výroba chemikálií, chem. výrob. a chem. vlákien	8,2	8,2	8,8	9,6	8,8	8,8	8,8	8,2	8,2	8,1	7,6	7,3	6,9	7,2
- hutníctvo a strojárstvo	23,5	23,5	24,7	16,0	17,7	16,7	17,3	15,6	16,0	16,7	16,9	16,0	17,0	16,2
- elektrotech. a elektron. priemysel	4,3	4,3	4,1	3,7	3,3	3,9	3,6	3,8	3,6	3,6	3,9	3,8	3,1	2,8
- textil. a odev. výroba, sprac. kože a výr. kož. výrob.	2,4	2,4	2,6	2,3	2,3	2,5	2,4	2,7	2,8	2,6	2,6	2,6	2,0	2,1
- ostatný priemysel	12,7	12,7	12,0	11,0	11,6	11,5	10,9	11,1	11,2	11,3	11,8	11,7	11,4	11,3
e) výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	36,6	36,6	37,3	35,3	38,7	39,3	38,6	39,2	39,2	39,3	39,3	39,7	41,2	42,4
f) výstavba a stavebníctvo	6,7	6,7	7,1	5,7	6,4	5,8	5,4	5,3	5,5	5,2	5,2	5,1	5,0	4,9
g) obchod, opr. spotr. tovarov a mot. vozidiel, hotely a reštaurácie	42,0	42,0	41,9	37,2	35,4	37,2	34,5	36,4	35,8	37,2	37,9	39,1	37,8	38,7
h) cestovný ruch	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
i) doprava, skladovanie, pošta a telekomunikácie	13,4	13,4	13,3	13,7	13,9	13,7	15,7	16,7	17,5	18,0	20,1	20,5	21,5	21,7
j) peňažníctvo	12,6	12,6	12,9	12,9	12,8	12,9	13,7	14,0	14,2	13,9	14,1	14,8	16,6	16,9
k) poisťovníctvo	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,9	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
l) ostatné	85,1	85,1	84,8	95,2	94,7	95,8	97,1	97,7	98,2	101,5	102,0	103,0	104,0	105,3
4. ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	338,3	338,3	340,3	322,2	325,7	327,9	330,9	334,5	337,8	341,0	342,1	344,9	350,9	351,4
a) krátkodobé	110,3	110,0	114,9	108,1	108,6	109,4	109,5	110,2	111,7	108,4	108,9	110,4	113,0	113,3
b) strednodobé	98,9	99,2	97,6	96,8	95,8	96,4	98,4	99,8	100,7	105,6	105,7	105,8	107,5	105,8
c) dlhodobé	129,1	129,1	127,8	117,2	121,4	122,1	123,0	124,4	125,4	127,0	127,6	128,7	130,3	132,3
4.1. KORUNOVÉ ÚVERY	280,0	280,0	282,4	264,2	266,7	269,8	270,8	274,3	276,5	280,5	284,0	286,1	288,6	291,5
a) krátkodobé	88,8	88,4	92,6	86,3	84,9	86,3	85,0	85,8	86,3	85,5	86,9	88,5	89,2	91,9
b) strednodobé	82,8	83,1	81,4	80,0	79,8	80,4	81,7	82,7	83,5	86,5	88,0	87,9	88,4	86,9
c) dlhodobé	108,5	108,5	108,4	97,9	102,0	103,1	104,1	105,7	106,7	108,5	109,1	109,7	110,9	112,6
4.2. ÚVERY V CUDZEJ MENE [1/]	58,2	58,2	57,9	58,0	58,9	58,1	60,1	60,2	61,3	60,5	58,1	58,8	62,3	60,0
a) krátkodobé	21,6	21,6	22,3	21,8	23,7	23,1	24,5	24,4	25,4	22,9	22,0	22,0	23,8	21,4
b) strednodobé	16,1	16,1	16,2	16,8	16,0	16,0	16,7	17,1	17,2	19,2	17,7	17,9	19,1	18,9
c) dlhodobé	20,6	20,6	19,4	19,4	19,3	19,0	18,9	18,7	18,7	18,5	18,5	18,9	19,4	19,7

Tabuľka CELKOVÉ STAVY ÚVEROV pokračuje na ďalšej strane

Celkové stavy úverov (mld. Sk) – *pokračovanie*

	2001	2002												
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA ÚČELU	280,0	280,0	282,4	264,2	266,7	269,8	270,8	274,3	276,5	280,5	284,0	286,1	288,6	291,5
a) obežné aktíva	54,6	54,6	58,2	58,0	59,8	61,6	63,0	63,2	63,4	64,1	65,7	66,6	68,7	67,6
b) investičné	69,9	69,9	70,7	71,9	70,3	70,9	72,4	73,1	74,5	77,0	78,6	79,2	80,4	80,1
c) na privatizáciu	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
- malá privatizácia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- veľká privatizácia	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
d) na prechodný nedostatok zdrojov	8,8	8,8	8,3	8,2	8,1	8,1	8,2	8,5	8,6	8,2	8,1	8,3	8,2	8,4
e) TOZ	0,3	0,3	0,3	11,7	10,9	10,8	10,8	10,8	10,8	10,7	9,9	9,9	9,9	9,9
f) KBV	4,9	4,9	6,3	6,3	6,2	6,2	6,2	5,8	5,8	5,8	5,7	5,7	5,2	4,8
g) kontokorentné a debetné zostatky	11,2	11,2	12,8	13,6	12,7	13,9	13,6	14,5	15,1	15,4	15,8	16,6	16,2	15,9
h) spotrebné	5,2	5,2	4,5	4,6	4,7	4,9	4,9	5,4	5,4	5,9	6,0	5,8	5,8	6,7
i) štandardné pohľadávky s výhradou	38,7	38,7	36,0	35,3	38,5	38,2	37,2	36,8	37,0	37,3	36,7	36,2	36,7	42,3
j) klasifikované pohľadávky	70,6	70,6	68,0	36,8	38,8	38,2	37,5	37,6	37,2	36,3	35,6	34,1	34,4	34,1
- pochybné a sporné	5,0	5,0	3,2	2,8	4,1	4,1	3,7	3,8	3,7	3,3	3,1	2,6	2,7	2,6
- stratové	60,7	60,7	60,9	29,8	29,9	29,5	29,4	29,3	29,3	28,6	28,1	27,1	27,4	26,2
- neštandardné	4,8	4,8	3,9	4,2	4,8	4,6	4,4	4,6	4,2	4,4	4,4	4,4	4,3	5,3
6. INFORMATÍVNE														
A. Prírastok úverov oproti východisku roka spolu														
- mld. Sk	-69,4	x	2,0	-16,0	-12,6	-10,4	-7,4	-3,8	-0,4	2,7	3,9	6,6	12,6	13,2
- %	-17,0	x	0,6	-4,7	-3,7	-3,1	-2,2	-1,1	-0,1	0,8	1,1	2,0	3,7	3,9
v tom														
a) korunové úvery														
- mld. Sk	-71,8	x	2,4	-15,8	-13,3	-10,2	-9,3	-5,8	-3,5	0,4	4,0	6,1	8,6	11,4
- %	-20,4	x	0,9	-5,6	-4,7	-3,7	-3,3	-2,1	-1,3	0,2	1,4	2,2	3,1	4,1
b) úvery v cudzej mene [1/]														
- mld. Sk	2,4	x	-0,3	-0,2	0,7	-0,1	1,8	1,9	3,1	2,3	-0,1	0,5	4,0	1,8
- %	4,4	x	-0,5	-0,4	1,2	-0,2	3,2	3,3	5,3	3,9	-0,2	0,9	7,0	3,1
B. Sektorová štruktúra korunových úverov (podiel na celku v %)														
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) Podnikateľská sféra	76,4	76,4	76,5	70,5	71,2	71,5	71,6	71,7	71,9	71,3	71,5	71,4	71,7	71,7
- verejný sektor	21,6	21,6	21,3	18,2	19,3	19,1	19,3	19,6	19,4	19,3	19,6	19,3	19,7	19,7
- súkr. sektor vr. družstiev a domácností	44,2	44,2	43,8	39,5	39,5	39,8	39,7	39,3	39,8	39,9	39,7	39,5	39,5	39,7
- pod zahraničnou kontrolou	10,6	10,6	11,4	12,8	12,5	12,7	12,6	12,7	12,6	12,2	12,2	12,6	12,4	12,3
b) Štátna správa	4,5	4,5	4,7	9,3	8,7	8,4	8,0	7,8	7,3	7,9	7,8	7,7	7,3	6,8
c) Obyvateľstvo	18,5	18,5	18,5	19,9	19,7	19,8	20,1	20,1	20,4	20,1	20,3	20,4	20,6	21,0
d) Neziskové organizácie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
f) Ostatné	0,5	0,5	0,2	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5
C. Odvetvová štruktúra korunových úverov (podiel na celku v %)														
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov	5,1	5,1	5,0	1,8	1,8	1,8	2,0	2,0	2,1	2,2	2,1	2,1	2,1	2,0
b) lesníctvo a ťažba dreva	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
c) ťažba nerastných surovín	0,8	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
d) priemyselná výroba spolu	23,6	23,6	24,0	21,6	21,7	21,4	21,4	20,7	20,6	20,3	20,1	19,4	18,9	18,3
- výroba potravín, nápojov a sprac. tabaku	5,4	5,4	5,5	5,5	5,3	5,3	5,5	5,6	5,4	5,2	5,0	4,9	4,9	4,8
- výroba chemikálií, chem. výrob. a chem. vlákien	2,9	2,9	3,1	3,6	3,3	3,3	3,3	3,0	3,0	2,9	2,7	2,6	2,4	2,5
- hutníctvo a strojárstvo	8,4	8,4	8,7	6,1	6,6	6,2	6,4	5,7	5,8	5,9	6,0	5,6	5,9	5,6
- elektrotech. a elektron. priemysel	1,5	1,5	1,5	1,4	1,2	1,4	1,3	1,4	1,3	1,3	1,4	1,3	1,1	1,0
- textil. a odev. výroba, sprac. kože a výr. kož. výrob.	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,7	0,7
- ostatný priemysel	4,5	4,5	4,3	4,2	4,4	4,2	4,0	4,0	4,1	4,0	4,1	4,1	4,0	3,9
e) výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	13,1	13,1	13,2	13,4	14,5	14,6	14,3	14,3	14,2	14,0	13,8	13,9	14,3	14,5

Tabuľka CELKOVÉ STAVY ÚVEROV pokračuje na ďalšej strane

Celkové stavy úverov (mld. Sk) – *pokračovanie*

	2001	2002												
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
f) výstavba a stavebníctvo	2,4	2,4	2,5	2,2	2,4	2,1	2,0	1,9	2,0	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7
g) obchod, opr. spotr. tovarov a mot. vozidiel, hotely a reštaurácie	15,0	15,0	14,8	14,1	13,3	13,8	12,7	13,3	12,9	13,3	13,4	13,7	13,1	13,3
h) cestovný ruch	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
i) doprava, skladovanie, pošta a telekomunikácie	4,8	4,8	4,7	5,2	5,2	5,1	5,8	6,1	6,3	6,4	7,1	7,2	7,4	7,5
j) peňažníctvo	4,5	4,5	4,6	4,9	4,8	4,8	5,1	5,1	5,1	5,0	4,9	5,2	5,8	5,8
k) neziskové organizácie	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
l) ostatné	30,4	30,4	30,0	36,0	35,5	35,5	35,9	35,6	35,5	36,2	35,9	36,0	36,0	36,1
D. Časová štruktúra celkových úverov (podiel na celku v %)														
Úvery spolu (korunové + v c. m.)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) krátkodobé	32,6	32,5	33,8	33,6	33,3	33,4	33,1	33,0	33,1	31,8	31,8	32,0	32,2	32,3
b) strednodobé	29,2	29,3	28,7	30,0	29,4	29,4	29,7	29,8	29,8	31,0	30,9	30,7	30,6	30,1
c) dlhodobé	38,2	38,2	37,6	36,4	37,3	37,2	37,2	37,2	37,1	37,2	37,3	37,3	37,1	37,6
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	101,0	102,0	103,0	104,0	105,0	106,0
a) krátkodobé	31,7	31,6	32,8	32,7	31,8	32,0	31,4	31,3	31,2	30,5	30,6	30,9	30,9	31,5
b) strednodobé	29,6	29,7	28,8	30,3	29,9	29,8	30,2	30,2	30,2	30,8	31,0	30,7	30,6	29,8
c) dlhodobé	38,7	38,7	38,4	37,0	38,3	38,2	38,5	38,5	38,6	38,7	38,4	38,3	38,4	38,6
Úvery v cudzej mene [1/]	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) krátkodobé	37,1	37,1	38,5	37,7	40,1	39,7	40,8	40,6	41,5	37,8	37,8	37,4	38,2	35,7
b) strednodobé	27,6	27,6	27,9	29,0	27,1	27,6	27,7	28,4	28,1	31,7	30,5	30,4	30,6	31,5
c) dlhodobé	35,3	35,3	33,5	33,4	32,8	32,7	31,5	31,1	30,5	30,6	31,8	32,2	31,2	32,9
E. Účelová štruktúra korunových úverov (podiel na celku v %)														
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) obežné prostriedky	19,5	19,5	20,6	22,0	22,4	22,8	23,3	23,1	22,9	22,9	23,1	23,3	23,8	23,2
b) investičné	25,0	25,0	25,0	27,2	26,4	26,3	26,7	26,7	26,9	27,4	27,7	27,7	27,9	27,5
c) na privatizáciu	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
- malá privatizácia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- veľká privatizácia	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
d) na prechodný nedostatok zdrojov	3,1	3,1	2,9	3,1	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	2,9	2,8	2,9	2,8	2,9
e) TOZ	0,1	0,1	0,1	4,4	4,1	4,0	4,0	3,9	3,9	3,8	3,5	3,5	3,4	3,4
f) KBV	1,7	1,7	2,2	2,4	2,3	2,3	2,3	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	1,8	1,6
g) kontokorentné a debetné zostatky	4,0	4,0	4,5	5,2	4,8	5,2	5,0	5,3	5,5	5,5	5,6	5,8	5,6	5,4
h) spotrebné	1,8	1,8	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	2,0	1,9	2,1	2,1	2,0	2,0	2,3
i) štandardné pohľadávky s výhradou	13,8	13,8	12,7	13,4	14,4	14,2	13,8	13,4	13,4	13,3	12,9	12,7	12,7	14,5
j) klasifikované pohľadávky	25,2	25,2	24,1	13,9	14,6	14,2	13,9	13,7	13,5	12,9	12,5	11,9	11,9	11,7
- pochybné a sporné	1,8	1,8	1,1	1,1	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	0,9	0,9	0,9
- stratové	21,7	21,7	21,6	11,3	11,2	10,9	10,9	10,7	10,6	10,2	9,9	9,5	9,5	9,0
- neštandardné	1,7	1,7	1,4	1,6	1,8	1,7	1,6	1,7	1,5	1,6	1,5	1,5	1,5	1,8

1/ rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách

Celkové stavy úverov – upravené o emisiu štátnych dlhopisov určených na reštrukturalizáciu úverového portfólia obchodných bánk a bilančné položky bánk, ktoré ukončili činnosť (mld. Sk)

	2001	2002												
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	435,7	435,7	437,8	439,9	443,4	445,6	448,5	452,1	455,5	458,6	459,8	462,6	468,5	469,1
A. Korunové úvery	377,2	377,2	379,6	381,6	384,1	387,2	388,1	391,6	393,9	397,8	401,4	403,5	406,0	408,8
v tom														
- nefinančné organizácie	291,8	291,8	293,8	295,8	300,3	302,6	302,7	305,0	306,1	308,3	311,1	311,8	312,8	314,1
- peňažníctvo	12,6	12,6	12,9	12,9	12,8	12,9	13,7	14,0	14,2	13,9	14,1	14,8	16,6	16,9
- poisťovníctvo	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,9	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
- mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov	12,7	12,7	13,4	13,2	11,9	11,3	10,3	10,0	8,8	10,9	10,7	10,8	9,7	8,4
- neziskové organizácie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
- drobní podnikatelia	6,6	6,6	6,3	6,1	5,5	6,0	6,1	6,2	6,1	6,3	6,4	6,2	6,2	6,5
- obyvateľstvo	51,9	51,9	52,2	52,6	52,5	53,3	54,3	55,1	56,4	56,5	57,6	58,4	59,4	61,3
- cudzinci (nerezidenti)	1,2	1,2	0,6	0,6	0,8	0,7	0,8	1,0	1,1	1,6	1,1	1,1	1,1	1,3
- ostatní	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
B. Úvery v cudzej mene 1/	58,5	58,5	58,2	58,3	59,2	58,4	60,4	60,5	61,6	60,8	58,4	59,1	62,6	60,3
ÚVERY SPOLU (korunové + v c. m.)	435,7	435,7	437,8	439,9	443,4	445,7	448,5	452,1	455,5	458,6	459,8	462,6	468,5	469,1
z toho a) krátkodobé	135,5	135,5	140,1	139,9	140,4	141,3	141,3	142,0	143,5	140,3	140,8	142,3	145,0	145,2
b) strednodobé	171,2	171,2	169,9	171,0	169,9	170,5	172,4	173,9	174,8	179,7	179,7	179,9	181,5	179,9
c) dlhodobé	129,1	129,1	127,8	129,0	133,1	133,8	134,8	136,1	137,1	138,6	139,3	140,4	142,0	144,0
KORUNOVÉ ÚVERY	377,2	377,2	379,6	381,6	384,1	387,2	388,1	391,6	393,9	397,8	401,4	403,5	406,0	408,8
z toho a) krátkodobé	113,6	113,6	117,5	117,8	116,4	117,9	116,5	117,3	117,8	117,1	118,5	120,1	120,9	123,5
b) strednodobé	155,1	155,1	153,7	154,2	153,9	154,5	155,8	156,9	157,6	160,5	162,0	162,0	162,4	161,0
c) dlhodobé	108,5	108,5	108,4	109,6	113,8	114,8	115,9	117,4	118,4	120,1	120,8	121,4	122,6	124,3
ÚVERY V CUDZEJ MENE 1/	58,5	58,5	58,2	58,3	59,2	58,4	60,4	60,5	61,6	60,8	58,4	59,1	62,6	60,3
v tom a) krátkodobé	21,9	21,9	22,6	22,1	24,0	23,4	24,8	24,7	25,7	23,2	22,3	22,3	24,1	21,7
b) strednodobé	16,1	16,1	16,2	16,8	16,0	16,0	16,7	17,1	17,2	19,2	17,7	17,9	19,1	18,9
c) dlhodobé	20,6	20,6	19,4	19,4	19,3	19,0	18,9	18,7	18,7	18,5	18,5	18,9	19,4	19,7
2. INFORMATÍVNE														
Prírastok úverov oproti východisku roka spolu														
- mld. Sk	83,9	x	2,1	4,2	7,6	9,8	12,8	16,4	19,8	22,9	24,1	26,8	32,8	33,4
- %	23,8	x	0,5	1,0	1,7	2,3	2,9	3,8	4,5	5,3	5,5	6,2	7,5	7,7
v tom														
Korunové úvery														
- mld. Sk	25,4	x	2,4	4,4	6,9	10,0	10,9	14,4	16,7	20,6	24,2	26,3	28,8	31,6
- %	7,2	x	0,6	1,2	1,8	2,6	2,9	3,8	4,4	5,5	6,4	7,0	7,6	8,4
Úvery v cudzej mene 1/														
- mld. Sk	2,7	x	-0,3	-0,2	0,7	-0,1	1,9	2,0	3,1	2,3	-0,1	0,6	4,1	1,8
- %	4,8	x	-0,5	-0,4	1,3	-0,2	3,2	3,4	5,3	4,0	-0,1	1,0	7,0	3,1
Časová štruktúra celkových úverov v %														
Úvery v Sk a v cudzej mene (podiel na celku v %)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom a) krátkodobé	31,1	31,1	32,0	31,8	31,7	31,7	31,5	31,4	31,5	30,6	30,6	30,8	30,9	31,0
b) strednodobé	39,3	39,3	38,8	38,9	38,3	38,3	38,4	38,5	38,4	39,2	39,1	38,9	38,7	38,4
c) dlhodobé	29,6	29,6	29,2	29,3	30,0	30,0	30,0	30,1	30,1	30,2	30,3	30,3	30,3	30,7
Korunové úvery spolu (podiel na celku v %)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom a) krátkodobé	30,1	30,1	31,0	30,9	30,3	30,4	30,0	30,0	29,9	29,4	29,5	29,8	29,8	30,2
b) strednodobé	41,1	41,1	40,5	40,4	40,1	39,9	40,1	40,1	40,0	40,4	40,4	40,2	40,0	39,4
c) dlhodobé	28,8	28,8	28,6	28,7	29,6	29,6	29,8	30,0	30,1	30,2	30,1	30,1	30,2	30,4
Úvery v cudzej mene spolu 1/ (podiel na celku v %)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom a) krátkodobé	37,4	37,4	38,8	38,0	40,5	40,0	41,1	40,9	41,8	38,1	38,1	37,7	38,5	36,0
b) strednodobé	27,5	27,5	27,8	28,8	26,9	27,4	27,6	28,2	27,9	31,5	30,3	30,3	30,5	31,3
c) dlhodobé	35,1	35,1	33,4	33,2	32,6	32,5	31,3	30,9	30,3	30,4	31,6	32,0	31,0	32,7

1/ rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách

Úvery klientom – čerpané úvery (mld. Sk)

	2001	2002											
	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ČERPANÉ KORUNOVÉ ÚVERY	63,0	56,6	61,7	61,3	58,4	60,2	64,8	59,9	54,6	60,4	68,3	57,6	68,0
a) podnikateľská sféra	60,6	53,8	59,4	58,5	55,6	57,3	60,5	56,0	48,4	55,4	62,8	51,5	61,1
- verejný sektor	4,0	2,1	1,6	6,7	2,3	3,5	2,6	2,5	2,4	4,1	2,8	4,0	4,9
- súkromný sektor	19,1	14,8	18,7	19,8	18,0	20,6	22,4	22,5	21,0	22,0	20,9	20,8	25,3
- pod zahraničnou kontrolou	37,5	37,0	39,1	32,0	35,3	33,1	35,5	30,9	25,0	29,2	39,1	26,8	30,8
b) obyvateľstvo	2,0	1,8	1,9	2,3	2,4	2,6	2,8	3,0	2,8	3,0	3,4	3,4	3,7
c) neziskové organizácie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
d) mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov	0,2	0,9	0,1	0,1	0,2	0,1	1,3	0,4	2,3	1,9	2,0	2,4	2,8
e) ostatné	0,1	0,1	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3	0,5	1,1	0,1	0,2	0,3	0,4
2. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA ÚVEROV	63,0	56,6	61,7	61,3	58,4	60,2	64,8	59,9	54,6	60,4	68,3	57,6	68,0
a) krátkodobé	54,6	52,0	57,1	51,7	53,0	54,1	57,1	53,0	46,8	51,3	59,8	48,2	56,1
b) strednodobé	6,5	3,4	3,3	4,8	4,0	3,4	5,8	4,9	5,5	5,7	5,4	6,6	8,3
c) dlhodobé	1,9	1,1	1,2	4,8	1,4	2,7	1,9	2,0	2,3	3,4	3,1	2,9	3,6
3. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA ÚVEROV (podiel na celku v %)													
Čerpané úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) krátkodobé	86,6	92,0	92,6	84,4	90,8	89,8	88,0	88,5	85,7	84,9	87,6	83,6	82,5
b) strednodobé	10,3	6,0	5,4	7,8	6,8	5,7	9,0	8,2	10,1	9,5	7,9	11,4	12,2
c) dlhodobé	3,0	2,0	2,0	7,8	2,4	4,5	3,0	3,3	4,1	5,7	4,5	5,0	5,3

Vklady klientov (mld. Sk)

	2001	2002												
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. VKLADY SPOLU (korunové + v c. m.)	678,4	678,4	660,4	672,1	661,1	660,5	667,7	673,6	769,0	764,4	766,4	757,1	765,2	771,4
A. Korunové vklady	567,7	567,7	552,5	559,3	552,0	550,5	553,6	552,6	638,5	635,8	639,4	636,5	642,6	653,0
- nefinančné organizácie	113,5	113,5	102,0	101,4	101,3	98,1	103,1	109,1	115,1	119,4	118,8	124,9	127,2	133,3
- peňažníctvo	9,1	9,1	8,0	8,0	8,3	8,6	8,2	8,3	8,9	8,6	8,6	9,1	11,2	10,0
- poisťovníctvo	24,8	24,8	24,4	24,6	24,4	23,3	23,8	24,7	26,9	21,8	20,9	17,1	16,5	21,0
- mimorozpočtové prostriedky ústredných a miestnych orgánov	69,7	69,7	63,6	66,3	64,6	70,3	69,2	63,3	141,9	137,0	145,3	137,1	138,1	137,1
- neziskové organizácie	8,3	8,3	8,5	8,7	8,3	8,7	8,7	8,5	9,1	9,5	9,4	9,9	9,9	9,7
- drobní podnikatelia	11,8	11,8	12,9	13,1	12,8	12,5	13,7	13,5	14,0	15,0	15,2	15,4	16,0	13,3
- obyvateľstvo	323,4	323,4	327,0	329,0	326,1	322,7	321,2	318,8	316,7	316,7	315,3	316,9	317,0	323,4
- cudzinci (nerezidenti)	4,6	4,6	3,6	5,5	3,7	3,8	3,4	4,2	3,7	5,1	3,5	3,7	4,4	3,9
- ostatní	2,4	2,4	2,5	2,6	2,6	2,5	2,2	2,2	2,2	2,6	2,5	2,4	2,2	1,3
B. Vklady v cudzej mene[1/]	110,7	110,7	107,9	112,8	109,1	110,0	114,1	121,0	130,6	128,6	127,0	120,6	122,6	118,4
- fyzické osoby	69,3	69,3	68,8	67,8	67,0	68,1	71,4	73,4	75,1	74,7	72,9	72,0	71,9	69,3
- právnické osoby	41,4	41,4	39,1	45,0	42,1	41,9	42,7	47,5	55,4	54,0	54,1	48,6	50,7	49,1
2. KORUNOVÉ VKLADY PODĽA SEKTOROV	567,7	567,7	552,5	559,3	552,0	550,5	553,6	552,6	638,5	635,8	639,4	636,5	642,6	653,0
Podnikateľská sféra	159,0	159,0	147,4	147,1	146,7	142,5	148,8	155,6	164,9	164,8	163,5	166,5	171,0	177,6
a) verejný sektor	31,6	31,6	25,6	26,3	27,8	29,9	29,4	34,9	36,5	36,2	34,7	37,1	36,7	35,6
b) súkromný sektor (vrátane družstiev a domácností)	102,6	102,6	100,0	99,5	99,7	93,9	98,8	100,6	108,8	109,6	109,1	109,8	114,2	117,2
d) pod zahraničnou kontrolou	24,9	24,9	21,7	21,4	19,2	18,7	20,7	20,0	19,5	19,0	19,8	19,6	20,0	24,7
Štátna správa	69,9	69,9	63,6	66,3	64,6	70,3	69,2	63,3	141,9	137,0	145,3	137,1	138,1	137,1
Obyvateľstvo	323,4	323,4	327,0	329,0	326,1	322,7	321,2	318,8	316,7	316,7	315,3	316,9	317,0	323,4
Neziskové organizácie	8,3	8,3	8,5	8,7	8,3	8,7	8,7	8,5	9,1	9,5	9,4	9,9	9,9	9,7
Ostatné	7,1	7,1	6,1	8,1	6,3	6,3	5,7	6,4	5,9	7,7	6,0	6,2	6,6	5,2
3. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA KORUNOVÝCH VKLADOV	567,7	567,7	552,5	559,3	552,0	550,5	553,6	552,6	638,5	635,8	639,4	636,5	642,6	653,0
a) krátkodobé	486,9	486,9	472,9	480,0	475,4	475,6	479,8	480,4	567,3	565,2	569,9	567,1	572,9	578,9
b) strednodobé	37,4	37,4	37,0	36,5	35,3	34,7	34,1	33,6	33,4	32,8	32,7	32,9	32,9	33,7
c) dlhodobé	43,4	43,4	42,6	42,7	41,3	40,2	39,7	38,6	37,8	37,8	36,9	36,6	36,7	40,4
4. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA VKLADOV V c. m.[1/]	110,7	110,7	107,9	112,8	109,1	110,0	114,1	121,0	130,6	128,6	127,0	120,6	122,6	118,4
a) kratkodobé	110,4	110,4	107,7	112,5	108,8	109,8	113,9	120,5	130,2	128,1	126,4	120,1	122,0	117,8
b) strednodobé	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5
c) dlhodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA CELKOVÝCH VKLADOV	678,4	678,4	660,4	672,1	661,1	660,5	667,7	673,6	769,0	764,4	766,4	757,1	765,2	771,4
a) kratkodobé	597,3	597,3	580,5	592,6	584,2	585,4	593,7	600,9	697,5	693,3	696,3	687,2	695,0	696,8
b) strednodobé	37,7	37,7	37,2	36,8	35,5	34,9	34,4	34,1	33,7	33,3	33,3	33,4	33,5	34,2
c) dlhodobé	43,4	43,4	42,6	42,7	41,3	40,2	39,7	38,6	37,8	37,8	36,9	36,6	36,7	40,4
6. INFORMATÍVNE														
A. Prírastok vkladov oproti východisku roka spolu														
- mld. Sk	68,6	x	-18,0	-6,3	-17,3	-17,9	-10,7	-4,8	90,6	86,0	88,0	78,7	86,8	93,0
- %	3,5	x	-2,7	-0,9	-2,6	-2,6	-1,6	-0,7	13,4	12,7	13,0	11,6	12,8	13,7
v tom														
a) korunové vklady														
- mld. Sk	26,9	x	-15,2	-8,4	-15,7	-17,2	-14,1	-15,1	70,8	68,1	71,7	68,8	74,9	85,3
- %	5,0	x	-2,7	-1,5	-2,8	-3,0	-2,5	-2,7	12,5	12,0	12,6	12,1	13,2	15,0
b) vklady v cudzej mene[1/]														
- mld. Sk	-3,9	x	-2,8	2,1	-1,6	-0,7	3,4	10,3	19,9	17,9	16,3	9,9	11,9	7,7
- %	-3,4	x	-2,5	1,9	-1,5	-0,6	3,1	9,3	17,9	16,2	14,7	8,9	10,7	6,9

Tabuľka VKLADY KLIENTOV pokračuje na ďalšej strane

Vklady klientov (mld. Sk) – *pokračovanie*

	2001	2002												
	12	1. 1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B. Sektorová štruktúra korunových vkladov (podiel na celku v %)														
Korunové vklady spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) Podnikateľská sféra	28,0	28,0	26,7	26,3	26,6	25,9	26,9	28,2	25,8	25,9	25,6	26,2	26,6	27,2
- verejný sektor	5,6	5,6	4,6	4,7	5,0	5,4	5,3	6,3	5,7	5,7	5,4	5,8	5,7	5,5
- súkromný sektor (vr. družstiev a domácností)	18,1	18,1	18,1	17,8	18,1	17,1	17,8	18,2	17,0	17,2	17,1	17,2	17,8	18,0
- pod zahraničnou kontrolou	4,4	4,4	3,9	3,8	3,5	3,4	3,7	3,6	3,1	3,0	3,1	3,1	3,1	3,8
b) Štátna správa	12,3	12,3	11,5	11,9	11,7	12,8	12,5	11,5	22,2	21,6	22,7	21,5	21,5	21,0
c) Obyvateľstvo	57,0	57,0	59,2	58,8	59,1	58,6	58,0	57,7	49,6	49,8	49,3	49,8	49,3	49,5
d) Neziskové organizácie	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,6	1,6	1,5	1,4	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5
e) Ostatné	1,3	1,3	1,1	1,5	1,1	1,1	1,0	1,2	0,9	1,2	0,9	1,0	1,0	0,8
C. Časová štruktúra vkladov (podiel na celku v %)														
Korunové vklady spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) krátkodobé	85,8	85,8	85,6	85,8	86,1	86,4	86,7	86,9	88,8	88,9	89,1	89,1	89,2	88,7
b) strednodobé	6,6	6,6	6,7	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	5,2	5,2	5,1	5,2	5,1	5,2
c) dlhodobé	7,6	7,6	7,7	7,6	7,5	7,3	7,2	7,0	5,9	5,9	5,8	5,7	5,7	6,2
D. Časová štruktúra vkladov v c. m.[1/] (podiel na celku v %)														
Vklady v cudzej mene	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom														
a) krátkodobé	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,6	99,7	99,6	99,5	99,6	99,6	99,5
b) strednodobé	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
c) dlhodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
E. Časová štruktúra celkových vkladov (podiel na celku v %)														
Celkové vklady (korunové a v c. m.)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom														
a) krátkodobé	88,0	88,0	87,9	88,2	88,4	88,6	88,9	89,2	90,7	90,7	90,8	90,8	90,8	90,3
b) strednodobé	5,6	5,6	5,6	5,5	5,4	5,3	5,1	5,1	4,4	4,4	4,3	4,4	4,4	4,4
c) dlhodobé	6,4	6,4	6,4	6,4	6,2	6,1	5,9	5,7	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8	5,2

1/ rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách

Priemerné mesačné kurzy SKK voči vybraným menám (devíza stred)

	2002											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 AUD	24,855	24,891	25,074	25,229	25,767	26,501	24,836	24,351	24,005	23,431	23,277	23,173
1 CZK	1,327	1,329	1,334	1,372	1,405	1,459	1,498	1,428	1,423	1,365	1,350	1,342
1 DKK	5,720	5,687	5,643	5,607	5,778	5,962	5,987	5,920	5,792	5,629	5,589	5,625
1 EUR	42,521	42,256	41,943	41,685	42,962	44,319	44,481	43,973	43,016	41,821	41,519	41,776
100 JPY	36,286	36,380	36,510	35,980	37,069	37,632	37,964	37,757	36,384	34,415	34,116	33,650
1 CAD	30,038	30,461	30,155	29,770	30,238	30,361	29,061	28,660	27,884	26,993	26,386	26,388
100 HUF	17,431	17,359	17,123	17,199	17,623	18,270	18,058	17,935	17,633	17,167	17,428	17,687
1 NOK	5,363	5,422	5,432	5,462	5,712	5,983	5,999	5,912	5,839	5,699	5,669	5,721
1 PLN	11,862	11,607	11,555	11,594	11,584	11,562	10,894	10,773	10,566	10,329	10,499	10,482
100 SIT	19,388	18,975	18,760	18,582	19,079	19,612	19,631	19,357	18,863	18,294	18,098	18,164
1 CHF	28,836	28,600	28,556	28,427	29,492	30,123	30,403	30,068	29,359	28,547	28,300	28,422
1 SEK	4,605	4,599	4,630	4,569	4,659	4,862	4,799	4,750	4,692	4,593	4,571	4,596
1 USD	48,063	48,577	47,883	47,128	46,898	46,545	44,769	45,011	43,841	42,615	41,454	41,137
1 GBP	68,949	69,084	68,091	67,909	68,461	68,876	69,552	69,178	68,182	66,383	65,208	65,130
1 FRF 1/	6,482	6,469	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1000 ITL 1/	21,960	21,823	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 NLG 1/	19,309	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 ATS 1/	3,090	3,071	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 DEM 1/	21,741	21,605	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1/ v roku 2002 ukončenie platnosti v súvislosti so zavedením jednotnej európskej meny EUR

Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk (%)

	2001	2002											
	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ZO STAVU ÚVEROV SPOLU 1/	9,78	9,78	9,52	9,49	9,50	9,39	9,51	9,57	9,55	9,55	9,46	9,14	8,77
A) Podľa sektorov													
a) podnikateľská sféra	10,14	10,12	9,77	9,72	9,74	9,66	9,81	9,9	9,88	9,87	9,80	9,36	8,92
- verejný sektor	10,30	10,26	9,96	9,76	9,76	9,85	9,83	10,03	9,93	10,04	9,95	9,57	8,88
- súkromný sektor (vrátane družstiev)	10,36	10,33	9,97	9,96	9,93	9,92	10,06	10,18	10,07	10,08	9,96	9,54	9,08
- pod zahraničnou kontrolou	9,19	9,28	8,96	8,97	9,19	8,68	9,13	8,93	9,28	8,97	9,13	8,56	8,50
b) obyvateľstvo	8,10	8,20	8,15	8,21	8,25	8,17	8,17	8,21	8,15	8,23	8,05	8,13	8,05
B) Podľa časového hľadiska													
- krátkodobé	10,34	10,33	9,94	10,04	10,07	9,91	10,14	10,2	10,16	10,08	9,97	9,42	8,92
- strednodobé	10,21	10,22	9,99	9,98	9,92	9,82	9,85	9,92	9,93	10,05	9,93	9,71	9,42
- dlhodobé	8,90	8,90	8,68	8,59	8,63	8,60	8,69	8,75	8,74	8,68	8,65	8,42	8,11
2. Z ČERPANÝCH ÚVEROV SPOLU 1/	8,96	8,97	9,00	9,01	9,21	8,88	9,6	9,5	9,41	9,47	9,51	8,49	7,80
A) Podľa sektorov													
a) podnikateľská sféra	8,94	8,94	8,95	8,92	9,17	8,84	9,54	9,44	9,34	9,43	9,43	8,25	7,59
- verejný sektor	9,84	9,90	10,18	8,66	10,14	10,1	10,76	10,85	10,55	10,01	10,29	8,81	7,65
- súkromný sektor (vrátane družstiev)	10,38	10,95	10,41	10,23	10,33	10,12	10,43	11,04	10,38	10,45	10,39	9,38	8,87
- pod zahraničnou kontrolou	8,12	8,09	8,20	8,17	8,51	7,91	8,90	8,16	8,34	8,59	8,85	7,28	6,53
b) obyvateľstvo	9,31	9,89	10,33	10,78	9,85	9,52	9,76	9,75	9,91	9,98	11,13	11,52	9,94
B) Podľa časového hľadiska													
- krátkodobé	8,81	8,89	8,90	8,98	9,17	8,82	9,61	9,48	9,39	9,44	9,41	8,23	7,50
- strednodobé	9,93	9,98	10,34	9,91	9,52	9,7	9,47	9,84	9,60	9,90	10,78	10,10	9,51
- dlhodobé	10,10	9,54	9,87	8,45	9,47	8,95	9,33	9,12	9,40	9,27	9,41	9,22	8,42

1/ s výnimkou úverov za úrokovú sadzbu 0 %

Objem čerpaných úverov a priemerné úrokové sadzby obchodných bánk

		2001	2002											
		12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Úvery spolu	a	62,97	56,59	61,66	61,31	58,42	60,23	64,81	59,94	54,59	60,40	68,29	57,60	67,99
	b	8,96	8,97	8,99	9,01	9,20	8,88	9,58	9,49	9,41	9,47	9,51	8,49	7,78
z toho														
úvery s úr. sadzbou 0 %	a	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
bežný účet	a	0,22	0,36	0,65	0,62	0,49	0,55	0,91	1,20	0,98	0,90	1,24	1,06	1,22
	b	12,56	13,67	12,43	12,55	13,31	13,12	12,55	12,04	12,50	13,34	13,62	11,41	11,66
kontokorentný	a	6,63	6,03	9,23	9,00	8,01	9,32	8,22	9,48	7,41	8,55	8,87	8,33	10,25
	b	11,16	11,51	11,11	11,85	11,05	10,64	11,48	12,59	10,92	11,04	10,85	10,26	9,25
zmenkový	a	0,80	0,23	0,44	0,19	0,26	20,37	0,51	0,46	0,50	0,38	0,25	0,22	0,55
	b	10,40	11,40	10,91	11,08	10,87	7,58	11,23	10,80	10,72	11,09	10,95	9,36	8,49
prevádzkový	a	47,97	44,14	45,47	39,77	42,11	22,29	47,10	40,10	35,84	40,55	48,61	38,49	44,15
	b	8,43	8,42	8,31	8,18	8,67	8,96	9,12	8,53	8,69	8,79	8,96	7,59	6,85
rozvojový	a	2,44	1,34	1,74	2,90	1,91	3,27	2,38	2,37	3,92	2,98	3,08	2,62	4,62
	b	10,40	10,14	10,10	9,58	9,96	9,64	10,22	10,25	9,82	10,21	10,25	9,89	9,44
spotrebný – obyvateľstvo	a	0,30	0,39	0,45	0,47	0,27	0,27	0,36	0,37	0,33	0,36	0,67	0,67	0,48
	b	11,50	10,88	12,04	14,08	12,23	12,06	11,49	11,18	11,77	12,17	17,31	18,09	12,23
ostatné	a	3,51	3,03	2,02	2,89	3,47	2,52	3,60	3,28	3,58	5,02	4,30	4,26	4,51
	b	8,98	9,47	9,42	9,22	9,07	8,64	9,06	9,14	9,88	9,79	9,42	9,23	9,32
úvery krátkodobé	a	54,56	52,05	57,08	51,75	53,04	54,10	57,06	53,04	46,79	51,27	59,83	48,18	56,09
	b	8,81	8,89	8,90	8,98	9,17	8,82	9,61	9,47	9,39	9,44	9,40	8,23	7,50
z toho úvery s úr. sadzbou 0 %	a	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
úvery strednodobé	a	6,51	3,42	3,34	4,75	4,00	3,43	5,81	4,93	5,53	5,71	5,37	6,55	8,32
	b	9,92	9,98	10,32	9,89	9,51	9,68	9,45	9,83	9,59	9,88	10,77	10,09	9,50
z toho úvery s úr. sadzbou 0 %	a	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
úvery dlhodobé	a	1,91	1,12	1,25	4,81	1,38	2,69	1,93	1,97	2,27	3,42	3,09	2,87	3,58
	b	10,10	9,54	9,87	8,45	9,47	8,95	9,33	9,12	9,40	9,27	9,41	9,22	8,42
z toho úvery s úr. sadzbou 0 %	a	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

a – objem úverov v mld. Sk
b – priemerná úroková sadzba v %

Vývoj priemerných úrokových mier a objemu korunových vkladov

		2001	2002											
		12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vklady spolu	a	537 272	527 099	532 477	527 738	522 128	527 214	528 676	543 205	544 326	546 660	548 118	552 662	556 336
	b	4,87	4,96	4,76	4,77	4,81	4,73	4,85	4,78	4,70	4,75	4,77	3,88	3,45
v tom:														
netermínované	a	169 740	153 795	151 849	149 471	150 908	150 269	155 685	163 282	164 771	163 236	164 480	167 981	189 099
	b	2,47	2,54	2,29	2,30	2,28	2,11	2,29	2,21	2,22	2,13	2,14	1,69	1,64
termínované	a	367 532	373 304	380 628	378 267	371 219	376 945	372 991	379 922	379 555	383 424	383 638	384 681	367 238
	b	5,98	5,96	5,74	5,75	5,83	5,76	5,92	5,88	5,79	5,87	5,90	4,84	4,39
- do 7 dní	a	43 717	43 874	50 281	41 081	44 138	44 994	53 779	43 577	49 286	49 407	58 829	52 528	30 311
	b	5,98	6,29	5,58	5,63	6,87	5,81	6,90	6,11	5,85	6,09	6,94	4,67	4,04
- do 1 mesiaca	a	85 598	92 420	93 398	102 469	92 588	98 408	88 592	105 452	101 445	104 143	90 057	98 604	103 530
	b	5,86	5,97	5,77	5,89	5,78	5,96	5,97	6,17	6,06	6,19	5,93	5,09	4,51
- do 3 mesiacov	a	68 858	70 474	70 144	69 453	69 459	70 367	68 250	69 109	68 761	70 470	73 978	71 702	68 896
	b	6,23	6,19	6,11	6,05	5,99	6,04	6,02	6,13	6,10	6,09	6,07	5,64	4,95
- do 6 mesiacov	a	31 066	30 891	31 385	32 114	34 185	33 695	34 101	34 055	34 252	32 574	33 864	35 658	34 845
	b	6,51	6,37	6,36	6,34	6,25	6,31	6,33	6,31	6,34	6,18	6,16	5,96	5,59
- do 9 mesiacov	a	2 730	3 044	3 258	3 447	3 596	3 746	4 058	3 936	4 115	3 968	3 933	3 869	3 661
	b	6,51	6,48	6,42	6,41	6,36	6,37	6,34	6,34	6,34	6,33	6,30	6,08	5,85
- do 1 roka	a	54 795	53 255	53 166	53 366	52 567	52 139	52 213	52 808	51 344	53 524	53 738	52 888	52 142
	b	6,34	6,11	6,06	6,05	5,99	5,98	5,97	5,97	5,88	5,99	5,89	4,34	4,13
- do 18 mesiacov	a	2 287	2 277	2 320	2 358	2 095	1 900	1 635	1 527	1 486	1 524	1 526	1 592	1 550
	b	6,73	6,55	6,52	6,48	6,35	6,39	6,32	6,41	6,33	6,18	6,28	6,01	5,84
- do 2 rokov	a	25 926	25 579	25 071	24 609	24 468	24 216	24 002	23 886	23 752	23 649	23 323	22 988	23 501
	b	6,53	6,35	6,50	6,31	6,31	6,29	6,28	6,27	6,26	6,32	6,07	2,86	2,77
- do 3 rokov	a	6 313	6 383	6 380	5 541	5 215	5 042	4 964	4 947	4 526	4 476	4 907	4 985	5 199
	b	10,34	10,28	10,24	9,62	9,16	8,85	8,59	8,43	7,78	7,91	7,58	7,16	6,80
- do 4 rokov	a	1 904	1 617	1 612	1 597	1 582	1 574	1 587	1 586	1 608	1 602	1 640	1 859	1 886
	b	8,26	6,84	6,77	6,75	6,66	6,66	6,65	6,65	6,63	6,63	6,58	5,21	5,05
- do 5 rokov	a	961	911	919	928	1 095	1 184	1 205	1 209	1 217	1 229	1 253	1 299	1 351
	b	7,89	7,81	7,85	7,75	7,18	6,82	6,81	6,86	6,89	6,82	6,80	6,68	6,47
- nad 5 rokov	a	43 378	42 580	42 693	41 304	40 232	39 679	38 605	37 833	37 764	36 858	36 590	36 709	40 366
	b	3,76	3,64	3,13	3,13	3,12	3,12	3,12	3,12	3,11	3,11	3,11	3,10	3,00
krátkodobé	a	286 764	293 957	301 633	301 930	296 533	303 350	300 993	308 935	309 203	314 087	314 400	315 249	293 385
	b	6,14	6,15	5,93	5,97	6,09	6,00	6,19	6,14	6,04	6,12	6,17	5,13	4,64
strednodobé	a	37 390	36 767	36 302	35 033	34 455	33 916	33 393	33 154	32 588	32 480	32 647	32 724	33 487
	b	7,31	7,10	7,20	6,90	6,79	6,72	6,66	6,64	6,51	6,57	6,36	3,96	3,83
dlhodobé	a	43 378	42 580	42 693	41 304	40 232	39 679	38 605	37 833	37 764	36 858	36 590	36 709	40 366
	b	3,76	3,64	3,13	3,13	3,12	3,12	3,12	3,12	3,11	3,11	3,11	3,10	3,00
netermínované a krátkodobé	a	456 504	447 752	453 482	451 401	447 441	453 619	456 678	472 218	473 974	477 322	478 881	483 230	482 484
	b	4,77	4,91	4,71	4,75	4,80	4,72	4,87	4,78	4,71	4,75	4,79	3,94	3,47

a – objem vkladov v mil. Sk
b – priemerná úroková miera v %

Základná charakteristika vývoja úrokových mier z úverov a vkladov (%)

		2001	2002											
	r.	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Priemerná úroková miera zo stavu úverov[1/]	1	9,78	9,78	9,52	9,49	9,50	9,39	9,51	9,57	9,55	9,55	9,46	9,14	8,77
Priemerná úroková miera z vkladov	2	4,87	4,96	4,76	4,77	4,81	4,73	4,85	4,78	4,70	4,75	4,77	3,88	3,45
Priemerná úroková miera z čerpaných úverov	3	8,96	8,97	8,99	9,01	9,20	8,88	9,58	9,49	9,41	9,47	9,51	8,49	7,80
Priemerná úroková miera medzibankového peňažného trhu (1D až 12M – stred)	4	7,55	7,55	7,53	7,50	7,65	7,96	8,27	8,06	7,97	7,95	7,88	6,56	5,76
Priemerná úroková miera z kr. čerpaných úverov	5	8,81	8,89	8,90	8,98	9,17	8,82	9,61	9,47	9,39	9,44	9,40	8,23	7,50
Priemerná úroková miera z kr. vkladov	6	6,14	6,15	5,93	5,97	6,09	6,00	6,19	6,14	6,04	6,12	6,17	5,13	4,64
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z kr. čerpaných úverov a kr. vkladov (r. 5 – r. 6)	7	2,67	2,74	2,97	3,01	3,08	2,82	3,41	3,33	3,35	3,31	3,23	3,10	2,85
Diskontná sadzba	8	8,80	7,75	7,75	7,75	7,75	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,25	8,00	8,00
Ročná miera inflácie[2/]	9	6,40	6,20	4,30	3,60	3,60	3,20	2,60	2,00	2,70	2,80	2,90	2,90	3,40
Ročný rast cien priemyselných výrobcov[2/]	10	2,20	2,40	2,30	1,50	2,00	2,10	1,40	2,00	2,10	2,30	2,20	2,20	2,30
Reálna úroková miera z kr. čerpaných úverov (r. 5 – r. 10)	11	6,61	6,49	6,60	7,48	7,17	6,72	8,21	7,47	7,29	7,14	7,20	6,03	5,20
Rozdiel medzi primernou úrokovou mierou z kr. čerpaných úverov a mierou inflácie (r. 5 – r. 9)	12	2,41	2,69	4,60	5,38	5,57	5,62	7,01	7,47	6,69	6,64	6,50	5,33	4,10
Priemerná úroková miera z ročných vkladov	13	6,34	6,11	6,06	6,05	5,99	5,98	5,97	5,97	5,88	5,99	5,89	4,34	4,13
Reálna úroková miera z ročných vkladov (rozdiel r. 13 - r. 9)	14	-0,06	-0,09	1,76	2,45	2,39	2,78	3,37	3,97	3,18	3,19	2,99	1,44	0,73
Nominálna úroková marža (rozdiel r. 1 – r. 2)	15	4,91	4,82	4,76	4,72	4,69	4,66	4,66	4,79	4,85	4,80	4,69	5,26	5,32
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z čerpaných úverov a celkových vkladov (r. 3 – r. 2)	16	4,09	4,01	4,23	4,24	4,40	4,15	4,74	4,71	4,70	4,72	4,74	4,61	4,35
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z kr. čer. úverov a pr. úrokovou mierou medz. peň. trhu (r. 5 – r. 4)	17	1,26	1,34	1,37	1,48	1,52	0,86	1,34	1,41	1,42	1,49	1,52	1,67	1,74
Rozdiel medzi priemernou úrokovou mierou z čer. úverov a pr. úrokovou mierou medz. peň. trhu (r. 3 – r. 4)	18	1,41	1,42	1,46	1,51	1,55	0,92	1,31	1,43	1,44	1,52	1,63	1,93	2,04
Priemerná úroková miera z úverov vr. sadzby 0 % [3/]	19	8,16	8,18	8,81	8,79	8,80	8,72	8,83	8,90	8,88	8,90	8,85	8,53	8,22
Nominálna úroková marža (rozdiel r. 19 – r. 2)	20	3,29	3,22	4,05	4,02	3,99	3,99	3,98	4,12	4,18	4,15	4,08	4,65	4,77

1/ bez nezaplatených úrokov
2/ od roku 2001 spätne prepočítané na základe spotrebného koša revidovaného v roku 2002 (základné obdobie pre vykazovanie indexu spotrebiteľských cien tvoria ceny v decembri 2000), PPI prepočítané na podmienky revidovaných schém prepočítacími koeficientmi
3/ vrátane nezaplatených úrokov

Základné charakteristiky devízového trhu v SR za rok 2002

	USD			EUR			Ostatné meny			Spolu	
	Objem		Počet	Objem		Počet	Objem		Počet	Objem	Počet
	mil. USD	%	obchodov	mil. USD	%	obchodov	mil. USD	%	obchodov	mil. USD	obchodov
NBS	-	-	-	826,6	-	519	-	-	-	826,6	519
Obchody domácich bánk bez účasti zahraničných bánk	37 420,6	70,5	4 840	15 310,4	28,9	8 985	324,3	0,6	442	53 055,3	14 267
Medzibankový devízový trh: NBS + slovenské obchodné banky navzájom	37 420,6	69,4	4 840	16 137,0	29,9	9 504	324,3	0,6	442	53 881,9	14 786
Obchody domácich bánk so zahraničnými bankami	130 434,4	80,4	13 558	28 314,4	17,5	13 076	3 494,8	2,2	471	162 243,5	27 105
Devízový trh v SR spolu	167 854,9	77,7	18 398	44 451,4	20,6	22 580	3 819,09	1,8	913	216 125,4	41 891

	SPOT			FORWARD			SWAP			Spolu	
	Objem		Počet	Objem		Počet	Objem		Počet	Objem	Počet
	mil. USD	%	obchodov	mil. USD	%	obchodov	mil. USD	%	obchodov	mil. USD	obchodov
Obchody domácich bánk bez účasti zahraničných bánk	10 652,5	20,1	8 922	10,3	0,0	9	42 369,9	79,9	5 336	53 032,7	14 267
Obchody domácich bánk so zahraničnými bankami	17 711,4	10,9	12 167	256,4	0,2	150	144 226,0	88,9	14 788	162 193,8	27 105
Devízový trh v SR okrem NBS	28 363,9	13,2	21 089	266,7	0,1	159	186 595,9	86,7	20 124	215 226,5	41 372

Emisie štátnych dlhopisov Slovenskej republiky v roku 2002 (Sk)

Číslo emisie	ISIN	Poznámka	Dátum emisie	Dátum splatnosti	Splatnosť v rokoch	Suma emisie	Menovitá hodnota	Kupón	Perióda vypl. výnosov	Forma prím. predaja	Celkový dopyt v Sk	Výnos do splatnosti v % min.	priem.	max.
164	SK-4120003047	limit. cena+suma	3.1.2002	3.1.2003	1	4 000 000 000	1 000 000	7,80%	ročne	aukčný	5 660 000 000	7,69	7,75	7,80
165	SK-4120003054	limit. cena+suma	9.1.2002	9.1.2003	1	2 000 000 000	1 000 000	7,79%	ročne	aukčný	4 260 000 000	7,69	7,73	7,75
166/A	SK-4120003120	limit. cena+suma	16.1.2002	16.1.2007	5	7 000 000 000	1 000 000	7,80%	ročne	aukčný	9 240 000 000	7,65	7,74	7,78
167	SK-4120003138	limit. cena+suma	23.1.2002	23.1.2003	1	2 000 000 000	1 000 000	7,70%	ročne	aukčný	4 660 000 000	7,60	7,62	7,65
168	SK-4120003153	limit. cena+suma	30.1.2002	30.1.2004	2	2 000 000 000	1 000 000	7,65%	ročne	aukčný	3 955 000 000	7,58	7,59	7,60
169	SK-4120003179	limit. cena+suma	6.2.2002	6.2.2003	1	2 760 000 000	1 000 000	7,60%	ročne	aukčný	2 760 000 000	7,51	7,55	7,60
170/A	SK-4120003187	limit. cena+suma	13.2.2002	13.2.2007	5	2 130 000 000	1 000 000	7,65%	ročne	aukčný	2 130 000 000	7,50	7,64	7,65
171	SK-4120003195	limit. cena+suma	20.2.2002	20.2.2003	1	3 000 000 000	1 000 000	7,60%	ročne	aukčný	3 260 000 000	7,50	7,57	7,60
172/A	SK-4120003203	limit. cena+suma	27.2.2002	27.2.2004	2	2 230 000 000	1 000 000	7,65%	ročne	aukčný	2 230 000 000	7,60	7,64	7,65
173	SK-4120003211	limit. cena+suma	6.3.2002	6.3.2003	1	1 900 000 000	1 000 000	7,65%	ročne	aukčný	1 900 000 000	7,64	7,65	7,65
174/A	SK-4120003229	limit. cena+suma	13.3.2002	13.3.2012	10	8 160 000 000	1 000 000	7,50%	ročne	aukčný	8 160 000 000	7,32	7,48	7,50
175	SK-4120003237	limit. cena+suma	20.3.2002	20.3.2003	1	1 550 000 000	1 000 000	7,65%	ročne	aukčný	1 550 000 000	7,64	7,65	7,65
170/B	SK-4120003187	limit. cena+suma	27.3.2002	13.2.2007	5	2 510 000 000	1 000 000	7,65%	ročne	aukčný	2 510 000 000	7,60	7,64	7,64
170/C	SK-4120003187	limit. cena+suma	4.4.2002	13.2.2007	5	230 000 000	1 000 000	7,65%	ročne	aukčný	230 000 000	7,64	7,64	7,64
176	SK-4120003245	limit. cena+suma	10.4.2002	10.4.2003	1	1 700 000 000	1 000 000	7,72%	ročne	aukčný	1 700 000 000	7,72	7,72	7,72
177	-	limit. cena+suma	17.4.2002	17.4.2004	2	0	1 000 000	7,75%	ročne	aukčný	675 000 000	-	-	-
178	SK-4120003252	limit. cena+suma	24.4.2002	24.4.2003	1	1 800 000 000	1 000 000	7,74%	ročne	aukčný	1 800 000 000	7,72	7,73	7,74
174/B	SK-4120003229	limit. cena+suma	2.5.2002	2.5.2012	10	150 000 000	1 000 000	7,50%	ročne	aukčný	150 000 000	7,50	7,50	7,50
179	SK-4210003260	limit. cena+suma	9.5.2002	9.5.2003	1	200 000 000	1 000 000	8,00%	ročne	aukčný	200 000 000	8,00	8,00	8,00
180	-	limit. cena+suma	15.5.2002	15.2.2007	5	0	100 000	7,90%	ročne	aukčný	251 000 000	-	-	-
181	SK-4210003278	limit. cena+suma	22.5.2002	22.5.2003	1	90 000 000	1 000 000	8,00%	ročne	aukčný	90 000 000	8,00	8,00	8,00
182	SK-4120003286	limit. cena+suma	29.5.2002	29.5.2005	3	1 277 000 000	100 000	8,25%	ročne	aukčný	1 277 000 000	8,24	8,25	8,25
183	SK-4120003310	limit. cena+suma	5.6.2002	5.6.2003	1	878 000 000	100 000	8,30%	ročne	aukčný	878 000 000	8,25	8,30	8,30
184	SK-4120003336	limit. cena+suma	12.6.2002	12.6.2012	10	350 000 000	100 000	8,00%	ročne	aukčný	350 000 000	8,00	8,00	8,00
185	SK-4120003344	limit. cena+suma	19.6.2002	19.6.2003	1	3 000 000 000	100 000	8,40%	ročne	aukčný	3 046 000 000	8,35	8,38	8,40
186	SK-4120003369	limit. cena+suma	26.6.2002	26.6.2003	1	3 000 000 000	100 000	8,40%	ročne	aukčný	3 193 000 000	8,38	8,40	8,40
187/A	SK-4120003625	limit. cena+suma	18.12.2002	18.12.2004	2	7 000 000 000	100 000	5,00%	ročne	aukčný	12 630 000 000	4,69	4,94	4,75
Spolu						60 915 000 000					78 745 000 000			

Poznámka: Pri emisiách ŠD č. 177 a 180 emitent využil právo, ktoré mu dáva trhový poriadok a odmietol všetky ponuky v aukcii

Emisie štátnych pokladničných poukážok v roku 2002

Evidenčné číslo	Menovitá hodnota 1 ŠPP v Sk	Dátum emisie	Dátum splatnosti	DTM	Celkový dopyt v mld. Sk	Suma emisie v mld. Sk	Výnos v % p. a. min.	max.	priem.
120307301	1 000 000	03.04.2002	03.07.2002	91	3,920	3,000	7,720	7,750	7,734
121007302	1 000 000	10.04.2002	10.07.2002	91	4,890	2,610	7,720	7,730	7,723
121707303	1 000 000	17.04.2002	17.07.2002	91	5,000	2,720	7,700	7,720	7,719
122407304	1 000 000	24.04.2002	24.07.2002	91	4,132	2,632	7,699	7,709	7,702
123107305	1 000 000	02.05.2002	31.07.2002	90	5,600	0,000	-	-	-
120307206	1 000 000	09.05.2002	03.07.2002	55	9,575	2,495	8,099	8,150	8,149
121007207	1 000 000	15.05.2002	10.07.2002	56	4,220	4,220	8,099	8,280	8,161
121707208	1 000 000	22.05.2002	17.07.2002	56	6,932	6,032	8,150	8,299	8,253
122407209	1 000 000	29.05.2002	24.07.2002	56	3,017	3,017	8,240	8,298	8,276
123107210	1 000 000	05.06.2002	31.07.2002	56	5,470	4,220	8,270	8,299	8,294
121707211	1 000 000	12.06.2002	17.07.2002	35	9,152	3,602	8,289	8,349	8,321
122407212	1 000 000	19.06.2002	24.07.2002	35	10,820	2,700	8,299	8,299	8,299
121707113	1 000 000	26.06.2002	17.07.2002	21	9,420	2,000	8,237	8,251	8,246
121707014	1 000 000	03.07.2002	17.07.2002	14	11,950	6,180	8,198	8,250	8,234
122407015	1 000 000	10.07.2002	24.07.2002	14	11,130	5,000	8,198	8,245	8,224
1230071216	1 000 000	31.07.2002	30.07.2003	364	8,898	3,897	8,168	8,170	8,169
1206081217	1 000 000	07.08.2002	06.08.2003	364	10,622	6,162	8,049	8,145	8,069
1213081218	1 000 000	14.08.2002	13.08.2003	364	10,585	4,435	7,999	8,040	8,020
1220081219	1 000 000	21.08.2002	20.08.2003	364	9,970	4,065	7,879	7,937	7,915
1227081220	1 000 000	28.08.2002	27.08.2003	364	9,024	3,236	7,800	7,845	7,809
1203091221	1 000 000	04.09.2002	03.09.2003	364	6,202	1,080	7,720	7,748	7,747
1210091222	1 000 000	11.09.2002	10.09.2003	364	8,159	1,000	7,680	7,700	7,699
1217091223	1 000 000	18.09.2002	17.09.2003	364	8,037	1,000	7,599	7,599	7,599
1224091224	1 000 000	25.09.2002	24.09.2003	364	7,526	1,100	7,399	7,399	7,399
1201011225	1 000 000	02.10.2002	01.10.2003	364	7,200	0,700	7,290	7,290	7,290
1208101226	1 000 000	09.10.2002	08.10.2003	364	5,604	2,145	7,190	7,195	7,195
1215101227	1 000 000	16.10.2002	15.10.2003	364	4,501	1,100	7,050	7,077	7,077
1222101228	1 000 000	23.10.2002	22.10.2003	364	6,018	1,000	6,930	6,930	6,930
1229101229	1 000 000	30.10.2002	29.10.2003	364	2,500	1,000	6,790	6,790	6,790
1205111230	1 000 000	06.11.2002	05.11.2003	364	1,542	1,042	6,650	6,750	6,749
1212111231	1 000 000	13.11.2002	12.11.2003	364	0,610	0,610	6,700	6,800	6,782
1219111232	1 000 000	20.11.2002	19.11.2003	364	5,100	3,000	5,000	5,600	5,313
1226111233	1 000 000	27.11.2002	26.11.2003	364	6,210	2,936	4,979	5,392	5,188
Spolu					223,536	89,936			

Poznámka: Pri emisiách ŠPP ev. č. 123107305 emitent využil právo, ktoré mu dáva trhový poriadok a odmietol všetky ponuky v aukcii

Priemerná menová báza NBS 2002 (mld. Sk)

	2002											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ZDROJE MENOVEJ BÁZY	116,42	116,12	116,36	115,40	115,23	115,81	116,47	117,45	118,74	118,91	119,47	123,05
Autonómne faktory	179,86	179,81	189,57	182,23	186,88	176,49	190,62	227,70	233,35	242,80	255,55	262,69
Čisté zahraničné aktíva	202,94	204,14	202,86	200,44	205,91	203,84	275,01	322,16	325,77	319,22	336,70	352,78
Rezervy	230,42	228,60	227,36	225,43	228,69	225,90	295,33	342,52	344,95	339,74	356,43	370,42
Zahraničné pasíva	27,48	24,46	24,51	24,99	22,78	22,06	20,32	20,36	19,18	20,52	19,73	17,64
Čistý úver vláde	-17,98	-18,42	-9,58	-14,74	-10,76	-16,62	-19,92	-14,28	-21,99	-18,72	-26,17	-30,29
Čisté ostatné aktíva	-5,09	-5,90	-3,71	-3,47	-8,27	-10,73	-64,46	-80,17	-70,43	-57,70	-54,97	-59,80
Menovopolitické faktory 1/	-63,43	-63,70	-73,22	-66,83	-71,65	-60,67	-74,16	-110,25	-114,61	-123,89	-136,08	-139,63
Úvery obchodným bankám (bez redistr. úveru)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmenky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Držba cenných papierov	0,00	0,00	0,00	0,05	0,10	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ŠPP	0,00	0,00	0,00	0,05	0,10	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatné vládne cenné papiere	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pokladničné poukážky NBS	97,12	107,18	125,21	97,51	133,01	91,05	177,34	167,10	238,40	167,48	202,07	226,18
Pokladničné poukážky NBS v držbe NBS	36,60	44,39	53,92	31,19	65,07	31,25	104,94	59,00	124,22	44,43	72,63	94,61
1-dňové vklady obchodných bánk v NBS	2,92	0,91	1,92	0,56	3,81	0,95	1,75	2,15	0,43	0,84	6,64	8,06
POUŽITIE MENOVEJ BÁZY 2/	116,42	116,12	116,36	115,40	115,23	115,81	116,47	117,45	118,74	118,91	119,47	123,05
Obeživo	90,00	89,17	89,49	88,56	88,71	89,14	89,45	89,92	90,42	90,74	91,59	95,22
Rezervy obchodných bánk	26,43	26,95	26,86	26,84	26,52	26,67	27,02	27,53	28,32	28,17	27,88	27,83
Povinné minimálne rezervy	26,57	26,92	26,79	26,83	26,48	26,61	26,99	27,44	28,19	28,13	27,84	27,75
Prebytočné rezervy	-0,14	0,03	0,07	0,02	0,04	0,07	0,04	0,09	0,13	0,04	0,04	0,08

1/ vrátane PP NBS v portfóliu obchodných bánk a 1-dňových vkladov obchodných bánk v NBS
2/ použitie menovej bázy = rezervné peniaze = obeživo + rezervy obchodných bánk

Použité symboly v tabuľkách

. – údaj nie je k dispozícii
x – zápis nie je možný z logických dôvodov
- – údaj sa nevyskytoval

Schéma organizačnej štruktúry Národnej banky Slovenska k 31. decembru 2002

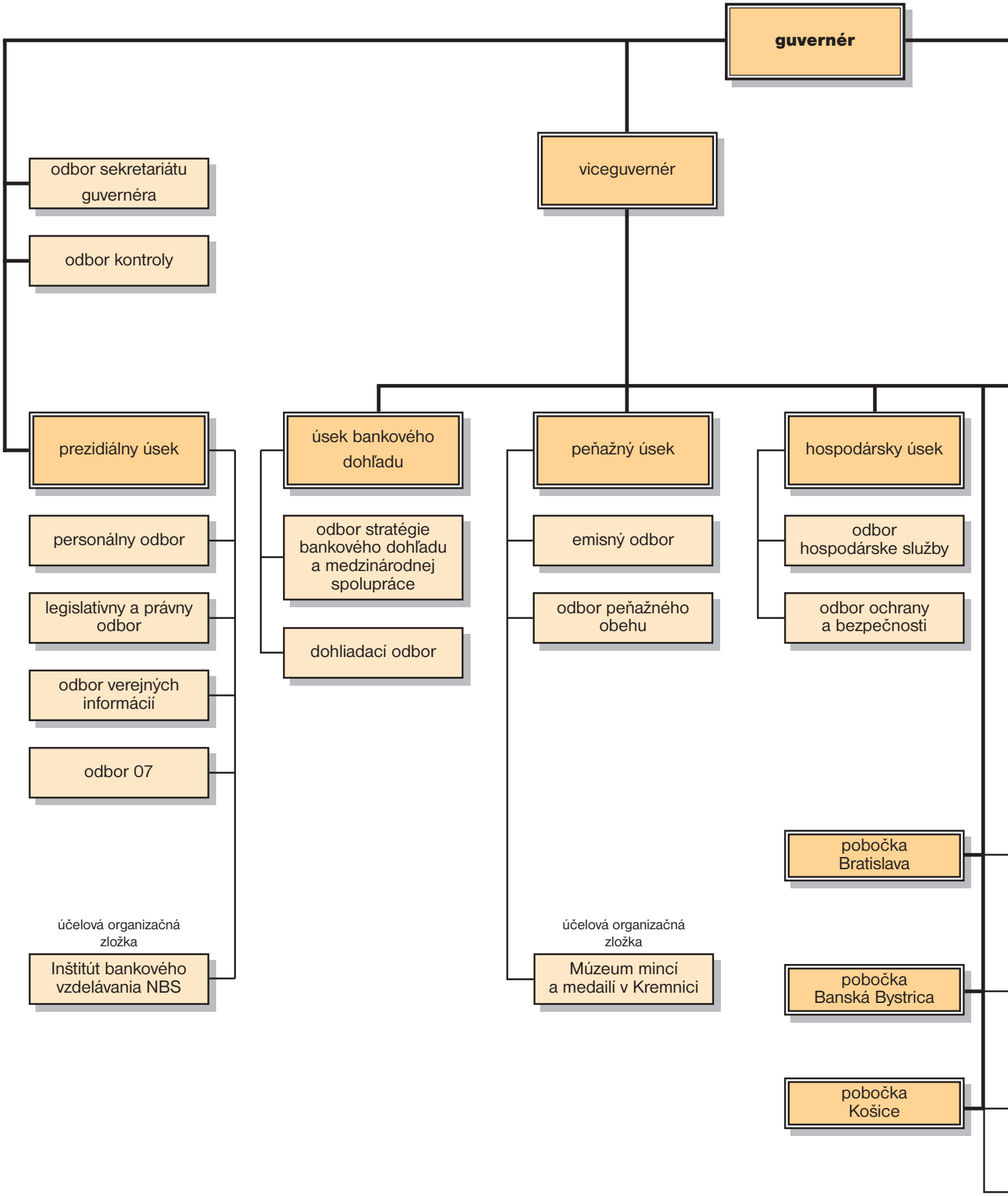

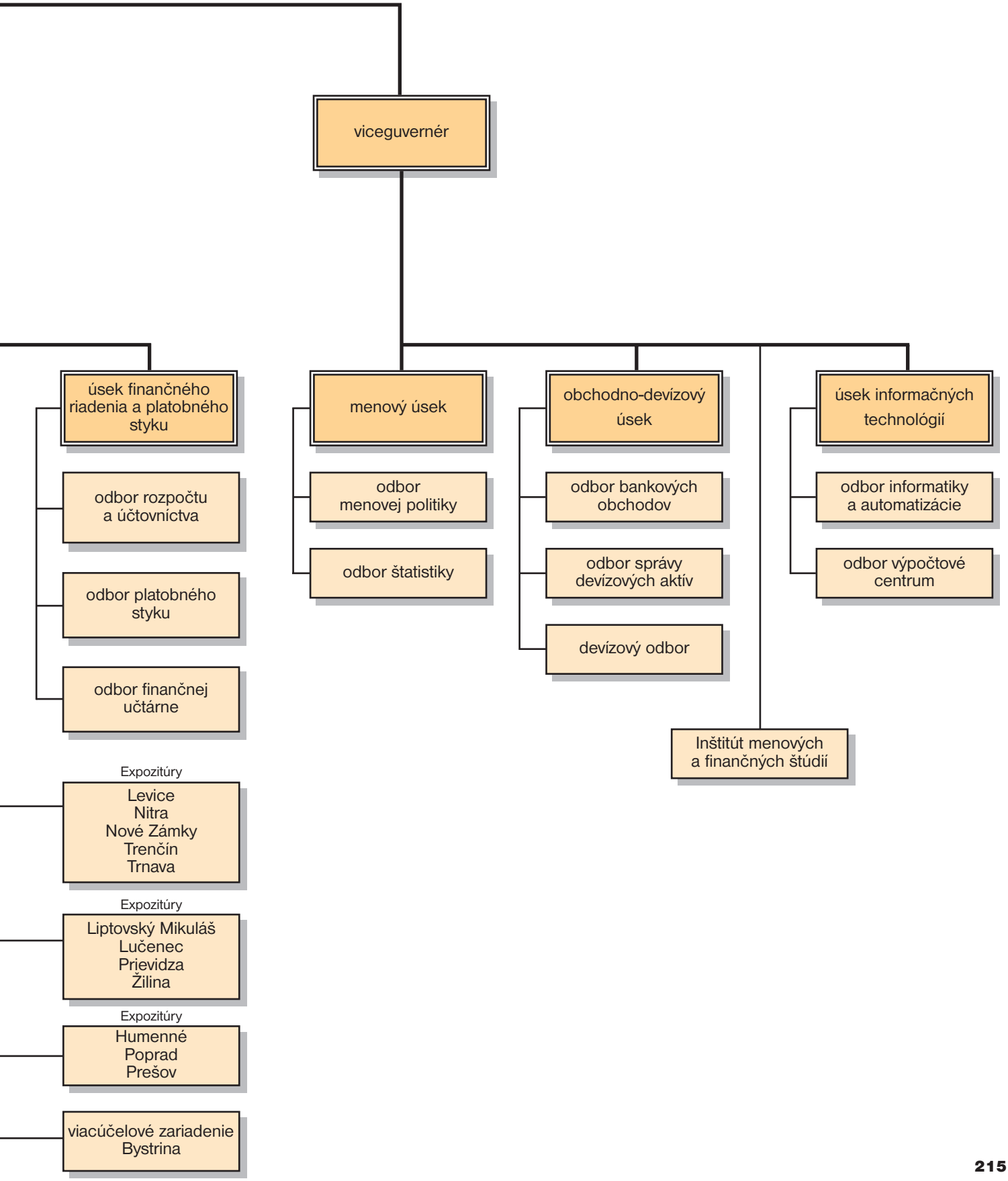
viceguvernér
úsek finančného riadenia a platobného styku
odbor rozpočtu a účtovníctva
odbor platobného styku
odbor finančnej učtárne
menový úsek
odbor menovej politiky
odbor štatistiky
obchodno-devízový úsek
odbor bankových obchodov
odbor správy devízových aktív
devízový odbor
úsek informačných technológií
odbor informatiky a automatizácie
odbor výpočtové centrum
Inštitút menových a finančných štúdií
Expozitúry
Levice
Nitra
Nové Zámky
Trenčín
Trnava
Expozitúry
Liptovský Mikuláš
Lučenec
Prievidza
Žilina
Expozitúry
Humenné
Poprad
Prešov
viacúčelové zariadenie Bystrina